

Plats och tid: Stora Studion, Funkishuset, 2022-05-09, 08:15-eftermiddag (lunch ca 12-13)

Distansdeltagande

Det finns möjlighet för ledamöterna att delta digitalt. Länkinbjudan skickas ut till samtliga ledamöter.

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Sammanträdet inleds med följande föredragningar

Eva Siljeholm, Länsstyrelsen Östergötland kl. 8:15

- Remiss - Förslag till beslut och skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat (information kommunstyrelsen)

Aline Eriksson, plan- och byggchef kl. 8:45

- Remiss - Yttrande om förslag till beslut och skötselplan för gamlebofjärdens naturreservat

Tobias Svanberg, upphandlingshandläggare kl. 9:10

- Upphandlingspolicy

Sven Stengard, ekonomichef kl. 9:20

- Månadsuppföljning
- Mål- och budget 2023-2025 - Planeringsramar

Mikael Jonsson, teknisk chef & Sven Stengard, ekonomichef & David Gudjonsson, ekonom kl. 9:30

- Uppföljning internhyressystem (information kommunstyrelsen)

Mikael Jonsson, teknisk chef

- Gatubelysning Syntorp och Mossebo

Annika Larsson & Maria Elgstrand, Region Östergötland kl. 10:00

- Temaföreläsning folkhälsa

Emelie Nisu, folkhälsoutvecklare kl. 10:45

- Remiss - Yttrande om Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Carina Magnusson, personalchef kl. 11:00

- Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen (information kommunstyrelsen)
- Visselblåsarfunktion

Anna-Lena Udenius, kvalitets- och utvecklingsstrateg kl. 11:15

- Riklinjer för äldreomsorg

Louise Skymnevik, myndighetschef kl. 11:30

- Redovisning av mål - Den hälsosamma kommunen

Matilda Carlström, kommunsekreterare

- Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland (LA-Norrköping)

Karl Öhlander, kommundirektör

- Kommundirektörens information (information kommunstyrelsen)
- Redovisning av mål - Den öppna kommunen

Nr	Dnr	Ärende	Anmärkning
1	KS-SA.2022.38	Månadsuppföljningar 2022	
2	KS-SA.2022.47	Mål och Budget 2023 - 2025 - Planeringsramar	
3	ÖVRIG.2022.11	Remiss - Yttrande om beslut och skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks kommun	
4	KS-KcS.2022.11	Remiss - Yttrande om Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025	omedelbar justering
5	KS-SA.2022.17	Remiss - Yttrande om användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen SOU 2021:62	
6	KS-SA.2022.25	Riktlinjer samt samverkansavtal med Söderköpings kommun gällande visseblåsarfunktion	
7	KS-SA.2022.39	Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland (LA-Norrköping)	
8	KS-SO.2019.88	Riktlinjer för äldreomsorg	bordlagt ärende
9	KS-TEK.2022.41	Gatubelysning Syntorp och Mossebo	
10	KS-BU.2022.13	Tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022 "skolmiljarden"	
11	KS-SA.2022.53	Godkännande av årsredovisning 2021 samt frågan om ansvarsfrihet för direktionen i Räddningstjänsten Östra Götaland	
12	KS-SA.2021.113	Upphandlingspolicy	
13	KS-SA.2022.46	Redovisning av avtalssamverkan 2021	
14	KS-SO.2021.39	Motion - Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen	återremitterat ärende
15	KS-SA.2022.51	Motion - Digitalt synpunktssystem på hemsidan version 2	
16	KS-SA.2022.48	Motion - Avgiftsfri sommarbiljett - ungdom	
17	KS-SA.2021.103	Redovisning av mål - Den öppna kommunen	
18	KS-SA.2021.103	Redovisning av mål - Den hälsosamma kommunen	
19	Nämnd.2022.5	Anmälan till kommunstyrelsen	
20	Nämnd.2022.4	Information kommunstyrelsen	
21	Nämnd.2022.8	Frågor	

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Månadsuppföljning per den 31/3 2022 godkänns.

Sammanfattning

Bokslutsprognosen för mars månad är något bättre än vad den var för februari. Orsakerna till detta går att finna i bättre prognoser för sektor service och samhällsbyggnad samt för finansförvaltningen.

Resultatet prognostiseras nu till +18,2 mnkr jämfört med budgeterat +10,2 mnkr. Investeringsvolymen beräknas bli ca 18,0 mnkr lägre än budgeterat vilket kommer att ge positiva effekter på kommunens kassaflöde och minska nyupplåningsbehovet.

Prognos driftbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-494,3	-502,0	-7,7
Finansiering	504,5	520,2	+15,7
Summa (årets resultat)	10,2	18,2	+8,0

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,0	64,0	+18,0

Investeringsbudgeten innehåller två större projekt, Ringgråden och Vattenverk. Båda projekten är försenade jämfört med antaganden i budgeten och ett överskott på ca +18,0 mnkr kan prognostiseras.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 31/3	Prognos avvikelse
Service och samhällsbyggnad	70,2	19,2	-7,6
Stöd och omsorg	226,9	48,3	0,0
Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur	184,7	46,4	0,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,4	2,3	0,0
Politisk organisation	5,0	1,1	0,0
Valnämnd	0,1	0,0	-0,1
Summa verksamheterna	494,3	117,3	-7,7

Service och samhällsbyggnad

Jämfört med februariprognosen är det en förbättring med 1,0 mnkr som består av lägre kostnader för vinterväghållning och el än förra prognosen samt något högre hyror och försäkringsersättningar än vad prognosen för februari visade. Det samlade underskottet på verksamheterna gata och fastighet är dock fortfarande betydande.

Stöd och omsorg

Sektorn prognostiserar ett nollresultat för året.

Äldreomsorgen har negativa avvikelser på grund av ökade timlöner. Inför sommaren står verksamheten med problem att kunna rekrytera timvikarier. Statsbidrag inväntas för att kunna täcka de ökade bemanningskostnaderna.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Prognosen för helåret är att sektorn håller budgeten. En större negativ avvikelse finns på gymnasieskolan men denna förväntas vägas upp av ett lika stort överskott inom ledning och administration.

Valnämnden

Under året sker val till kommun, region och riksdag. Prognosen för nämnden pekar mot ett underskott på -0,1 mnkr. Detta beror på en anpassning av röstmottagarnas arvoden till närliggande kommuners nivå samt ökade kostnader för väktare och material. Det blir även något högre kostnader för förtidsröstningen då receptionen i Strömsvik inte är lämplig som röstningslokal.

Övrigt

Justerare

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Inga övriga avvikelser finns att rapportera.

Finansiering

Enligt senaste prognos har den ekonomiska återhämtningen i samhället gått fortare än vad som antogs när budgeten lades. Detta har lett till ökat skatteunderlag. Finansieringen prognostiserar ett överskott med 15,7 mnkr. I detta ingår bidraget till kommuner med särskilda utmaningar som uppgår till 5,1 mnkr innevarande år.

Rullande månadsuppföljning

I bilaga finns 12 månaders rullande månadsuppföljning. Noterbart är den låga personalkostnadsökningen under perioden. Konto 34 och 60 bör läsas tillsammans och avser till största delen periodiseringsdifferenser.

Sammanfattning och slutsatser

Stigande räntor och ökad inflation är orosmoment som visar sig allt tydligare. För kommunen har detta inte påverkat uppföljningens resultat i någon större omfattning. Men effekterna torde visa sig tydligt när arbetet med 2023 års budget påbörjas.

Avseende underskottet på sektor service och samhällsbyggnad gav kommunstyrelsen vid sitt sammanträde den 11/4 förvaltningen i uppdrag att genomlysna detta.

Ett högre resultat tillsammans med lägre investeringar kommer att leda till att nyupplåningsbehovet blir lägre för året. I budgeten är nyupplåningsbehovet beräknat till 50,0 mnkr. Prognosen pekar mot ett upplåningsbehov i storleksordningen 20 mnkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-27

Beslutet skickas till

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Sven Stengard
Ekonomichef
Tel: 0123-191 24
E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Månadsuppföljningar 2022, Mars

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning per den 31/3 2022 godkänns,

Sammanfattning

Bokslutsprognosen för mars månad är något bättre än vad den var för februari. Orsakerna till detta går att finna i bättre prognoser för sektor service och samhällsbyggnad samt för finansförvaltningen.

Resultatet prognostiseras nu till +18,2 mnkr jämfört med budgeterat +10,2 mnkr. Investeringsvolymen beräknas bli ca 18,0 mnkr lägre än budgeterat vilket kommer att ge positiva effekter på kommunens kassaflöde och minska nyupplåningsbehovet.

Prognos driftbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-494,3	-502,0	-7,7
Finansiering	504,5	520,2	+15,7
Summa (årets resultat)	10,2	18,2	+8,0

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,0	64,0	+18,0

Investeringsbudgeten innehåller två större projekt, Ringgråden och Vattenverk. Båda projekten är försenade jämfört med antaganden i budgeten och ett överskott på ca +18,0 mnkr kan prognostiseras.

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 31/3	Prognos avvikelse
Service och samhällsbyggnad	70,2	19,2	-7,6
Stöd och omsorg	226,9	48,3	0,0
Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur	184,7	46,4	0,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,4	2,3	0,0
Politisk organisation	5,0	1,1	0,0
Valnämnd	0,1	0,0	-0,1
Summa verksamheterna	494,3	117,3	-7,7

Service och samhällsbyggnad

Jämfört med februariprognosen är det en förbättring med 1,0 mnkr som består av lägre kostnader för vinterväghållning och el än förra prognosen samt något högre hyror och försäkringsersättningar än vad prognosen för februari visade. Det samlade underskottet på verksamheterna gata och fastighet är dock fortfarande betydande.

Stöd och omsorg

Sektorn prognostiserar ett nollresultat för året.

Äldreomsorgen har negativa avvikelser på grund av ökade timlöner. Inför sommaren står verksamheten med problem att kunna rekrytera timvikarier. Statsbidrag inväntas för att kunna täcka de ökade bemanningskostnaderna.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Prognosen för helåret är att sektorn håller budgeten. En större negativ avvikelse finns på gymnasieskolan men denna förväntas vägas upp av ett lika stort överskott inom ledning och administration.

Valnämnden

Under året sker val till kommun, region och riksdag. Prognosen för nämnden pekar mot ett underskott på -0,1 mnkr. Detta beror på en anpassning av röstmottagarnas arvoden till närliggande kommuners nivå samt ökade kostnader för väktare och material. Det blir även något högre kostnader för förtidsröstningen då receptionen i Strömsvik inte är lämplig som röstningslokal.

Övrigt

Inga övriga avvikelser finns att rapportera.

Finansiering

Enligt senaste prognos har den ekonomiska återhämtningen i samhället gått fortare än vad som antogs när budgeten lades. Detta har lett till ökat skatteunderlag. Finansieringen prognostiserar ett överskott med 15,7 mnkr. I detta ingår bidraget till kommuner med särskilda utmaningar som uppgår till 5,1 mnkr innevarande år.

Rullande månadsuppföljning

I bilaga finns 12 månaders rullande månadsuppföljning. Noterbart är den låga personalkostnadsökningen under perioden. Konto 34 och 60 bör läsas tillsammans och avser till största delen periodiseringsdifferenser.

Sammanfattning och slutsatser

Stigande räntor och ökad inflation är orosmoment som visar sig allt tydligare. För kommunen har detta inte påverkat uppföljningens resultat i någon större omfattning. Men effekterna torde visa sig tydligt när arbetet med 2023 års budget påbörjas.

Avseende underskottet på sektor service och samhällsbyggnad gav kommunstyrelsen vid sitt sammanträde den 11/4 förvaltningen i uppdrag att genomlysna detta.

Ett högre resultat tillsammans med lägre investeringar kommer att leda till att nyupplåningsbehovet blir lägre för året. I budgeten är nyupplåningsbehovet beräknat till 50,0 mnkr. Prognosen pekar mot ett upplåningsbehov i storleksordningen 20 mnkr.

Beslutet skickas till

<Här skrivs till vilka som det slutliga beslutet ska skickas>
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Rullande månadsuppföljning, Mars 2022

		April -21- Mars-22	April -20 - Mars-21	Diff
TKR				
SLAG				
30	FÖRSÄLJNINGSENTÄKTER	-17 911	-17 556	355
31	TAXOR O AVGIFTER	-51 010	-52 877	-1 867
34	HYROR OCH ARRENDEN	-31 050	-36 591	-5 540
35	BIDRAG	-72 977	-80 378	-7 401
36	FÖRS AV VERKSAMH O ENTREP	-24 609	-21 492	3 117
38	FSG ANL.T-G. DIV PER.KTO	-450	-309	142
39	ÖVRIGA INTÄKTER	-462	-588	-126
40	INKÖP ANLTILLG, FIN. OMS.	731	3 176	2 445
41	INKÖP ANL. O UNDERH.MAT.	-17	4 777	4 794
43	OMKÖP AV EL, VA O GAS....	37	10	-27
45	BIDRAG-TRANSFERERING	9 962	9 977	15
46	KÖP AV HUVUDVERKSAMHET	118 918	115 368	-3 550
50	LÖNER ARBETAD TID	223 416	217 780	-5 636
51	LÖNER EJ ARB TID	39 830	40 949	1 119
53	ANDRA ERSÄTTNINGAR	11	892	881
55	KOSTNADERSÄTTNINGAR	1 960	1 434	-526
56	SOC AVG ENL LAG-AVTAL	82 611	84 165	1 554
57	PENSIONS KOSTNADER	16 858	17 305	447
60	LOKAL-MARKHYROR,FASTIGHS	31 333	38 096	6 763
61	FAST.KOSTN. O FAST.ENTREP	11 145	13 561	2 416
62	BRÄNSLE,ENERGI O VATTEN	16 222	14 396	-1 826
63	HYRA/LEASING ANL.TILLG.	5 121	6 153	1 032
64	FÖRBRUKNINGSSINV O MATER	18 912	19 618	706
65	KONTORSMAT O TRYCKS	1 069	485	-584
66	REP UNDERHÅLL MASKIN INVE	4 744	4 417	-328
68	TELE- DATAKOM POSTBEFORDR	2 546	2 726	179
69	KOSTN.FÖR TRANSPORTMEDEL	4 587	4 481	-106
70	TRANSPORTER O RESOR	13 881	15 685	1 804
71	REPRESENTATION	336	299	-37
72	ANNONSER, REKLAM, INFORM	578	1 114	536
73	FÖRSÄKR.PREM.O RISKKOSTN.	5 052	3 742	-1 310
74	ÖVRIGA FRÄMMANDE TJÄNSTER	44 245	41 650	-2 595
75	TILLF. INHYRD PERSONAL	6 021	6 356	335
76	DIVERSE KOSTNADER	3 648	2 088	-1 560
78	REALISATIONSFÖRL./PER.KTO	1	228	227
79	AVSKRIVNINGAR	23 690	23 191	-499
82	BIDR.UTJ.SYSTEM/G.STATSB.	-5 573	0	5 573
84	FINANSIELLA INTÄKTER	-11	0	11
85	FINANSIELLA KOSTNADER	179	175	-4
Totaler		483 573	484 504	931
Intäkter		-198 470	-209 790	-11 320
Personalkostnader		364 686	362 525	-2 162

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Föreslagna planeringsramar avseende driftbudgeten för perioden 2023 – 2025 och investeringsbudgeten för perioden 2023 – 2026 antas.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom angivna ramar inkomma med förslag till Mål och Budget 2023 – 2025.

Kommunstyrelsen får även i uppdrag att aktualisera inriktningsmål och uppdrag.

Kommunstyrelsens beslut

Under förutsättning av fullmäktiges beslut, anta planeringsramar för respektive sektor.

Ärendebeskrivning

I kommunens styrmodell antagen av KF 2020-05-25, § 51 anges det att kommunfullmäktige ska besluta om planeringsförutsättningar inför det kommande budgetarbetet under juni månad.

I bifogat dokument "Planeringsramar 2023 – 2024" redogörs för de ekonomiska förutsättningarna under planperioden. Till dokumentet finns en mer detaljerad beräkningsbilaga.

Planeringsramarna utgår från oförändrade ramar jämfört med innevarande år med redan beslutade justeringar. Detta skapar ett visst utrymme år 2023 men redan inför 2024 uppstår det besparingsbehov. Något utrymme för att täcka kostnadsökningar utöver ökningar av kapitalkostnader och löner för befintlig personal finns inte i treårsplanen. Beräkningarna för det nya pensionsavtalet är mycket preliminära.

Investeringsramarna utgår från gällande plan med justeringar för Ringgården.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Tidplan för budgetarbetet

Juni 7

Kommunfullmäktige antar planeringsramar inför arbetet med Mål och Budget 2023 – 2025.

Juni – Augusti

Förvaltningen tar fram sitt budgetförslag

September

Budgetberedning och AU

Oktober 24

Kommunstyrelsen beslutar om Mål och Budget

November 14

Kommunfullmäktige beslutar om Mål och budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-05
Planeringsramar 2023 - 2025

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Akten

KSAU § 49

KS-SA.2022.47 041

Mål och Budget 2023 - 2025 - Planeringsramar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Yrkanden

Lars Beckman (S) yrkar att arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Lars Beckmans (S) yrkande om att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

I kommunens styrmodell antagen av KF 2020-05-25 § 51 anges det att kommunfullmäktige ska besluta om planeringsförutsättningar inför det kommande budgetarbetet under juni månad.

I bifogat dokument "Planeringsramar 2023 – 2024" redogörs för de ekonomiska förutsättningarna under planperioden. Till dokumentet finns en mer detaljerad beräkningsbilaga.

Planeringsramarna utgår från oförändrade ramar jämfört med innevarande år med redan beslutade justeringar. Detta skapar ett visst utrymme år 2023 men redan inför 2024 uppstår det besparingsbehov. Något utrymme för att täcka kostnadsökningar utöver ökningar av kapitalkostnader och löner för befintlig personal finns inte i treårsplanen. Beräkningarna för det nya pensionsavtalet är mycket preliminära.

Investeringsramarna utgår från gällande plan med justeringar för Ringgården.

KSAU § 49

KS-SA.2022.47 041

Tidplan för budgetarbetet

Juni 7

Kommunfullmäktige antar planeringsramar inför arbetet med Mål och Budget 2023 – 2025.

Juni – augusti

Förvaltningen tar fram sitt budgetförslag.

September

Budgetberedning och AU.

Oktober 24

Kommunstyrelsen beslutar om Mål och Budget.

November 14

Kommunfullmäktige beslutar om Mål och Budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2020-04-05
Planeringsramar 2023-2025

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Sven Stengard
Ekonomichef
Tel: 0123-191 24
E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Mål och Budget 2023 – 2025, Planeringsramar

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Föreslagna planeringsramar avseende driftbudgeten för perioden 2023 – 2025 och investeringsbudgeten för perioden 2023 – 2026 antas.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom angivna ramar inkomma med förslag till Mål och Budget 2023 – 2025.
3. Kommunstyrelsen får även i uppdrag att aktualisera inriktningsmål och uppdrag.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Under förutsättning av fullmäktiges beslut, anta planeringsramar för respektive sektor.

Ärendebeskrivning

I kommunens styrmodell antagen av KF 2020-05-25, § 51 anges det att kommunfullmäktige ska besluta om planeringsförutsättningar inför det kommande budgetarbetet under juni månad.

I bifogat dokument "Planeringsramar 2023 – 2024" redogörs för de ekonomiska förutsättningarna under planperioden. Till dokumentet finns en mer detaljerad beräkningsbilaga.

Planeringsramarna utgår från oförändrade ramar jämfört med innevarande år med redan beslutade justeringar. Detta skapar ett visst utrymme år 2023 men redan inför 2024 uppstår det besparingsbehov. Något utrymme för att täcka kostnadsökningar utöver ökningar av kapitalkostnader och löner för befintlig personal finns inte i treårsplanen. Beräkningarna för det nya pensionsavtalet är mycket preliminära.

Investeringsramarna utgår från gällande plan med justeringar för Ringgården.

Tidplan för budgetarbetet

Juni 7

Kommunfullmäktige antar planeringsramar inför arbetet med Mål och Budget 2023 – 2025.

Juni – Augusti

Förvaltningen tar fram sitt budgetförslag

September

Budgetberedning och AU

Oktober 24

Kommunstyrelsen beslutar om Mål och Budget

November 14

Kommunfullmäktige beslutar om Mål och budget.

Beslutsunderlag

Planeringsramar 2023 - 2025

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Planeringsramar 2023 – 2025

Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige inkomma med budgetförslag 2023 och plan för perioden 2024 - 2025 inom givna ramar. Kommunstyrelsen har att fördela ramarna till respektive sektor inom sina verksamhetsområden.

Utgångsläge

Utgångspunkten är 2022 års Mål och Budget med Vision Valdemarsvik 2025 och kopplade inriktningsmål samt uppdrag. Övriga generella förutsättningar är:

- Oförändrad skattesats 22:48
- Befolkningsminskning med -40 invånare per år.
- Resultatmål omfattande 2,5% av skatteintäkterna och de generella statsbidragen.
- Anslaget för kommunstyrelsens oförutsedda behov sätts till 2,0 mnkr per år.
- Anslaget för löneökningar räknas upp med 3% per år.

Från finansieringen erhålls då följande belopp, mnkr

Verksamhetsrama, mnkr:

2022	2023	2024	2025
510,3	527,7	538,9	544,4

Med oförändrade ramar för styrelsen och nämnderna dock med kompensation för löneökningar på befintlig personal och ökade kapitalkostnader blir kostnaderna följande, mnkr:

Oförändrade ramar för verksamheterna, mnkr:

2022	2023	2024	2025
510,3	516,5	536,3	551,4

Detta ger ett överskott mot resultatmålet på 11,3 mnkr 2023 ett överskott mot målet 2024 på 2,6 mnkr och ett underskott 2025 på -7,0 mnkr.

Med oförändrade ramar menas att de engångsbelopp som ingick i 2022 års budget inte ingår 2023. Detta enligt KF:s budgetbeslut. Engångsbeloppen 2022 är:

- Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur 5,5 mnkr
- Stöd och omsorg 1,0 mnkr
- Samhällsbyggnad 1,5 mnkr.

För en tydligare bild de ekonomiska förutsättningarna bör följande adderas till ovanstående, mnkr:

Nuvarande kostnadsnivå och uppräknings, mnkr:

	2023	2024	2025
Prognos underskott 2022	7,6	7,6	7,6
3% uppräknings på övriga kostnader och intäkter	4,0	8,1	12,2

Ökade kostnader för pensioner (prel)	5,0	5,0	5,0
Återstart Ringgården	0	x	x

Detta ger således ett förändrings-/besparingsbehov på 31,8 mnkr fram till 2025. Av detta är 7,6 mnkr kopplat till genomlysningen på sektor service och samhällsbyggnad.

Kända större händelser som bör beaktas

Verksamheten startar i nya Ringgården under 2024

Ökade pensionskostnader ca 1,5 – 1,9 % på lönesumman, Preliminärt innebär detta kostnadsökningar på Stöd och omsorg med 2,6 mnkr, Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur med 1,5 mnkr och Service och samhällsbyggnad med 0,9 mnkr.

Genomlysning av f.d. samhällsbyggnad inom sektor service och samhällsbyggnad

Ekonomiska ramar

Planeringsramarna fastställs till följande:

Mnkr	2022	2023	2024	2025
Summa	510,3	516,5	536,3	551,4
Kommunstyrelsen	500,3	506,5	526,1	541,2
Myndighetsnämnd	0,3	0,3	0,3	0,3
Social myndighetsnämnd	0,3	0,3	0,3	0,3
Valnämnd	0,1	0,0	0,1	0,0
Revision	0,7	0,7	0,7	0,7
Överförmyndaren	1,3	1,3	1,3	1,3
RTÖG	7,3	7,4	7,5	7,6

Respektive nämnd tilldelas ramar enligt följande, se vidare bilaga 1.

Internränta:

Internräntan föreslås av SKR att vara 1,25 procent. Detta är en höjning med 0,25 procentenheter jämfört med 2022. Internräntan 1,25% ska användas vid samtliga planeringsår. Detta kompenseras sektorerna för i det centrala anslaget för kapitalkostnadsökningar.

Arbetsgivaravgifter (PO-pålägg):

PO-pålägget för 2022 uppgår till 39,25 %. Samma pålägg används vid budget 2023-2025. Det nya pensionsavtalet kommer att påverka PO-pålägget med ca 1,5%. Eller en kostnadsökning på personalkostnaderna med ca 3,9 mnkr.

Investeringsramar:

Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
	106,1	65,1	65,5	34,9	25,0

Investeringsramen har justerats 2023 med +20 mnkr för Ringgården som avser planerat överskott 2022 inom samma projekt.

Målet ska vara att uppnå en jämnare investeringsnivå över åren.

Egenfinansiering av investeringar

Med ovanstående resultatmål hamnar resultatet för 2023 på 13,8 mnkr. Detta plus avskrivningarna ca 19,0 mnkr utgör det kassaflöde som kommunen kan egenfinansiera investeringar med, totalt 32,8 mnkr. Skillnaden mellan investeringarna och egenfinansieringen är nyupplåningsbehovet.

Inriktningsmål

... den resurseffektiva kommunen

Inriktningsmål

Kommunens resurser ska användas effektivt och där de gör störst nytta, invånarnas skattemedel ska vårdas med stor försiktighet. God ekonomisk hushållning ska upprätthållas. För att bygga kommunen starkare för framtiden så krävs att kommunens verksamheter har en kostnadsutveckling under kontroll och att kommunen kan finansiera så stor andel av kommunens investeringar som möjligt med egna medel.

... den öppna kommunen

Inriktningsmål

Grunden för kommunens tillväxt är att det befintliga näringslivet, entreprenörer och invånare som redan finns i kommunen har goda förutsättningar och är stolta ambassadörer. Därför har befintlig näring högsta prioritet när det kommer till kommunens arbete. Vidare ska Valdemarsvik även arbeta proaktivt för nyföretagande och att attrahera nya företag och investerare som vill satsa långsiktigt i kommunen. Fokus på kommunal service, kompetensförsörjning, integration, platsattraktivitet samt infrastruktur och hållbar utveckling lägger grunden för att näringslivet i kommunen ska kunna utvecklas över lång tid och därmed ge förutsättningar för en hållbar tillväxt. Framgångsrik samhällsutveckling bygger på samarbete mellan kommun, företag, föreningsliv och enskilda medborgare. Kommunens processer ska därför vara öppna och inbjuda till delaktighet.

... den hälsosamma kommunen

Inriktningsmål

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Hälsan påverkas av en stor mängd faktorer, både individuellt och i samhället. Valdemarsviks kommuns prioritet är därför att arbeta med de faktorer som är möjliga för kommunen att påverka och det ryms även inom ramen för andra inriktningsmål. Målet för Valdemarsviks kommun är att unga och äldre i kommunen ska ha en bra och anpassad bostad och ett bra utbud av sociala aktiviteter. Med lokalt föreningsliv inom kultur och idrott ska kommunens inkluderande arbete stärkas. De insatser som kommunen ger till de människor som är i behov av samhällets stöd ska stödja den enskildes möjlighet till frihet, ansvarstagande och delaktighet.

... den klimatsmarta och miljökloka kommunen

Inriktningsmål

Klimatförändringarna är ett verkligt hot. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en global uppvärmning som skulle få allvarliga konsekvenser. Varje kommun och organisation måste bidra med det som är möjligt för att vända utvecklingen. Det innebär att Valdemarsviks kommun, både som organisation och som samhällsaktör ska bidra till minskat koldioxidutsläpp genom att ge förutsättningar för medarbetare och medborgare att göra kloka val. Det går hand i hand med att vårda kommunens natur. En avgörande tillgång för kommunen är naturlandskapet där såväl skog, odlings- och beteslandskap samt vatten – insjö och hav – ska värnas och utvecklas för framtiden.

... den framgångsrika lärandekommunen

Inriktningsmål

En avgörande faktor för attraktiv kommun är tillgången till bra förskolor och skolor. Valdemarsvik ska vara en kommun med goda skolresultat där medborgarna kan vara stolta över kommunens verksamhet, alltifrån förskola till vuxenutbildning. Insatser för att säkerställa kommunens och företagens kompetensförsörjning och därmed minska arbetslösheten ska göras inom ramen för vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten, med syfte att ge varje människa möjligheten till en meningsfull sysselsättning och friheten i egen försörjning.

... den moderna kommunen

Inriktningsmål

Den viktigaste resursen för att kommunen ska lyckas med uppdraget är kommunens medarbetare. Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare där samtliga medarbetare kan trivas och känna att de arbetsuppgifter de har är meningsfulla och bidrar till kommunens utveckling. Valdemarsviks kommun ska vara en jämställd arbetsgivare. En avgörande fråga för detta är att kommunen präglas av ett gott chefs- och ledarskap. Det innebär både att de chefer som verkar i kommunen har rätt kompetens, men också rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag.

Prioriterade uppdrag

I Mål & Budget 2022 gavs följande uppdrag som kvarstår för kommande år. Uppdraget utgår vid den tidpunkt det slutredovisas:

Utifrån de övergripande målen ovan ger kommunfullmäktige kommunstyrelsen, Sociala myndighetsnämnden och Miljö- och byggnämnden följande prioriterade uppdrag under budgetperioden. Dessa uppdrag är sektorsövergripande och ska genomsyra Valdemarsviks kommuns samtliga verksamheter.

Tidigare befolkningsprognoser har pekat på en minskande befolkning i Valdemarsvik de kommande åren. En planerad utbyggnad av E22 förbi Söderköping och förändrade arbetssätt efter Covid-19 innebär dock en möjlighet till en ökad attraktion för boenden i Valdemarsviks kommun. För detta krävs bostäder och det är därmed av stor vikt med en **aktiv detaljplanering i hela kommunen samt en översikt och revidering av översiktsplanen.**

2

Våra barn och unga är framtiden och för att ge dem den bästa start de kan få i livet är det viktigt att kunna erbjuda attraktiva förskolor och skolor i hela kommunen, som bibehåller närhet men även kvalitet i utbildning. Sektor barn, utbildning och arbetsmarknad får ett särskilt uppdrag att **genomlysa hela skolverksamheten och föreslå åtgärder som syftar till att nå en budget i balans och att fler familjer väljer att placera sina barn i kommunens skolor och förskolor. Antalet enheter ska dock vara konstant.** En första rapport ska ges till kommunstyrelsen före april månads utgång.

3

En förutsättning för att fler ska kunna arbeta på distans är i många fall tillgång till bredband av hög hastighet. **Utbyggnaden av fiber** sker genom privata entreprenörer men det är av vikt att regelbunden kontakt upprätthålls med dessa för att optimera denna utbyggnad främst på landsbygd och i skärgård. Vidare behöver **digitalisering av verksamheterna** förstärkas för att möta framtidens krav.

4

Att säkra en hållbar kompetensförsörjning är en central framgångsfaktor för att lyckas med det kommunala uppdraget. Valdemarsviks kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och fortsätta kompetensutveckla medarbetarna. Kommunen ska arbeta med förutsättningarna för en god arbetsmiljö, arbetsorganisation och lönebildning, samt en hållbar arbetsbelastning. Under året ska särskilt fokus vara på att **utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs.**

5

Valdemarsvik har invånare som är arbetslösa, samtidigt som vi vet att Valdemarsviks kommun och näringslivet står inför en utmaning vad gäller kompetensförsörjning. Alla som kan jobba ska jobba och **Valdemarsviks kommun ska i samverkan med Arbetsförmedlingen erbjuda vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder som leder till egen försörjning.** Det finns ett behov av ett långsiktigt och strukturerat samarbete med näringslivet i utformningen av dessa insatser. En avslutad gymnasieutbildning blir mer och mer ett krav för att få ett arbete idag. Därför ska yrkes- och studievägledningen förstärkas för att minska antalet elever som hoppar av gymnasiet eller byter inriktning under pågående utbildning.

6

En av kommunens största utmaningar framåt är det ökade antalet äldre i kommunen. För att kunna möta detta måste kommunen fortsätta satsa på att stärka kommuninnevånarnas möjligheter till en god och jämlik hälsa. Detta handlar både om att **säkerställa att det finns god och nära vård när innevånarna behöver.** Nära vård kräver att nya samarbetsformer utvecklas mellan sjukvården i kommun och region men också att kommunens omsorgsverksamhet kan samordnas på ett effektivt sätt. Det behövs också att kommunens inre arbete och samverkan mellan exempelvis skola, socialtjänst och fritidsverksamhet utvecklas för att kunna möta barn, ungdomars och familjers behov så tidigt som möjligt. Under året ska **samarbetet med regionen och kommunens interna samverkan i preventionsarbetet förstärkas så att både barn, ungdomar och äldre får bättre möjlighet till god hälsa och bra levnadsvillkor.**

7

Valdemarsviks kommun ska erbjuda kvalitativ service för medborgare, föreningar och näringsliv. Kommunens bemötande är även något näringslivet ofta nämner som viktig utvecklingsfråga. Under det kommande året ska **samtliga verksamheter aktivt arbeta med att utveckla tillgänglighet, service, information till och dialog med kommunens medborgare och näringsliv.**

8

En viktig fråga är särskilda boenden. Kommunfullmäktige har beslutat att renovera Ringgården i Ringarum och det är av vikt att tidplanen för denna byggnation följs noga och upprätthålls. Valdemarsvik behöver även under kommande **år initiera och landa i beslut kring särskilda boenden i kommunen.**

9

Valdemarsvik har utmärkta förutsättningar för ett **lättillgängligt friluftsliv**. Under 2021 har kommunen deltagit i det nationella projektet Luften är fri som syftar till att få fler att komma ut i naturen med de positiva följder det får. Det finns ett behov av att arbeta långsiktigt med dessa frågor under kommande år, både för folkhälsan men även som en möjlighet för besöksnäringen i kommunen.

10

Klimatet är vår tids ödesfråga och även i Sverige syns följderna av de drastiska förändringar som nu sker. Valdemarsvik har som mål att vara Östersjöns ledande miljökommun och behöver därför vidta kraftiga åtgärder under kommande år för **att bli klimatneutrala som organisation, värna miljön och den biologiska mångfalden men även underlätta för kommuninvånare och andra att minska sina klimatavtryck.**

Budgetförutsättningar 2023
Ekonomiska beräkningar
Ramar 2023-2025 Mnkr

2022-04-05

Senaste prognos och 7657 invånare
och -40 per år

Bilaga 1

	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Ram 2023	Ram 2024	Ram 2025
<i>Skatteintäkter C 22:06</i>	-540,8	-531,1	-546,7	-551,6	-562,5	-568,5
Årets resultat 2,5% mål	26,6	10,2	18,2	13,8	14,1	14,2
Pensionsutbetalningar enligt äldre ordning	12,0	12,6	12,5	12,6	12,8	13,0
Ökning semesterlöneskuld	0,3					
Internränta	-5,4	-4,3	-4,3	-5,3	-6,3	-6,3
Finansnetto	1,5	2,3	2,3	2,8	3,0	3,2
Övrig finansiering	12,0					
Summa finansiering	-493,8	-510,3	-518,0	-527,7	-538,9	-544,4
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	181,0	184,7	184,7	179,2	179,2	179,2
Stöd och Omsorg	219,8	226,9	226,9	225,9	225,9	225,9
Samhällsbyggnad	50,2					
Service och samhällsbyggnad	29,6	70,2	77,8	68,7	68,7	68,7
Politiska org	3,0	3,1	3,1	2,9	2,9	2,9
Överförmyndare	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Valnämnd	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0
Revisorerna	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Räddningstjänsten Östra Götaland	7,1	7,3	7,3	7,4	7,5	7,6
Kommunstyrelsens reserv	1,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Summa verksamheterna	493,8	496,3	504,0	488,1	488,3	488,3
Ökade kapitalkostnader	0,0	4,0	4,0	7,5	16,0	19,5
Löneökningsspott		10,0	10,0	20,9	32,0	43,6
Summa driftram	493,8	510,3	518,0	516,5	536,3	551,4
Årets resultat				-25,0	-16,7	-7,2
3% uppräknig på övriga externa				7,8	15,6	23,4
3% uppräknig på exterba intäkter				-3,8	-7,5	-11,2
Progons underskott 2021				7,5	7,5	7,6
Ökade kostnader för pensioner ¹⁾				5,0	5,0	5,0
Återstart Ringgården				—		

¹⁾ preliminär

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Aline Eriksson

Plan- och byggchef

Tel: 0123-193 06

E-post: aline.eriksson@valdemarsvik.se

Mottagare

kommunstyrelsen

Remiss - Beslut och skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks kommun - Ärendenr. 511-10161-17

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslås lämna nedanstående remissvar till länsstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen har översänt remiss av förslag till beslut av bildandet av Gamlebofjärdens naturreservat samt skötselplan.

Enligt riktlinjerna i det framtagna utvecklingsprogrammet "Gemensamt utvecklingsprogram för kust och skärgård i Östergötland och Norra Småland 2030" framgår det att en framtida expansion av bebyggelse i Valdemarsviks kommun bör ske i området Gryt/Fyrudden. Detta område är för Valdemarsviks kommun det mest gynnsamma samhällsutvecklingsområdet i skärgårdsmiljö med fastlandsförbindelse och med en fungerande infrastruktur. Här ingår också Gryts Varv och Eköns camping som är närliggande områden under utveckling. För att upprätthålla och utveckla en attraktiv kust och skärgård tillgänglig för alla återkommer ett antal rekommendationer som avgörande faktorer för samtliga fokusområden i analysen. Dessa är boende, infrastruktur, service, näringsliv, natur och kultur. För att kunna upprätthålla en tillfredsställande nivå av samhällelig service krävs en fokusering av samhällets insatser till ett mindre antal utpekade utvecklingsområden. De utpekade utvecklingsområdena är Arkösund, Gryt/Fyrudden, Lagnö/Tyrislöt, Loftahammar, Blankaholm, Klintemåla, Figeholm och Påskallavik. Genom att tydligt peka ut var offentliga satsningar kommer göras framåt ger man boende, näringsidkare, potentiella inflyttare och besökare tydlig information om var i området man kan förvänta sig samhällelig service på sikt, vilket är en grundförutsättning för ett attraktivt kust- och skärgårdsområde i framtiden.

Det föreslagna naturreservatet är mycket omfångsrikt, vilket innebär att möjligheten att utveckla Gryts samhälle minskar.

Finns det möjlighet att minska ner området något för att bibehålla en framtida utvecklingsmöjlighet av orten? Förslagsvis är det mest intressant för Valdemarsviks kommun att minska ned naturreservatet i området kring

badplatsen vid Sandgärdet, då kommunen norr om badplatsen pekat ut ett område som ett framtida område för bostadsutveckling i översiktsplanen.

Det är mycket viktigt att det i framtiden kommer vara möjligt att bedriva ett livskraftigt jordbruk i kommunen. Det måste säkerställas att det inte blir någon negativ påverkan från reservatsbildningen på det befintliga lantbruket inom området. Reservatsföreskrifternas innehåll och formuleringar måste ses över för att säkerställa att de inte omöjliggör den nuvarande verksamheten inom området.

Valdemarsviks kommun anser att Länsstyrelsen måste lösa parkeringsfrågan i reservatet innan reservatet är bildat. Man kan inte förlita sig på att parkeringen i anslutning till badplatsen klara alla besökare. Kommunen har på andra platser problem med att man inte tillskapat tillräckligt många parkeringsplatser i anslutning till naturreservat vilket skapar störning för boende i närområdet då besökare parkerar bilar på tillfartsvägar. Vårt förslag är att Länsstyrelsen i samråd med Valdemarsviks kommun utökar befintlig parkering vid badplatsen. Kostnaden för utökningen av parkeringen skall Länsstyrelsen stå för.

Valdemarsviks kommun anser att det tydligt ska framgå att man i samband med underhåll av det befintliga motionsspåret får köra maskiner på och i anslutning till motionsspåret. Att det inte föreligger hinder att byta ut utrustning så som belysningsstolpar, vägtrummor mm. och att man i samband med underhåll får borra och schakta i motionsspåret samt i nära anslutning till motionsspåret.

I övrigt har Valdemarsviks kommun inget att erinra mot Reservatsbildningen.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Östergötland
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Aline Eriksson
Plan- och byggchef

Remiss av förslag till beslut och skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks kommun, Östergötlands län

Länsstyrelsen översänder förslag till beslut om bildande av Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks kommun.

Ni ges nu möjlighet att lämna synpunkter på förslag till beslut och skötselplan. Eventuella synpunkter ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **6 maj 2022** för att kunna tas hänsyn till.

Mottagare som enligt sändlistan är sakägare delges förslaget till beslut och får ett delgivningskvitto tillsammans med förslaget. **Delgivningskvittot ska undertecknas och skickas till Länsstyrelsen snarast möjligt.**

När Länsstyrelsen fattat beslut om bildande av naturreservat kommer det att kungöras i ortstidningarna.

Yttrandet ska märkas med diarienummer och gärna reservatsnamn och skickas per e-post eller brev till:

ostergotland@lansstyrelsen.se

Enheten för naturskydd
Länsstyrelsen Östergötland
581 86 Linköping

Har du frågor är du välkommen att kontakta:

Eva Siljeholm på telefonnummer 010-223 54 10 eller via e-post:
eva.siljeholm@lansstyrelsen.se

De som medverkat i beslutet

För remissutskicket står naturvårdshandläggare Eva Siljeholm med medverkan av naturvårdshandläggare Jens Johannesson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Sändlista
2. Förslag till beslut och skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat.

Sändlista

Bilaga 1

Sakägare + dk

Linköpings stift, Bengt Palmqvist (bengt.palmqvist@svenskakyrkan.se)

Kaj Engman, Strömmen 1, 615 96 Gryt (jakträtt och arrendator)

Gryts hembygdsförening, Erik Lundberg (Eguding96@gmail.com)

Övriga remissinstanser

Riksantikvarieämbetet (registrator@raa.se)

Skogsstyrelsen (skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se)

Sveriges geologiska undersökning (sgu@sgu.se)

Valdemarsviks kommun (kommun@valdemarsvik.se)

EON energidistribution AB (kim.sunnergren@eon.se)

Naturskyddsföreningen, c/o Göran Toss, Rådjursvägen 5, 587 31 Linköping

Anna Lundmark (anna.lundmark@ifs.com)

Fredrik och Karin Hermansson (fredrik@lundgrensel.se)

Anders och Barbro Hermansson (anders_barbro@hotmail.com)

Peter Wikers (peter@wiker.eu)

Bildande av Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks kommun och fastställelse av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsen Östergötlands beslut

Länsstyrelsen Östergötland förklarar det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta 1, bilaga 1, som naturreservat. Området omfattar del av fastigheterna Gryts Prästgård 1:1 och Strömmen 1:1 i Valdemarsviks kommun. Syfte, föreskrifter och skötselplan för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. § 4 miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Gamlebofjärden.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med Gamlebofjärdens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området. Främst gammal barrblandskog med inslag av mycket gamla träd av framför allt tall men även gran och ek. Även områdets kulturpräglade delar som betad skog och trädklädda betesmarker ska bevaras liksom områdets våtmarker. Gamla träd och död ved är viktiga strukturer. Syftet är också att i gynnsamt tillstånd bevara och vårda naturligt grunda havsvikar med höga naturvärden i den marina miljön samt i omgivande vassområden.

Ett övergripande mål är att livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 ska uppnå eller behålla ett gynnsamt tillstånd. Vad gäller Gamlebofjärdens naturreservat handlar det främst om naturtypen "Taiga" och "Trädklädd betesmark" med därtill hörande flora och fauna. Reservatet ska även tillse behov av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och i huvudsak utvecklas genom naturliga processer. Områden som i dag hävdas ska fortsätta hävdas genom i första hand betesdrift. Restaurering av våtmarker kan bli aktuellt. Skogsmarken ska utvecklas främst genom intern dynamik, extensivt bete kan tillåtas. Vid behov kan röjning av igenväxningsvegetation i betesmarken och bryn ske i de delarna som är betespräglade. Friställande av enstaka grova ljusgynnade träd från unga träd kan bli aktuellt i delar av området, liksom skapande av död tallved. Den marina miljön skyddas från ingrepp som

riskerar orsaka försämrade förhållanden för områdets växt- och djursamhällen. För att nå syftet för friluftslivet kan anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. uppföra eller anlägga mast eller vindkraftverk;
4. uppföra ny byggnad eller anläggning på såväl land som vatten;
5. anordna upplag, med undantag för tillfälliga upplag för jordbrukets behov;
6. gräva upp växter;
7. använda eller sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk, andra mineralämnen, gödselmedel eller näringsämnen på mark eller i vatten;
8. anlägga fiskodling eller vattenbruk;
9. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
10. anlägga brygga, kaj, båthamn eller anlägga fast angöringsanordning för farkost (underhåll av befintliga anläggningar är tillåtet);
11. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.

Dessutom är det förbjudet att utan länsstyrelsen tillstånd:

12. uppföra eller anlägga ledning i mark eller vatten;
13. ändra brygga, kaj, anläggning eller båthamn.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel av naturmiljöer med betesdrift alternativt slåtter, vegetationsröjningar, uppsättning och underhåll av stängsel;
3. friställning av enstaka vidgreniga ljusgynnade träd;
4. skapande av död tallved;
5. inom ramen för syftet med naturreservatet kan mindre riktade åtgärder bli aktuella för hotade arter som till exempel småskalig markstörning, iordningställande av sandbäddar för pollinerare, uppsättning av mulmholkar eller iordningställande av ekoxekomposter;
6. undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden;

7. återställning av hydrologi inom reservatets avgränsning (om hydrologin påverkas utanför reservatet krävs markägares godkännande);
8. bekämpning av invasiva arter eller främmande arter;
9. underhåll och iordningställande av anordningar för friluftslivet vilket kan innebära grillplats, vindskydd och leder.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

-----

C. Länsstyrelsen bestämmer att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. tälta längre tid än två dygn i följd på samma plats;
2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att till exempel borra, gräva, rista hacka, måla eller andra liknande åtgärder;
3. samla ved, bryta kvistar fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
4. göra upp eld annat än på plats som Länsstyrelsen markerat med skylt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

1. anordna tävlingar för fler än 200 deltagare eller bedriva lägerverksamhet för fler än 50 deltagare;
2. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Förbuden i C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifterna under B för att uppnå syftet med reservatet.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för Gryts hembygdsförening att fortsätta sin verksamhet inom område markerat på karta "Verksamhetsområde för Gryts hembygdsförening", se karta 2, bilaga 1. Då ytterligare parkeringsplatser behövs vid hembygdsföreningens aktiviteter får betesmarken öster om hembygdsföreningen, norr om vägen, slås och användas som tillfällig parkering, se karta 3, bilaga 1. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för boende eller besökande till fastighet Grytö 1:9 att vid enstaka tillfällen parkera en bil, då markförhållandena försvårar parkering inom Grytö 1:9, vid fastighetsgräns strax öster om den lilla vägen, se karta 3, bilaga 1. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för boende på Grytön att parkera utefter vägen eller parkera vid och använda bryggan öster om Grytsundet, se karta 4, bilaga 1. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för användande och skötsel av allmänna och enskilda vägar inom reservatet, markerade med heldragen och streckad orange linje på karta 1 i bilaga 1.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar och brukande av jordbruksmarken mm, enligt servitut och avtal så som;

- Luftledning, EON Energidistribution AB
- Gällande jordbruksarrende
- Gällande jakträttsavtal
- Gällande avtal med Gryts hembygdsförening
- Elljusspår, Valdemarsviks kommun
- Östgötaleden, Valdemarsviks kommun
- Vägar
- Telemast, Telia Towers Sweden

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Skälen för beslutet utgörs av gammal talldominerad barrblandskog rik på död ved där delar betas men även ekhagmarker och lövlundar. Här ryms delar av en grund fjärd och två grunda vikar. Området är tätortsnära och delar av det genomkorsas av små stigar och vandringsleder.

Skogens ålder är hög och det finns flera rödlistade insekter och svampar knutna till gammal tall. Även i de mer ekdominerade miljöerna finns gamla träd med en rik insektsfauna och svamp- och lavflora. Gamlebofjärdens naturreservats storlek och den rika förekomsten av riktigt gamla träd ger ovanligt goda förutsättningar att bevara arter knutna till dessa element långsiktigt. Förekomsten av död ved är tilltalande för många olika organismgrupper och bidrar till områdets mångfald. Området ligger inom utpekad värdestrakt för ädellöv och tall. Det innebär bra förutsättningar för en stor del av de hotade och skyddskrävande arter som lever i dess naturtyper att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.

Den grunda fjärden och de två grunda vikarna som delvis ingår i reservatet är en viktig miljö för ryggradslösa djur, fisk och fågel. De strandnära delarna av reservatet ingår i riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Syftet med beslutet är att åstadkomma ett ändamålsenligt skydd mot åtgärder som skadar områdets prioriterade bevarandevärden.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Gamlebofjärdens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet, i enlighet med 7 kap. 8 § miljöbalken, inte strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Beslutet bedöms även vara förenligt med gällande översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Gamlebofjärdens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Agenda 2030, miljö kvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Gamlebofjärdens naturreservat är en del av uppfyllandet av Agenda 2030, främst mål 15 "Ekosystem och biologisk mångfald". Det är även en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Hav i balans och en levande kust och skärgård" om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer att Gamlebofjärdens naturreservat bidrar med reglerande, stödjande och kulturella ekosystemtjänster. Särskilt nämnvärda är biologisk mångfald och genetiska resurser, koldioxidinbindning, frisk luft och rekreation.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Gamlebofjärdens naturreservat dokumenterades i samband med Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 2006 samt i kompletterande inventeringar utförda av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen 2012 och 2014.

Reservatsbildning

Diskussioner mellan markägarna och Länsstyrelsen har förts sedan de höga naturvärdena inom området blev kända. En värdering har tagits fram på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter har Länsstyrelsen förhandlat med markägaren och kommit överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvensen av naturreservatsbildningen. Beslut om inbetalning av ersättningen fattades av Naturvårdsverket 2020 och ersättningen har betalats ut till markägaren. Reservatet har stakats ut och mätts in av Skogsstyrelsen.

Övrigt

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Bilagor

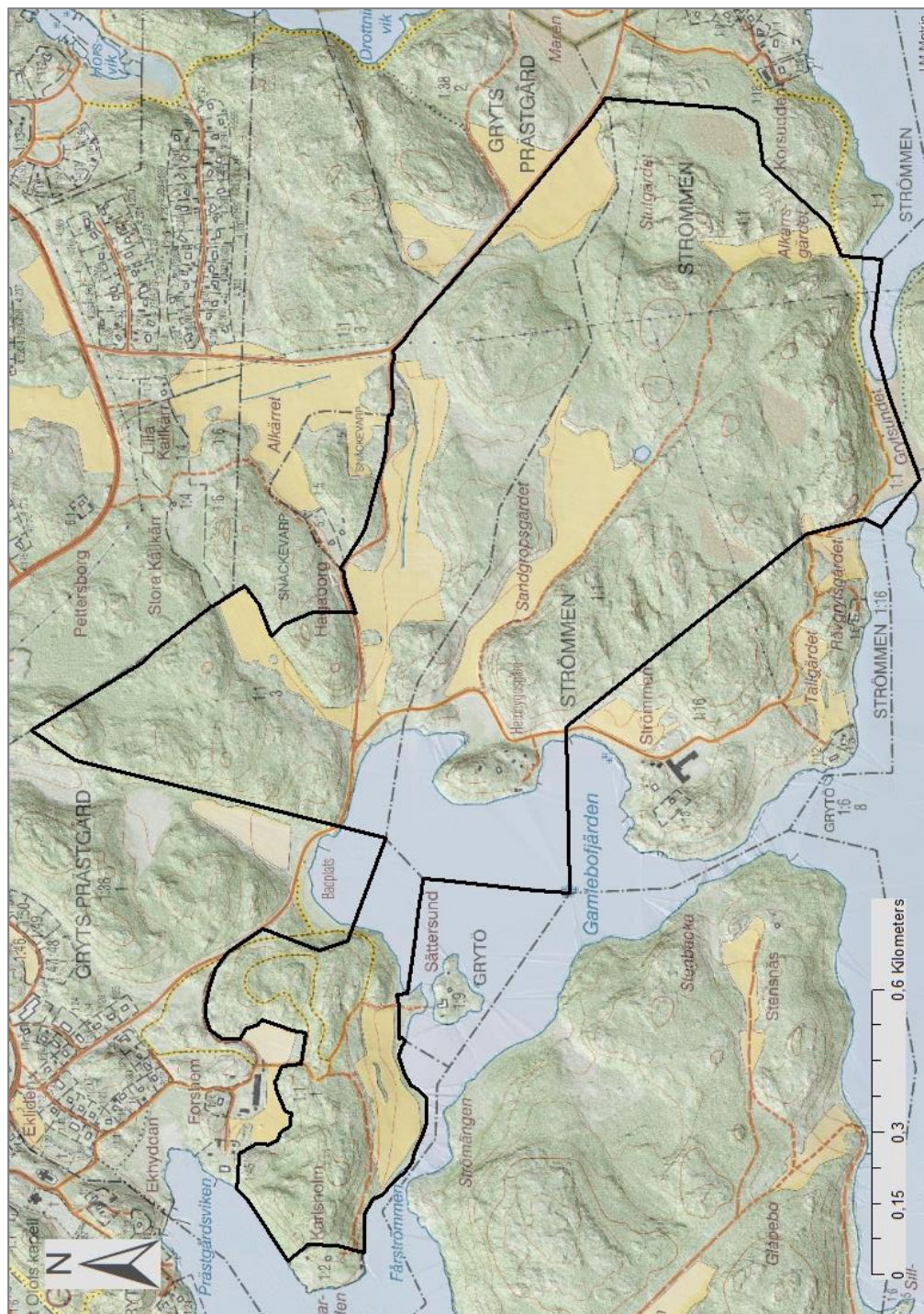
- 1 Kartor: Karta 1-Beslutskarta, Karta 2-Verksamhetsområde för Gryts hembygdsförening,
Karta 3-Plats för tillfälliga parkeringar, Karta 4-Parkering och brygga vid Grytön
2 Skötselplan

sid 6 (10)
511-10161-17

Bilaga 1

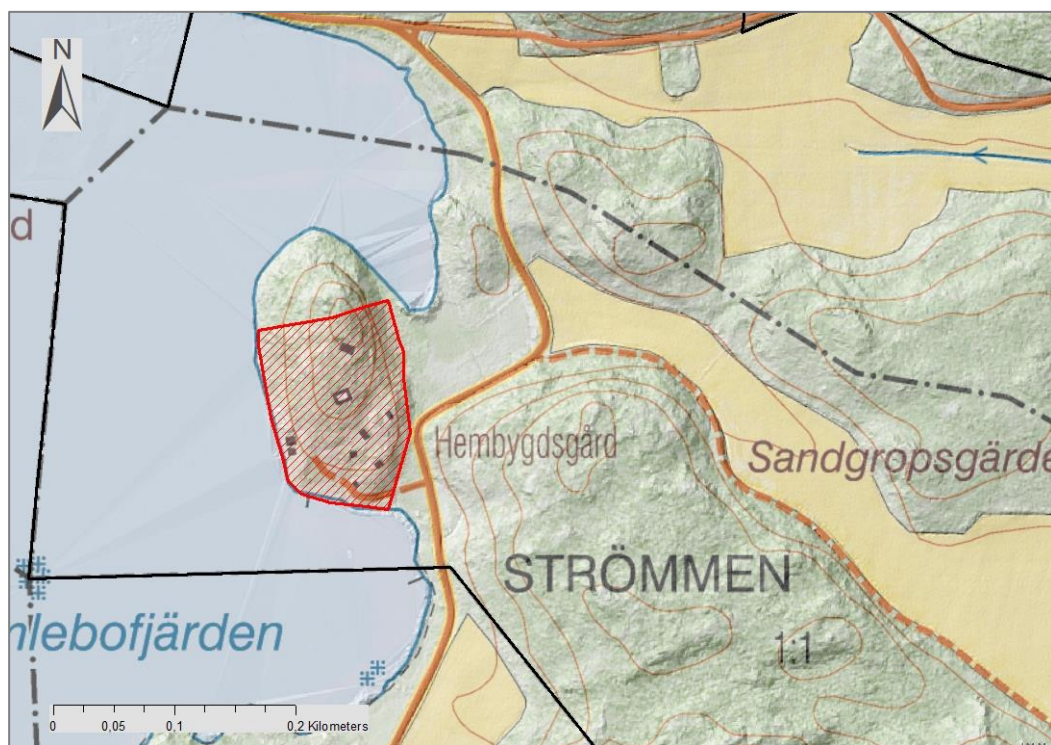

© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta 2. Verksamhetsområde för Gryts hembygdsförening

Bilaga 1

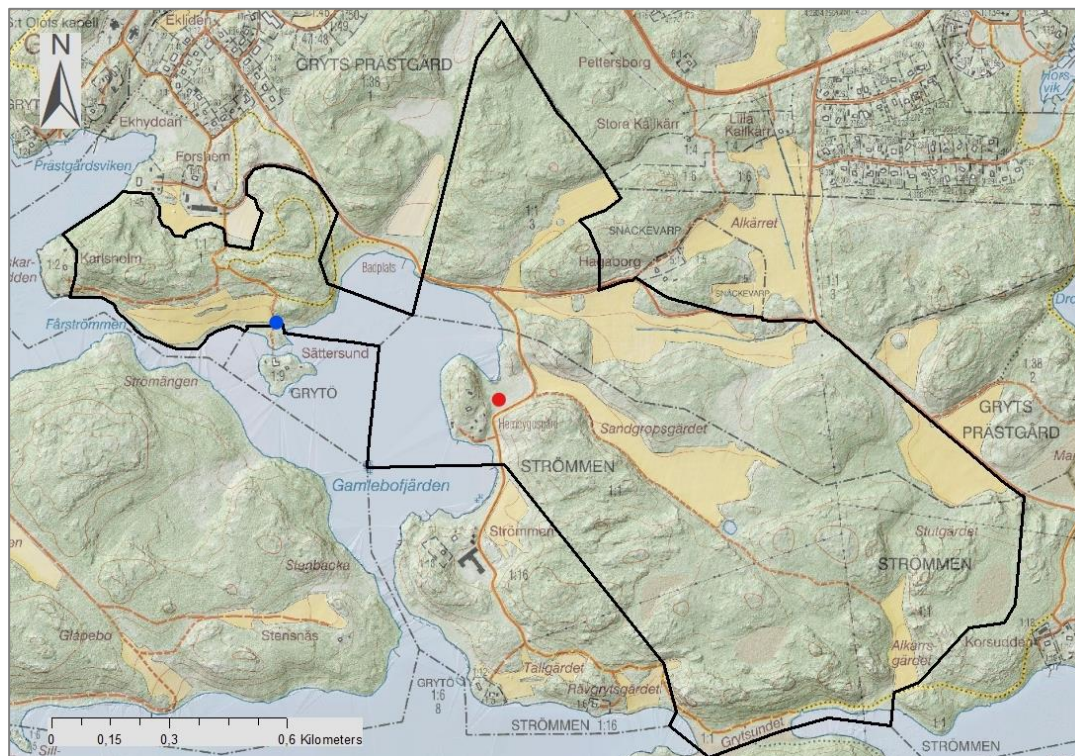
Karta tillhörande beslut om Gamlebofjärdens naturreservat beslutat den xx xxxx 202x.
Röd rastring på kartan visar område för Gryts hembygdsförenings verksamhet.
NVR id 2050538, dnr 511-10161-17.
© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta 3. Plats för tillfälliga parkeringar

Bilaga 1

Karta tillhörande beslut om Gamlebofjärdens naturreservat beslutat den xx xxxx 202x.

Blå punkt visar plats för tillfällig parkering för boende på Grytö. Röd punkt visar plats för tillfällig parkering vid arrangemang anordnade av Gryts hembygdsförening.

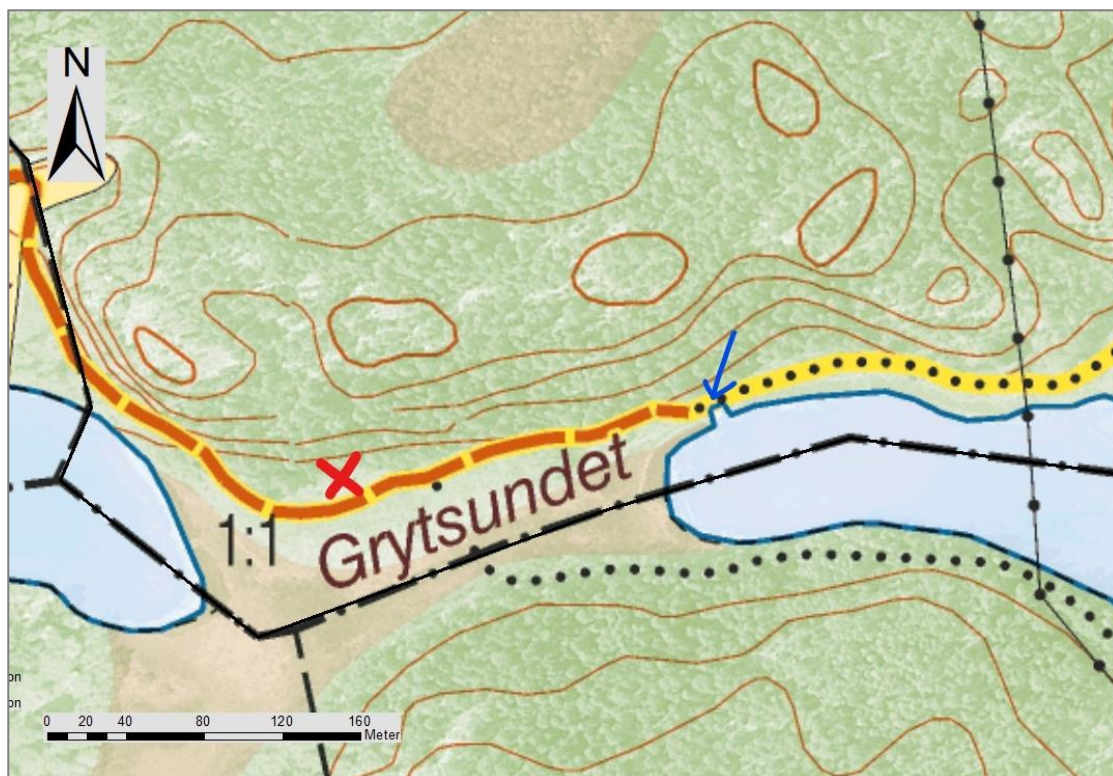
NVR id 2050538, dnr 511-10161-17.

© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta 4. Parkering och brygga vid Grytön

Bilaga 1

Karta tillhörande beslut om Gamlebofjärdens naturreservat beslutat den xx xxxx 202x.
Rött kryss markerar parkering för boende på Grytön och blå pil markerar plats för befintlig brygga och parkering.
NVR id 2050538, dnr 511-10161-17.
© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

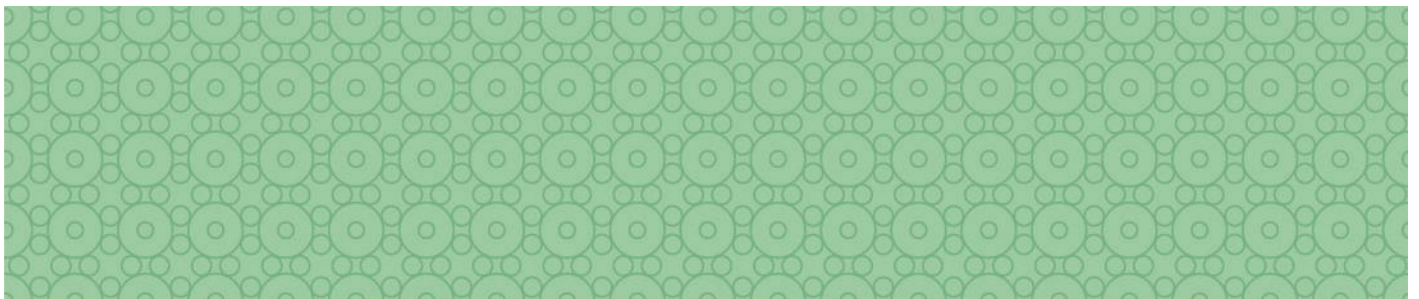

Förslag till Skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat

Fastställt 2022-XX-XX

Ankom: 2022-03-18 Ärende: ÖVRIG.2022.11 Handling: 404322

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Förslag till skötselplan för Gamlebofjärdens naturreservat 2022

Meddelande	Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2022. Planförfattare har varit Eva Siljeholm
Referens	Eva Siljeholm, Enheten för områdesskydd
Kontakt	Enheten för naturskötsel, Länsstyrelsen Östergötland, 010-223 50 00, e-post, ostergotland@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/ostergotland
Fotografier	Eva Siljeholm
Kartmaterial	© Länsstyrelsen Östergötland år 2022

Länsstyrelsen Östergötland
Östgötagatan 3, 581 86 Linköping
Växel: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

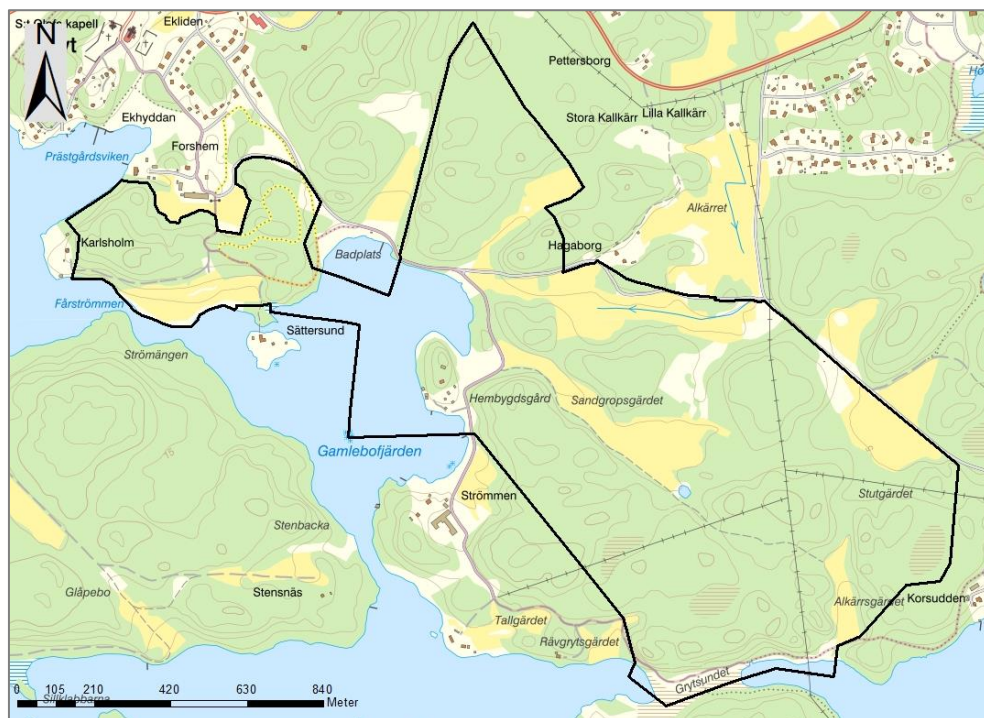
lansstyrelsen.se/ostergotland

Innehåll

Innehåll	3
Allmän beskrivning	4
Administrativa data om naturreservatet	5
Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	6
Beskrivning av reservatet	6
Plandel	11
Syfte med naturreservatet	11
Tillsyn	21
Dokumentation och uppföljning	21
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	22
Kartor	22

Allmän beskrivning

Gamlebofjärdens naturreservat har en varierad natur och ligger i ett småkulligt landskap. Här finns riktigt gamla tallskogar samt betade och luckiga blandskogar varav en del är ektominerade. Området är tätortsnära och delar genomkorsas av små stigar. Här ryms även delar av en grund fjärd och två grunda vikar viktiga för ryggradslösa djur, fisk och fågel. Gamlebofjärdens naturreservats storlek och den rika förekomsten av riktigt gamla träd ger ovanligt goda förutsättningar att bevara arter knutna till dessa element långsiktigt. Området ligger inom utpekad värdestrakt för ädellöv och tall.

Karta 1. Gamlebofjärdens naturreservat, avgränsat med svart heldragen linje.

Administrativa data om naturreservatet

Reservatets namn	Gamlebofjärdens naturreservat	
NVR-id	2050538	
Beslutsdatum	2022-xx-xx	
Län	Östergötland	
Kommun	Valdemarsvik	
Areal	Total areal:	162,2 hektar
	Land:	148,5 hektar
	Vatten:	13,6 hektar
	Produktiv skog	97,1 ha
Naturtyper enligt Natura 2000 Med naturtypskod	Havsstrandäng av Östersjötyp (1630):	2,5 hektar
	Taiga (9010):	74,8 hektar
	Trädklädd betesmark (9020)	7,6 hektar
Prioriterade bevarandevärden	Tallskog, betad skog, trädklädd betesmark med ädellöv, strandäng Kärlväxter, svampar, lavar, insekter Gamla träd, död ved, gläntor	
Naturtyper:		
Arter/grupper:		
Strukturer:	Gamla träd, död ved, gläntor	
Övrigt	Markägaren har erhållit ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvensen av naturreservatsbildningen.	
Fastighet, ägare	Del av Gryts prästgård 1:1 och Strömmen 1:1. Fastigheten ägs av Linköpings stift.	
Förvaltare	Länsstyrelsen Östergötland	
Lägesbeskrivning	Reservatet ligger drygt en mil öster om Valdemarsvik, några hundra meter sydost om Gryt och strax norr om Hummelviksfjäden i Gryts skärgård.	
Vägbeskrivning	Från Valdemarsvik tar man väg 212 mot Gryt. I samhället Gryt svänger man höger mot Strömmen och hembygdsgården. Efter cirka 500 meter kommer man fram till en badplats och reservatparkering. Där finns informationsskylt och därifrån utgår en vandringsled.	

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Syfte, föreskrifter och skäl för beslutet ingår i beslut om naturreservatet 2022-xx-xx.
Syftet finns även nedan i skötselplanens Plandel.

Beskrivning av naturreservatet

Översiktlig beskrivning

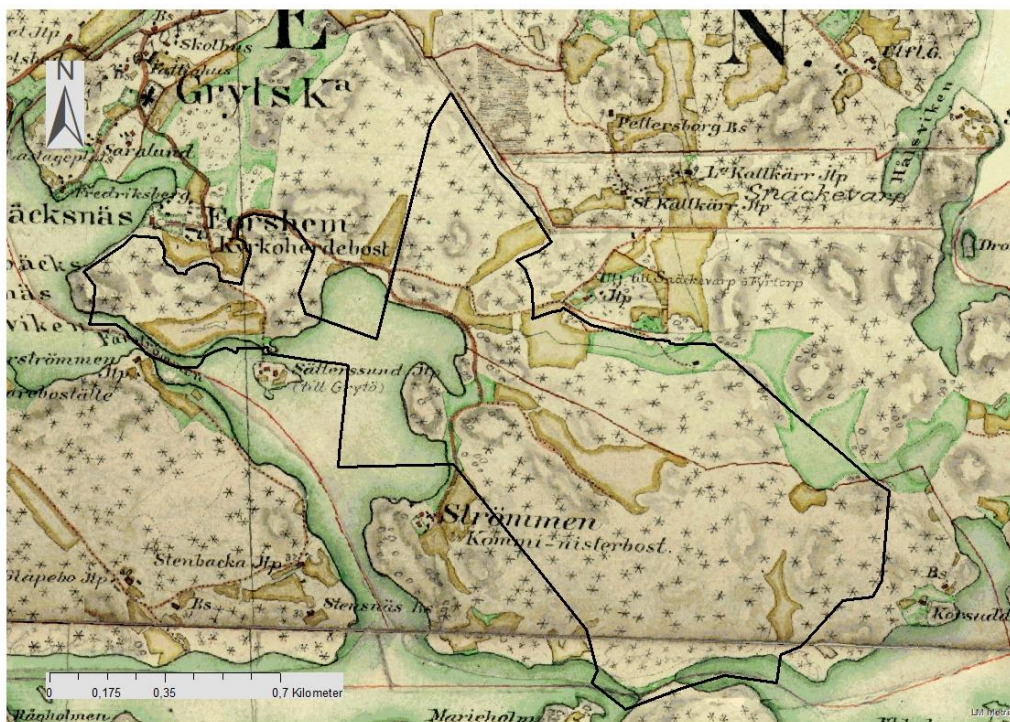
Karta 2. Området ligger drygt en mil öster om Valdemarsvik och bara några hundra meter sydost om Gryt i ett varierat landskap med omväxlande magra hållmarkstallskogar, myrmarker, ekbevuxna lundmiljöer och betesmarker samt åkermarker. Här finns även grunda vikar med undervattensväxter viktiga för havets marina liv. Områdets skogar karaktäriseras av en stor andel gamla träd och död ved men även gamla ädellövträd i halvöppna miljöer med betesmarksflora och fauna. Naturtyper som är så viktiga för många idag ovanliga arter. I området finns också en stor förekomst av sådana arter.

Reservatet är cirka 162 hektar.

Historisk och nuvarande markanvändning

Enligt Häradskartan från 1868 till 1877 framgår det att den skog som fanns var dominerad av barrträd med undantag för ett område utefter Gamlebofjärdens östra strand, kring hembygdsgården, liksom i områdets nordöstra del där lövträd dominerade inom ett mindre område. I nordöstra delen av området låg även utbredda slättermarker vilka idag brukas som åker. I kanten av slätterängen låg en ekonomibyggnad, cirka 400 meter sydost om dagens Hagaborg, strax väster om kraftledningen.

Vid den tiden brukades även det idag betade och delvis vassbevuxna Grytsundet som slättermark. Skogen användes troligen till utmarksbete. Myrmarkerna hade samma utbredning som idag.

Karta 3. Häradskartan från år 1868 till 1877. Gröna områden är slåtterängar, gula är åkrar och vita är utmark. Ringar är marker dominerade av lövträd och stjärnor är dominerade av barrträd. Observera att kartan är förskjuten något åt norr i förhållande till inritningen av området.

Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Det varierade landskapet skapar en mängd olika naturtyper. Här finns gammal talldominerad barrskog, magra tallhällmarker, granrika sänkor, tallrismossar men även lövrika lundar med hassel och ek och öppna till halvöppna betesmarker. En stor del av skogen betas extensivt av nöt vilket skapar en luckig och varierad skog med plats för många olika arter. Berggrunden utgörs av urberg. I område finns flera små bergbranter med lodytor. Branterna är viktiga för flera av områdets arter. Då de är vända mot söder skapas ett varmt mikroklimat och då de är vända mot norr skapas ett fuktigt och svalare klimat.

Utmärkande för området är den stora andelen gammal tallskog där även en del senvuxen ek och gran förekommer. Här hittas också många arter knutna till död ved och gamla träd av framför allt tall och ek. Tallticka är en relativt vanlig vedsvamp i den riktigt gamla tallskogen. Svampen underlättar för spillkråkan att hacka ut ett bohål i den uppmjukade veden. Även bland insekterna finns arter beroende av gamla tallar och död tallved som den åttafläckiga praktbaggen, en vacker blå skalbagge med åtta lysande gula fläckar på täckvingarna. Arter knutna till gammal ek i mer öppna lägen är till exempel gammelekslav och rosa skärelav, båda trivs på grov ekbark. I de solvarma öppna betesmarkerna trivs ovanliga insekter som bredbrämad och sexfläckig bastardsvärmare samt mindre blåvinge.

Tabell 1. Naturvårdsintressanta arter i Gamlebofjärdens naturreservat. För teckenförklaring i kolumnen Status, se tabell 2.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Status
Adam och Eva	<i>Dactylorhiza sambucina</i>	S
Barrpraktbagge	<i>Dicerca moestra</i>	NT
Blanksvart trädmyra	<i>Lasius fuliginosus</i>	S
Blekticka	<i>Haploporus tuberculosus</i>	NT
Blomkålssvamp	<i>Sprassis crispa</i>	S
Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>	S
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	S
Bronshjon	<i>Callidium coriaceum</i>	S
Bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT
Brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>	S
Brun nållav	<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	S
Bårdlav	<i>Neproma parile</i>	S
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
Fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	S
Gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	NT
Gammelgranslav	<i>Lecanactis abietina</i>	K
Grönpyrola	<i>Pyrola chlorantha</i>	S
Gul taggsvamp	<i>Hydnellum geogenium</i>	NT
Granbarkgnagare (spår av)	<i>Microbregma emarginatum</i>	S
Guldlockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>	S
Hjälmbrosklav	<i>Ramalina baltica</i>	NT
Kattfotslav	<i>Felipes leucopellaeus</i>	S
Klippfrullania	<i>Frullania tamarisci</i>	S
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	VU
Lind	<i>Tilia cordata</i>	S
Långfliksmossa	<i>Nowellia curvifolia</i>	S
Mindre blåvinge	<i>Cupido minimus</i>	NT
Nästlav	<i>Bryoria furcellata</i>	S
Platt fjädermossa	<i>Neckera complanata</i>	S
Reliktbock (spår av)	<i>Nothorhina muricata</i>	NT
Rosa skärelav	<i>Schismatomma pericleum</i>	NT
Sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	NT
Skarp dropptaggsvamp	<i>Hydnellum peckii</i>	S
Skriftlav	<i>Graphis scripta</i>	S
Skuggorangelav	<i>Caloplaca lucifuga</i>	NT
Solvända	<i>Helianthemum nummularium</i>	S
Sotnätfjäril	<i>Melitaea diamina</i>	NT
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
Svart praktbagge (spår av)	<i>Anthaxia similis</i>	S
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	S
Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	NT

Sårläka	Sanicula europaea	S
Traslav	Scytinium lichenoides	S
Tallticka	Porodaedalea pini	NT
Vedskivlav	Hertelidea botryosa	NT
Vippärt	Lathyrus niger	NT
Åttafläckig praktbagge	Bupestria octoguttata	S
Blanksvart trädmyra	Lasius fuliginosus	S
Hasselsnok	Coronella austriaca	VU

Tabell 2. Förklaringar till förkortningar i tabell 1.

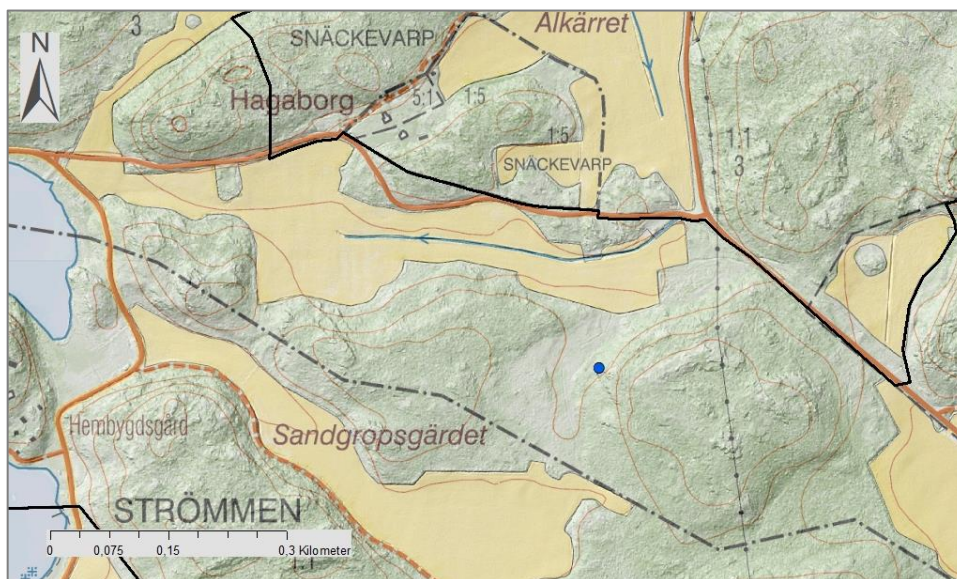
ArtDatabanken, rödlistade arter sedan 2020: CR Akut hotad EN Starkt hotad VU Sårbar NT Nära hotad	N2000 Natura 2000-art Skogsstyrelsen metodik för nyckelbiotopsinventering: S Signalart K regional signalart

Geologiska bevarandevärden

Berggrunden i naturreservatet utgörs av urberg. Berget går i dagen på krönen av bergsryggarna. Mellan höjdryggarna utgörs jordarten av lera eller morän, främst sandig morän förekommer. Myrmarkerna underlagras av mossetorv. Spritt i området finns några partier med postglacial lera. Det förekommer inga särskilda geologiska bevarandevärden i området.

Kultuhistoriska lämningar

I området finns inga fornlämningar eller kulturlämningar registrerade i Riksantikvarieämbetes kulturmiljöregister. Det finns dock en "Fornlämningsliknande bildning" (L2012:2175) som enligt en anteckning daterad år 1945 utgörs av en "stensättning, liknande naturbildning, närmast rund, cirka 6 meter i diameter". Om lämningar påträffas ska de skötas så värdet bevaras. Fornlämningar skyddas av kulturmiljölagen.

Karta 3. Den blå markeringen visar den "fornlämningsliknande bildningen" L2012:2175, RAÄ Gryt 14:1.

Intressen för friluftslivet

De luckiga betade skogarna och de magra tallhällmarkerna är strövvänliga. De många olika naturtyperna gör området mångformigt och intresseväckande. Utanför, men ändå mitt i området, ligger en kommunal badplats och ett utegym. I området finns också ett eljusspår och vandringsleden Östgötaleden passerar. Området har ett stort upplevelsevärde. Områdets tystnad stärker värdet.

Källuppgifter

Jordartsdatabasen 2016, Sveriges Geologiska Undersökning
 Skogsstyrelsen, nyckelbiotopsregistret
 Artportalen, Artdatabanken
 Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister, L2012:2175, Forsök

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med Gamlebofjärdens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området. Främst gammal barrblandskog med inslag av mycket gamla träd av framför allt tall men även gran och ek. Även områdets kulturpräglade delar som betad skog och trädklädda betesmarker ska bevaras liksom områdets våtmarker. Gamla träd och död ved är viktiga strukturer. Syftet är också att i gynnsamt tillstånd bevara och vårda naturligt grunda havsvikar med höga naturvärden i den marina miljön samt i omgivande vassområden.

Ett övergripande mål är att livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 ska uppnå eller behålla ett gynnsamt tillstånd. Vad gäller Gamlebofjärdens naturreservat handlar det främst om naturtypen ”Taiga” och ”Trädklädd betesmark” med därtill hörande flora och fauna. Reservatet ska även tillse behov av områden för friluftslivet.

Disposition och skötsel av mark

Syftet ska nås genom att naturreservatet ska undantas från skogsbruk och i huvudsak utvecklas genom naturliga processer. Områden som i dag betas ska fortsätta hävdas genom i första hand betesdrift. Restaurering av våtmark kan bli aktuell. Skogsmarken ska utvecklas främst genom intern dynamik, extensivt bete kan tillåtas. Vid behov kan röjning av igenväxningsvegetation i betesmarken och bryn ske i de delarna som är betespräglade. Friställande av enstaka grova ljusgynnade träd från unga träd kan bli aktuellt i delar av området, liksom skapande av död tallved. Den marina miljön skyddas från ingrepp som riskerar orsaka försämrade förhållanden för genom områdets växt- och djursamhällen.

Åtgärder kan även få vidtas mot invasiva eller främmande arter. Åtgärderna mot invasiva eller främmande arter ska föregås av en avstämning med Enheten för naturskydd (eller motsvarande) på Länsstyrelsen. Syftet är att säkerställa att omfattningen av åtgärderna är förenliga med reservatsbeslutet. För att nå syftet för friluftslivet kan anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Ingen ved ska föras ut ur reservatet vid åtgärder utan lämnas som död ved.

Inga registrerade fornlämningar finns i området, men en så kallad ”fornlämningslik lämning” finns registrerad, L2012:2175. I den händelse okända fornlämningar eller kulturlämningar påträffas ska skydd och hänsyn till dessa tillgodoses, samt anmälan till Länsstyrelsens Enhet för plan och kultur göras.

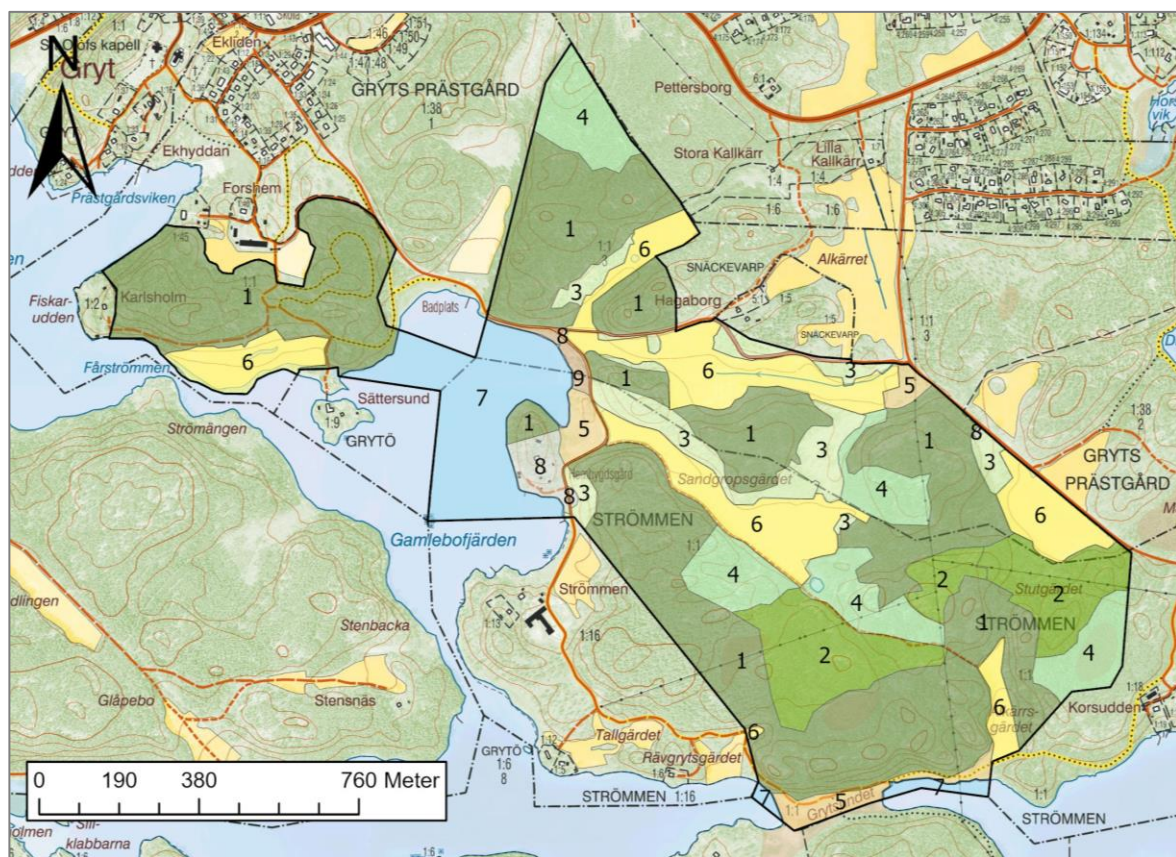
Se vidare under respektive skötselområde.

Skötselområden

Reservatet är indelat i 10 skötselområden;

1. Gammal barrskog delvis betad
2. Yngre barrskog
3. Luckig ädellövlund/betesmark
4. Ung barrskog
5. Betesmark och strandäng
6. Åkermark
7. Hav
8. Hembygdsgårdens område, väg och anläggningar
9. Vassområde
10. Anläggningar för tillgänglighet

Karta 4. Karta över skötselområden i Gamlebofjärdens naturreservat.

Skötselområde 1 och 2: Gammal barrskog delvis betad (1) och yngre barrskog (2)

Areal 1: 91,4 hektar (skötselområde 1 – 76,4 hektar, skötselområde 2 – 15,0 hektar)

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 76,4 hektar

Målnaturtyp: 9010 – 91,4 hektar

Beskrivning

Området utgörs av ett varierat landskap med gamla hållmarkstallskogar, blockrika branter, sluttningar och dalar där granen blir mer vanlig. Fuktigheten är också varierad med torra hållmarker dominerade av tall och friska till fuktiga områden med tjockare jordtäckning där gran bitvis är dominerande trädslag. En stor del av skötselområdet är extensivt betat av nöt. Detta leder till luckiga och delvis ljusöppna skogar med små gläntor där gräs och örter trivs. I området som helhet är tall det vanligaste trädslaget och ungefär en femtedel av virkesförrådet utgörs av gran. Knappt tio procent är löv som asp, björk och ek. Lövet är lite vanligare i området södra och östra del. Trädåldern är överlag hög inom skötselområde 1 med enstaka trädindivider över 200 år. Mängden död ved är bitvis stor.

Områdets varierade topografi med hållmarker, bergsbranter, block och skuggade dalar, gamla träd och död ved samt den betade skogens luckiga karaktär skapar en mängd miljöer för olika arter av djur och växter. I området finns också en mycket stor mängd ovanliga arter. Framför allt av svampar, mossor och lavar men även insekter. En kraftigt minskande art är den lilla skogsorkiden knärot. Den hittats på ett antal platser i området. På gamla tallar växer tallticka, den mjukar upp veden till glädje för spillkråkan som då får lättare att hacka ut ett bohål. Barrpraktbaggen, en ovanlig skalbagge, lämnar plattovala hål i barkfallen ved på långsamväxande tallar. Även den vackert gulprickiga åttafläckiga praktbaggen vill gärna ha gamla tallar på magra marker. På gran förekommer den lite ovanliga arten kattfotslav.

I delar i av området, skötselområde 2, är trädåldrarna uppemot 80 till 100 år. Tall dominerar men inslaget av gran är bitvis stort. Det finns även ett större inslag av ungt löv i vissa delar. Området är överlag fattigt på död ved även om en del granar nyligen dödats av den åttatandade granbarkborren. Några tallhållmarker med gamla träd ligger insprängda i skötselområdet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de olika barrdominerade gammelskogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som på hållmarken förekommer. Den betade skogen är bitvis gles med små luckor. Även mer slutna och skuggiga partier med bland annat senvuxna och gamla granar är ett viktigt inslag. Löv ska i framtiden finnas, dock som ett mindre inslag. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder för att nå bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Om grova aspar trängs med unga barrträd (1 till 50 år) kan dessa dödas. Enbart träd som växer upp i aspens krona dödas. All död ved lämnas vid åtgärden. Åtgärden kan vid behov upprepas vid behov.
- Ett antal grovgreniga gamla tallar kan frihuggas från ungt barr (1 till 50 år) som tränger kronan. Välj i första hand sådana som står i naturligt mer öppna miljöer som mot myrmarker, hållmarker eller i den betade skogen. Åtgärden utförs på maximalt 200 träd. Frihuggning kan sedan upprepas på samma träd vid behov.
- Död tallved kan skapas genom att ett antal gamla tallar dödas. Skapa både torrakor och lågor. Åtgärden utförs på maximalt 100 träd per omgång i två till tre omgångar med cirka fem år emellan. Maximalt ett 200-tal tallar dödas. Inga träd över cirka 120 år dödas.
- Skada cirka 200 gamla tallar. Avsikten är att träden ska överleva långsiktigt och utveckla en kådad död ved. Inga träd över 120 år skadas.
- Om brist på död ved råder efter 10 år kan åtgärden ovan göras om på nytt.
- Mot betesmarken kan ungt barr avdödas för att förstärka brynkaraktären. Åtgärden görs maximalt fem meter från betesmarken.
- I mindre delar av skötselområdet där ung gran hotar att bli för talrik kan en del av de unga granplantorna avdödas.
- Ett extensivt bete med nöt är positivt i hela eller delar av området.

Bild 1: Gammal hållmarkstallskog

Skötselområde 3: Trädklädd betesmark och ädellövlund

Areal: 9,2 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Trädklädd betesmark, naturtypskod 9070 – 7,6 hektar

Målnaturtyp: 9070 alternativt 9020 – 9,2 hektar

Beskrivning

Området består av ett antal mindre delområden. Utefter den lilla grusvägen söder om Hagaborg finns några tidigare betade partier med grövre ädellövträd av ek. Idag finns ett tätande buskskikt av slån och nypon. Det långsmala delområdet norr om Sandgropsgärdet består av en betad ekhage med ett glest buskskikt av hassel, nypon och slån. Här finns även en del småplantor av ek. Floran är artrik med mycket vippärt i hagen. Mot öster förekommer lite barrträd framför allt av grövre tall och enstaka gran och bland löv finns förutom ek även en del björk. Längst i öster dominerar björk. Nordost om Sandgropsgärdet ligger en vackert betad ekhage med en del äldre ek. I buskskiktet förekommer nypon, slån och enstaka hassel. I östra delen av betesmarken ligger en fornlämningsliknande lämning, en rund stensättning cirka 6 meter i diameter (L2012:2175, RAÄ Gryt 14:1).

Norr om Stutgärdet, utefter vägen till Ekön, ligger en tidigare hävdad men idag i igenväxande ekhage. Här står några grova ekar, varav två är döda. I de kvarvarande gläntorna växer brudbröd, jungfrulin och svinrot, bitvis i täta mattor.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skötselområdet ska behålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till, dels extensivt betade ädellövlundar med luckig karaktär, dels till betade ädellövskogar med en hävdgynnad flora. Ett buskskikt finns med flera blommande arter och hassel. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Bryn och små gläntor är också ett viktigt inslag. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av dessa miljöer, ska fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Bild 2: Ek i betesmark

Åtgärder

- Om ett för tätt uppslag av träd eller buskar uppstår kan det röjas bort. Låt dock alltid en tvåskiktning finnas i området. En del eller allt av det bortröjda kan lämnas kvar i högar både i ljusöppna och mer slutna områden. Anpassa åtgärden efter betestrycket för att undvika ökat uppslag.
- Grova vidgreniga ljusgynnade lövträd kan frihuggas från unga träd som växer in i dess kronor. Lämna dock buskar, till exempel hassel.
- Bete bör fortsätta i hela eller delar av området.

Skötselområde 4: Ung barrskog

Areal: 13,4 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 13,4 hektar

Beskrivning

Delområdet söder om Sandgropsgärdet består av en drygt 40-årig skog på lite magrare mark. Tall dominerar men inslaget av gran är i delar av området stort. Bitvis finns ett större inslag av ungt löv. Område är överlag fattigt på död ved. Några tallhällmarker med gamla träd ligger insprängda i skötselområdet. Längst i öster vid reservatsgränsen står en cirka 60-årig talldominerad skog.

Det mindre delområdet nordost om Sandgropsgärdet består av en yngre barrblandskog i åldern cirka 50 till 60 år med ett litet lövinslag. Mot söder finns även en del ännu yngre träd.

Längst i norr ligger ett delområde som är bevuxet med en gles och luftig barrblandskog med en ålder av cirka 50 år. Tall dominerar men inslaget av gran är bitvis stort. I området finns även en del löv framför allt av björk.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de olika barrdominerade skogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som på hällmarken, är ett viktigt inslag. Även mer slutna och skuggiga partier med gamla granar är ett viktigt inslag. Delar av skogen kan vara betad med små luckor. Löv ska i framtiden finnas inblandat i skogen. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Enstaka tallar och granar kan skadas och dödas. Åtgärderna görs oregelbundet med några års mellanrum. Då åtgärden är avslutad ska sammanlagt cirka 15 procent av granen och cirka 10 procent av tallen ha

dödats eller skadats. Lövträd och alla äldre träd gynnas. Alla dödade träd lämnas kvar inom området.

- Hela eller delar av skogen kan med fördel betas.

Skötselområde 5: Betesmark och strandäng

Areal: 4,0 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Havsstrandängar av Östersjötyp, naturtypskod 1630 – 2,6 hektar,

Silikatgräsmarker, naturtypskod 6270 – 0,8 hektar

Målnaturtyp: Havsstrandängar av Östersjötyp, naturtypskod 1630 – 2,6 hektar,
Silikatgräsmarker, naturtypskod 6270 – 1,4 hektar

Beskrivning

Området består av två mindre betesmarker och två havsstrandängar. Området öster om Hembydsgården består till cirka 50 procent av en betad öppen liten havsstrandäng och till cirka 50 procent av betesmark, delar av betesmarken har tidigare varit åker. Betesmarken i norra delen av reservatet söder om vägen till Ekön, är relativt öppen. I kantzonen mot skogen finns ett måttligt uppslag av lövsly, framför allt av asp och björk. I delar av området växer glest stående lövträd av björk, asp och ek. Idag hävdas området genom bete.

Strandängen i Grytsundet betas. På några ställen har yngre al vuxit upp. I norr övergår strandängen i en fint betad sluttning och ett bryn upp mot skogen. Idag finns en spång genom området som används av boende på Grytö. En mindre väg leder idag till Grytssundet från Tallgärdet. Den trafikeras av de boende på Grytön vilka även parkerar sina bilar norr om den lilla vägen vid Grytsundet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de naturvärden som är knutna till öppen och halvöppen betesmark samt havsstrandäng. Gödselpåverkan är låg till måttlig och består enbart av spillning från betande djur. Bryn av blommande buskar växer i delar av kantzonen mot skogen och i betesmarken, men i mindre omfattning.

Havstrandängarna har en typisk zonering av salt- och vattentålig vegetation.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av öppen till halvöppen betesmark och brynmiljöer ska så långt som möjligt etableras och fortleva på lång sikt.

Åtgärder

- Rövning av igenväxningsvegetation får utföras. Om möjligt, låt dock bryn av buskar etablera sig i kantzonen mot skogen och spritt i betesmarken. Viktigast är sydvända bryn. Lövträd får finnas i betesmarken.
- Vid rövning av igenväxningsvegetation får en del av det röjda materialet föras bort.
- Träd som faller in i betesmarken från omgivande områden får flyttas bort från betesmarken.
- Havstrandängarna ska hållas fria från inväxande träd och buskar.
- Spången ut till Grytön får underhållas eller bytas ut och ersättas med en likvärdig.

- Betesmarken inom området ska helst fortsätta brukas genom beteshävd. Om betet inte kan fortsätta kan området få utvecklas till en luckig lövblandskog. En stor del av eventuellt inträngande gran ska dödas.
- Havsstrandängarna ska slåträs om inte betet kan upprätthållas.

Skötselområde 6: Åker

Areal: 23,2 hektar

Beskrivning

Området består av ett antal åkrar utspridda i naturreservatet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åkrarna ska i första hand hållas öppna genom vallodling eller annan odling. Om arrendet på åkermarken inte kvarstår ska åkerytorna istället bidra till att förstärka de lövträdsvärden som finns i angränsande mark. Blommande och bärande träd och buskar gynnas. Målet är att det skapas en mosaikartad struktur tillsammans med planterade ädellövträd och spontant föryngrade lövträd. Bete är positivt.

Åtgärder

- Åkrarna brukas.
- Om arrendet upphör kan området få utvecklas till ädellöv- och eller lövskogslund genom spontan etablering och/eller planteringar.
- Bete får förekomma om åkerbruket upphör.
- Åkerbryn får hållas röjda i den omfattning som behövs.

Skötselområde 7: Hav

Areal: 13,5 hektar

Beskrivning

Havsområdena som ingår i reservatet är samtliga grundare än 6 meter. Med undantag av det största delområdet som ligger i Gamlebofjärden, är de bevuxna med täta undervattens-ängar av kärlväxter, stora brunalger och kransalger.

Viken väster om Grytsundet har ett högt marint naturvärde, den norra delen av området ingår i naturreservatet. Botten utgörs av finsediment och sand. Täckningsgradens medianvärde för vegetationen är 52 procent, vilket är ovanligt högt. Växtarterna hittas i bältesbildande tätheter ner till 2,9 meters djup. Karaktärsart är ålnate, men även hjulmöja, borstnate och löslevande blåstång noterades.

Viken öster om Grytssundet är även den ett marint naturvärdeobjekt. Här finns täta växtsamhällen som sammanlagt täcker mer än 50 procent av botten ner till 5,1 meters djup. Karaktärsarter är löslevande blåstång, men även borstnate och axslinga är förhållandevis vanliga. I området förekommer även naturvårdarterna grönsträse, havsrufse, havsnajas och vitstjälksmöja. I inre delen av östra Grytsundet ligger en mindre brygga vilket gör att en viss påverkan av motorbåtstrafik över grunda bottenar förekommer. Den norra delen av delområdet ingår i naturreservatet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

De marina grundområdena är bevuxna med tät habitatbyggande vegetation och utgör värdefulla lokaler för ryggradslösa djur, fisk och fågel. Undervattensvegetationen har inte minskat sin utbredning. Störningar från motorbåtstrafik har inte ökat och antalet bryggmeter är oförändrat. Ingen muddring genomförs.

Åtgärder

- Inga åtgärder.

Skötselområde 8: Hembygdsgården samt väg, parkering och telemast

Areal: 2,6 hektar (Hembygdsgården 1,7 hektar, vägområde inklusive parkering 0,9 hektar och område för telemast 0,04 hektar)

Beskrivning

Hembygdsgården ligger i en vacker ekbacke med sluttning ner mot Gamlebofjärden. Åldern på ekarna är uppemot 200 år med enstaka äldre och även ett yngre trädsikt. Även enstaka grov gammal tall står på kullen. I den ostvända sluttningen ner mot strandängen och betesmarken växer några grova ekar, asp och fågelbär och det finns en del död ved. Branten är blockrik och blocken är mossöverbäxta.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Hembygdsgården finns kvar med sin verksamhet liksom miljön husen ligger i. Området är bevuxet med gamla ekar och tallar, det finns även ett inslag av yngre träd. I den ostvända sluttningen växer ett tätt trädsikt av löv och inslaget av död lövved är stort.

Åtgärder

- Området sköts av Gryts hembygdsföreningen. Inga större träd får fällas. Om döda grenar hotar kan dessa tas ner och lämnas inom området som död ved på lämplig plats.
- Den ostvända branten lämnas utan åtgärder förutom att ung gran, om den etablerar sig, kan ryckas eller röjas bort.
- Vägen och parkering sköts av vägförening.
- Arbeta för att vägkanterna slås tidigast i juli.

Skötselområde 9: Vassområde

Areal: 0,7 hektar

Beskrivning

Området ligger öster om badplatsen mellan Gamlebofjärden och vägen. En sjösättningsramp ligger i området och delar av det har nyttjats som upplagsplats för grenar och ris från rönningar och avverkningar i närområdet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Området består av ett vassområde. En naturlig igenväxning med lövträd som al och sälg sker.

Åtgärder

- Inga åtgärder.

Skötselområde 10: Anläggningar för tillgänglighet

Beskrivning

Reservatet är av stort värde ur rekreationssynpunkt genom sitt läge vid havet och med en besöksvänlig natur. Upplevelsevärdet är högt genom den varierande naturen med ljusöppna ekhagar och tallhällmarker, luckiga granskogar och fuktiga små myrmarker. Den gamla skogen och de döda träden ger besökaren en känsla av vildmark medan ekhagarna och de öppna betesmarkerna vittnar om människans odlarmöda. Även tystnaden är en viktig del av upplevelsevärdet. Ett elljusspår finns i området och genom området går Östgötaleden. Utanför det skyddade området men centralt ligger också en kommunal badplats.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Informationen i området ska vara lätt tillgänglig och bidra till och förhöja upplevelsen av besöket. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder

- En vandringsled anläggs genom området. En lämplig start är vid badplatsparkeringen.
- Informationstavla med skylt sätts upp på ett antal lämpliga ställen som till exempel vid badplatsen och vid hembydsgården samt parkeringen öster om hembydsgården.
- Eldstäder och rastplatser kan anläggas på lämpliga platser.
- Som reservatsparkering kan badplatsparkeringen användas.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 3. Underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i Gamlebofjärdens naturreservat och naturvårdsavtal som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Prioritet är indelat i 1 till 3, utifrån hur viktigt det är att genomföra för att nå bevarandemålen.

Skötselåtgärd	Skötselområde	När	Prioritet
Betesdrift	1, 2, 3, 4, 5	Årligen	1 (i delar av område 1 som betas idag samt i område 3 och 5)
Friställning av gammal tall och löv	1, 2, 3	Vid behov	2
Skapande av död tallved och skadad tall	1, 2	2022 - 2032	2
Röjning av igenväxningsvegetation	3, 5	Vid behov	1

Avdödning och skadande av ungt barr	3, 4, 5, 9	2022 - 2032	2
Röjning kring kulturlämningarna	3	Vid behov	2
Skylt, vandringsled mm	10	2022-2027	1

Jakt och fiske

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Fyrhjuling eller annat liknande mindre fordon får användas med stor försiktighet vid uttransport av fällt vilt. Markskador på grund av körning ska undvikas. Havs- och vattenmyndigheten har, med stöd av fiskelagen (1993:787) och förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, genom beslut den 17 mars 2021 infört fiskeförbud i Gamlebofjärden och i Kyrkviken från 1/1 till 15/6, se HVMFS 2021:6.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom området. Länsstyrelsen är ansvarig för tillsyn av reservatet och naturvårdsavtalet.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skyddade områden är nödvändigt för att effektivisera och förbättra naturvårdsarbetet i skyddade områden. Uppföljning i skyddade områden ska alltid vara kopplad till syftet med det skyddade området. Uppföljningen ska ligga till grund för revidering av skötselplanen.

Inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en beslutad uppföljningsplan som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS. Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

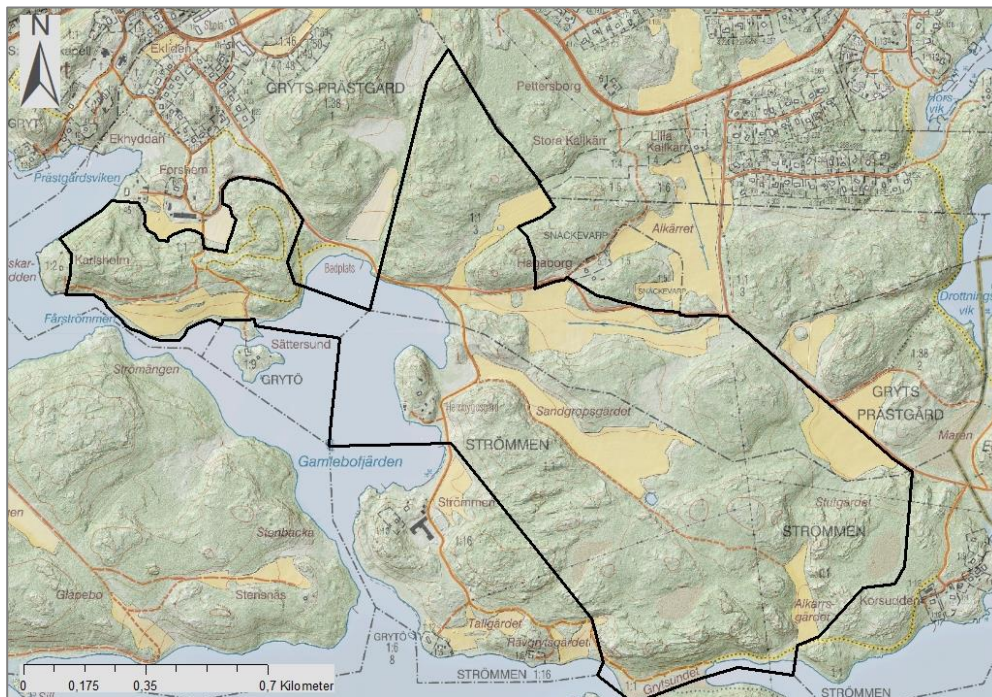
Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom området ska dokumenteras skriftligt. Mer omfattande åtgärder ska även fotodokumenteras. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden. Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar ska alltid följas upp.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel ska i så fall administreras av Länsstyrelsen.

Kartor

Karta 5. Karta över Gamlebofjärdens naturreservat. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket

Länsstyrelsen skapar samhällsnytta genom rådgivning, samordning, tillstånd, tillsyn, prövning, stöd och bidrag. Vi skyddar miljön, ser till att viktiga natur- och kulturvärden bevaras och skapar förutsättningar för att utveckla landsbygden och näringslivet i länet. Vi har även samhällsviktiga uppdrag inom bland annat krisberedskap, sociala frågor, djurskydd och samhällsplanering. På så sätt bidrar vi till Länsstyrelsens vision om ett livskraftigt Östergötland

Ankom: 2022-03-18 Ärende: ÖVRIG 2022.11 Handling: 404322

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Elljusspåret i Gryt med anledningen av Naturreservatsbildningen

Gryts IF anlade detta spår i början av 1970 på dåvarande Gryts kommuns mark och Stiftets mark. GIF har sedan underhållit detta spår och även genom åren ändrat sträckningen på det för att både förlänga det (början på 80-talet) och ändrat sträckningen (mitten på 2000).

År 2019 beslutade Valdemarsviks kommun om att hjälpa till med en ny belysning på spåret och avtal upprättades mellan kommunen och stiftet om detta. Gryts IF tog på sig ansvaret att rusta upp spåret på vissa partier för att matcha den nu nya belysningen på ett bra sätt, detta är i princip färdigställt men dock inte helt (en brotrumma skall läggas i på ett ställe).

I de reservatsföreskrifter som kommit oss till del (vi finns inte på sändlistan) så står det att det är Valdemarsvikskommun som har ansvaret för elljusspåret och då tycker vi att det är viktigt att påtala att om det skall vara möjligt att hålla ett elljusspår igång så måste man inom detta få göra åtgärder så att det går att kalla det elljusspår. Vi ser att detta kan bli lite problematiskt med hur föreskrifterna är formulerade. Vi ser också att den karta som används inte visar spårets sträckning idag, se bifogad karta med nya sträckningen inritad.

De paragrafer som vi ser som problematiska i detta är:

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

- 1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning.*
- 9. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.*
- 12. uppföra eller anlägga ledning i mark eller vatten*

Vi ser att punkt 1 blir problematiskt om vi behör komplettera ytterligare flis och grus på spåret om man inte får gräva, skakta eller utfylla mark, punkt 2 om vi inte kan ta ner ett träd eller röja undervegetation. Punkt 12 kan bli problematisk om vi behöver se över lyset ytterligare.

C. Länsstyrelsen bestämmer att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

- 2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att till exempel borra, gräva, rista hacka, måla eller andra liknande åtgärder;*
- 3. samla ved, bryta kvistar fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;*

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

- 1. anordna tävlingar för fler än 200 deltagare eller bedriva lägerverksamhet för fler än 50 deltagare;*

Efter som vi också har skötselansvaret för denna sträckning av Östgötaleden ser vi att punkt 2 kan bli ett hinder då all markering av leden är målad på stolpar eller träd. Både för östgötaleden och elljusspåret så måste man ha möjlighet att bryta kvistar och fälla vissa träd för att vi skall kunna följa de skötselplaner som finns för detta.

Vi ser det också som ett problem att man inte får anordna tävlingar inom området, Gryts IF har i ett antal år (med uppehåll för pandemin) anordnat Grytsloppet, detta är ett motionslopp (gå, lunka, lopp) för alla som

vill och det följer vägen som passerar sandgärdesbadet och vidare mot Ekön. Vi hade vid senaste tävlingen (som går av stapeln på Påskdagen) en bit över 200 deltagare. Andra former av liknande tävlingar kan bli aktuella i framtiden men då kan vi inte nyttja elljusspåret för detta utan att söka tillstånd från Lst för det.

Vi kan också konstaterat att parkeringen som man hänvisar till i reservatsföreskrifterna är samma som nyttjas för de som vill använda elljusspåret. Vi tror inte detta är ett bekymmer men under sommaren är parkeringen tämligen full av badgäster och då kan det bli bekymmer för både gäster till reservatet och elljusspåret om alla skall samsas på samma ställe.

Vi önskar att Valdemarsviks kommun beaktar dessa synpunkter i sitt svar (som vi förmodar att ni skall lämna) till Lst.

Med vänliga hälsningar

Tomas Söderling
Ordförande Gryts IF
0707-524436

Anders Carlsson
Kassör Gryts IF
0703-833883

Dagen sträckning av spåret. Den gamla sträckningen norr om vägen används inte längre.

**Remissyttrande, kommentarer samt krav på svar till;
Länsstyrelsens Ärende och Diarienummer 511-10161-17: "Förslag
om bildande av Gamlebofjärdens naturreservat i Valdemarsviks
kommun och fastställelse av skötselplan för naturreservatet".**

**Remissyttrande insänt till Länsstyrelse och Valdemarsviks kommun
den 14.e April 2022, författat av:**

- 1.1. **Kaj Engman, *sakägare och arrendator*** på Lantbruket, Gården Strömmen 1, 61596, Gryt (Tel, 0708383258, E-mail: engmanmaria@gmail.com)
- 1.2. **Sam Törnquist, *sekreterare åt sakägare Engman***, samt medborgare. Evelundsvägen 3A, 61596 Gryt/Valdemarsviks kommun. (Tel, 0727200123, E-mail: tornquists@gmail.com)

Sammanfattning och krav.

- 1.3. Det har nu kommit till sakägarnas och allmänhetens kännedom, att detta ärende inleddes av Länsstyrelsen och Kyrkans stift redan år 2006, med fortsatt beredning och komplettering under 2014 och 2016. Därefter gjordes redan år 2020 betalning av skattemedel från Naturvårdsverket till Kyrkan. Visserligen faller området under kyrkans ägorätt, men det är medborgarnas skattemedel som används för affären, som leder till omfattande inskränkningar i möjligheterna till framtida utveckling i området. Ärendets hantering är därför ett illa hanterat ärende utifrån demokratiperspektiv, och följer en återkommande problematik av hur myndigheter tar beslut utan att följa grundlagsskyddad princip om medborgarnas rätt till delaktighet under offentlighetsprincipen.
- 1.4. Denna process skedde alltså i åren sedan 2006 utan att invånare som bor i Gryt/Valdemarsvik involverades i konsultation för synpunkter. Betalning av flera miljoner i skattemedel betalades också utan att medborgare konsulterats. Först nu, med endast en månad kvar till beslutsdatum, flyter ärendet upp för allmänhetens kännedom och kommentarer, i April 2022. Det protesteras härmed mot detta flagranta exempel på hur myndigheter agerar utan respekt för demokratiska principer och den grundlagsskyddade offentlighetsprincipen. Vi protesterar aktivt mot att beslut som har betydande inverkan på miljö och villkor för medborgare behandlas på detta vis utan insyn och möjlighet till delaktighet.
- 1.5. Arrendatorn av Kyrkans mark som nu diskuteras för inrättande av Naturreservat (Kaj Engman) konsulterades ej löpande under beredning av förslaget om Naturreservat, trots att det nu framgår att Naturreservatets regler och förbud allvarligt undergräver möjligheterna att bedriva fortsatt jordbruk och djurhållning på arrenderad mark. Under de (få) tidigare kontakter som varit med Kyrkan i

samtal om arrendets framtid har det påståtts att inga regler kommer att ändras för arrendet i händelse av Naturreservat. **Skriftliga bevis som nu läggs fram på bordet visar dock att detta är helt oriktigt, med många inskränkningar som hindrar fortsatt jordbruksdrift under framtida arrende.** Det framförs därför härmed hård kritik mot detta med erinran om att förutsättningarna att bedriva hållbart lantbruk redan har försämrats radikalt under gångna årtionden. Detta har resulterat i att det nu enbart finns två mjölkproducerare kvar i Gryts socken av Valdemarsviks kommun. Detta har givit dramatiskt negativa återverkningar i reducerad betesareal i regionen, med drastiskt negativa konsekvenser för biologiska mångfalden i området. Önskas biologisk mångfald torde det därför vara mer logiskt att underlätta för livskraftig framtid får hållbart jordbruk med betesdjur och öppna kulturlandskap !

- 1.6. Härmed krävs att en seriös remissrunda genomförs i Valdemarsviks kommun och att ytterligare tid med minst 6 månader ges till remissförfarande för komplettering av underlag för läsning av berörda personer och organisationer, samt för inhämtande av synpunkter genom demokratisk konsultation med alla berörda i Valdemarsviks kommun.
- 1.7. Härmed krävs också att Länsstyrelsens förslag kompletteras med nödvändiga faktaunderlag som idag saknas i presenterad dokumentation, särskilt i relation till målsättningen att säkra hållbar utveckling i Gryt, och att säkra att verksamhet med viktig roll för biologisk mångfald (ssk lantbruket Strömmen med betesdjur) inte drabbas katastrofalt av Länsstyrelsens initiativ med detta Naturreservat.

Underskrifter

Detaljerade kommentarer till förslags-texten från Länsstyrelsen, med frågor, begäran och krav på svar.

Länsstyrelsens förslags-dokument, Sida 1 (10)

Sektion/kapitel	Kommentar, frågor, krav på svar
Syftet med reservatet	
Syftet med Gamlebo-fjärdens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området. Främst gammal barrblandskog med inslag av mycket gamla träd av framför allt tall men även gran och ek.... ska bevaras liksom områdets våtmarker. Gamla träd och död ved är viktiga strukturer.....	Syftet är presenterat utan motivation om vilket problem som man avser att avstyra eller förebygga. En klar problem-analys saknas, med definition av problemet, dess konsekvenser och orsaksrötter. I den analysen skall det framgå vilka av problemets orsaksrötter som elimineras med skapandet av ett naturreservat. Som underlag till bedömningen om behovet av naturreservat presenteras lista över inventerade arter i Tabell 1, "Förslag till Skötselplan". Där redovisas fynd av s.k. naturvårdsintressanta arter i föreslagna Gamlebofjärdens naturreservat. I den Tabell 1 presenterade listan framgår dock över huvud taget ingenting, om huruvida listade arter finns exklusivt bara i detta område, eller om de också finns allmänt i övriga närområden, eller allmänt spritt i Östergötland-Kalmar läns kustlandskap. Det finns inget underlag som kan användas för att bedöma om ett naturreservat i detta område är särskilt lämpat att skydda dessa arter alls. Den presenterade listan av arter tjänar därför inget till, för att läsaren skall kunna bedöma om just detta område är av särskilt intresse som Naturreservat för att skydda listade arterna. Bland Tabell 1 listade arter är: Ingen art listad som akut hotad (CS). Ingen art är listad som Starkt hotad (EN). Enbart två arter är listade som Sårbar (VU), nämligen Hasselsnok och örten Knärot, vilka båda dock förekommer allmänt spritt i Valdemarsviks kommun. (Se sida 8 i Förslag till Skötselplan). Presenterat material ger inga jämförande underlag avseende just detta områdes betydelse i rollen som Naturreservat, jämfört med andra områden, utifrån dessa inventerade arter. En tydlig och verifierbar grundval, med tydliga mått på behov av art-skydd och områdets särskilda lämplighet för detta saknas således i Länsstyrelsens dokument, där istället enbart svepande formuleringar presenteras.
Ett övergripande mål är att livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 ska uppnå eller behålla ett gynnsamt tillstånd. Vad gäller Gamlebofjärdens naturreservat handlar det främst om naturtypen	Natura 2000 är klart och tydligt avseende bevarande av gamla kulturmiljöer vilka är viktiga för biologisk mångfald och hållbar utveckling. Natura 2000 skall också inom alla

”Taiga” och ”Trädklädd betesmark” med därtill hörande flora och fauna. Reservatet ska även tillse behov av områden för friluftslivet.	EU-länder skapa särskilda Natura 2000-områden, som ska bilda ett ekologiskt sammanhängande nätverk. Kulturlandskapet med den betydelsefulla rollen av ett viabelt och hållbart jordbruk med betesdrift är centralt för detta i Gryt. Länsstyrelsens förslag kolliderar i många fall med detta mål, och utgör istället ett direkt hot mot möjligheten till fortsatt hållbart jordbruk med betesdjur i det aktuella området. Detta motverkar grundläggande syftet med förslaget, eftersom betesdjur är viktiga för att säkra biologisk mångfald, vilket är vetenskapligt väl dokumenterat. Se referenser,¹
Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och i huvudsak utvecklas genom naturliga processer. Områden som i dag hävdas ska fortsätta hävdas genom i första hand betesdrift.	Evidens och väl dokumenterad vetenskap visar att en mycket stor andel av Svensk artrikedon, i flora och fauna BEHÖVER ett livskraftigt jordbruk, särskilt med betesdjur, hag- och betesmarker. För att betesdrift skall vara möjlig, måste det också vara möjligt att odla för att kunna skörda och producera ensilage för betesdjurens överlevnad under vinterhalvåret. Liggande förslag blockerar den möjligheten för det lantbruk som ligger i området. De förbud som införs mot att plöja, använda gödsling, och förbud mot att aktivt röja undan sly och hålla betesmarkerna öppna mot igenväxning är direkta hot mot driften av jordbruket. Den formulering som nu ligger i texten till beslut om förslaget till Naturreservat, utgör ett direkt hot mot överlevnad av det sista kvarvarande jordbruket med betesdjur och mjölkproduktion i Gryts socken, Valdemarsviks kommun. Detta måste analyseras och korrigeras i texten för Länsstyrelsens förslag.

¹ Referenser om dokumenterad betydelse av betesdjur för biologisk mångfald

1. Ekstam U. m.fl. (1988) Ängar. LT förlag/Naturvårdsverket.
2. Bergsten A. (2012) *Attityder till återintroduktion av visent i Sverige*. Avancerad nivå, A1E. Umeå: SLU, Institutionen för vilt, fisk och miljö.
3. SÖ 1993:77. Konventionen om biologisk mångfald.
4. Naturvårdsverket (2012) Sammanställd information om ekosystemtjänster i Sverige. Rapport.
5. Samnegård U. m.fl. (2011) Gardens benefit bees and enhance pollination in intensively managed farmland. *Biological Conservation*, 144(11): 2602–2606.

Sektion/kapitel	Kommentar, frågor, krav på svar
Föreskrifter Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet. A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar ....Inom reservatet är det inte tillåtet att: 1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, <u>plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;</u>	Med etablering av Naturreservat avses att säkra biologisk mångfald, och det hänvisas till betydelsen av betande djur för att detta skall vara möjligt. Gården Strömmen” är den enda kvarvarande lantbruksenhet i området, som har betande djur och mjölkproduktion kvar i Gryt, vilket är en dramatisk nedgång sedan 50 års. Att upprätthålla möjligheterna för det enda kvarvarande lantbruk i bygden med mjölkproduktion, är det inte praktiskt möjligt med den skrivning som presenteras av Länsstyrelsen för inskränkningar och förbud för Naturreservatet. Å ena sidan skriver man att bete skall vara tillåtet, men därefter meddelas att det är förbjudet att gräva, schakta plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning vilket är helt nödvändigt för att odla och skörda det foder som betesdjuren måste ha tillgång till för vinterhalvåret. Betesdjuren är inte sommargäster ! Länsstyrelsens skrivning med begränsningar och förbud är direkt fientligt mot grundläggande möjlighet att fortsätta det enda kvarvarande lantbruket med betesdjur och mjölkproduktion i Gryts sockendel av Valdemarsviks kommun. Den lantbruksverksamheten är inte bara en företagsverksamhet som ger ekonomisk försörjning till de personer som bor i bygden och brukar marken, Strömmens gård är också en kulturbärare och sista bastion för det kulturlandskap som steg för steg har tillåtits försvinna med nedläggning av jordbruk i bygden, vilket i sin tur drabbat biologisk mångfald hårt när tidigare öppna betesmarker tillåtits växa igen och förslyats. Skrivningen kring förbud och inskränkningar inom Naturreservatet utgör en potentiell avrättning av ett sista kvarlevande lantbruk med mjölkproduktion och betesdjur i Gryt. Detta är oacceptabel konflikt med vad Naturvårdsverket skriver kring bevarande av kulturlandskap och bete för bevarande av biologisk mångfald. Detta är dessutom ett hot mot livsmedels-försörjning för vilket ett livskraftigt Svenskt landbruk behövs. Detta påminns vi om i dessa tider av krig och ofärd i Europa!

Sektion/kapitel	Kommentar, frågor, krav på svar
C. Länsstyrelsen bestämmer ... Inom reservatet är det inte tillåtet att:	
3. samla ved, bryta kvistar fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;	Enligt regler för EU bidrag till lantbruk, är jordbrukare skyldiga att hålla undan sly och hålla marker öppna. Länsstyrelsens regler och bestämmelser blockerar dock att detta sker enligt citerad text i tabellfältet till vänster. Som följd av att jordbrukaren och arrendatorn av lantbruket Strömmen hindras från att röja sly och hålla ängar och betesmarker öppna, så kommer markerna snart att förslyas och växa igen. Kulturvärden och artrika betesmarker kommer försvinna. Jordbrukaren går dessutom därmed också miste om sitt försörjningsstöd från EU's bidrag till lantbruk, som betalas för att hålla borta sly och hålla marker öppna. Länsstyrelsens regelverk kolliderar således direkt med målsättningen att säkra ett hållbart jordbruk med betesmarker. Regelverket kolliderar också med både Svensk lagstiftning för jordbrukens ansvar för att hålla markerna öppna och utgör ett direkt ekonomiskt hot om inkomstbortfall för den enda kvarvarande lantbruksenheten i Gryt med betesdjur och mjölkproduktion. Konsekvensen av detta är också direkt kontraproduktivt och står i direkt motsats till Naturvårdsverkets uttalade mål med att säkra fortlevnad av öppna betesmarker för att bevara hotad artrikedom.

Sektion/kapitel	Kommentar, frågor, krav på svar
Skäl för beslutet	
Skälen för beslutet utgörs av gammal talldominerad barrblandskog rik på död ved där delar betas men även ekhagmarker och lövlundar.	Hela Gryt och stora delar av Valdemarsviks kommun ser ut på exakt samma sätt, tall och granskog av hög ålder i många områden, Ek och lövlundar. VAD ÄR SÄRSKILT med detta område redovisas inte. Således begärs att det kompletteras med en tydlig redovisning av de fynd som ligger till grund för bedömningen om <u>det särskilda värdet</u> på det område som nu föreslås som naturreservat.
Skogens ålder är hög och det finns flera rödlistade insekter och svampar knutna till gammal tall.	Vänligen specificera fyndet om exakt vad ni hänvisar till. "Åldern är hög", är inte ett objektivet och tydligt mått som kan användas för att jämföra med andra liknande skogsområden.

	Det skrivs att: "Det finns flera rödlistade insekter och svampar knutna till gammal tall" Detta är helt korrekt, men det framgår inte om dessa rödlistade arter förekommer eller ej, i det nu aktuella området. Subjektiva bedömningar kan inte accepteras som grund för att genomföra en så genomgripande åtgärd som att skapa naturreservat med alla dess inskränkningar av användningen av området.
Även i de mer ek-dominerade miljöerna finns gamla träd med en rik insektsfauna och svamp- och lavflora. Gamlebofjärdens naturreservats storlek och den rika förekomsten av riktigt gamla träd ger ovanligt goda förutsättningar att bevara arter knutna till dessa element långsiktigt. Förekomsten av död ved är tilltalande för många olika organismgrupper och bidrar till områdets mångfald. Området ligger inom utpekad värdestrakt för ädellöv och tall. Det innebär bra förutsättningar för en stor del av de hotade och skyddskrävande arter som lever i dess naturtyper att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.	Citat: "Det finns gamla träd med rik insektsfauna och svampflora". Inga referenser ges till objektiva fynd, som stöder att detta område härbärgerar mer eller andra arter, än överallt i övrigt i Östergötlands skärgård. Avsaknaden av referenser gör att alla utlåtanden står som osubstantierade påståenden, som läsaren inte ges någon möjlighet att källgranska eller bedöma om dessa är vederhäftiga eller bara utgör lösa påståenden baserat på lösa åsikter. Det begärs att objektiva fynd och fakta som stöder påståenden i texten presenteras och tydligt redovisas. De fynd och vetenskapliga fakta, med redovisning av metoder som använts för att ta fram data behöver presenteras för att styrka huruvida området är särskilt unikt och motiverar skapandet av Naturreservat. Svepande allmänna ordalag om "rik fauna" utan objektiv redovisning av data och referenser till studier, är ovetenskapligt. Hela dokumentet framstår som subjektivt och kan inte utgöra grundval för objektiv bedömning eller vara ett underlag för informerat beslutet om betalning av många miljoner kronor av skattepengar till köp av kyrkomark för att skapa naturreservat. Vänligen komplettera dokumentationen och underlaget så att läsaren kan ta ställning baserat på bevis och fakta som kan källgranskas och värderas. Detta dokument präglas av lösa formuleringar utan hänvisning till vetenskapliga fynd. Påståenden görs också utan redovisning av vilka metoder som använts för observationer, undersökningar eller mätningar. Inga referenser anges för att läsaren skall kunna källgranska givna påståenden. Läsaren har därför ingen möjlighet att värdera om det som hävdas överensstämmer med verklighet eller speglar en subjektiv önskan om att etablera naturreservat som drivs av enskilda aktivister som skapat sig en plattform inom Länsstyrelsens organisation.

Den grunda fjärden och de två grunda vikarna som delvis ingår i reservatet är en viktig miljö för ryggradslösa djur, fisk och fågel. De strandnära delarna av reservatet ingår i riksintresse för naturvård och friluftsliv.	Igen samma kommentar som ovan, lösa uttalanden görs utan hänvisning till objektiva fynd, inga referenser anges till studier och studieresultat som stöder givna osubstantierade påståenden. Läsaren kan därför ej värdera om de påståenden som framförs är citat av objektiva fakta eller speglar subjektiva ståndpunkter från aktivister med säte på Länsstyrelsen, med en agenda att avlysa och spärra av så mycket natur som möjligt från allmänheten och blockera möjligheter till hållbar utveckling i bygden.
Syftet med beslutet är att åstadkomma ett ändamålsenligt skydd mot åtgärder som skadar områdets prioriterade bevarandevärden.	Det saknas referenser till objektiva fynd som stöder detta. Det skulle också vara värdefullt med en tydlig logical framework analys, med en enkel Log-frame presentation, som visar vilka problemorsaker och rötter till hot mot biologisk mångfald och hot mot de särskilda värden som nu åberopas, som de facto säkras med den åtgärd som Länsstyrelsen nu vill införa med detta naturreservat. En logical framework analys säkerställer att vidtagna åtgärder verkligen löser och eliminerar roten till de problem-orsaker, som leder till tydligt definierade problem, baserat på vetenskapliga och objektiva fynd och data. Sådan analys och redovisning saknas över huvud taget i det dokumentet som nu presenteras av Länsstyrelsen. Se reference for Logical framework analysis applied to biodiversity project planning ²

Länsstyrelsens förslags-dokument, Sida 5 (10)

Sektion/kapitel	Kommentar, frågor, krav på svar
Reservatsbildning	
Diskussioner mellan markägarna och Länsstyrelsen har förts sedan de höga naturvärdena inom området blev kända.	Ingen redogörelse framförs om vilka dessa speciella naturvärden är. Den i Tabell 1 presenterade artinventering redovisas utan hänvisning till hur inventeringen skett. Det är därför omöjligt att tolka, om redovisade arter skall läsas som kvalitativ redogörelse för "vad som setts någon gång i området" eller om det som presenteras speglar en kvantitativ uppskattning av att listade arter är MER vanligt förekommande i föreslagna naturreservatets område, än på andra platser i änet/landet. Det är allmänt sett otydliga redovisningar av påstådda data som presenteras som

² World Wildlife Fund WWF: Basic Guidance for Cross-Cutting Tools: Logical Framework Analysis October 2005. https://awsassets.panda.org/downloads/2_1_logical_framework_analysis_11_01_05.pdf

	beslutsunderlag i Länsstyrelsens förslagsdokument. Detta är oacceptabelt, och en professionell och korrekt presentation av data krävs, med tydlig redovisning av vilka metoder som använts för datainsamling. Detta är väsentligt för att läsarna skall kunna göra källgranskning och bedöma om uppgivna informationer och påstådda data är fakta eller bara speglar Länsstyrelsens personals subjektiva åsikter. Hur har data och fakta identifierats? För uttalanden i texten om naturvärden i området, vilka mått, indikatorer och vilka kriterier har använts som bas till detta? Länsstyrelsens försök till analys av data som presenteras i Förslag till Skötselplan (Bland annat Tabell 1) saknar kvantitativa data och referenser till använda metoder som kan styrka att området har någon särskild betydelse för skydd av de Naturvårdsintressants arter som listas efter inventering. Inga bevis presenteras som stödjer att det föreslagna området skulle vara <u>mer lämpat</u> som naturreservat än vilket annat område som helst i kustområdet, för att skydda de listade arterna. Enbart två av dessa arter listas som sårbara och ingen som starkt eller akut hotad. Således ifrågasätts Länsstyrelsens mest centrala slutsatser om behovet v att avsätta just detta området till Naturreservat utifrån avsikten att åstadkomma art-skydd Det är rimligt att förslags-dokumentet på ett seriöst och vetenskapligt korrekt sätt presenterar vilka arter eller särskilda faktorer som ligger till grund för bedömningen. Den presentationen måste också ge läsaren möjlighet till analytisk och kritisk källgranskning för att validera om uppgivna data representerar pålitliga fakta eller ej. Detta saknas nu helt. Utan det kan ingen läsare lämna ett objektiva utlåtande och besvara presenterat förslag.
En värdering har tagits fram på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter har Länsstyrelsen förhandlat med markägaren och kommit överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvensen av naturreservatsbildningen. Beslut om inbetalning av ersättningen fattades av Naturvårdsverket	Enligt skrivelsen har Kyrkan således redan, (utan att samtala med berörd befolkningen i orten) sålt området till att avsättas som naturreservat. Därav följer betydande inskränkningar för boende, friluftsliv, och blockad av möjligheten till framtida

2020 och ersättningen har betalats ut till markägaren.	investeringar för att bygga upp en ekonomisk bas för hållbar utveckling i Gryt. Hållbar utveckling som också säkrar artrikedom kräver både skatteintäkter av boende och intäkter från service levererad till gästande turister, för vilket investeringar, bebyggelse m.m. är väsentligt. Genom förbud som följer med detta naturreservat och andra begränsningar i Grytsområdet, kringskär man nu i stort sett alla möjligheter till hållbar vidareutveckling.
Reservatet har stakats ut och mätts in av Skogsstyrelsen.	Av allt att döma, är skattemedel redan betalade till Kyrkans stift, 2020 för bildandet av Naturreservatet. Den diskussion som nu förs utgör således endast ett försök av myndigheten att ge sken av medborgarkonsultation! Hela den här konsultationsrundan förefaller med andra ord enbart vara ett ”spel för galleriet” och inte en seriös konsultation med berörda parter inom ramen för vad lagen och den lokala demokratin kräver. Detta påminner om bildandet av Naturvårdsavtalet i Rågeterdalen i Gryt, i början av 70-talet, då en enskild tjänsteman i kyrkans förvaltning tillsammans med en enskild tjänsteman på Länsstyrelsen sits emellan och utan någon konsultation med ortens invånare, avsatte hela Rågeterdalen till Naturvårdsavtal, men betydande inskränkningar av möjligheterna för vidare utveckling av orten och med betydande inskränkningar av fastighetsägarnas möjligheter inom området. Detta mönster, men smussel och kupp-artade beslut med långtgående verkan för boende i Gryt, måste upphöra, och demokratisk konsultation istället tillåtas fullt ut.
Förslag till Skötselplan	Erfarenheter av Länsstyrelsens förmåga att bekosta underhåll och skötsel av redan förefintliga Naturreservat är nedslående. Markägare från skärgården reste detta och ifrågasatte hur Länsstyrelsen skall kunna bekosta underhåll och skötsel av ett nytt naturreservat, när markägare redan får avslag från Länsstyrelsen då de söker ekonomisk täckning för skötsel av befintliga områden under Länsstyrelsens skötselansvar. Naturreservatet Ekön är så illa skött i det avseendet, att man inte kan gå i skogen där. Länsstyrelsens finansiering till skötsel av det Naturreservatet lämnar alla berörda medborgare till stor skepsis mot Länsstyrelsens förmåga och vilja att upprätthålla god skötsel av ytterligare ett Naturreservat i Gryts socken.

	Företrädare från Länsstyrelsen besvarade dessa farhågor vid möte med lokala medborgare i Gryts Bygdegård den 13:e April 2022 - med att uttala: "DET KAN JAG GARANTERA" som svar när man framställde frågan om Länsstyrelsens förmåga att finansiera och säkra framtida skötsel av det nya föreslagna Naturreservatet. Det ifrågasätts nu med emfas, hur Länsstyrelsens företrädare kan tillåta sig göra sådana utfästelser trots bevis om bristande resurser att täcka redan befintliga naturreservat med ekonomi för skötsel. Nuvarande tillstånd av skog och mark i det område som Länsstyrelsen nu föreslår, är utpräglat väl underhållet nu. Detta utgör en stor kontrast till det illa skötta tillståndet i det gamla Naturreservatet Ekön - som ju legat under Länsstyrelsens ansvar i decennier. Detta faktum måste beaktas innan beslut tas om nytt Naturreservat i Gryt.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgöta-kommissionen för folkhälsa och den Regionala Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan våga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissmissiv

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgöta-kommissionen för folkhälsa och den Regionala

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Justerare

.....

.....

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshögjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan våga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgötautskottet för folkhälsa och den Regionala

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan väga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Staben

Emelie Nisu

Folkhälsoutvecklare

Tel: 0123-192 91

E-post: emelie.nisu@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgötautvecklingskommissionen för folkhälsa och den Regionala Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande

insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan våga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Beslutet skickas till

Region Östergötland

Styrgrupp folkhälsa

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Utskick enligt bifogad sändlista.

Remiss – Folkhälsostrategi för Östergötland

Region Östergötland har i samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen i Östergötland och representanter för civilsamhället tagit fram en folkhälsostrategi för Östergötland. Syftet med folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla det nationella folkhälsopolitiska målet att *"Skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation"*. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Så svarar ni

Region Östergötland önskar svar på remissen senast **10 maj 2022**. Svaret skickas in i wordformat (döpt med er organisations namn) till region@regionostergotland.se

Ange diarienummer RÖ 2022-543 och organisationens namn i ämnesraden. Ange även kontaktperson för ert remissvar.

Svaret ska utgå från huvudrubriker och vara så kortfattat och konkret som möjligt. Ta upp både det som ni ser som styrkor i strategin och det ni tycker behöver ändras. Motivera kortfattat. Vi önskar att ni beaktar följande i era svar:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Samarbete mellan aktörer är nödvändigt för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Så behandlas synpunkterna

Region Östergötland och de involverade aktörerna sammanställer och behandlar de inkomna synpunkterna efter att remissperioden är slut. Beslut om strategin tas på regionfullmäktige i juni 2022.

Remisshandlingar

- Missiv med frågor och sändlista (det här brevet)
- Remissversion Folkhälsostrategi för Östergötland

Frågor

Har du frågor är du välkommen att kontakta Annika Larsson annika.larsson@regionostergotland.se

Vi ser fram emot att ta del av era remissvar!

Lena Lundgren
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Richard Widén
Regionutvecklingsdirektör

Postadress

Telefon

Fax

E-post

Region Östergötland
581 91 Linköping

010-103 00 00 (växel)

010-103 71 00

region@regionostergotland.se

Sändlista:

Boxholms kommun
Finspångs kommun
Kinda kommun
Linköpings kommun
Mjölby kommun
Motala kommun
Norrköpings kommun
Söderköpings kommun
Vadstena kommun
Valdemarsviks kommun
Ydre kommun
Åtvidabergs kommun
Ödeshögs kommun

Länsstyrelsen i Östergötland

Linköpings universitet

Organisationer som ingår i Överenskommelsen mellan regionen och civilsamhället:

Amningshjälpen
Association för international visitors
Asthma- och allergiförbundet i Östergötland
Autism- och aspergerföreningen i Östergötland
ÖBF (Bildningsförbundet Östergötland)
Bröstcancerföreningen Moa-Lina Östergötland
Östergötlands bygdegårdsdistrikt
Coompanion Östergötland
Demensföreningen Linköping
Östergötlands Fotbollförbund
Folkets hus och parker, sydöstra regionen
Friluftsförbundet Öst
Östergötlands frisksportsdistrikt
FUB Östergötland (För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning)
Funktionsrätt Östergötland
Glaukomföreningen Östergötland
Hela Sverige ska leva Östergötland
Hörselskadades distrikt Östergötland
Ibn Rushd Studieförbund
Korpen
Östergötlands idrottsförbund/SISU idrottsutbildarna
Linköpings stadsmission
Linköpings stift
Neuroförbundet Östergötland
Novahuset
NSPH (Nationell samverkan för psykisk hälsa)
ÖLN (Östergötlands läns nykterhetsförbund)
PRO Östergötland (Pensionärernas riksorganisation)
Psoriasisförbundets länsavdelning Östergötland
PUE (Pingstförsamlingarnas ungdomsarbete i Östergötland)
RBU Östergötland (Rörelsehindrade barn och unga)
Riksteatern Östergötland
Röda korset
Östergötlands schackförbund
Sensus studieförbund
SE UPP! (Sociala ekonomins utvecklingsparternas i Östergötland)
Nya Skådebanan i Östergötland
SPES (Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandes stöd)
Studieförbundet Östergötland
Strokeföreningen Östergötland

Svenska muslimer för fred och rättvisa
Synskadades riksförbund Östergötland

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Sammanfattning

Folkhälsostategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället. Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att *”Skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”*.

Folkhälsostategin ska, utifrån intentionerna i Östgötaommmissionen och den Regionala Utvecklingsstrategin, RUS, ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling. Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtskärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa. Insatserna fokuserar på hälsans bestämmningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs. människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Grundläggande principer innefattar alla människors lika värde, betydelsen av att investera i hälsa, och insikten att individen och samhället har ett delat ansvar för hälsan.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken. Dessa ligger nära de samhällsarenor som definierades i Östgötaommmissionen. Därtill har några tilläggsrubriker som identifierats som viktiga i länets arbete inkluderats.

- Det tidiga livets villkor – Goda och jämlika uppväxtvillkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning – Likvärdig utbildning och möjlighet till livslångt lärande
- Fritid och kultur, i fysiska och digitala miljöer – Att möta olika behov, stimulera till engagemang och bidra till social gemenskap
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö – Full sysselsättning utifrån var och ens förmåga, ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetsplatser
- Inkomster och försörjningsmöjligheter – Trygg försörjning och skälig levnadsnivå för alla östgötar, och minskade inkomstklyftor i befolkningen.
- Boende och närmiljö – Tillgång till en fullgod och ekonomiskt överkomlig bostad i ett område som är socialt hållbart
- Levnadsvanor – Möjliggöra hälsosamma levnadsvanor för alla
- Kontroll, inflytande och delaktighet - Stärka människors tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård - Utveckla tillgänglighet, hälsofrämjande och förebyggande insatser och minska omotiverade skillnader i vårdens insatser och resultat
- Miljö, klimat och hälsa – Ett klimatneutralt samhälle och en hållbar livsstil i befolkningen

Samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Det är därför viktigt att god och jämlik hälsa ges hög prioritet i alla politikområden och integreras i ordinarie styr- och ledningssystem. Folkhälsostategin är sektorsövergripande. Det innebär att flera olika samhällsområden och sektorer berörs och behöver samverka. Centrala områden för framgångsrikt genomförande är gemensam regional samordning, uppföljning, utvärdering och prioritering utifrån en gemensam målbild samt stödstrukturer utifrån berörda aktörers behov. Folkhälsostategin ska, i likhet med RUS:en, utvärderas och revideras varje mandatperiod.

Innehåll

Sammanfattning	1
Inledning	3
Syfte med folkhälsstrategin	3
Uppdraget	3
Varför behövs en folkhälsstrategi?	3
Hälsoutmaningar	4
Investera i hälsa	6
Grundläggande perspektiv och värdegrund	7
Regionala mål	8
Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa	11
Genomförande	12
Gemensam regional samordning	12
Uppföljning, utvärdering och prioritering utifrån en gemensam målbild	12
Tillgängliga stödstrukturer	12

Bilagor

Olika aktörers, roller och uppdrag
Dokument med koppling till folkhälsstrategin

Inledning

I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) konstateras att alla aktörer tillsammans - utifrån var och ens förmåga och uppdrag - ska arbeta för att alla som bor och verkar i Östergötland ska ha möjlighet att leva ett gott liv med god hälsa. Grunden för detta är goda livsvillkor med utgångspunkt både i individen och i samhället. Detta stämmer väl överens med intentionerna i Östgötautvecklingskommissionen som denna folkhälsostrategi tar avstamp i. I ett socialt hållbart samhälle står människors lika värde i centrum, människor känner tilltro till sin egen förmåga, tillit till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Ett socialt hållbart (resilient) samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart, och förändringsbenäget. En viktig del för att nå detta är en god och jämlik hälsa. När folkhälsoperspektivet och det sociala hållbarhetsarbetet prioriteras och integreras nås därtill ekonomiska effekter som bidrar till en positiv utveckling för både samhället och dess invånare.

Syfte med folkhälsostrategin

Syftet med folkhälsostrategin för Östergötland är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla det nationella folkhälsopolitiska målet att *”Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”*. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Den regionala folkhälsostrategin utgår från den regionala utvecklingsstrategin för Östergötland (RUS) som beslutats av regionfullmäktige. Folkhälsostrategin visar länets gemensamma ambitioner för att nå det folkhälsopolitiska målet och är tänkt att vara vägledande för aktörer inom alla sektorer. Arbetet ska ske i samverkan mellan Region Östergötland, länets kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och andra berörda statliga myndigheter samt civilsamhället. Även näringslivet erbjuds möjlighet till samverkan.

Uppdraget

Denna Folkhälsostrategi för Östergötland har tagits fram, på uppdrag av Region Östergötland, för att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete och en hållbar utveckling i länet. Den har tagits fram tillsammans med kommunerna i länet, Länsstyrelsen Östergötland och representanter från civilsamhället. Folkhälsostrategin ska i likhet för RUS:en utvärderas och revideras varje mandatperiod.

Varför behövs en folkhälsostrategi?

Ojämlighet i hälsa ökar

Hälsan i Östergötland blir bättre för många men inte för alla. I likhet med övriga landet ser vi stora och ökande sociala skillnader i hälsa mellan samhällsgrupper med olika livsvillkor¹. Det mäts oftast som socioekonomisk situation i form av utbildning, yrke eller inkomst. Idag har den med enbart grundskoleutbildning 6 års kortare förväntad livslängd jämfört med den med högst utbildning. Dessa skillnader återkommer för nästan alla mått på hälsa såsom självskattad hälsa, förväntad livslängd, förlorade levnadsår, insjuknande och död i våra stora folksjukdomar hjärtinfarkt, stroke cancer och psykisk ohälsa. Skillnader i hälsa återkommer i alla åldrar, från spädbarn till de äldsta och är idag i flera fall särskilt tydliga vad gäller ekonomisk situation. I alla dessa fall följer skillnaderna i hälsa en gradient, som innebär att ju lägre socioekonomisk situation en person har, desto sämre är hälsan.

¹ Se nedan under rubriken Hälsans bestämningsfaktorer

Diskriminering leder också till sämre hälsa i grupper i befolkningen. Skillnader i hälsa finns också mellan olika kommuner och inom kommuner. Hälsoläget i Östergötland skiljer sig inte väsentligt från Sverige som helhet, det gäller även de särskilda utmaningar som finns på kommunnivå beroende på demografisk och socioekonomisk struktur.

Våra största hälsoproblem

Hjärtinfarkt är en av de vanligaste dödsorsakerna både globalt och i Sverige. Insjuknande och död i hjärtinfarkt och stroke har sjunkit kraftigt under de senaste decennierna. Trots detta är hjärt-kärlsjukdom fortfarande den sjukdom som orsakar flest förlorade levnadsår i Sverige, följt av tumörsjukdomar. Psykisk ohälsa i form av ångest, oro och depressivitet har under lång tid ökat i Östergötland, framför allt bland unga kvinnor och är nu den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Antalet självmord per år har de senaste decennierna sjunkit i alla åldersgrupper, utom 15-24 år där självmord är den vanligaste dödsorsaken. I alla dessa sjukdomsgrupper skiljer sig insjuknande och död markant mellan grupper med olika socioekonomisk situation, där skillnaderna följer den sociala gradienten med gradvis sämre hälsa ju lägre socioekonomisk situation.

Covid-19 pandemin

Samtidigt som de flesta människor har påverkats av pandemin, har grupper med redan utsatt livssituation drabbats hårdast. Skillnader i utsatthet innefattar både risk att insjukna i svår Covid-19, och indirekta hälsoeffekter av åtgärder för att minska smittspridningen. Krav på social distansering har lett till arbetslöshet, ekonomisk stress, och en ökning av social isolering, ofrivillig ensamhet och bristande framtidsstro både hos unga, hos personer med funktionsnedsättning med insatser enligt LSS och inte minst hos äldre.

Riskfaktorerna för våra stora folksjukdomar såsom högt blodtryck, övervikt och rökning har visats vara riskfaktorer också för svår sjukdom och död i covid-19. Den ekonomiska stress och social isolering, som uppstått till följd av pandemin, är kända riskfaktorer för våra folksjukdomar. Denna samverkan, som i båda fall drabbar de mest utsatta förvärrar befintlig ojämlikhet i hälsa och man kallar därför pandemin för "syndemi": I båda fallen är livsvillkoren avgörande. För att öka motståndskraften och skapa ett hållbart samhälle krävs ett arbete för att stärka människors livsvillkor.

Hälsoutmaningar

Livsvillkor

Goda livsvillkor är viktiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i befolkningen. Livsvillkor utgör människors förutsättningar i det vardagliga livet. De formas av samhällssystemet, så som statsskick, samhällsekonomi, utbildningssystem och välfärdssystem. Livsvillkoren påverkas också av de samhällsarenor där människor lever, verkar och dör, som boendemiljö, skola, fritid, arbetsliv och hälso- och sjukvård. På individnivå innefattar livsvillkoren socioekonomisk situation som inkomst, utbildning, yrke och sysselsättning, familjesituation och uppväxtförhållanden. Inkomstskillnaderna har ökat de senaste decennierna i vårt län. Samhällssystemens och individens villkor är beroende av varandra. Exempelvis är individens ekonomi beroende av tillgång till arbete, som i sin tur är beroende av samhällsekonomin.

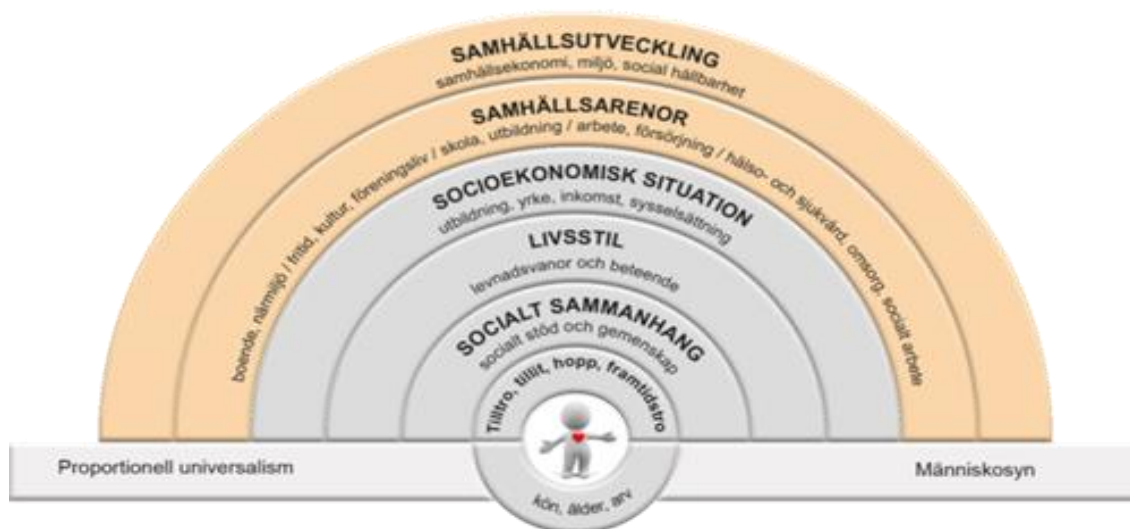

Levnadsvanor

Låg fysisk aktivitet, ohälsosamma matvanor, rökning och riskbruk av alkohol är centrala riskfaktorer för att insjukna i våra stora folksjukdomar. Två tredjedelar av befolkningen i Östergötland har minst en ohälsosam levnadsvana. Detta har varit relativt oförändrat över tid, förutom en minskning av andelen rökare. Ohälsosamma levnadsvanor är vanligare vid lägre utbildningsnivå eller inkomst. Det är också vanligare hos individer med psykiatrisk sjukdom och en orsak till förkortad medellivslängd i denna grupp. Goda levnadsvanor är en viktig del i det hälsosamma åldrandet. Regelbunden fysisk aktivitet ger stora hälsovinster också för de som inte blir fysiskt aktiva förrän sent i livet. Goda matvanor kan förebygga fallskador och en tredjedel av alla demenssjukdomar skulle kunna förebyggas genom förbättrade levnadsvanor. Övervikt och fetma ökar i befolkningen, och ses nu redan bland 4-åringar. Vår hälsa och våra levnadsvanor grundläggs tidigt i livet, och övervikt hos barn finns ofta kvar också i vuxen ålder. Levnadsvanor går att påverka, men de styrs inte enbart av information, kunskap och medvetna val. De påverkas även av inlärd beteenden, sociala sammanhang, kultur och av individens tilltro till sin förmåga. Det här är områden som går att stärka genom att förbättra individers livsvillkor.

Socialt sammanhang och psykologiska resurser

Ofrivillig ensamhet är en riskfaktor för psykisk ohälsa, men också för kroppslig sjukdom. Det finns idag omfattande kunskap om den skyddande effekten av sociala nätverk och socialt stöd för risken att insjukna och dö i kroppslig sjukdom. Andelen med ofrivillig ensamhet är högst bland de unga och de äldsta. Ungefär varannan äldre person med hemtjänst anger att de känner sig ensamma. Var femte ung man saknar någon att anförtro sig åt. På samma sätt som tillgången till social gemenskap är psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro centrala för psykisk hälsa men också skyddsfaktorer mot kroppslig sjukdom och förtida död. Tilliten till andra och till samhället samvarierar med social trygghet och hälsa. Tilliten till andra är lägst bland de unga och har sjunkit över tid. Den varierar också mellan bostads-områden och är lägst i socialt utsatta områden. Ofrivillig ensamhet, tunna sociala nätverk, och psykologiska resurser påverkas av individens livsvillkor och är lägre vid lägre utbildningsnivå eller inkomst. Ett exempel är att endast var tredje tjej som uppger att deras familjer inte har råd med samma saker som andra tycker att de duger som de är.

Östgötamodellen för jämlik hälsa – ett samspel mellan individ, miljö och samhälle. Orange färg markerar **de samhälleliga förutsättningar** som är avgörande för de **individuella (grå) bestämningsfaktorerna** för hälsa. Människors livsvillkor påverkas av samhällsutvecklingen, samhällsarenorna och individens socioekonomiska situation. Östgötautskottet 2014

Figuren ovan illustrerar hälsans bestämningsfaktorer, dvs. vad som påverkar hälsans utveckling och ojämlikhet i hälsa.

Demografisk utveckling

SCB:s prognos för befolkningstillväxten visar en svag ökning av barn och unga medan andelen personer över 80 år kommer att öka kraftigt i såväl stora som små kommuner. Samtidigt beräknas andelen personer i arbetsför ålder endast att öka i kommuner med en befolkning på över 25 000 invånare. I många mindre kommuner beräknas en relativt kraftig minskning av barn och unga. Detta kan leda till en kommande arbetskraftsbrist och ökade kostnader för kommunerna och regionen beroende på att gruppen med stort vårdbehov ökar.

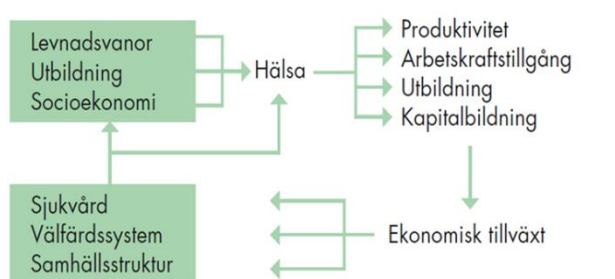
Klimatförändringar och hälsa

Klimatförändringarna har utsetts till det största hotet mot hälsan under detta århundrade. Det beror på att extremväder, som översvämningar, värmeböljor eller torka väntas öka successivt vilket i sin tur bland annat leder till ökad fattigdom och klimatflyktingar. Därtill kommer direkta hälsoeffekter av värmen med påverkan på centrala kroppsorgan och sjukdomar. Klimatförändringarna kan också påverka den psykiska hälsan, särskilt unga oroar sig i stor utsträckning för konsekvenserna av klimatförändringarna.

Investera i hälsa

Hälsa värderas högt i Sverige och i vårt län. Samma värdering uttrycks i den svenska grundlagen, i FN:s förklaring om mänskliga rättigheter, och den ingår som en del av arbetet för hållbar utveckling med utgångspunkt från de 17 målen i Agenda 2030, som också poängterar att "alla ska med", att inga grupper får uteslutas.

Hälsoläget är en bra värde­mätare på den regionala utvecklingen. Befolkningens hälsa påverkar den ekonomiska utvecklingen. Hälsoekonomiska beräkningar av samhällskostnader kopplade till insatser för att öka hälsan i befolkningen inom olika områden visar att förebyggande insatser är mycket kostnadseffektiva. Insatser som syftar till att förbättra befolkningens hälsotillstånd bör därför ses som investeringar i hälsa. Dessa investeringar måste ofta omfatta insatser hos en rad aktörer och kräver därmed en samverkan inom en rad olika politikområden.

Flödesschema som illustrerar hur befolkningens hälsa kan påverka ekonomisk tillväxt.

(Källa: Sveriges kommuner och landsting (SKL). Hälsoekonomi och folkhälsoarbete. Stockholm: SKL; 2011)

Grundläggande perspektiv och värdegrund

Följande perspektiv har identifierats som grundläggande i folkhälsostrategin:

- *Alla människors lika värde:* oavsett socioekonomisk situation, ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion/annan trosuppfattning eller funktionsnedsättning.
- *Ett intersektionellt perspektiv* för att visa att olika former av livsvillkor och diskrimineringsgrunder förstärker varandra. Exempelvis är kombinationen av att vara lågutbildad, ha en funktionsnedsättning och ha en annan kulturell bakgrund förknippad med högre risk för utsatthet och ohälsa.
- *Ett livscykelperspektiv* med olika insatser utifrån olika behov i respektive ålder, "från det ofödda barnet till ålderdom".
- Principen om *proportionell universalism*: eftersom skillnaderna i hälsa följer en gradient över hela befolkningen, med proportionellt ökande utsatthet ju sämre socioekonomisk position, behöver insatser erbjudas universellt, till alla, men i proportion till behov.
- *Ett arenaperspektiv* med fokus på insatser i de olika samhällsarenor där människor föds, lever, verkar och dör: det vill säga boende/närområde, fritid/kultur/digitala miljöer, skola/utbildning, arbete/försörjning, hälso- och sjukvård/omsorg.
- *Insikten att individen och samhället har ett delat ansvar för hälsan.* Individen har alltid ett eget ansvar för sin egen hälsa men samhället ansvarar för att skapa förutsättningar för alla individer att ta detta ansvar. Förutsättningarna skiljer sig åt beroende på olika livsvillkor.

Regionala mål

För att nå en god och jämlik hälsa måste man adressera orsakerna till den ojämlika hälsa dvs. utgå från hälsans bestämningsfaktorer på alla olika nivåer. Östergötlands folkhälsostrategi fokuserar på insatser som primärt vänder sig till samhällsaktörerna, inte till den enskilde individen.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken. Dessutom har några tilläggsrubriker som identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

De åtta målområdena ligger nära de arenor som definierats i Östgöta Kommissionen; Boende, närmiljö/ Fritid, kultur, föreningsliv/ Skola, utbildning/ Arbete, försörjning/Hälsa- och sjukvård, omsorg, socialt arbete.

Folkhälsopolitikens åtta målområden

Det tidiga livets villkor – För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att skapa, stötta och stärka en god start i livet.

Mål – Goda och jämlika uppväxtvillkor

- Minska barnfattigdom och skapa förutsättningar för alla barn, att utifrån sina förutsättningar, utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor.
- Erbjud alla föräldrar föräldraskapsstöd under hela barnets uppväxt.
- Vidareutveckla hälsofrämjande uppväxtmiljöer med god kvalitet och fysisk och strukturell tillgänglighet för alla, i boendeområde, förskola, och hälso- och sjukvård/ omsorg.

Kunskaper, kompetenser och utbildning – eftersom det finns ett ömsesidigt och starkt samband mellan lärande och hälsa.

Mål – allas rätt till en likvärdig utbildning och möjlighet till livslångt lärande.

- Uppmärksamma den fysiska och psykosociala utbildningsmiljöns betydelse för elever och lärares hälsa och utveckla en hälsofrämjande skola, med trygghet, tillit och social gemenskap.
- Motverka skolsegregation och skapa förutsättningar för skolan att uppfylla sitt kompensatoriska uppdrag. Ge tidiga insatser till elever som riskerar att inte uppfylla målen.
- Möjliggör livslångt lärande genom tillgänglig utbildning hela livet.

Fritid och kultur, i fysiska och digitala miljöer - en god tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter för alla, i form av formella och informella aktiviteter, idrott och kultur.

Mål - möjlighet till en fritid som möter kulturella, fysiska, sociala och psykiska behov, och som stimulerar till engagemang, bidrar till social gemenskap och möjliggör återhämtning.

- Stärk föreningslivet och dess roll för delaktighet och gemenskap i alla åldrar samt öka kunskapen och förståelsen för fritidens, kulturens och naturens betydelse för hälsan.
- Ge alla möjlighet till meningsfull fritid utifrån var och ens behov och förutsättningar t ex genom att ge alla tillgång till fritidshjälpmiddel.
- Stärka fritidshemmens möjligheter att efterleva läroplanens mål och skapa förutsättningar för dem att efterleva deras kompensatoriska uppdrag.

Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö – för att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att stärka alla människors möjligheter till sysselsättning med goda arbetsvillkor.

Mål– full sysselsättning utifrån var och ens förmåga, ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetsplatser

- Synliggöra och åtgärda otrygga arbetsvillkor och osunda arbetsmiljöer.
- Tydliggör civilsamhällets betydelse i att skapa sysselsättning och arbetstillfällen som bidrar till att människor integreras, habiliteras och rehabiliteras.
- Tydliggör de offentliga organisationernas möjligheter att inkludera personer med funktionsnedsättning i arbetslivet.

Inkomster och försörjningsmöjligheter – ekonomiska svårigheter påverkar människors hälsa

Mål - att alla människor har en trygg försörjning och skälig levnadsnivå, och minska inkomst klyftorna och dess påverkan på hälsan i befolkningen.

- Öka andelen personer som efter förmåga kan försörja sig själva genom arbete eller sysselsättning.
- Utveckla anställningsformer för långtidsarbetslösa som stöd att komma in på arbetsmarknaden.
- Öka ekonomiska resurser för de med små ekonomiska marginaler och arbeta för att skapa bättre förutsättningar att minska ekonomisk utsatthet.

Boende och närmiljö – en god och för individen ekonomiskt överkomlig bostad i ett tryggt närområde ger förutsättningar för trygghet och social gemenskap som bidrar till tillit och en god och jämlik hälsa.

Mål - Tillgång till en fullgod och ekonomiskt överkomlig bostad i ett område som är socialt hållbart.

- Skapa tillgängliga boendeformer som främjar trygghet och självständighet, samt mötesplatser som underlättar social gemenskap. Motverka trångboddhet och boendesegregation.
- Skapa en säker och inkluderande närmiljö med grönområden för spontan lek, idrott och rekreation, och säkra gång- och cykelvägar som för skolbarn, vuxna och äldre.

Levnadsvanor – För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att stärka människors möjligheter till hälsosamma levnadsvanor.

Mål – möjliggöra hälsosamma levnadsvanor för alla.

- Öka möjligheter för hälsofrämjande levnadsvanor såsom goda matvanor, regelbunden fysisk aktivitet, rörelseglädje genom hälsofrämjande miljöer i boendeområde, skola, arbetsplatser och i offentliga rum.
- Stärk förebyggande insatser för att motverka att barn, unga och vuxna börjar använda eller utvecklar missbruk och/eller beroende av tobak, alkohol, narkotika, dopningsmedel, och spel.
- Begränsa marknadsföring av, exponering för och tillgängligheten till hälsoskadliga produkter.

Inflytande och delaktighet - för att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att främja människors möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

Mål - stärka människors tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

- Tillvarata civilsamhället och folkbildningens insatser att stödja människor i olika livssituationer och möjliggöra för fler att delta i samhällsutvecklingen.
- Arbeta aktivt för att förebygga otrygghet och våld genom t.ex. arbete kring maskulinitetsnormer eller minskat våld i närmiljön.

- Stimulera insatser för att minska ofrivillig ensamhet, stärka social gemenskap och socialt kapital i lokalsamhället

En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård – för att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att hälso- och sjukvården arbetar förebyggande och hälsofrämjande och att behandling utgår från patientens behov och möjligheter.

Mål- en jämlik hälsofrämjande hälso- och sjukvård och omsorg som systematiskt arbetar för att minska omotiverade skillnader i vårdens insatser och resultat.

- Arbeta för god tillgänglighet, utifrån patientens/brukarens behov och förutsättningar, digitalt och/eller fysiskt, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden.
- Arbeta systematiskt med kompetensutveckling kring bemötande i form av hälsofrämjande och personcentrerade förhållningssätt, hälsolitteracitet² och normkritik,
- Utveckla hälso- och sjukvårdens förebyggande arbete både gällande råd om levnadsvanor till patienter och befolkningsinriktade insatser inklusive riktade insatser för att nå personer som inte söker stöd på egen hand.

Miljö, klimat och hälsa – för att åstadkomma en god och jämlik hälsa behöver utsläppen av växthusgaser minska och anpassningar göras i samhället som minimerar klimatförändringarnas negativa effekter på hälsan. De viktigaste åtgärderna för detta bidrar också till en bättre hälsa.

Mål – ett klimatneutralt samhälle och en hållbar livsstil i befolkningen.

- Anpassa stadsplanering för att främja aktiv transport, t ex genom säkras cykel- och gångvägar, samt utveckla grönområden i städer, som kan förbättra luftkvaliteten och minska hetta under värmeböljor
- Öka andelen växtbaserad kost vilket både minskar utsläppen av växthusgaser, samtidigt som det minskar risken för hjärt- kärlsjukdom, diabetes och cancer.

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning och ledning

Styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Det är därför viktigt att:

- God och jämlik hälsa ges hög prioritet i alla politikområden och integreras i ordinarie styr- och ledningssystem för planering mot gemensamma mål.
- Kunskaper om hälsans utveckling, skillnader i hälsa och dess orsaker kring hälsoläget beskrivs återkommande, som grund för politiska beslut, prioriteringar och utvärderingar.
- Tillämpa kunskap om hur jämlik hälsa kan uppnås.
- Effekterna på jämlikhet i hälsa beaktas inför politiska beslut.
- Arbeta utifrån ett långsiktigt investeringsperspektiv.
- Kompetens sprids till samhällets olika aktörer om hur förhållnings- och arbetssätt kan påverka tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

² Förmågan att förvärva, förstå, värdera och använda information för att bibehålla och främja hälsa.

Samverkan

Målet om en god och jämlik hälsa är en komplex samhällsutmaning som ingen aktör ensam äger, vare sig problemet eller lösningen. Coronapandemins konsekvenser på hälsan och den ökade ojämlikheten i livsvillkor mellan olika grupper har ytterligare aktualiserat behovet av att utveckla det länsgemensamma arbetet. Ökad samverkan och gemensam samordning är avgörande för att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i länet.

Genomförande

Tre områden som berör samverkan har identifierats. Länets aktörer behöver tydligare samordna sina resurser och utforma en länsgemensam modell för att lyckas.

Gemensam regional samordning

- Skapa tillit och ökad förståelse genom att tydliggöra olika aktörers roller, ansvar och mandat (regleras i enlighet med lagar, förordningar, avtal och regleringsbrev) samt lyft fram respektive aktörs styrkor och möjligheter³
- Utvärdera befintliga regionala samverkansstrukturer. Utveckla utifrån aktuellt behov och se över förutsättningar för att optimera insatser.
- Arbeta för att skapa samsyn utifrån olika perspektiv i arbetet med folkhälsa och social hållbarhet.
- Upprätta handlingsplaner på lokal eller regional nivå inom identifierade områden

Uppföljning, utvärdering och prioritering utifrån en gemensam målbild

- Utveckla en systematik kring omvärldsbevakning, analys och framtidsplanering.
- Utveckla regelbundna regionala och lokala lägesbilder som utgångspunkt för länsgemensamma prioriteringar med gemensamt satta indikatorer som följs över tid. Identifiera specifika hälsoutmaningar i ett livscykelperspektiv och gemensamma områden.

Tillgängliga stödstrukturer

- Identifiera berörda aktörers behov av stöd och planera för hur det ska tillgodoses.
- Ta fram vägledning vid val av metoder och arbetssätt som är kunskapsbaserade, kvalitetssäkrade, och tillgängliga. Skapa en tillgänglig verktygslåda kopplad till folkhälsostrategin.
- Ge implementeringsstöd exempelvis vid metoder, utbildningsinsatser, etc.
- Ta fram eller vidareutveckla metoder och arbetssätt i samverkan med forskare.
- Ta fram ett digitalt implementeringsstöd för länets aktörer med utgångspunkt ifrån de olika nationella stöd som redan erbjuds

Utvärdering

Utvärdering av process och insatser kommer att ske på årsbasis inom respektive aktörer. Gemensam uppföljning sker i samband med revidering av Folkhälsostrategin var fjärde år.

---

³ En beskrivning av de uppdrag de organisationer har som ingått i framttagandet av strategin finns i bilaga 1.

Olika aktörers, roller och uppdrag

Östergötlands kommuner

I Östergötland finns 13 kommuner med den minsta kommunen med ca 3700 invånare och den största kommunen med ca 164 000 invånare. Kommunerna har en viktig roll i arbetet för att bidra till Agenda 2030 och de globala målen för en hållbar utveckling. Samtliga dimensioner av hållbar utveckling; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, arbetar kommunerna i Östergötland med på olika sätt.

Kommunerna ansvarar för merparten av den offentliga sektorns välfärdstjänster som har bäring på folkhälsan. Det finns ingen lagstadgad skyldighet för kommunerna att arbeta med folkhälsa, men hälsofrämjande och förebyggande arbete sker dagligen inom kommunal verksamhet eller hos andra aktörer på uppdrag av kommunerna. Kommunerna ansvarar för att bland annat tillhandahålla förskola, skola, skolhälsovård, socialtjänst, bostäder, bibliotek, räddningstjänst och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning. Kommunerna har också ansvar för samhällsplanering samt miljö- och hälsoskydd. Till frivilliga uppgifter för kommunerna räknas fritid och kultur, energi, sysselsättning och näringslivsutveckling. I ett flertal lagar finns skrivningar som pekar på kommunernas ansvar och möjligheter att arbeta för en god och jämlik hälsa, så som exempelvis kommunallagen, socialtjänstlagen, skollagen, plan- och bygglagen samt hälso- och sjukvårdslagen.

Kommunerna arbetar också i stor utsträckning med trygghetsskapande åtgärder och kommer från och med 1 januari 2022 att ha ett utökat ansvar för brottsförebyggande arbete. En annan viktig uppgift för kommunerna är demokratifrågor, dels att anordna allmänna val och dels att möjliggöra för delaktighet och inflytande för medborgarna.

Kommunerna samverkar även med andra aktörer i frågor som har bäring på folkhälsan. Bland annat drivs verksamheter i samverkan med Region Östergötland som till exempel Ungdomsmottagningar, Familjecentraler, Moa-mottagningen samt Mini-Maria. Även civilsamhället och näringslivet är viktiga aktörer som kommunerna samverkar med på olika sätt. Även Länsstyrelsen är en samverkanspart och som kan möjliggöra vissa insatser för kommunerna.

Region Östergötland

Region Östergötland ansvarar för regional utveckling, hälso- och sjukvård, tandvård för barn och unga samt kollektivtrafik. Regional utveckling innebär att skapa förutsättningar för en utveckling som leder till en hållbar tillväxt i alla delar av länet. Det regionala utvecklingsansvaret innebär också att regionen arbetar med utvecklingsfrågor inom kultur, turism, utbildning och folkhälsa i länet.

Region Östergötland bedriver ett patient- och befolkningsnära folkhälsoarbete, till exempel genom att hälso- och sjukvården arbetar utifrån ett personcentrat förhållningssätt, en hälsofrämjande vårdmiljö samt stödjer patienter att förändra ohälsosamma levnadsvanor. Uppsökande verksamhet med riktade hälsosamtal och ABC för att minska ensamhet hos äldre är andra exempel. Genom att primärvården fått ett områdesansvar ges möjligheter för primärpreventiva insatser i ett befolkningsperspektiv i samverkan med andra lokala aktörer. Regionen ansvarar också för barn- och mödrahälsovården, vilka har uttalade hälsofrämjande uppdrag, som ofta bedrivs i människors närområde. Dessutom driver regionen ungdomshälsor i samarbete med kommunerna i länet och arbetar aktivt med frågor som rör sexuell och reproduktiv hälsa.

I regionens folkhälsoarbete ingår att regelbundet följa upp invånarnas livsvillkor utifrån hälsans bestämningsfaktorer och folkhälsans utveckling. Folkhälsoperspektivet integreras i regionens verksamhet genom att synliggöras i mål, budget och uppföljning. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete bidrar till att regionen kan uppfylla kärnverksamhetens mål. Regionen samordnar samverkan med kommunerna på både politisk och tjänstepersonsnivå.

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen Östergötland ansvarar, enligt *Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion*, för den statliga förvaltningen i länet och ska verka för att nationella mål får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Myndigheten ska främja länets utveckling och följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet. Inom sin verksamhet ska Länsstyrelsen främja samverkan mellan kommuner, regionen, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet, och ansvara för tilldelade tillsynsuppgifter.

Länsstyrelsen har, enligt instruktionen, uppgifter i fråga om folkhälsa och *”ska verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak”*.

Instruktionen omfattar även uppdrag om integrering av jämställdhet, mänskliga rättigheter, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, och att analysera konsekvenser utifrån barns bästa och könsuppdelad statistik.

Länsstyrelsens arbete med bäring på folkhälsan styrs också i olika regeringsuppdrag och finns hos nästan alla avdelningar inom myndigheten, exempelvis:

ANDTS, föräldraskapsstöd, rättighetsfrågor, jämställdhet, integration, mäns våld mot kvinnor, brottsförebyggande arbete, demokrati, rasism på arbetsmarknaden, veterinär folkhälsa, samhällsplanering, bostadsförsörjning och vräkningsförebyggande arbete, kulturmiljöfrågor, friluftslivsfrågor, miljöhälsa, tillgänglighetsförbättring av grönområden, hållbar livsmedelskedja och cykelstrategi.

Myndigheten har i uppdrag att:

- vara en länk mellan nationell, regional och lokal nivå
- bidra till ökad kunskap och möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan regionala och lokala aktörer
- att bedriva tillsyn och ge vägledning, råd och stöd till lokal nivå
- inom flera uppdrag som berör folkhälsan samordna sakområdet regionalt.

Länsstyrelsen bedriver sedan 2018 i länet ett utvecklingsarbete inom social hållbarhet och folkhälsa. Alla Barn i Östergötland (tidigare Preventionspaketet) är ett samordnat, långsiktigt och strukturerat utvecklingsarbete för att främja goda och jämlika uppväxtvillkor för barn och unga. Länsstyrelsen erbjuder ett kunskaps- och processtöd för att utveckla det främjande och förebyggande arbetet tillsammans med kommunerna.

Civilsamhället

Organisationerna inom idéburen sektor/civilsamhälle är fristående från den privata och offentliga sektorn. Varje enskild organisation har ett eget syfte och uppdrag, men gemensamt är att

verksamheterna bygger på demokratiska värderingar och har samhälls- eller medlemsnytta som främsta mål. Organisationerna är inte vinstdrivande och är främst formerade i föreningar, kooperativ, studieförbund, trossamfund, stiftelser och liknande sammanslutningar.

Många idéburna organisationer erbjuder aktiviteter med fokus på folkhälsa. Exempelvis gör idrottsrörelsen ett viktigt arbete med att främja fysisk aktivitet och andra goda levnadsvanor för alla åldrar, inte minst för de unga. Idrottsrörelsen deltar bland annat i arbetet med integrationsprojekt och aktiviteter riktade till barn i skolan. Även kultursektorn och friluftslivsorganisationerna erbjuder aktiviteter av betydelse för folkhälsan.

Folkbildningen spelar en viktig roll för att stärka och utveckla den svenska demokratin och för den enskilde individens upplevelse av att kunna påverka sin egen situation. Folkhögskolor och studieförbund arbetar intensivt för att svara upp mot såväl samhällets som enskilda deltagares behov av utbildning, bildning och gemenskap. Flera folkhögskolor och bildningsförbund har utbildningar inom folkhälsa.

Funktionsrättsorganisationer kan lyfta perspektiv som är viktiga för sina medlemmar, och är därför viktiga som opinionsbildare.

Dokument med koppling till folkhälsostrategin

Under framtagande.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till remissyttrande daterat 2022-03-29 som sitt och översänder det till Infrastrukturdepartementet.

Ärendebeskrivning

Valdemarsvik har fått möjlighet att yttra sig över utredningen SOU 2021:62 om användning av e-legitimation i den offentliga förvaltningen.

Utredningen handlar om användning av privata e-legitimationer eller e-tjänstelegitimationer för att fullgöra arbetsuppgifter i tjänsten. E-legitimationer som används i tjänsten används för autentisering i interna system, för att skapa elektroniska underskrifter och organisationsöverskridande (exempelvis för att logga in i myndigheters e-tjänster).

Utredningen har identifierat flertalet problem, bland annat att det idag finns många olika e-tjänstelegitimationer, att dagens utbredda användning av privata e-legitimationer inte ger information om vilken organisation en person företräder och att anställda och uppdragstagare som inte finns med i svenska folkbokföringsregistret inte kan använda e-legitimation.

Utredningen lämnar ett antal förslag som tjänstepersoner i olika delar av förvaltningen har getts tillfälle att bemöta. Dessa yttranden har sammanställts i förvaltningens förslag till remissvar.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 56

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-29

Förslag till remissyttrande 2022-03-29

Remissmissiv – Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62)

Beslutet skickas till

Infrastrukturdepartementet

Kommunsekreterare M.C.

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 56

KS-SA.2022.17

Remiss - Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen SOU 2021:62**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag**

Kommunstyrelsen antar förslag till remissyttrande daterat 2022-03-29 som sitt och översänder det till Infrastrukturdepartementet.

Ärendebeskrivning

Valdemarsvik har fått möjlighet att yttra sig över utredningen SOU 2021:62 om användning av e-legitimation i den offentliga förvaltningen.

Utredningen handlar om användning av privata e-legitimationer eller e-tjänstelegitimationer för att fullgöra arbetsuppgifter i tjänsten. E-legitimationer som används i tjänsten används för autentisering i interna system, för att skapa elektroniska underskrifter och organisationsöverskridande (exempelvis för att logga in i myndigheters e-tjänster).

Utredningen har identifierat flertalet problem, bland annat att det idag finns många olika e-tjänstelegitimationer, att dagens utbredda användning av privata e-legitimationer inte ger information om vilken organisation en person företräder och att anställda och uppdragstagare som inte finns med i svenska folkbokföringsregistret inte kan använda e-legitimation.

Utredningen lämnar ett antal förslag som tjänstepersoner i olika delar av förvaltningen har getts tillfälle att bemöta. Dessa yttranden har sammanställts i förvaltningens förslag till remissvar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-29

Förslag till remissyttrande 2022-03-29

Remissmissiv – Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62)

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Remiss - Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen SOU 2021:62

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag till remissyttrande daterat 2022-03-29 som sitt och översänder det till Infrastrukturdepartementet.

Ärendebeskrivning

Valdemarsvik har fått möjlighet att yttra sig över utredningen SOU 2021:62 om användning av e-legitimation i den offentliga förvaltningen.

Utredningen handlar om användning av privata e-legitimationer eller e-tjänstelegitimationer för att fullgöra arbetsuppgifter i tjänsten. E-legitimationer som används i tjänsten används för autentisering i interna system, för att skapa elektroniska underskrifter och organisationsöverskridande (exempelvis för att logga in i myndigheters e-tjänster).

Utredningen har identifierat flertalet problem, bland annat att det idag finns många olika e-tjänstelegitimationer, att dagens utbredda användning av privata e-legitimationer inte ger information om vilken organisation en person företräder och att anställda och uppdragstagare som inte finns med i svenska folkbokföringsregistret inte kan använda e-legitimation.

Utredningen lämnar ett antal förslag som tjänstepersoner i olika delar av förvaltningen har getts tillfälle att bemöta. Dessa yttranden har sammanställts i förvaltningens förslag till remissvar.

Beslutsunderlag

Förslag till remissyttrande 2022-03-29
Remissmissiv – Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62)

Beslutet skickas till

Infrastrukturdepartementet
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Matilda Carlström

Kommunsekreterare

Tel: 0123-191 13

E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Infrastrukturdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2021:62 Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen

Kommunstyrelsen i Valdemarsviks kommun har beslutat i detta ärende 2022-05-09, § XX

Sammanfattning

Valdemarsviks kommun efterfrågar möjligheten att använda e-tjänstelegitimation och minska antalet olika inloggningsalternativ som finns idag. Fördelarna ligger i möjligheten att knyta legitimationen till tjänstetitel och organisation, undvika användning av privat e-legitimation och förhoppningsvis ett steg mot ökad digitalisering.

Valdemarsviks kommun frågar sig däremot om inte en gemensam e-tjänstelegitimationsstandard för all offentlig verksamhet, inklusive den kommunala, vore ett bättre alternativ där alla offentliga aktörer strävar efter att använda sig av samma e-tjänstelegitimationsteknik.

Statliga myndigheter under regeringen ska tillhandahålla e-tjänstelegitimationer till sina anställda (avsnitt 9.3)

Valdemarsviks kommun motsätter sig delvis förslaget med hänvisning till att förslaget endast avser statliga myndigheter. En gemensam e-tjänstelegitimationsstandard för all offentlig verksamhet, inklusive den regionala och kommunala, bör vara mer effektiv än att varje kommun och region beslutar om egna regelverk och system som måste erkännas. Valdemarsviks kommun anser att det finns skäl att överväga om inte alla offentliga aktörer ska sträva efter att använda sig av samma e-tjänstelegitimationsteknik.

Statliga myndigheter ska erkänna e-tjänstelegitimation i sina e-tjänster (avsnitt 9.4.3)

Valdemarsviks kommun instämmer i förslaget. Samordnade inloggningsfunktioner efterfrågas av kommunen. Idag upplevs det som ett problem att inloggningsalternativen är många och skiljer sig åt mellan olika verksamheter och myndigheter då det ökar medarbetarnas administrativa tid. Det blir ett led i att minska användandet av privat e-legitimation vilket Valdemarsviks kommun ser som positivt. I vissa fall är det idag svårt att utföra sitt arbete utan privat e-legitimation vilket varit ett problem i

organisationen då medarbetare i enstaka fall motsatt sig förväntningarna på att använda sin privata e-legitimation.

Ett system för erkännande av e-tjänstelegitimationer (avsnitt 9.4.5)

Valdemarsviks kommun instämmer i förslaget. Det är bra att en specifik myndighet får ansvar för att tillhandahålla system och meddela föreskriver och därigenom utvecklar och följer upp behov och säkerhet. De system för digital inloggning som används i kommunen idag behöver utvecklas och ersättas för att möta upp den ökade digitaliseringen och krav på säkerhet. Kommunen märker tydligt av att behoven av e-legitimation ökar och att systemet med digitala signeringar används mer.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Lars Beckman
Kommunstyrelsens ordförande

Infrastrukturdepartementet
Enheten för samhällets digitalisering

Utredningen om betrodda tjänsters slutbetänkande "Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen" (SOU 2021:62)

Remissinstanser

1. AB Svenska Pass
2. Angeno Business Solutions AB
3. Arbetsförmedlingen
4. Arbetsgivarverket
5. Arboga kommun
6. AREFF Systems AB
7. Arvika kommun
8. Bolagsverket
9. Boverket
10. Centrala studiestödsnämnden
11. Chalmers tekniska högskola AB
12. Comfact AB
13. Cygate AB

14. Domstolsverket
15. Dorotea kommun
16. E-hälsomyndigheten
17. Ekobrottsmyndigheten
18. Ekonomistyrningsverket
19. Finansiell ID-teknik
20. Freja eID Group AB
21. Föreningen XBRL Sweden
22. Företagarna
23. Försvarets materielverk
24. Försvarets radioanstalt
25. Försvarsmakten
26. Försäkringskassan
27. Förvaltningsrätten i Linköping
28. Gnosjö kommun
29. Gällivare kommun
30. Hogia Connect AB
31. Huddinge kommun
32. Hudiksvalls kommun
33. Hylte kommun
34. Härjedalens kommun

35. Ideella Föreningen Teknikföretagen i Sverige
36. IDEMIA Sweden AB
37. IIS – Internetstiftelsen i Sverige
38. Inera AB
39. Integritetsskyddsmyndigheten
40. Kammarkollegiet
41. Kammarrätten i Stockholm
42. Knivsta kommun
43. Kommerskollegium
44. Kronofogdemyndigheten
45. Kumla kommun
46. Landsorganisationen i Sverige
47. Lantmäteriet
48. Ljusdals kommun
49. Ludvika kommun
50. Lunds kommun
51. Länsstyrelsen i Uppsala län
52. Länsstyrelsen i Blekinge län
53. Länsstyrelsen i Skåne län
54. Länsstyrelsen i Stockholms län
55. Länsstyrelsen i Västerbottens län

56. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
57. Länsstyrelsen i Örebro län
58. Markaryds kommun
59. Mullsjö kommun
60. Myndigheten för digital förvaltning
61. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
62. Naturvårdsverket
63. Nybro kommun
64. Patent- och registreringsverket
65. Pensionsmyndigheten
66. Polismyndigheten
67. Post- och telestyrelsen
68. Regelrådet
69. Region Dalarna
70. Region Gotland
71. Region Norrbotten
72. Region Sörmland
73. Riksarkivet
74. Ronneby kommun
75. Sala kommun
76. Scrive AB

77. Seriline Aktiebolag
78. Skatteverket
79. Socialstyrelsen
80. Solna kommun
81. Statens servicecenter
82. Statens skolverk
83. Statistiska centralbyrån
84. Statskontoret
85. Stockholms universitet
86. Strängnäs kommun
87. Sundsvalls kommun
88. Svensk e-identitet AB
89. Svenska institutet för standarder (SIS)
90. Svenskt Näringsliv
91. Sveriges advokatsamfund
92. Sveriges akademikers centralorganisation
93. Sveriges Kommuner och Regioner
94. Säkerhets- och försvarsföretagen
95. Säkerhetspolisen
96. TechSverige
97. Tjänstemännens centralorganisation

98. Totalförsvarets forskningsinstitut

99. Transportstyrelsen

100. Trollhättans kommun

101. Universitets- och högskolerådet

102. Upphandlingsmyndigheten

103. Valdemarsviks kommun

104. Varbergs kommun

105. Vetenskapsrådet

106. Vimmerby kommun

107. Västra Götalandsregionen

108. Växjö kommun

109. Åklagarmyndigheten

110. Åmåls kommun

111. Älvkarleby kommun

112. Ängelholms kommun

113. Örensköldsviks kommun

114. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Infrastrukturdepartementet **senast den 25 maj 2022**. Svaren bör lämnas per e-post till i.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till i.esd.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer I2021/01954 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt

lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.
Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett [beställningsformulär hos Elanders Sverige AB](#).

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Jessica Steinmetz
T.f. enhetschef

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till riktlinjer för visseblåsarfunktion.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att inrätta en visseblåsarfunktion i enlighet med den nya visseblåsarlagen och föreslagna riktlinjer senast den 17 juli 2022.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet om visseblåsarfunktionen med Söderköpings kommun.

Ärendebeskrivning

Till följd av EU-direktivet "Direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten" (visseblåsardirektivet) har en ny visseblåsarlag införts i Sverige som trädde i kraft den 17 december 2021. Lagens bestämmelser om skydd gäller för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram, och rapporterar om det.

Från och med den 17 juli 2022 ska alla kommuner och regioner ha interna rapporteringskanaler, en så kallad visseblåsarfunktion, på plats. Visseblåsarfunktionen ska möjliggöra för arbetstagare att skriftligen, muntligen eller vid ett fysiskt möte slå larm internt på ett säkert sätt. Visseblåsarfunktionen ska kunna ta emot rapporter, följa upp det som rapporteras och ha kontakt och lämna återkoppling till visseblåsaren.

Behöriga personer som utses till den interna rapporteringskanaler kan antingen vara anställda i kommunen eller någon som anlitas för kommunens räkning.

I de föreslagna riktlinjerna presenteras en visseblåsarfunktion som hanteras av ett upphandlat externt företag. Företaget tar emot en rapport och gör en första bedömning, ansvarar för återkoppling till visseblåsaren och kan vara behjälplig om vidare utredning behövs. Beslut om hur en anmälan hanteras fattas sedan av Valdemarsviks särskilt utsedda utredningsfunktion. I de fall en visseblåsare rapporterar om oegentligheter som rör en person som ingår i

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

den interna utredningsfunktionen eller om det av annan anledning anses olämpligt att utredningsfunktionen hanterar ärendet överlämnas det till den interna utredningsfunktionen i Söderköpings kommun. Det är även möjligt att låta den externa visselblåsarfunktionen utreda ärendet. För att reglera möjligheten att lämna över ett ärende till Söderköpings kommun har även ett förslag på ett samverkansavtal skrivits fram.

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 53

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-21

Förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion

Förslag till samverkansavtal med Söderköpings kommun

Beslutet skickas till

Söderköpings kommun

Kommundirektören

Personalchefen

Kommunsekreterare M.C.

Akten

KSAU § 53

KS-SA.2022.25

Visselblåsarfunktion

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att inrätta en visselblåsarfunktion i enlighet med den nya visselblåsarlagen och föreslagna riktlinjer senast den 17 juli 2022.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet om visselblåsarfunktionen med Söderköpings kommun.

Ärendebeskrivning

Till följd av EU-direktivet "Direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten" (visselblåsardirektivet) har en ny visselblåsarlag införts i Sverige som trädde i kraft den 17 december 2021. Lagens bestämmelser om skydd gäller för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram, och rapporterar om det.

Från och med den 17 juli 2022 ska alla kommuner och regioner ha interna rapporteringskanaler, en så kallad visselblåsarfunktion, på plats. Visselblåsarfunktionen ska möjliggöra för arbetstagare att skriftligen, muntligen eller vid ett fysiskt möte slå larm internt på ett säkert sätt. Visselblåsarfunktionen ska kunna ta emot rapporter, följa upp det som rapporteras och ha kontakt och lämna återkoppling till visselblåsaren.

Behöriga personer som utses till den interna rapporteringskanaler kan antingen vara anställda i kommunen eller någon som anlitas för kommunens räkning.

I de föreslagna riktlinjerna presenteras en visselblåsarfunktion som hanteras av ett upphandlat externt företag. Företaget tar emot en rapport och gör en första bedömning, ansvarar för återkoppling till visselblåsaren och kan vara behjälplig om vidare utredning behövs. Beslut om hur en anmälan hanteras fattas sedan av Valdemarsviks särskilt utsedda utredningsfunktion. I de fall en visselblåsare rapporterar om oegentligheter som rör en person som ingår i

KSAU § 53

KS-SA.2022.25

den interna utredningsfunktionen eller om det av annan anledning anses olämpligt att utredningsfunktionen hanterar ärendet överlämnas det till den interna utredningsfunktionen i Söderköpings kommun. Det är även möjligt att låta den externa visselblåsarfunktionen utreda ärendet. För att reglera möjligheten att lämna över ett ärende till Söderköpings kommun har även ett förslag på ett samverkansavtal skrivits fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-21

Förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion

Förslag till samverkansavtal med Söderköpings kommun

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Visselblåsarfunktion

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att inrätta en visselblåsarfunktion i enlighet med den nya visselblåsarlagen och föreslagna riktlinjer senast den 17 juli 2022.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet om visselblåsarfunktionen med Söderköpings kommun.

Ärendebeskrivning

Till följd av EU-direktivet "Direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten" (visselblåsardirektivet) har en ny visselblåsarlag införts i Sverige som trädde i kraft den 17 december 2021. Lagens bestämmelser om skydd gäller för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram, och rapporterar om det.

Från och med den 17 juli 2022 ska alla kommuner och regioner ha interna rapporteringskanaler, en så kallad visselblåsarfunktion, på plats. Visselblåsarfunktionen ska möjliggöra för arbetstagare att skriftligen, muntligen eller vid ett fysiskt möte slå larm internt på ett säkert sätt. Visselblåsarfunktionen ska kunna ta emot rapporter, följa upp det som rapporteras och ha kontakt och lämna återkoppling till visselblåsaren.

Behöriga personer som utses till den interna rapporteringskanaler kan antingen vara anställda i kommunen eller någon som anlitas för kommunens räkning.

I de föreslagna riktlinjerna presenteras en visselblåsarfunktion som hanteras av ett upphandlat externt företag. Företaget tar emot en rapport och gör en första bedömning, ansvarar för återkoppling till visselblåsaren och kan vara behjälplig om vidare utredning behövs. Beslut om hur en anmälan hanteras fattas sedan av Valdemarsviks särskilt utsedda utredningsfunktion. I de fall en visselblåsare rapporterar om oegentligheter som rör en person som ingår i den interna utredningsfunktionen eller om det av annan anledning anses

olämpligt att utredningsfunktionen hanterar ärendet överlämnas det till den interna utredningsfunktionen i Söderköpings kommun. Det är även möjligt att låta den externa visselblåsarfunktionen utreda ärendet. För att reglera möjligheten att lämna över ett ärende till Söderköpings kommun har även ett förslag på ett samverkansavtal skrivits fram.

Beslutsunderlag

Förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion

Förslag till samverkansavtal med Söderköpings kommun

Beslutet skickas till

Kommundirektören

Personalchefen

Kommunsekreterare M.C.

Söderköpings kommun

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Riktlinjer för visselblåsarfunktion

Inledning

Visselblåsarfunktionen är en intern rapporteringskanal som används för rapportering och uppföljning av missförhållanden i arbetsrelaterade sammanhang.

Syftet med dessa riktlinjer är att tydliggöra bestämmelser kring visselblåsarfunktionen i Valdemarsviks kommun samt det skydd mot hindrande åtgärder och repressalier samt om ansvarsfrihet för åsidosättande av tystnadsplikt som de som rapporterar omfattas av.

Riktlinjerna har tagits fram till följd av att lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, trädde i kraft den 17 december 2021.

När ska visselblåsarfunktionen användas?

Visselblåsarfunktionen ska användas vid misstanke om allvarliga oegentligheter begångna av anställda och förtroendevalda i Valdemarsviks kommun. Funktionen används när kommunens andra rapporteringskanaler inte bedöms vara möjliga eller lämpliga att använda.

Visselblåsarfunktionen ska användas för rapportering av oegentligheter som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Rapporteringar som rör en enskild persons egna arbets- eller anställningsförhållande omfattas därför normalt inte av skyddet.

Vilka kan använda visselblåsarfunktionen?

De som skyddas av lagen vid rapportering genom visselblåsarfunktionen är arbetstagare, den som söker arbete, den som söker eller utför volontärarbete eller praktik, inhyrda arbetstagare, egenföretagare som söker eller utför uppdrag och personer som ingår i förvaltningens tillsynsorgan. Skyddet gäller även efter att den rapporterande personen lämnat verksamheten. Skyddet gäller däremot inte personer som rapporterar i egenskap av exempelvis elever, patienter eller medborgare i allmänhet.

En rapporterande person får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt sin tystnadsplikt, under förutsättning att personen vid rapporteringen hade skälig anledning att anta att rapporteringen av informationen var nödvändig för att avslöja det rapporterade missförhållandet.

Lagen skyddar även den som rapporterar genom visselblåsarfunktionen från repressalier. Valdemarsviks kommun får inte hindra eller försöka hindra rapporteringen och inte heller på grund av rapportering vidta repressalier mot en person som har rapporterat i god tro. Med repressalier menas en åtgärd eller underlåtenhet som vidtas på grund av att en person rapporterat och som orsakar eller kan orsaka skada eller men för personen. Det kan exempelvis handla om uppsägning, utebliven befordran eller ändrade arbetsuppgifter. Skyddet omfattar även personer som bistår den rapporterande personen som exempelvis förtroendevalda eller skyddsombud. Skyddet gäller även den som har koppling till den rapporterande personen som exempelvis en anhörig eller kollega.

Ändringar har även införts i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) som gör det möjligt att hemlighålla enskildas identitet. En anmälan är en allmän handling när den inkommit till visselblåsarfunktionen. Även visselblåsarfunktionens utredning blir en allmän handling när den har färdigställts. Namn och uppgifter som möjliggör identifiering av personer i samband med visselblåsning kan på grund av ändringar i OSL hållas hemlig. Övriga uppgifter i en anmälan eller utredning behöver inte omfattas av sekretess. En prövning görs i varje enskilt fall i enlighet med OSL.

Hur kan personer visselblåsa?

*Företagsnamn*¹ hanterar Valdemarsvik kommuns visselblåsarfunktion. *Företagsnamn* är mottagningsfunktion och hanterar alla visselblåsarärenden. Det finns olika sätt att rapportera en misstanke på:

- Via brev
- Genom att boka ett fysiskt möte
- Anonymt via extern visselblåsartjänst

Hur hanteras ärendet?

Efter att en anmälan är mottagen och registrerad gör *företagsnamn* en första bedömning. *Företagsnamn* föreslår huruvida anmälan bör utredas vidare eller avskrivas. Beslut om hur anmälan hanteras fattas av Valdemarsviks särskilt utsedda utredningsfunktion.

Företagsnamn ansvarar för kontakten med och återkopplingen till visselblåsaren i de fall då visselblåsaren valt att möjliggöra kontakt. Visselblåsaren ska få återkoppling inom 7 dagar från det att visselblåsarfunktionen mottagit anmälan. *Företagsnamn* ansvarar även för att visselblåsaren får återkoppling om hur ärendet hanteras inom 3 månader från det att anmälan lämnats in.

Intern utredningsfunktion

Den interna utredningsfunktionen i Valdemarsviks kommun består av tjänstepersoner från olika avdelningar. En person från kansliet, en person från ekonomiavdelningen och en person från HR-avdelningen ingår i funktionen. Personerna är oberoende och självständiga och har mandat att utreda och avsluta ärenden samt polisanmäla oegentligheter om det är aktuellt. De omfattas av tystnadsplikt både gällande visselblåsningen i stort, de som visselblåsar och de som utpekas. Personerna som ingår i den interna utredningsfunktionen ska skyddas från att bestraffas på grund av att de utför sitt uppdrag.

Överlämnande av ärenden till Söderköpings kommun

I de fall en visselblåsare pekar ut oegentligheter som rör en person som ingår i den interna utredningsfunktionen eller om det av annan anledning anses olämpligt att utredningsfunktionen hanterar ärendet överlämnas ärendet till den interna utredningsfunktionen i Söderköpings kommun.

Valdemarsvik och Söderköpings kommun har ingått avtal enligt 9 kap. 37 § kommunallagen som närmare reglerar situationerna när ett ärende ska överlämnas till den andra kommunen, att kommunerna kan utreda ärenden åt varandra och när anställd i mottagande kommun får fatta beslut om åtgärder i överlämnande kommunens ärende.

Sekretess råder mellan olika myndigheter och för att undvika att det ska leda till problem har lagstiftaren infört en uppgiftsskyldighet för att se till att nödvändiga uppgifter kan lämnas över från visselblåsarfunktionen till exempelvis en annan nämnd.

Avskrivning av ärenden

Visselblåsarfunktionen kan avskriva en anmälan som inte faller inom ramen för visselblåsarfunktionen och visselblåsarlagen. En anmälan avskrivs om det inte är möjligt att utreda ärendet vidare exempelvis om grundläggande information saknas eller om det redan vidtagits åtgärder gällande ärendet som anmälan berör. Om en anmälan lämnats till visselblåsarfunktionen i ond tro eller illvilligt kan anmälan också avskrivas.

Vidare utredning

Om en anmälan ska utredas vidare ansvarar den interna utredningsfunktionen i Valdemarsvik för utredningen. Den interna utredningsfunktionen kan själv utreda ärendet, ta hjälp av *företagsnamn* eller låta den interna utredningsfunktionen i Söderköping utreda ärendet.

Åtgärder

Anmälningar till visselblåsarfunktionen kan föranleda såväl polisanmälan som arbetsrättsliga åtgärder. Även om uppgifter inte utgör skäl för polisanmälan kan de utgöra skäl för arbetsrättsliga åtgärder. Den interna visselblåsarfunktionen i Valdemarsviks kommun alternativt i Söderköpings kommun ansvarar för att polisanmäla ärenden som efter utredning konstaterats ska polisanmälas. Om arbetsrättsliga åtgärder ska vidtas ansvarar överordnad chef till den utpekade personen tillsammans med personalchef för att det görs.

Dokumentation och diarieföring

Ärenden rörande misstanke om allvarliga oegentligheter ska diarieföras. All dokumentation ska finnas lättillgänglig och det ska av dokumentationen framgå vilka åtgärder utredningen resulterat i.

Den som tar emot muntliga rapporter ska dokumentera rapporteringen genom en inspelning som kan sparas i en varaktig och åtkomlig form eller genom ett skriftligt protokoll som ska godkännas av den rapporterande personen. För att inspelning ska få ske krävs att rapporterande person samtycker till det

Dataskyddsförordningen

Personuppgifter som uppenbart inte är relevanta för handläggningen av en viss rapport får inte samlas in. Om de har samlats in av misstag ska de raderas utan onödigt dröjsmål.

Endast personer som har utsetts som behöriga eller personer som arbetar vid enheter som har utsetts som behöriga att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter får ha tillgång till personuppgifter som behandlas i ett uppföljningsärende. Tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Personuppgifter i ett uppföljningsärende får inte behandlas längre än två år efter det att ärendet avslutades.

Bestämmelserna hindrar inte att en myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet.

Avtal om samverkan mellan Valdemarsviks kommun och Söderköpings kommun gällande visselblåsarfunktion

Detta avtal reglerar av parterna överenskommen samverkan avseende visselblåsarfunktion. Avtalet är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen.

§ 1 Parter

Detta avtal har upprättats mellan Valdemarsviks kommun (212000-0431) och Söderköpings kommun (212000-0464).

§ 2 Syfte

Syftet med detta avtal är att respektive part från den andra parten ska kunna avropa utredning av en inkommen visselblåsarrapport där jäv eller annat förhinder föreligger för den egna verksamheten att kunna utreda.

Parterna har möjlighet att även vända sig direkt till den externa visselblåsarfunktionen för hjälp med utredningen.

§ 3 Avrop

Avrop sker på det sätt som parterna kommit överens om enligt bilaga 1 till avtalet. Sådant avrop ska, om uppdragsgivaren så begär, bekräftas skriftligen av uppdragstagaren.

Om uppdragstagaren inte har möjlighet att åta sig ett uppdrag ska detta meddelas uppdragsgivaren senast 3 arbetsdagar efter den dag då avrop enligt bilaga 1 har skett. Detta gäller dock inte om parterna har kommit överens om en annan ordning i det enskilda fallet.

§ 4 Uppdragets utförande

Uppdragstagaren ska för uppdragsgivaren utreda inkommen visselblåsarrapport. Utredningen ska utgöra grund för en bedömning och rekommendation om hur ärendet bör hanteras vidare av uppdragstagaren.

Uppdragstagaren ska utföra uppdraget fackmässigt och med omsorg. Uppdragstagaren ska se till att uppdraget utförs i enlighet med de riktlinjer som uppdragsgivaren har bestämt för verksamheten samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för uppgifterna.

För de uppgifter som uppdraget omfattar gäller föreskrifterna om jäv i 7 kap. 4 § och 6 kap. 28–32 §§ kommunallagen. Uppdragstagaren ska försäkra sig om att den personal som används vid utförandet av uppgifter inom ramen för uppdraget inte är jävig.

§ 5 Uppdragsgivarens åtaganden

Uppdragsgivaren ska medverka till att uppdraget kan utföras enligt bestämmelserna i avtalet. Detta innebär bland annat att uppdragsgivaren ska tillhandahålla underlag i den utsträckning som krävs för uppdragets utförande.

Uppdragsgivaren ska ge berörda anställda hos uppdragstagaren den behörighet till uppdragsgivarens verksamhetssystem som krävs för att uppdraget ska kunna fullgöras.

§ 6 Ersättning

Uppdragsgivaren ska till uppdragstagaren betala en ersättning. Ersättning utgår för verklig kostnad motsvarande lönen för den eller de som utreder ärendet.

SÖDERKÖPING.SE

§ 7 Betalning och fakturering

Uppdragstagaren fakturerar uppdragsgivaren enligt de principer för bestämmande av ersättningen som anges i § 6. Fakturering ska ske månadsvis i efterskott genom användande av e-faktura. Fakturan ska omfatta uppgift om antal debiterade timmar uppdelade på ärende.

Betalning ska ske inom 30 dagar från mottagen faktura.

§ 8 Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2022-07-17 och löper tills vidare med sex månaders uppsägningstid.

Uppsägning ska ske skriftligen och delges den andra parten

§ 9 Omförhandling

Parterna är överens om att söka anpassa sig till nya förhållanden som kan uppstå under avtalsperioden och på bästa sätt försöka tillgodose varandras förutsättningar och behov.

Bägge parter har rätt att begära omförhandling av detta avtal om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Omförhandling ska skriftligen begäras hos motparten. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll.

§ 10 Befrielsegrunder (force majeure)

Uppdragstagaren fritas från skyldigheten att fullgöra sin del av avtalet och från att erlagga skadestånd om hans åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, ingrepp av myndighet eller annan därmed jämförlig händelse som uppdragstagaren inte råder över och inte heller kunnat förutse. Arbetskonflikt som har sin grund i kommunens brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit varsitt.

Valdemarsviks kommun
2022-   -

Söderköpings kommun
2022-   -

Karl Öhlander
Kommundirektör

Maria Fredriksson
Kommundirektör

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

SÖDERKÖPING.SE

Bilaga 1

Avrop sker av Valdemarsviks kommun då visselblåsarfunktionen mottager en rapport som berör någon av följande i kommunen:

- Personer som ingår i kommunens interna utredningsfunktion
- Kommundirektören
- Sektorchefer
- Personalchef
- Ekonomichef
- Teknisk chef

Avrop sker av Söderköpings kommun då visselblåsarfunktionen mottager en rapport som berör någon av följande funktioner i kommunen:

- Personer som ingår i kommunens interna utredningsfunktion
- Kommundirektören
- Förvaltningschefer
- HR-chef
- IT- och digitaliseringschef
- Kanslichef
- Ekonomichef

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till överenskommelse om samverkan mellan kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga kommuner i samarbetet antar överenskommelsen på motsvarande sätt.

Sammanfattning

Kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik utgör tillsammans ett lokalt arbetsmarknadsområde (LA-Norrköping). Genom en gemensam överenskommelse vill kommunerna nu utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Överenskommelsen riktar in sig på två samverkansområden:

- hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet
- möjligheter för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Samverkan organiseras genom en politisk styrgrupp för den strategiska inriktningen av samarbetet, en tjänstemannaledning som leder arbetet samt samordnare som koordinerar de två områdena. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

Exempel på hur kommunerna kan samverka är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, arbeta med gemensam fysisk planering eller ge stöd till varandra när analys- och planeringsunderlag ska tas fram.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Många frågor hanteras bäst enbart lokalt inom en kommun. Men det finns också frågor som vinner på att diskuteras i ett större geografiskt sammanhang och som bör hanteras på till exempel delregional, regional eller storregional nivå.

Kommunerna i östra Östergötland har samverkat inom en rad frågor under många år, bland annat kring fysisk planering. Den överenskommelse som nu

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

föreligger är en strävan mot att utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Kommunerna utgör ett så kallat lokalt arbetsmarknadsområde, vilket innebär att det är en funktionell region som avgränsas utifrån statistik över arbetspendling mellan kommunerna. Det finns två lokala arbetsmarknadsområden (LA-områden) i Östergötland:

- LA-Linköping (kommunerna Boxholm, Kinda, Linköping, Mjölby, Motala, Åtvidaberg och Ödeshög)
- LA-Norrköping (kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik).

Utöver det tillhör Ydre kommun Anebys LA-område.

Inom LA-Linköping finns ett pågående samarbete mellan några av kommunerna i syfte att stärka de funktionella sambanden mellan kommunerna och hitta effektiva lösningar inom välfärdsområdet.

För samtliga tretton kommuner i Östergötland och Region Östergötland finns en fastlagd samverkansstruktur. Region Östergötland ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin där bland annat en rumslig strategi nu håller på att arbetas fram.

Innehållet i överenskommelsen

Överenskommelsen riktar in sig på två områden:

- samverkan för en hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet inom delregionen
- genomlysning av möjligheterna för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Överenskommelsen talar om hur samverkan bör organiseras genom att det ska finnas en politisk ledning som stakar ut den strategiska inriktningen för samarbetet, en tjänstemannaledning som styr och leder arbetet samt samordnare för respektive område som koordinerar samverkan. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

De prioriterade insatserna för innevarande år handlar framförallt om kartläggning och analysarbete för att kunna lägga grunden för vilka mål och insatser som samarbetet ska hantera under den kommande mandatperioden.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Vad innebär en ökad funktionalitet?

Funktionalitet kan förenklat beskrivas som hur väl kommunerna är integrerade med varandra och med kringliggande kommuner och regioner när det gäller hur arbetsmarknaden fungerar. Förutom god tillgänglighet mellan arbete och bostad för människor så är det också viktigt med god tillgänglighet till utbildning, service, kultur och fritid samt attraktiva och hållbara livsmiljöer.

I en studie som togs fram för några år sedan visades att, genom att stärka funktionaliteten, finns det en stor potential till en ökad hållbar tillväxt bland kommunerna i östra Östergötland. Föreliggande samverkansöverenskommelse är en del i att ta tillvara den potentialen.

Funktionaliteten i en region kan vidareutvecklas och stödjas genom gemensam fysisk planering och insatser som gynnar en god infrastruktur och en bra tillgänglighet. Vi är fyra kommuner som är sammanflätade genom att vi ligger geografiskt när varandra, har ett starkt pendlingsutbyte och har ett vi delar infrastrukturstråk såsom E22 och väg 51. Genom att studera hur våra olika orter hänger samman och på vilka sätt vi kompletterar vi varandra får vi underlag för en gemensam planering. Vi kan arbeta för att underlätta människors vardag så att det blir enklare att ta sig till jobb och utbildning i en större geografi och för näringslivet att bli mer konkurrenskraftigt genom att underlätta kompetensförsörjningen.

Östergötland står inför några stora infrastruktursatsningar, där Ostlänken och förbifart Söderköping kan nämnas som exempel. Dessa kommer att påverka vårt område på många olika sätt, och det kommer bli viktigt att kommunerna är sampratade och planerar tillsammans för att kunna tillvarata hela den tillväxtpotential dessa investeringar innebär för delregionen.

Det är viktigt att samverka inom LA-Norrköpingsområdet även förhåller sig och går i takt med övrig regional planering, där bland annat Region Östergötland har en stark roll. Även sambanden med närliggande arbetsmarknadsområden över länsgränserna blir viktiga eftersom våra kommuner har funktionella samband med orter utanför länsgränsen.

Samverkan kring specialisttjänster

Inom ramen för samverkan ska kommunerna genomlys vilka möjligheter och behov det finns för kommunerna att samverka kring vissa välfärdstjänster. Det kan finnas vinster i att gå samman mellan två eller flera kommuner kring exempelvis specialisttjänster. Dels för att minska

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

sårbarheten och underlätta kompetensförsörjning men även att minska kostnader genom skalfördelar.

Hur ska vi samverka

Ett område som överenskommelsen pekar ut är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, till exempel för att kunna bli en starkare part när det gäller ståndpunkter eller remissvar inför nationella eller regionala satsningar som påverkar vårt område.

Kommunerna ska arbeta med gemensam planering, framförallt inom den fysiska planeringen kring översiktsplaner och andra utvecklingsplaner, där det stöder inriktningen i överenskommelsen.

När det kommer till gemensamma insatser kan kommunerna också stödja varandra i arbetet att ta fram analys- och planeringsunderlag som behövs.

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen innebär inga ökade kostnader för Valdemarsviks kommun, utöver tid och inom regionala resor för samverkansmöten.

Om samverkansdiskussionerna leder fram till förslag på insatser så ska de utredas, beslutas och resurssättas i ordinarie strukturer i respektive kommun.

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 54

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-09

Överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i östra Östergötland

-----

Beslutet skickas till

Norrköpings kommun

Finspångs kommun

Söderköpings kommun

Kommunsekreterare M.C.

Akten

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland (LA-Norrköping)

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till överenskommelse om samverkan mellan kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga kommuner i samarbetet antar överenskommelsen på motsvarande sätt.

Sammanfattning

Kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik utgör tillsammans ett lokalt arbetsmarknadsområde (LA-Norrköping). Genom en gemensam överenskommelse vill kommunerna nu utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Överenskommelsen riktar in sig på två samverkansområden:

- hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet
- möjligheter för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Samverkan organiseras genom en politisk styrgrupp för den strategiska inriktningen av samarbetet, en tjänstemannaledning som leder arbetet samt samordnare som koordinerar de två områdena. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

Exempel på hur kommunerna kan samverka är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, arbeta med gemensam fysisk planering eller ge stöd till varandra när analys- och planeringsunderlag ska tas fram.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Många frågor hanteras bäst enbart lokalt inom en kommun. Men det finns också frågor som vinner på att diskuteras i ett större geografiskt sammanhang och som bör hanteras på till exempel delregional, regional eller storregional nivå.

Kommunerna i östra Östergötland har samverkat inom en rad frågor under många år, bland annat kring fysisk planering. Den överenskommelse som nu

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

föreligger är en strävan mot att utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Kommunerna utgör ett så kallat lokalt arbetsmarknadsområde, vilket innebär att det är en funktionell region som avgränsas utifrån statistik över arbetspendling mellan kommunerna. Det finns två lokala arbetsmarknadsområden (LA-områden) i Östergötland:

- LA-Linköping (kommunerna Boxholm, Kinda, Linköping, Mjölby, Motala, Åtvidaberg och Ödeshög)
- LA-Norrköping (kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik).

Utöver det tillhör Ydre kommun Anebys LA-område.

Inom LA-Linköping finns ett pågående samarbete mellan några av kommunerna i syfte att stärka de funktionella sambanden mellan kommunerna och hitta effektiva lösningar inom välfärdsområdet.

För samtliga tretton kommuner i Östergötland och Region Östergötland finns en fastlagd samverkansstruktur. Region Östergötland ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin där bland annat en rumslig strategi nu håller på att arbetas fram.

Innehållet i överenskommelsen

Överenskommelsen riktar in sig på två områden:

- samverkan för en hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet inom delregionen
- genomlysning av möjligheterna för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Överenskommelsen talar om hur samverkan bör organiseras genom att det ska finnas en politisk ledning som stakar ut den strategiska inriktningen för samarbetet, en tjänstemannaledning som styr och leder arbetet samt samordnare för respektive område som koordinerar samverkan. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

De prioriterade insatserna för innevarande år handlar framförallt om kartläggning och analysarbete för att kunna lägga grunden för vilka mål och insatser som samarbetet ska hantera under den kommande mandatperioden.

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

Vad innebär en ökad funktionalitet?

Funktionalitet kan förenklat beskrivas som hur väl kommunerna är integrerade med varandra och med kringliggande kommuner och regioner när det gäller hur arbetsmarknaden fungerar. Förutom god tillgänglighet mellan arbete och bostad för människor så är det också viktigt med god tillgänglighet till utbildning, service, kultur och fritid samt attraktiva och hållbara livsmiljöer.

I en studie som togs fram för några år sedan visades att, genom att stärka funktionaliteten, finns det en stor potential till en ökad hållbar tillväxt bland kommunerna i östra Östergötland. Föreliggande samverkansöverenskommelse är en del i att ta tillvara den potentialen.

Funktionaliteten i en region kan vidareutvecklas och stödjas genom gemensam fysisk planering och insatser som gynnar en god infrastruktur och en bra tillgänglighet. Vi är fyra kommuner som är sammanflätade genom att vi ligger geografiskt när varandra, har ett starkt pendlingsutbyte och har ett vi delar infrastrukturstråk såsom E22 och väg 51. Genom att studera hur våra olika orter hänger samman och på vilka sätt vi kompletterar vi varandra får vi underlag för en gemensam planering. Vi kan arbeta för att underlätta människors vardag så att det blir enklare att ta sig till jobb och utbildning i en större geografi och för näringslivet att bli mer konkurrenskraftigt genom att underlätta kompetensförsörjningen.

Östergötland står inför några stora infrastruktursatsningar, där Ostlänken och förbifart Söderköping kan nämnas som exempel. Dessa kommer att påverka vårt område på många olika sätt, och det kommer bli viktigt att kommunerna är sampratade och planerar tillsammans för att kunna tillvarata hela den tillväxtpotential dessa investeringar innebär för delregionen.

Det är viktigt att samverkan inom LA-Norrköpingsområdet även förhåller sig och går i takt med övrig regional planering, där bland annat Region Östergötland har en stark roll. Även sambanden med närliggande arbetsmarknadsområden över länsgränserna blir viktiga eftersom våra kommuner har funktionella samband med orter utanför länsgränsen.

Samverkan kring specialisttjänster

Inom ramen för samverkan ska kommunerna genomlys vilka möjligheter och behov det finns för kommunerna att samverka kring vissa välfärdstjänster. Det kan finnas vinster i att gå samman mellan två eller flera kommuner kring exempelvis specialisttjänster. Dels för att minska

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

sårbarheten och underlätta kompetensförsörjning men även att minska kostnader genom skalfördelar.

Hur ska vi samverka

Ett område som överenskommelsen pekar ut är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, till exempel för att kunna bli en starkare part när det gäller ståndpunkter eller remissvar inför nationella eller regionala satsningar som påverkar vårt område.

Kommunerna ska arbeta med gemensam planering, framförallt inom den fysiska planeringen kring översiktsplaner och andra utvecklingsplaner, där det stöder inriktningen i överenskommelsen.

När det kommer till gemensamma insatser kan kommunerna också stödja varandra i arbetet att ta fram analys- och planeringsunderlag som behövs.

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen innebär inga ökade kostnader för Valdemarsviks kommun, utöver tid och inomregionala resor för samverkansmöten.

Om samverkansdiskussionerna leder fram till förslag på insatser så ska de utredas, beslutas och resurssättas i ordinarie strukturer i respektive kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-09

Överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i östra Östergötland

-----

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till överenskommelse om samverkan mellan kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga kommuner i samarbetet antar överenskommelsen på motsvarande sätt.

Sammanfattning

Kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik utgör tillsammans ett lokalt arbetsmarknadsområde (LA-Norrköping). Genom en gemensam överenskommelse vill kommunerna nu utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Överenskommelsen riktar in sig på två samverkansområden:

- hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet
- möjligheter för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Samverkan organiseras genom en politisk styrgrupp för den strategiska inriktningen av samarbetet, en tjänstemannaledning som leder arbetet samt samordnare som koordinerar de två områdena. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

Exempel på hur kommunerna kan samverka är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, arbeta med gemensam fysisk planering eller ge stöd till varandra när analys- och planeringsunderlag ska tas fram.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Många frågor hanteras bäst enbart lokalt inom en kommun. Men det finns också frågor som vinner på att diskuteras i ett större geografiskt sammanhang och som bör hanteras på till exempel delregional, regional eller storregional nivå.

Kommunerna i östra Östergötland har samverkat inom en rad frågor under många år, bland annat kring fysisk planering. Den överenskommelse som nu föreligger är en strävan mot att utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Kommunerna utgör ett så kallat lokalt arbetsmarknadsområde, vilket innebär att det är en funktionell region som avgränsas utifrån statistik över arbetspendling mellan kommunerna. Det finns två lokala arbetsmarknadsområden (LA-områden) i Östergötland:

- LA-Linköping (kommunerna Boxholm, Kinda, Linköping, Mjölby, Motala, Åtvidaberg och Ödeshög)
- LA-Norrköping (kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik).

Utöver det tillhör Ydre kommun Anebys LA-område.

Inom LA-Linköping finns ett pågående samarbete mellan några av kommunerna i syfte att stärka de funktionella sambanden mellan kommunerna och hitta effektiva lösningar inom välfärdsområdet.

För samtliga tretton kommuner i Östergötland och Region Östergötland finns en fastlagd samverkansstruktur. Region Östergötland ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin där bland annat en rumslig strategi nu håller på att arbetas fram.

Innehållet i överenskommelsen

Överenskommelsen riktar in sig på två områden:

- samverkan för en hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet inom delregionen
- genomlysning av möjligheterna för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Överenskommelsen talar om hur samverkan bör organiseras genom att det ska finnas en politisk ledning som stakar ut den strategiska inriktningen för samarbetet, en tjänstemannaledning som styr och leder arbetet samt samordnare för respektive område som koordinerar samverkan. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

De prioriterade insatserna för innevarande år handlar framförallt om kartläggning och analysarbete för att kunna lägga grunden för vilka mål och insatser som samarbetet ska hantera under den kommande mandatperioden.

Vad innebär en ökad funktionalitet?

Funktionalitet kan förenklat beskrivas som hur väl kommunerna är integrerade med varandra och med kringliggande kommuner och regioner när det gäller hur arbetsmarknaden fungerar. Förutom god tillgänglighet mellan arbete och bostad för människor så är det också viktigt med god tillgänglighet till utbildning, service, kultur och fritid samt attraktiva och hållbara livsmiljöer.

I en studie som togs fram för några år sedan visades att, genom att stärka funktionaliteten, finns det en stor potential till en ökad hållbar tillväxt bland

kommunerna i östra Östergötland. Föreliggande samverkansöverenskommelse är en del i att ta tillvara den potentialen.

Funktionaliteten i en region kan vidareutvecklas och stödjas genom gemensam fysisk planering och insatser som gynnar en god infrastruktur och en bra tillgänglighet. Vi är fyra kommuner som är sammanflätade genom att vi ligger geografiskt när varandra, har ett starkt pendlingsutbyte och har ett vi delar infrastrukturstråk såsom E22 och väg 51. Genom att studera hur våra olika orter hänger samman och på vilka sätt vi kompletterar vi varandra får vi underlag för en gemensam planering. Vi kan arbeta för att underlätta människors vardag så att det blir enklare att ta sig till jobb och utbildning i en större geografi och för näringslivet att bli mer konkurrenskraftigt genom att underlätta kompetensförsörjningen.

Östergötland står inför några stora infrastrukturensatsningar, där Ostlänken och förbifart Söderköping kan nämnas som exempel. Dessa kommer att påverka vårt område på många olika sätt, och det kommer bli viktigt att kommunerna är sampratade och planerar tillsammans för att kunna tillvarata hela den tillväxtpotential dessa investeringar innebär för delregionen.

Det är viktigt att samverka inom LA-Norrköpingsområdet även förhåller sig och går i takt med övrig regional planering, där bland annat Region Östergötland har en stark roll. Även sambanden med närliggande arbetsmarknadsområden över länsgränserna blir viktiga eftersom våra kommuner har funktionella samband med orter utanför länsgränsen.

Samverkan kring specialisttjänster

Inom ramen för samverkan ska kommunerna genomlysna vilka möjligheter och behov det finns för kommunerna att samverka kring vissa välfärdstjänster. Det kan finnas vinster i att gå samman mellan två eller flera kommuner kring exempelvis specialisttjänster. Dels för att minska sårbarheten och underlätta kompetensförsörjning men även att minska kostnader genom skalfördelar.

Hur ska vi samverka

Ett område som överenskommelsen pekar ut är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, till exempel för att kunna bli en starkare part när det gäller ståndpunkter eller remissvar inför nationella eller regionala satsningar som påverkar vårt område.

Kommunerna ska arbeta med gemensam planering, framförallt inom den fysiska planeringen kring översiktsplaner och andra utvecklingsplaner, där det stöder inriktningen i överenskommelsen.

När det kommer till gemensamma insatser kan kommunerna också stödja varandra i arbetet att ta fram analys- och planeringsunderlag som behövs.

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen innebär inga ökade kostnader för Valdemarsviks kommun, utöver tid och inomregionala resor för samverkansmöten.

Om samverkansdiskussionerna leder fram till förslag på insatser så ska de utredas, beslutas och resurssättas i ordinarie strukturer i respektive kommun.

Beslutsunderlag

Överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i östra Östergötland

Beslutet skickas till

Norrköpings kommun

Finspångs kommun

Söderköpings kommun

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Överenskommelse

Samverkan mellan kommunerna i östra Östergötland

Kommunerna i den östra delen av Östergötland: Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik har samverkat under flera år inom ett flertal kommunala utvecklingsområden. Kommunerna vill med den här överenskommelsen fördjupa och utveckla samarbetet och staka ut inriktningen för det framtida samarbetet.

De fyra kommunerna utgör tillsammans en lokal arbetsmarknadsregion, LA-Norrköping. En LA-region är en geografisk indelning i regioner som grundar sig på arbetspendlingen mellan kommunerna.

Det har visats i studier att det finns en stor potential för en ökad hållbar tillväxt för kommunerna i den här delregionen om tillgängligheten och funktionaliteten inom det geografiska området kan förstärkas. Med funktionalitet menas i det här sammanhanget hur väl kommunerna är integrerade med varandra och med omlandet när gäller till exempelvis bostäder, arbetsplatser, utbildning och service. En gemensam planering kring infrastrukturfrågor, kollektivtrafik, bebyggelse, näringslivsutveckling med mera ger förutsättningar för en ökad regional funktionalitet.

Inriktning och syfte med samverkan

Huvudinriktningen för samverkan mellan kommunerna inom LA-Norrköpingsområdet är att arbeta för en långsiktigt och hållbar tillväxt inom det geografiska området. Samverkan syftar till att stärka funktionaliteten i delregionen för att säkerställa en god tillgänglighet till arbete utbildning och boende och för företag att utvecklas och attrahera kompetens.

Därutöver ska kommunerna se över behoven och möjligheterna för samverkan kring kommunala välfärdstjänster. Syftet är att öka kostnadseffektiviteten och kvaliteten i de tjänster som kommunerna levererar.

Arbetet ska ta hänsyn till och gå i takt med övrig regional samverkan i Östergötland. Även sambanden med närliggande arbetsmarknadsområden inom och utanför länsgränsen är viktiga och ska beaktas inom ramen för samverkan.

Formerna för samverkan

Ett framgångsrikt och långsiktigt samarbete kräver att det finns stadga och kontinuitet i formerna för samarbetet, och att parterna är överens om grundprinciperna i den här överenskommelsen.

Organisation

Samarbetet leds av en politisk styrgrupp och en tjänstemannaledning där kommuncheferna ingår.

Vid behov tillsätts arbetsgrupper eller andra personalresurser för de insatser som beslutas.

Principer

- Kommunerna åtar sig att avsätta resurser för bemanning av politisk styrgrupp och tjänstemannaledning samt för arbetet med de insatser som beslutas.
- Beslut om insatser tas gemensamt av samtliga kommuner eller mellan två eller tre kommuner.
- En kommun kan alltid avstå att ingå i en insats.
- Befintliga samarbetsnätverk mellan kommunerna prioriteras.

Områden för samverkan

Inom ramen för överenskommelsens områden kan samverkan exempelvis ske genom:

- att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, för gemensamma ståndpunkter
- gemensam planering, i första hand när det gäller fysisk planering kring översiktsplaner och utvecklingsplaner
- att stödja varandra när det gäller analys- och planeringsunderlag inför gemensamma insatser

Prioriterade insatser under 2022

Utveckla funktionella samband :

- Planera nulägesbeskrivning och analys av funktionaliteten i området samt strategiska områden för samverkan

Samverkan kring välfärdstjänster

- Genomlysning av förutsättningarna för samverkan kring specialistkompetenser

Arbetssätt

- Den politiska styrgruppen fastställer strategiska ställningstaganden inom ramen för överenskommelsen och följer upp arbetet.
- Kommuncheferna fastställer projekt- eller arbetsplaner för insatsområdena.
- En samordnare utses för respektive insatsområde.
- Varje kommun ansvarar för att arbetet inom samverkan återrapporteras till respektive kommunledning.

Uppföljning

Överenskommelsen följs upp och aktualitetsprövas vid ny mandatperiod.

Finspångs kommun

KSO/kommunchef

Norrköpings kommun

KSO/kommunchef

Söderköpings kommun

KSO/kommunchef

Valdemarsviks kommun

KSO/kommunchef

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen godkänner att Lars Beckmans (S) yrkande om bordläggning ställs under proposition. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar enligt detsamma.

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella förändringar är markerade med gul färg.

Beslutsunderlag

Protokoll KS 2022-04-11 § 77

Protokoll KSSOU 2022-03-21 § 10

Tjänsteskrivelse från sektor stöd och omsorg 2022-03-11

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen.Senast reviderad 2020-01-07

Beslutet skickas till

Sektorchefen Stöd- och omsorg
Kvalitet- och utvecklingsstrategen
Akten

KS § 77

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen bordlägger ärendet.

Yrkanden

Lars Beckman (S) yrkar att kommunstyrelsen bordlägger ärendet.

Beslutsordning

Kommunstyrelsen godkänner att Lars Beckmans (S) yrkande om bordläggning ställs under proposition. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar enligt detsamma.

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella förändringar är markerade med gul färg.

Beslutsunderlag

Protokoll KSSOU 2022-03-21 § 10

Tjänsteskrivelse från sektor stöd och omsorg 2022-03-11.

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen. Senast reviderad 2020-01-07.

Beslutet skickas till
Akten

KS-SOU §10

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella förändringar är markerade med gul färg.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor stöd och omsorg 2022-03-11.
Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen. Senast reviderad 2020-01-07.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Stöd och Omsorg KS-SO

Anna-Lena Udenius

Kvalitets- och utvecklingsstrateg

Tel: 0123-191 00

E-post: anna-lena.udenius@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för äldreomsorg, revidering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella ändringar är markerade med gul färg.

Beslutet skickas till

sektorchef

akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Marie Schmid

socialchef

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen

Ankom: 2022-03-14 Ärende: KS-SO.2019.88 Handling: 403897

Antagen av Kommunstyrelsen 2020-01-07

Senast reviderad:

Giltig från och med:

Dokumentansvarig: sektorchef

Innehåll

1 Inledning	4
1.1. Syfte	4
1.2. Målgrupp	4
1.3. Värdegrund	4
1.4. Rehabiliterande förhållningssätt	5
1.5. Språk	5
1.6. Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare	6
1.7. Barn	6
1.8. Våld i nära relationer	7
1.9. Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre	7
2. Lagstiftning	7
2.1. Socialtjänstlagen	7
2.1.1. Rätt till bistånd	7
2.1.2. Rätten att ta ut avgifter	8
2.1.3. Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah)	8
2.1.4. Rapportering av ej verkställda beslut	8
2.1.5. Ledningssystem för kvalitet	8
2.2. Förvaltningslagen	8
3. Handläggning	9
3.1. Ansökan och utredning	9
3.2. Bedömning	10
3.3. Beslut	10
3.4. Överklagan	11
3.5. Uppdrag till utförare	11
3.6. Uppföljning	12
3.7. Förenklat beslutsfattande	12
3.8. Sommarvistelse	12
4. Dokumentation	13
5. Förebyggande åtgärder	13
5.1. Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet	13
5.2. Rehabiliterande förhållningssätt	13
5.3. Stöd till anhöriga	13
6. Att bedöma behov	14
6.1. Skäliga levnadsvillkor	14
6.2. Om behovet kan tillgodoses på annat sätt	14

6.3. Avgränsning till hälso- och sjukvårdsinsatser	15
6.4. Hushållsgemenskap	15
6.5. Husdjur	15
6.6. Ekonomihantering	16
7. Bedömning av vanligt förekommande insatser	16
7.1. Allmänt	16
7.2. Hemtjänst	16
7.2.1. Serviceinsatser	17
7.2.2. Omvårdnadsinsatser	19
7.3. Dagverksamhet	21
7.4. Avlösning i hemmet	22
7.5. Växelvård	22
7.7 Korttidsplats	22
7.8 Vård- och omsorgsboende	23
7.8.1 Parboende	23

1 Inledning

1.1. Syfte

Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna möjlighet att anpassa sina insatser. Rätten till bistånd regleras enligt Socialtjänstlagen 4 kap. 1§:

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker och likvärdig utredning samt behovsbedömning. Beslut om insatser ska fattas enligt samma bedömningsgrunder, oavsett vem som fattar beslutet. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan utan utgår från grundläggande principer i socialtjänstlagen.

Insatserna ska präglas av helhetssyn och kontinuitet samt att den enskildes egna resurser tas tillvara, dvs insatsen ska utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

Dessa riktlinjer inkluderar inte insatser till personer med behov av stöd från socialpsykiatri.

1.2. Målgrupp

Riktlinjerna avser insatser till personer som har behov av stöd och omvårdnad i sin dagliga livsföring. Insatser som behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom hjälp från kommunen.

1.3. Värdegrund

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen gäller alla kommuner och verksamheter som utför äldreomsorg enligt socialtjänstlagen. Värdegrunden bygger på att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att uppnå det behöver äldreomsorgen bland annat värna och respektera den enskilda personens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och anpassning till den enskilda personen. Äldre personer ska bland annat, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp ska ges.

Sektor stöd och omsorg i Valdemarsviks kommun har en lokalt formulerad värdegrund som tillsammans med den nationella utgör grunden för den lokala äldreomsorgen.

Figur 1 Bild av kommunens värdegrund

1.4. Rehabiliterande förhållningssätt

Ett rehabiliterande förhållningssätt har sin utgångspunkt i ett salutogent synsätt och innebär att då en person får insatser beviljade ska stödet utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan. Personalen finns med som stöd i de dagliga aktiviteterna i det hen inte klarar själv. Vid för mycket hjälp kan konsekvensen annars bli att den enskilde blir mer passiv och därmed tappat funktioner och färdigheter som hen faktiskt har.

Ett rehabiliterande förhållningssätt är därmed en central utgångspunkt i såväl bedömning av behov som utformandet av insatserna. Arbetssättet förtydligas också via en nära samverkan med rehabiliteringspersonal som redan vid behovsbedömningen kan bidra i att synliggöra alternativa utförande av sysslor och hjälpbehov.

1.5. Språk

Då en person inte behärskar det svenska språket, har en hörselnedsättning eller en språkstörning/talskada ska myndigheter vid behov anlita tolk. Verksamheten ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas. Såvida inte en fullständig förståelig kommunikation kan säkerställas på annat sätt bör auktoriserad tolk anlitas.

1.6. Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare

Äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan ibland ha behov av stöd från någon form av legal företrädare. Legal företrädare kan innebära godmanskap eller förvaltarskap enligt föräldrabalken.

En god man samråder med och ger råd och stöd till den enskilde för dennes beslut. En god man arbetar på den enskildes uppdrag och i dennes intresse och har bara rätt att agera med den enskildes samtycke. Om det inte är tillräckligt med en god man, kan tingsrätten besluta om att tillsätta en förvaltare. Förvaltaren har ensam rätt att bestämma och den enskilde saknar då rättskapacitet inom förvaltarens uppdrag. Den enskilde kan dock ha rätt att själv disponera inkomster tex lön, gåva, arv som inte omfattas av förvaltarskapet. Olika uppdrag som god man och förvaltare skiljer sig åt och det specifika uppdraget framgår av tingsrättens eller överförmyndarens beslut.

Som alternativ till ovanstående kan den enskilde ge fullmakt till någon att företräda hen i frågor som rör den enskilde tex bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Den enskilde har rätt att anlita ombud vid kontakter med myndigheter. Även anhöriga kan fungera som ombud. Ombud ska ha fullmakt, som kan vara muntlig eller skriftlig. En fullmakt slutar gälla omedelbart om den återkallas av någon av parterna. Anhöriga har ingen laglig rätt att företräda den enskilde om den inte är sökandens formella ombud eller legala företrädare (god man eller förvaltare). Anhöriga kan dock lämna information om den enskildes situation som en del av utredningen samt ta del av annan information som framkommit om den enskilde samtycker till detta.

Enligt 5 kap 3 § socialtjänstförordningen är socialnämnden skyldig att till överförmyndare anmäla behov av om god man eller förvaltare behöver förordnas för någon.

1.7. Barn

Den 1 januari 2020 blev konventionen om barns rättigheter inskriven i svensk lag. Beslutet innebär ett förtydligande av att myndigheter och domstolar ska ta hänsyn till de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska uppmärksammas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Syftet är att skapa ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Målet för barnrättspolitiken är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling, trygghet, delaktighet och inflytande.

Om det finns barn i den enskildes hushåll ska barns rättigheter enligt Barnkonventionen alltid beaktas. Med barn avses alla som är under 18 år. I vissa fall, särskilt om barnen är små, kan det innebära att omfattningen av insatser eller utförandet av insatserna delvis bestäms utifrån beaktande av barnens bästa. Att det finns små barn i hushållet kan t.ex. innebära att det finns särskilda skäl att välja en verkställighetsform som tillgodoser barnets behov av kontinuitet.

1.8. Våld i nära relationer

Individer som utsätts för hot och våld ska särskilt uppmärksammas utifrån de behov som de har. Det är viktigt att dessa frågor tas på största allvar och att alla har kunskap om på vilket sätt de ska arbeta med frågor om utsatthet för våld, hot och annan brottslighet.

1.9. Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre

I Valdemarsviks kommun finns möjlighet att få hemtjänstinsatser via förenklat beslutsfattande. Detta finns beskrivet i kommunens "Riktlinje för förenklat beslutsfattande för hemtjänst till äldre".

2. Lagstiftning

Myndighetsutövningen följer de lagar och föreskrifter som finns för området. Aktuell lagstiftning, vars innehåll tolkas med hjälp av förarbeten och praxis, går därför före vad som eventuellt anges i dessa riktlinjer. Att tolka lag är ofta en grannliga uppgift då en individuell bedömning alltid måste göras i ärenden som rör enskilda. Dessa riktlinjer ska ses som ett komplement till gällande lagstiftning, författningar och föreskrifter. Riktlinjerna är normgivande för biståndsbedömningen och bedömningen av insatsernas omfattning och ska inte åsidosättas om inte lag eller föreskrift säger annat.

2.1. Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen reglerar socialtjänstens verksamhet i sin helhet. Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialtjänsten ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap. Personer som har behov av stöd och omvårdnad kan ansöka om detta i form av bistånd.

2.1.1. Rätt till bistånd

Vid bedömning om den enskilde har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen används begreppet skälig levnadsnivå och den enskilde har rätt till bistånd om:

- behov föreligger
- behovet inte kan tillgodoses på annat sätt
- biståndet behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

2.1.2. Rätten att ta ut avgifter

Kommunen får ta ut avgifter för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i vård- och omsorgsboende och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader och avgiftens storlek beror på vilka insatser som är beviljade samt vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Kommunfullmäktige beslutar om avgiftstaxa som revideras årligen. För mer information om avgifter se dokumentet "Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen".

2.1.3. Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah)

I socialtjänstlagen finns bestämmelser som innebär att alla medarbetare inom socialtjänsten är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden som de upptäcker i verksamheten (lex Sarah). Ett misstänkt missförhållande eller risk för missförhållande ska rapporteras och utredas enligt rutiner upprättade av kommunen. En utredning ska inriktas på vad som blivit fel, varför det blev fel och vad som kan göras för att förhindra att det händer igen. Ett missförhållande eller risk för missförhållande som är allvarligt anmäls alltid till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som är tillsynsmyndighet för verksamheter inom socialtjänstområdet.

2.1.4. Rapportering av ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som kommunen meddelar ska verkställas inom skälig tid. Kommunen rapporterar kontinuerligt till IVO om ett beslut inte verkställs inom tre månader från det att beslutet är fattat. IVO kan utreda skälen till att kommunen inte har verkställt beslutet. Vad som är skälig tid får bedömas från fall till fall. Om ingen godtagbar anledning finns till att beslutet inte verkställts kan IVO ansöka hos förvaltningsrätten om att kommunen ska åläggas att betala särskild avgift. Den särskilda avgiften fungerar som en sanktion för bristande verkställighet.

2.1.5. Ledningssystem för kvalitet

Den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd enligt LSS ska ha ett ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Med kvalitet avses att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och andra föreskrifter för verksamheten samt beslut som har meddelats med stöd av sådana.

2.2. Förvaltningslagen

All handläggning ska utgå från förvaltningslagens bestämmelser. Lagen anger rättigheter och skyldigheter för myndigheten och enskilda. Det är även förvaltningslagen som reglerar

rätten till överklagande av ett beslut. Förvaltningslagen lagstiftar om allmän serviceskyldighet vilket innebär att upplysningar ska lämnas. Handläggaren är också skyldig att ge vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör verksamhetsområdet. Varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och effektivt som möjligt utan att säkerheten blir eftersatt.

3. Handläggning

3.1. Ansökan och utredning

När kommunen genom en ansökan eller på annat sätt får kännedom om att en enskild kan vara i behov av insatser enligt socialtjänstlagen ska handläggare skyndsamt inleda en utredning. Det vanligaste är att en utredning inleds genom ansökan från den enskilde själv. I ansökan ska den enskilde ange de behov som hen inte själv kan tillgodose. Biståndshandläggaren ska skyndsamt, inom en vecka, från att ansökan inkommit ta kontakt med den sökande. Vid nyansökan (som inte avser insatser enligt förenklad biståndsbedömning) ska handläggaren göra hembesök hos den enskilde. Vid alla nyansökningar, där det inte är uppenbart obehövligt, ska även rehabiliteringspersonal delta, detta för att bidra till att livssituation och behovet av insatser utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

I de fall som uppgifter inkommer från någon annan än den enskilde själv kan handläggaren ta kontakt med den som uppgifterna berör för att utröna om det finns behov av insatser.

Vid all handläggning ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Utredningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge ett tillfredsställande underlag för beslut, men inte vara mer genomgripande än vad som är nödvändigt för utredningens syfte. Utredning och bedömning ska bygga på en helhetssyn och utföras i dialog med den enskilde och hens närstående.

All handläggning som utgår från individens behov i centrum (IBIC) innebär att beskriva den enskildes behov istället för insatsstyrd handläggning.

IBIC (individens behov i centrum) ger dels stöd för en gemensam syn på hur människan fungerar i det dagliga livet och dels stöd för både handläggare och utförare att beskriva och dokumentera uppgifter om individens resurser, behov, mål och resultat med ett gemensamt språk. För att dokumentera dessa uppgifter används internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF.

IBIC ger stöd för att tillsammans med den enskilde formulera nuläge och mål med fokus på de individuella behoven och det som är viktigt för brukaren. Dokumentation enligt IBIC ger underlag för att följa upp behov och resultat över tid, vilket är nödvändigt för att den enskilde, verksamheten som utför stödet och handläggare ska få kännedom om beslutade insatser ger önskat resultat och måluppfyllelse för den enskilde.

3.2. Bedömning

Varje bedömning görs utifrån en individuell prövning. Individuell prövning innebär att en utredning och bedömning av den sociala situationen och behovet av stödinsatser utifrån den enskildes funktionsnedsättning görs. Hänsyn tas till vilket övrigt samhällsstöd som ges samt kravet på skäliga levnadsvillkor. För att utreda behovet kan det vara aktuellt att inhämta underlag i form av läkarintyg, ADL-bedömning (aktiviteter i dagliga livet) eller liknande. Allt underlag till utredningen inhämtas med den enskildes samtycke. Om samtycke till informationsinhämtande inte ges kan det ge en negativ påverkan på möjlighet att göra adekvat bedömning och därmed leda till avslag på ansökan. Alla handlingar från extern part (t ex läkarutlåtande) som den enskilde inte har sett, ska kommuniceras från handläggare till den enskilde. Se vidare i avsnitt Att bedöma behov.

3.3. Beslut

Beslut om insatser fattas utifrån gällande delegationsordning. En enskild som inkommit med en ansökan har alltid rätt att få ett beslut. Beslutet kan innebära att insatser beviljas eller avslås, helt eller delvis. Av beslutet ska det framgå vad den enskilde ansökt om, vilka insatser som beviljats, omfattning, för hur lång tid beslutet gäller samt information om rätten att överklaga. Beslutet ska vara utformat så att den enskilde lätt kan förstå vad det innebär. Avslag ska motiveras. Befogenhet för handläggare att fatta beslut finns reglerat i delegationsordning för sektor stöd och omsorg. Alla beslut ska vara skriftliga och hanteras skyndsamt, handläggningstiden varierar beroende på utredningens omfattning.

Beslut om insatser beviljas generellt tillsvidare. Det kan dock finnas situationer då beslut kan/bör tidsbegränsas. Beslut som gäller tillsvidare ska ange förbehåll om att de kan komma att omprövas om förhållandena som ligger till grund för beslutet väsentligen förändras. Beslutens formulering:

"xx, f. xx ansökan om bistånd enligt 4 kap.1 § socialtjänstlagen i form av XX beviljas.

(vid hjälp i hemmet, specificera)

*Beslutet gäller från och med 20XX-00-00 till och med 20XX-00-00
eller*

Beslutet gäller från och med 20XX-00-00 och tillsvidare

Beslutet kan komma att prövas på nytt, om de förhållanden som ligger till grund för beslutet väsentligen ändras. Det kan innebära att insatser ökar/minskar eller upphör helt.

Avgift uttages enligt gällande taxa."

Ett beslut kan innehålla bifall, avslag eller delavslag. Delavslag innebär både bifall och avslag. Innan ett avslagsbeslut fattas ska utredningsmaterialet kommuniceras med den enskilde.

En myndighet kan, under vissa förutsättningar, ändra ett beslut som den anser är felaktigt. Detta regleras i 37 § Förvaltningslagen (2017:900). Ett beslut som är gynnande till sin

karaktär får enligt bestämmelsens andra stycke endast ändras till den enskildes nackdel under vissa förutsättningar. Dessa är om det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på, att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas (ett återkallelseförbehåll), tvingande säkerhetsskäl som kräver att beslutet ändrats omedelbart, eller om felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Samtliga beslut ska förses med återkallelseförbehåll, vilket innebär att beslut om insats kan omprövas om situationen väsentligt förändrats.

Hela utredningen skickas till den enskilde vid såväl bifall som avslag. Vid avslag, delavslag eller tidsbegränsad insats ska besvärshänvisning skickas med beslutet. Vid avslag eller delavslag skickas beslut som rekommenderat brev.

3.4. Överklagan

Om den enskilde är missnöjd med ett beslut som kommunen fattat bör hen alltid höra av sig så fort som möjligt. Beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen 4 kap 1 § kan överklagas hos förvaltningsrätten. När en överklagan inkommit ska den omgående skickas till aktuell domstol. Om den enskilde önskar ska handläggaren bistå med hjälp till att överklaga. Ett överklagande av ett beslut måste ha inkommit till kommunen inom tre veckor från det att den enskilde tog del av beslutet, annars avvisas överklagandet. Överklagandet ska vara ställt till förvaltningsrätten och bör innehålla en beskrivning av varför den enskilde är missnöjd med beslutet.

Vid avslag eller delavslag på ansökan har den enskilde möjligheten att överklaga beslutet hos Förvaltningsrätten. Besvärshänvisning ska finnas med i alla beslut. När den enskilde överklagar tar myndighetsutövningen ställning till om det finns skäl att ompröva hela eller delar av beslutet utifrån vad som skrivits i överklagan. Om myndighetsutövningen inte ändrar beslutet, så som den enskilde önskat, skickas överklagan vidare till Förvaltningsrätt som prövar beslutet. För ny bedömning förutsätter det att den enskilde inkommit med ny information i samband med överklagan. Den enskilde har rätt att få stöd från handläggare vid överklagan. För prövning i Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen krävs prövningstillstånd.

Verkställigheten av ett beslut kan normalt inte överklagas, men i vissa fall kan den enskilde ha rätt att av domstol få prövat om hen uppnår skälig levnadsnivå genom den verkställighet som kommunen erbjuder.

3.5. Uppdrag till utförare

När beslut om insats har fattats ska en beställning formuleras till utföraren med en beskrivning av uppdraget. Omvårdnadsinsatser ska verkställas skyndsamt, dock senast inom tre dygn.

3.6. Uppföljning

För att garantera den enskilde en rättssäker handläggning bör alla beslut regelbundet följas upp. Biståndshandläggare ansvarar för att följa upp hur beviljade insatser utförs, att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker i enlighet med beslutet och med hänsyn till den enskildes inflytande. Viktiga underlag vid uppföljningen är beslutet samt upprättad genomförandeplan. Beslut om insatser som är tillsvidare följs upp minst en gång per år. Första gången ett beslut verkställs eller vid väsentligt förändrade behov kan anledning finnas att följa upp beslutet tidigare.

3.7. Förenklat beslutsfattande

Då den enskilde ansöker om insats via förenklat beslutsfattande görs bedömningen om hen är 75 år eller äldre samt önskar någon av de insatser som finns i det erbjudandet. Om så är fallet tas beslut om insats efter att handläggaren varit i kontakt med den enskilde. För detta beslut krävs inte hembesök. Handläggaren skickar beslut till den enskilde och beställning till utförare. Den enskilde får sedan kontakta utföraren för att tillsammans med dem planera för insatserna.

Om det vid kontakten visar sig att den enskilde har mer omfattande behov än vad som ryms i erbjudandet om förenklat beslutsfattande ska en sedvanlig utredning erbjudas. Det är då viktigt att informera den enskilde om skillnaden i detta.

3.8. Sommarvistelse

Den enskilde skall alltid garanteras omedelbar hjälp oavsett vilken kommun han eller hon befinner sig i. Bosättningskommunen ansvarar för stöd och hjälpinsatser även när en person tillfälligt vistas i en annan kommun, oavsett vistelsens längd.

Bosättningskommunen ansvarar då för utredning, kostnader, beslut och verkställighet. För att möjliggöra vistelsen för den enskilde kan vistelsekommunen på begäran bistå bosättningskommunen med utredning men också med verkställigheten av beslut om insatser, enligt 2a kap 6§ pkt 2 SoL. Vistelsekommunen kan behöva bistå genom att besöka det ställe som den enskilde kommer att vistas på. I de flesta fall bör det dock röra sig om en mindre behovsutredning, särskilt om vistelsen är återkommande. Den sökande kan behöva helt eller delvis andra insatser i till exempel sommarstugan än i sitt ordinarie boende.

Bosättningskommun ska ersätta vistelsekommun för kostnader med anledning av verkställighet som vistelsekommunen bistått med, när den enskilde som till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har behov av insatser för att kunna genomföra en kortare vistelse. Ersättningen betalas enligt bosättningskommunens ersättningsnivå för motsvarande insats, enligt 2a kap 7§ SoL.

4. Dokumentation

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Dokumentationen ska visa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Vid handläggning och genomförandet av insatser ska socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS följas. Föreskrifterna innebär att dokumentation ska ske fortlöpande där anges även vad som ska dokumenteras.

De uppgifter som behövs för att insatserna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt ska i en beställning lämnas till den utförare som handhar det praktiska genomförandet av insatsen. Om den enskilde motsätter sig att en uppgift lämnas, och ingen annan sekretessbrytande grund för utlämnade av uppgifterna finns, kan information inte lämnas över till utföraren. Det kan t ex vara en information som är viktig för bedömningen av behovet men som inte relevant för utföraren att ta del av.

Då insatsen ska verkställas upprättas en genomförandeplan som syftar till att beskriva hur den enskilde önskar få insatserna utförda. Det är Äldrepedagog som tillsammans med den enskilde och eventuellt närstående som upprättar planen. Genomförandeplanen följs sedan upp och revideras regelbundet.

5. Förebyggande åtgärder

5.1. Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet

Kommunen ska genom uppsökande verksamhet upplysa om sin verksamhet och erbjuda grupper och enskilda hjälp (3 kap 4 § SoL). Genom uppsökande verksamhet kan äldre som inte har kontakt med äldreomsorgen få information om dess verksamheter. Alla medborgare som under året fyller 80 år får ett informationsbrev om möjligheter till stöd från kommunen.

5.2. Rehabiliterande förhållningssätt

I syfte att stärka personers behov av stöd och hjälp av mer omfattande karaktär är ett rehabiliterande förhållningssätt värdefullt. Ett rehabiliterande förhållningssätt bygger på ett salutogent synsätt och innebär att insatser/aktiviteter utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan och därmed senarelägga behov av mer omfattande insatser som t ex vård- och omsorgsboende.

5.3. Stöd till anhöriga

Anhörig är en person som inom familjen, släkten eller vänskretsen hjälper någon som på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning inte längre klarar av vardagen på egen

hand. Kommunen ska ge stöd och avlastning till dem som vårdar anhöriga/närstående. För anhöriga finns stöd i form av samtal, individuellt eller i grupp.

Stödet ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. Handläggaren ska uppmärksamma anhörigas behov av stöd och bistå anhöriga genom att informera om kommunens insatser samt om vilket utbud som kan erbjudas. Se också avsnitt 7.3. – 7.7.

6. Att bedöma behov

En bedömning av den enskildes behov görs av biståndshandläggaren utifrån den enskildes ansökan om hjälp och stöd. Det är med andra ord den enskilde själv som i ansökan (med handläggarens hjälp) ska definiera vilka behov som ska utredas. Behovet av insatser motsvaras av skillnaden mellan det bedömda funktionstillståndet och det avsedda. När behoven strukturerats upp utifrån de livsområden som aktualiserats gör handläggaren en bedömning av om sökandens behov är sådana att han eller hon behöver socialtjänstens hjälp.

Ansökta behov som kan tillgodoses på annat sätt ska leda till beslut om avslag. Även en begränsning i omfattning eller innehåll i förhållande till ansökan innebär att den enskilde har rätt till ett beslut om avslag. Om en ansökan avslås helt eller delvis ska handläggaren i sin bedömning motivera varför avslag meddelats.

Handläggaren ska föreslå insatser som tillgodoser de behov som utredningen synliggjort. Den enskilde har alltid rätt att avböja insatser som han eller hon inte vill ha. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Handläggaren och den enskilde behöver i dessa fall resonera vidare kring om det finns andra alternativa insatser som lämpligen kan tillgodose behoven. Handläggaren ska dokumentera den enskildes ställningstagande till förslag på insatser.

6.1. Skäliga levnadsvillkor

De insatser som beviljas ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Begreppet skälig levnadsnivå har ingen exakt definition. Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt kan handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis, dessa riktlinjer samt vid gemensamma ärendedragningar.

6.2. Om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Rätt till bistånd inträder först när den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sitt behov tillgodosett. Biståndshandläggaren ska t.ex. informera om frivilligorganisationer som erbjuder ledsagning och social samvaro. Handläggaren ska också informera om eventuella

öppna träffpunkter som finns och om andra möjligheter till social samvaro utifrån den enskildes situation. Den enskilde har ett eget ansvar för sin situation och för sina livsval. Ibland kan det handla om att ansvaret ligger på annan huvudman, på annan person eller på den enskilde själv.

6.3. Avgränsning till hälso- och sjukvårdsinsatser

Åtgärder som endast kan utföras av viss behörig personal eller kräver viss utbildning eller mer omfattande instruktion, är uppgifter som kräver delegering av legitimerad sjuksköterska, arbetsterapeut eller fysioterapeut, och betecknas som hälso- och sjukvård. För att omvårdnadspersonal ska utföra sådana åtgärder krävs en delegering från ansvarig sjuksköterska. Sådana åtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslutet.

Om ansvarig inom hälso- och sjukvården bedömer att hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras som egenvård kan insatser beviljas för egenvård. En förutsättning för att beviljas bistånd är i dessa fall att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktiskt hjälp. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.

För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas krävs

- intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen

Kontinuerlig samverkan och planering mellan chef, omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdsprofessioner säkerställer i hög grad en god omvårdnad.

6.4. Hushållsgemenskap

Makar har ett gemensamt ansvar för praktiska sysslor i hemmet enligt 1 kap 2 och 4 §§ äktenskapsbalken. Hemtjänsten ska inte ta över den icke biståndsbehövande makens/makans ansvar för skötseln av det gemensamma hushållet. Mer direkt personliga omvårdnadsbehov anses däremot inte ligga inom detta ansvar. Samma principer som för makar ska tillämpas för sammanboende par samt personer som av annan anledning delar hushåll. Det innebär att om flera personer delar hushåll, förutsätts de bidra efter förmåga till skötseln av hushållet. Om flera personer delar hushåll men behovet av insatser för praktiska sysslor ändå finns, bör samtliga personer i hushållet ansöka om sådant stöd. I dessa fall ska biståndsbeslutet delas mellan personerna i hushållet.

6.5. Husdjur

Socialtjänstlagen innebär endast rätt till bistånd för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Det innebär att den enskildes livsval i vissa fall inte omfattas av biståndsrätten. Endast i mycket sällsynta fall kan husdjur anses nödvändiga för den

enskildes livsföring och därmed berättiga till bistånd. Utgångspunkten för den som bor hemma med husdjur är att ägaren har det fulla ansvaret för sitt husdjur. Det innebär att kommunen inte beviljar hjälp med t.ex. rastning av hundar, utfodring av djur eller liknande åtgärder som syftar till att tillgodose behoven hos husdjuret.

6.6. Ekonomihantering

Den som inte längre själv kan klara av att sköta sin ekonomi rekommenderas att använda autogiro när detta är möjligt. I de fall den enskilde har behov av hjälp vid uttag av kontanter ska hen hänvisas till butik som erbjuder kassaservice, eller bankomat för att själv göra uttag. Om det inte är möjligt för den enskilde att själv klara av sina ekonomiska göromål kan en ställföreträdare med fullmakt eller god man vara den enskilde behjälplig, se avsnitt 1.6 Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare.

7. Bedömning av vanligt förekommande insatser

7.1. Allmänt

När den enskildes behov är utrett ska handläggaren presentera förslag på insatser som kan tillgodose hens behov.

Nedan beskrivs de insatser som är vanligast förekommande. Ibland behövs endast vissa moment i en insats för att tillgodose ett behov, och det är viktigt att tillvarata de förmågor som den enskilde fortfarande har. Vissa behov kan kräva flera olika insatser för att fullt ut tillgodoses. Utifrån nedanstående beskrivning av vad dessa insatser normalt innefattar, och i vissa fall även vad som normalt anses tillgodose en skälig levnadsnivå, bedömer handläggaren vilken eller vilka insatser som kan tillgodose den enskildes individuella behov. Eftersom insatserna ska utformas efter den enskildes behov kan hända att även en insats som inte beskrivs nedan bör beviljas. Om inte annat framgår av delegationsordningen tas sådana beslut av Social myndighetsnämnd.

Med syfte att effektivisera insatser med beaktande av såväl ekonomiska resurser som omtanke om den enskilde och miljön ska insatserna i den mån det är möjligt samordnas hos den enskilde. Det kan t ex innebära att personalen sätter på tvättmaskinen eller förbereder en enklare måltid vid ett besök för morgonhjälp.

7.2. Hemtjänst

Hemtjänst innebär i första hand hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. inköp av varor, ledsagning. Även i en situation där den enskilde saknar egen bostad (t ex bor på vandrarhem) kan hemtjänstinsatser beviljas.

7.2.1. Serviceinsatser

Med serviceinsatser menas insatser av ren servicekaraktär, där insatsen generellt sett inte är att anse som integritetskänslig. Vilka serviceinsatser som bör beviljas beror på den enskildes behov. En insats består av flera delmoment.

Inköp

Inköp kan beviljas för regelbundet återkommande inköp av dagligvaror. Hjälp med inköp av dagligvaror ska i första hand erbjudas genom internethandel, om inte detta är möjligt ska inköp ske i närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Inköp beviljas upp till ett tillfälle per vecka. Insatsen kan även innefatta att planera veckans måltider, att skriva en inköpslista samt att plocka in matvaror i skåp. Om den enskilde ska följa med vid inköpen ska detta framgå av beslutet.

Apoteksärenden

Hjälp med apoteksärenden beviljas normalt en gång per månad.

Städning

Städning ska, utifrån den enskildes förmåga, alltid ske tillsammans med den enskilde. Städning omfattar upp till två rum och kök för ensamstående och upp till tre rum och kök för makar. Då ingår vanligtvis dammsugning, våttorkning av golv, dammtorkning samt rengöring av kök och badrum.

Det ingår inte i insatsen att klippa gräs eller utföra trädgårdsarbete, snöröjning, fönsterputsning, packning och flyttning, vedhuggning eller städning av balkonger, garderober och köksskåp. Det ingår inte heller flyttstädning.

Den som har en större bostad får själv ombesörja städandet av de extra ytorna, t.ex. genom att köpa tjänsten av annan. Städning beviljas normalt varannan vecka. För att beviljas extra städning krävs särskilda skäl, ibland styrkt av läkarintyg.

Tvätt och klädvård

Tvätt innebär hjälp med tvättning av kläder och sänglinne som normalt beviljas varannan vecka. Insatsen kan även innefatta att boka tvättid och att hänga upp, vika och lägga in den rena tvätten på plats i skåpen. Utgångspunkten är att den enskilde själv ska göra de moment av insatsen som hen klarar av. Insatsen innefattar inte hjälp med tvätt av mattor eller tunga överkast, och inte heller ingår det att få sin tvätt struken eller manglad. Strykning av enstaka plagg kan ske.

Bäddning/renbäddning

Den som inte själv kan bädda sin säng kan beviljas daglig hjälp med detta. Renbäddning beviljas normalt varannan vecka. Den som har behov av renbäddning oftare, tex på grund av inkontinens, har rätt att däremellan få sängen renbäddad vid behov. Den som har insatsen renbäddning varannan vecka behöver alltså inte beviljas ytterligare renbäddning för att täcka eventuella tillfälligt uppkomna behov. Ett sådant behov hanteras istället genom biståndshandläggarens individuella bedömning av tidsåtgången för insatsen.

Matdistribution

Insatsen matdistribution innebär att färdiglagad matlåda dagligen levereras hem till den enskilde. Leveransen av matlådan är en hemtjänstinsats, men själva kostnaden för matlådan ingår inte i hemtjänstavgiften. Priset för matlådan är bestämt av kommunfullmäktige och framgår av kommunstyrelsens antagna dokument "Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen". Insatsen matdistribution syftar till att bidra till att den enskilde med god kost upprätthåller en god hälsa. För att matdistributionen ska ha betydelse för den enskildes hälsa bör behovet uppgå till minst tre matlådor per vecka.

Social samvaro

Insatsen social samvaro är en social aktivitet som ska tillgodose den enskildes behov av social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns. I bedömningen av om denna insats bör väljas för att tillgodose den enskildes behov ska den enskildes egna kontaktnät alltid vägas in. Utformningen av insatsen ska utgå från vad den enskilde själv vill göra. Det kan röra sig om en kopp kaffe och samtal, att lösa korsord eller läsa högt ur bok/tidning eller att utveckla det sociala nätverket. Den som bor tillsammans med annan eller har god kontakt med anhöriga/vänner bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av social samvaro tillgodosett genom dessa kontakter.

Omfattningen av insatsen beror på den enskildes situation och vilka andra sociala aktiviteter som den enskilde beviljats. Den som saknar ett eget socialt nätverk och inte har några andra sociala aktiviteter kan beviljas social samvaro varje vecka, om behovet finns. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att bryta social isolering, t.ex. ledsagning eller dagverksamhet, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov tillgodosett genom dessa insatser. Insatsen social samvaro gäller inte personer som lever i hushållsgemenskap.

Promenad

Insatsen utevistelse kan innefatta att hemtjänstpersonal går en promenad tillsammans med den enskilde eller på annat sätt stödjer den enskilde vid vistelse utomhus. Insatsen beviljas den som inte har möjlighet att på egen hand ta sig utanför bostaden. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att den enskilde ska få hjälp att komma ut utanför bostaden, t.ex. att följa med vid matinköp eller ledsagning, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av promenader tillgodosett genom dessa insatser.

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas i samband med apoteksärenden, besök hos frisör, fotvård eller liknande. Ledsagare kan beviljas endast om den enskilde inte själv (t.ex. genom färdtjänst eller sjukresor) kan ta sig till och från den tilltänka aktiviteten och det ska särskilt anges i beslutet om den medföljande ska stanna under hela aktiviteten. **Först ska den enskilde själv se över möjligheter att lösa behovet på annat sätt än som insats från kommunen.**

Ledsagare till frisör, fotvård och liknande, i de fall tillgång till detta inte kan fås direkt i hemmet, beviljas i den omfattning behovet är sådant att den enskilde behöver aktiviteten för att uppnå skälig levnadsnivå.

7.2.2. Omvårdnadsinsatser

Med omvårdnadsinsatser avses insatser av mer integritetskänslig karaktär. Det kan röra sig om stöd eller hjälp med hygien och kläder, vid toalettbesök eller matning/stöttning i samband med måltider. Insatserna kan också vara av trygghetsskapande karaktär, t.ex. tillsyn eller möjlighet att genom trygghetslarm kunna påkalla behov av hjälp.

En insats kan bestå av flera delmoment. Biståndshandläggaren beviljar insatser utifrån den enskildes behov och bör i bedömningen utveckla vilka moment som den enskilde behöver stöd eller hjälp med men det är i utformandet av genomförandeplanen som det precisa stödet beskrivs. Omvårdnadsinsatser är särskilt integritetskänsliga och vid utförandet ska utföraren respektera den enskildes önskemål om hur en viss insats ska utföras.

Beredning av måltider

Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning, fram- och avdukning, servera, skära, dela och/eller mosa maten. Om den enskilde själv kan tillaga maten men behöver hjälp att diska efteråt beviljas beredning av måltider för momentet diskning. Beredning av måltider avser framför allt tillagning av frukost och mellanmål/kvällsmål.

När det gäller lunch/middagsmål bör den enskilde, om hen inte själv kan tillaga maten, i första hand hänvisas till att köpa matlåda eller färdigrätt. Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning av sådan matlåda/färdigrätt, medan leveransen av lådan ingår i insatsen matdistribution. Den tillagningen avser enklare rätter. Enklare tillagningen av varm mat är avsedd att vara ett komplement till matlåda/färdigrätt och kan beviljas vid ett tillfälle per dag. Vid tillagningen kan mat beredas som räcker till mer än en måltid.

Måltidsstöd

Måltidsstöd innebär att den enskilde får stöd i samband med måltiden för att kunna tillgodogöra sig maten på ett bra sätt. Det kan handla om stöd eller hjälp med matning eller att den enskilde får sällskap under hela måltiden eller en stund i början för att stimulera lusten att äta.

På- och avklädning

Insatsen på- och avklädning beviljas när den enskilde behöver hjälp med att klä på eller av sig kläder. Detta kan framförallt vara vid uppstigning och sänggående men kan även vara aktuellt vid andra tillfällen på dygnet utifrån den enskildes behov. Det kan röra sig om hjälp med samtliga kläder eller bara vissa plagg. I de fall stödstrumpor ordinerats av läkare är det en hälso- och sjukvårdsinsats som endast kan beviljas om den är att anse som egenvård (egenvårdsintyg).

Personlig hygien

Insatsen personlig hygien avser stöd eller hjälp med hygien exklusive dusch. Hjälp vid dusch beviljas som en egen insats. Hjälp med personlig hygien kan innebära hjälp med nedre hygien, munvård, rakning, kamning, klippning av fingernaglar, rengöring av glasögon och hjälp med att sätta på och byta batterier i hörapparat. I insatsen kan även ingå enklare rengöring av protes eller hjälpmedel. Skötsel av fötter beviljas inte.

Dusch

Innan insatsen dusch beviljas ska en ADL (aktiviteter i dagliga livet), bedömning göras för att se om och i vilken omfattning den enskilde behöver stöd.

Insatsen innefattar stöd eller hjälp i samband med dusch. I insatsen kan ingå stöd eller hjälp med att tvätta och torka håret samt att torka och vid behov smörja in kroppen.

Toalett

Hjälp med toalett innebär stöd eller hjälp vid toalettbesök, byte av inkontinensskydd och tömning av portabel toalett eller tömning av stomipåse eller uribag/kateterpåse samt personlig hygien i samband med detta. Insatsen kan även innefatta omläggning av stomi, byte av stomipåse och hantering av urinkateter eller uridom i de fall dessa åtgärder bedömts som egenvård (egenvårdsintyg).

Trygghetslarm

Trygghetslarm är en trygghetsskapande insats som kan beviljas den som annars känner sig otrygg i hemmet. Genom att larmet installeras kan den enskilde kalla på hemtjänstutförare vid t.ex. fallsituation. Insatsen beviljas inte till person som inte förstår eller förmår att använda trygghetslarmet. Om den enskildes behov förändras ska insatsen trygghetslarm omprövas. Det kan bero på förändringar i kognitiv förmåga eller att den enskilde behov av att larma är omfattande och att insatsen därmed inte är adekvat. En omprövning görs då för att se om andra insatser kan var aktuella.

Hemtjänsten använder sig av ett elektroniskt låsvred för att öppna den enskildes dörr. Detta för att skapa större trygghet då hemtjänsten inte behöver hantera nycklar i vardagen.

Hemtjänsten behöver dock en vanlig nyckel som säkerhet om låsvredet skulle vara ur funktion. Nycklar förvaras inlåsta på ett tryggt och säkert sätt.

Tillsyn – via telefon, kamera eller besök

Insatsen tillsyn är en trygghetsskapande insats som kan beviljas t.ex. om en person löper risk att falla i hemmet eller av hälsoskäl upplever otrygghet. Insatsen är främst avsedd för den som inte kan använda trygghetslarm. Tillsyn kan ske genom telefonkontakt och trygghetskamera eller besök hos den enskilde. Genom telefonservice eller att trygghetskamera installeras hos den enskilde kan hen få tillsyn utan att hemtjänstpersonalen kommer hem till den enskilde. Tillsyn via trygghetskamera kan ibland upplevas som mindre störande, särskilt under nattetid. På samma sätt kan tillsyn via telefonkontakt många gånger vara tillräcklig.

Som grund för tillsyn ska tekniska lösningar, som telefonservice eller trygghetskamera, alltid prioriteras som insats. Om detta är otillräckligt för den enskildes trygghet och säkerhet kan fysiska besök tillämpas.

Hemtjänst till barnfamilj

Enligt Föräldrabalken har vårdnadshavare ett långtgående ansvar för barnets personliga förhållanden och skall se till att barnets behov blir tillgodosedda och att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder, utveckling och övriga omständigheter. Hemtjänstinsatser kan därför ges till familjer där förälder, på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning, behöver praktisk hjälp med barnen och/eller med hemmets skötsel. Hemtjänstpersonalen ska dock aldrig överta ansvar för barn.

Tillfälliga insatser av hemtjänst

För den som har hemtjänst kan utökning beviljas, upp till två veckor, för insatser vid tillfällig sjukdom som influensa eller liknande. Enhetschef beslutar om detta.

7.3. Dagverksamhet

Insatsen dagverksamhet kan vara lämplig för personer med demenssjukdom för att stimulera till aktivitet, vilket kan bidra till att behålla befintliga sociala, psykiska och fysiska funktioner och därmed fördröja tidpunkten för inflyttning i vård- och omsorgsboende. Syftet kan även vara att avlösa anhöriga.

För att den enskilde ska beviljas dagverksamhet med inriktning mot demenssjukdomar ska demensdiagnos vara fastställd. I vissa fall kan plats beviljas tillfälligt i avvaktan på utredning och diagnos. Om den enskilde också har beslut om hemtjänst ska den utföras om dagverksamheten är stängd eller om den enskilde inte kan delta i dagverksamheten.

7.4. Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet kan beviljas enskilda som har en anhörig/närstående som vårdar den enskilde i hemmet. Avlösning kan ges upp till 10 timmar per månad och är avgiftsfri.

Avlösning i hemmet ska inte beviljas om brukaren har andra insatser beviljade som innebär att den anhörige har möjlighet att komma ifrån under en skälig sammanhängande tidsperiod.

7.5. Växelvård

Plats för växelvård kan utgöra en viktig tillfällig stödinsats för den enskilde i ordinärt boende och är ett komplement till stöd i hemmet. Växelvård kan vara aktuellt när en närstående vårdar den enskilde och behöver avlastning. Det ska bidra till att den enskilde kan bo kvar hemma i sitt ordinära boende längre än vad som annars hade varit möjligt. Om behovet av växelvård överstiger två veckor per månad kan det vara lämpligt att handläggaren initierar en diskussion om och informerar om vård- och omsorgsboende.

- Kriteriet för att bevilja växelvård är behov av avlastning för anhöriga.

7.6. Trygghetsplats

Trygghetsplats kan beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning.

Insatsen beviljas som ett rambeslut med totalt 48 dygn per kalenderår. Beslutet innebär att den enskilde kan, när hen så önskar, vistas på trygghetsplats under maximalt fyra dygn per tillfälle. Plats bokas av den enskilde eller anhörig direkt hos korttidsenheten. Bokning ska ske senast klockan 13.00 närmaste vardag innan personen avser att komma till trygghetsplatsen. Vid ett tillfälle per år får den enskilde boka en period om maximalt 7 dygn i sträck. Den enskilde får ha max två förbokade vistelser åt gången.

Möjligheten till insatsen trygghetsplats kan erbjudas i mån av plats. Beslut om trygghetsplats kan inte kombineras med växelvårdsplats.

7.7 Korttidsplats

Korttidsplats kan innebära en viktig tillfällig stödinsats för den enskilde i ordinärt boende och kan vara ett komplement till stöd i hemmet.

- Vård i livets slutskede sker vanligen i den enskildes hem. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och hemsjukvårdsinsatser inte känner sig trygg med den vård och omsorg som ges i hemmet kan korttidsplats bli aktuellt i livets slutskede eller

- Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Det handlar om en helhetsbedömning där det framgår att den enskildes behov av vård och omsorg är så komplext att det tillfälligt inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Detta är undantagsfall, eftersom enskilda individer i regel alltid återhämtar sig bäst i den invanda miljön som finns i det egna hemmet.

7.8 Vård- och omsorgsboende

För att beviljas vård- och omsorgsboende bör den enskilde uppfylla ett eller flera av nedanstående kriterier.

- Den enskildes omvårdnadsbehov är stort över hela dygnet.
- Den enskilde har medicinska behov och stort behov av kontinuerlig närhet till personal.
- Den enskilde har oro orsakad av exempelvis psykisk ohälsa eller demenssjukdom som påverkar förmågan att fungera i ordinärt boende.
- De insatser som krävs för att tillgodose den enskildes behov i ordinärt boende är så kostsamma att behovet bättre och mer kostnadseffektivt tillgodoses i ett vård- och omsorgsboende.

För att få ett boende för personer med demenssjukdom krävs att en utredning gjorts och att demensdiagnos fastställts.

Tiden att verkställa beslutet kan variera, den enskilde ska dock alltid erbjudas en plats på vård- och omsorgsboende så snart det går. Den enskilde kan lämna önskemål om vilket boende som önskas. Önskemål tillgodoses när det är möjligt och det finns även möjlighet att stå kvar som sökande till ett önskat alternativ trots att personen flyttar in i ett erbjudet boende. I vissa fall är möjligheterna att välja boende kraftigt begränsat men i dessa fall förväntas den enskilde flytta in i det boende som erbjuds. När den enskilde får ett skäligt erbjudande om vård- och omsorgsboende och tackar nej görs en uppföljning av beslutet. Beslutet avslutas om behovet inte är aktuellt för stunden och den enskilde får ansöka på nytt när behovet är aktuellt igen. En uppföljning innebär att ta reda på om det finns andra insatser som den enskilde behöver istället.

7.8.1 Parboende

Den som beviljas vård- och omsorgsboende har rätt att, om båda vill det, fortsätta sammanbo med make eller sambo på boendet. Det gäller oavsett om make/maka sambo har behov av vård- och omsorgsboende. När den som innehar beslutet om vård- och omsorgsboende avlider har make/maka/sambo dock ingen rätt att fortsätta bo kvar på boendet, såvida hen inte bedöms vara i behov av sådant boende för egen del. Generellt ska kommunen ytterst tillse att erbjudandet tillgodoser den enskildes behov och tillförsäkrar en skälig levnadsnivå. Arbetsmiljön ska också säkerställas så att den enskildes behov av stöd kan tillgodoses. Det ska finnas plats för personalen att kunna hjälpa den enskilde och det ska finnas plats för hjälpmedel.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen ger tekniska avdelningen i uppdrag att uppföra gatubelysning enligt nedan ärendebeskrivning.

Kommunstyrelsen beslutar att beakta den slutliga driftskostnadsökningen till Gatukontorets årliga driftbudget från och med 2023 års budget.

Ärendebeskrivning

De senaste 3 åren har Trafikverket (väghållaren) planerat för, och verkställt att demontera gatubelysning på olika delar inom Valdemarsviks kommun. Bland annat har belysningen på sträckan E22 Syntorp – Gusum (väg 820) samt Mossebo – Vammarområdet (väg 212) i Valdemarsvik demonterats.

På dessa platser har kommunen i delfinansiering med Trafikverket tidigare anlagt gång- och cykelvägar för kommunens utveckling.

Samtal hör förts med Trafikverket om belysningen, och de har inga planer på att återmontera belysningen. Kommunen ges dock möjlighet att på egen bekostnad uppföra ny belysning på sträckorna, under förutsättning att man följer Trafikverkets regler och krav på belysning.

Då all Gatubelysning i Valdemarsviks kommun ägs och driftas av Vattenfall genom avtal med kommunen, står ägaren för investeringen. Dessa kostnader hamnar på Gatukontorets årliga driftkostnad.

Kalkyl: Valdemarsvik, sträckan Mosseborondellen till Vammarområdet. 1370 meter, 46 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 170 246 :- / år exkl. moms

Kalkyl: Gusum, sträckan Syntorpsrondellen till Bruksgatans början, 770 meter, 26 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 96 226 :- / år exkl. moms

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 58

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-06

Bilaga 1 Karta Mossebo-Vammarområdet GC-väg

Bilaga 2 Karta Syntorp-Gusum GC-väg

Bilaga 3 Kalkyl avseende ny belysning av GC-väg

Beslutet skickas till

Tekniska chefen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 58

KS-TEK.2022.41

Gatubelysning Syntorp och Mossebo

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen ger tekniska avdelningen i uppdrag att uppföra gatubelysning enligt nedan ärendebeskrivning.

Kommunstyrelsen beslutar att beakta den slutliga driftskostnadsökningen till Gatukontorets årliga driftbudget från och med 2023 års budget.

Ärendebeskrivning

De senaste 3 åren har Trafikverket (väghållaren) planerat för, och verkställt att demontera gatubelysning på olika delar inom Valdemarsviks kommun. Bland annat har belysningen på sträckan E22 Syntorp – Gusum (väg 820) samt Mossebo – Vammarområdet (väg 212) i Valdemarsvik demonterats.

På dessa platser har kommunen i delfinansiering med Trafikverket tidigare anlagt gång- och cykelvägar för kommunens utveckling.

Samtal hör förts med Trafikverket om belysningen, och de har inga planer på att återmontera belysningen. Kommunen ges dock möjlighet att på egen bekostnad uppföra ny belysning på sträckorna, under förutsättning att man följer Trafikverkets regler och krav på belysning.

Då all Gatubelysning i Valdemarsviks kommun ägs och driftas av Vattenfall genom avtal med kommunen, står ägaren för investeringen. Dessa kostnader hamnar på Gatukontorets årliga driftkostnad.

Kalkyl: Valdemarsvik, sträckan Mosseborondellen till Vammarområdet. 1370 meter, 46 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 170 246 :- / år exkl. moms

Kalkyl: Gusum, sträckan Syntorpsrondellen till Bruksgatans början, 770 meter, 26 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 96 226 :- / år exkl. moms

KSAU § 58

KS-TEK.2022.41

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-06

Bilaga 1 Karta Mossebo-Vammarområdet GC-väg

Bilaga 2 Karta Syntorp-Gusum GC-väg

Bilaga 3 Kalkyl avseende ny belysning av GC-väg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Mikael Jonsson

Teknisk chef

Tel: 0123-193 10

E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Gatubelysning Syntorp och Mossebo

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Tekniska avdelningen får i uppdrag att uppföra gatubelysning enligt nedan ärendebeskrivning.

Kommunstyrelsen beslutar att beakta den slutliga driftskostnadsökningen till Gatukontorets årliga driftbudget från och med 2023 års budget.

Ärendebeskrivning

De senaste 3 åren har Trafikverket (väghållaren) planerat för, och verkställt att demontera gatubelysning på olika delar inom Valdemarsviks Kommun. Bland annat har belysningen på sträckan E22 Syntorp – Gusum (väg 820), samt Mossebo – Vammarområdet (väg 212) i Valdemarsvik demonterats.

På dessa platser har Kommunen i delfinansiering med Trafikverket tidigare anlagt gång & cykelvägar för Kommunens utveckling.

Samtal hör förts med Trafikverket om belysningen, och de har inga planer på att återmontera belysningen.

Kommunen ges dock möjlighet att på egen bekostnad uppföra ny belysning på sträckorna, under förutsättning att man följer Trafikverkets regler och krav på belysning.

Då all Gatubelysning i Valdemarsviks Kommun ägs och driftas av Vattenfall genom avtal med Kommunen, står ägaren för investeringen. Dessa kostnader hamnar på Gatukontorets årliga driftkostnad.

Kalkyl: Valdemarsvik, sträckan Mosseborondellen till Vammarområdet. 1370 meter, 46 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 170 246 :- / år exkl. moms

Kalkyl: Gusum, sträckan Syntorpsrondellen till Bruksgatans början, 770 meter, 26 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 96 226 :- / år exkl. moms

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Karta Mossebo-Vammarområdet GC-väg

Bilaga 2 Karta Syntorp-Gusum GC-väg

Bilaga 3 Kalkyl avseende ny belysning av GC-väg

Beslutet skickas till

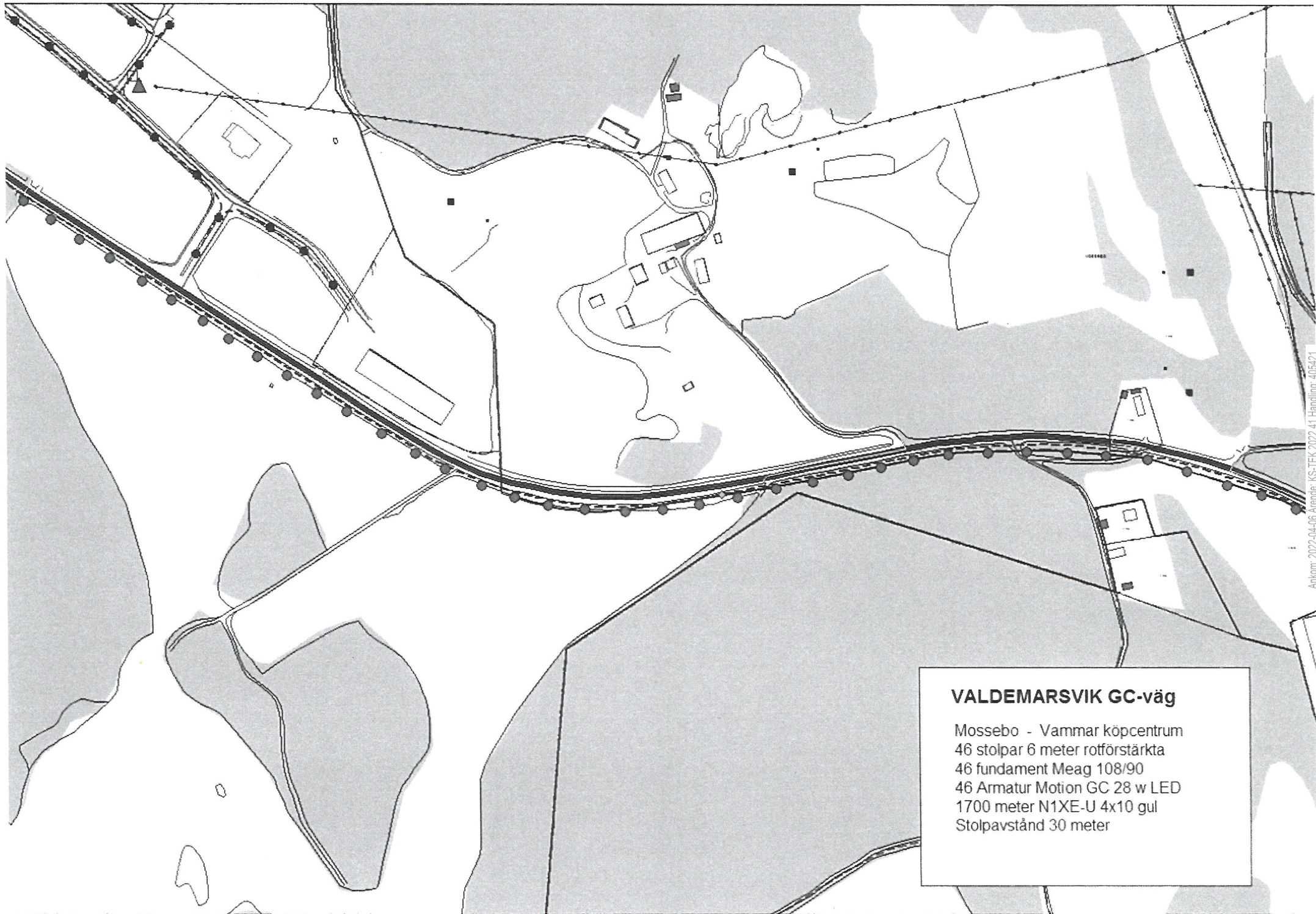
Tekniska chefen

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Ankom: 2022-04-06 Ärende: KS-TEK 2022.41 Handling: 405421

VALDEMARSVIK GC-väg

Mossebo - Vammar köpcentrum
46 stolpar 6 meter rotförstärkta
46 fundament Meag 108/90
46 Armatur Motion GC 28 w LED
1700 meter N1XE-U 4x10 gul
Stolpavstånd 30 meter

BILAGA 1

med hela sträckan ligger kabelslang

Lunda

Dragbrunnar

GUSUM GC-väg

Bruksgatan - Syntorprondellen

24 stolpar 6 meter rotförstärkta

24 fundament Meag 108/90

24 Armatur Motion GC 28 w/LED

800 meter N1XE-U 4x10 gul

Stolpavstånd 30 meter

BILAGA 3

Kalkyl avseende ny belysning av GC-väg

Valdemarsvik, sträckan Mosseborondellen till Vammarscentrum 1370 m
Stolpe 7 meter cc 30 m, armatur 30 w/LED

Antalstolpar	46	st
Investeringskostnad	1 380 000	kr
A-kostnad	161 460	kr/år
D/U-kostnad	3 266	kr/år
Energi	5520	kwh/år
Summa	164 726 kr	kr/år + energi

Gusum, sträckan Syntorpsrondellen till Bruksgatans början 770 m
Stolpe 7 meter cc 30 m, armatur 30 w/LED

Antalstolpar	26	st
Investeringskostnad	780 000	kr
A-kostnad	91 260	kr/år
D/U-kostnad	1 846	kr/år
Energi	3120	kwh/år
Summa	93 106	kr/år + energi

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fördela medel från Skolmiljarden för 2022 utifrån förslag.

Sammanfattning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att kommunens del av Skolmiljarden, 855 998 kr, fördelas till verksamhetsområde grundskola. Medlen är en tillfällig statlig förstärkning för att minska de negativa konsekvenserna av pandemin och dess konsekvenser för elevers målbefyllnad och psykisk hälsa.

I Valdemarsvik föreslås att medlen fördelas till verksamhetsområde grundskola.

Ärendebeskrivning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att fördela medlen från Skolmiljarden 2022 till verksamheter som bedriver grundskola.

För att möta den tuffa utmaning som pandemin medför beslutade regeringen att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1,4 miljarder kronor 2022. Syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av pandemin. Kommunernas bidrag till enskilda huvudmän ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget beräknas efter 6-19-åringar i kommunen, men får användas brett i hela skolväsendet, inklusive förskola och vuxenutbildningar. För Valdemarsvik del fördelas 855 998 kr uppdelat vid två tillfällen under året.

Det är upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning, som Skolverket tidigare uttryckt det. Det finns ingen förordning som reglerar vilka insatser som man får göra. Ingen elev ska behöva vänta på hjälp och stöd. Det är därför av största vikt att stödet ges i ett tidigt skede så att eleven kan komma vidare och utvecklas

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

så långt som möjligt. Skolmiljardens medel i Valdemarsvik föreslås därför att riktas till skolformen, grundskola.

Grundskola F-9 och dess tidiga insatser med målet att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Skolmiljarden föreslås också fördelas proportionerligt mellan kommunal-, interkommunal- och fristående verksamhet. Antalet elever folkbokförda i Valdemarsviks kommun inom respektive verksamhet (f-klass, åk 1-6, åk 7-9) har varit avgörande. Antal elever utgår från respektive verksamhets elevårssnitt 2021, dvs ett snitt av det antal elever som utgjort underlag för varje månadsutbetalning av elevpeng.

Andelar elever inom respektive verksamhet är enligt underlaget 84,82% (egen kommunal vht), 2,8% (interkommunal vht) och 11,86% (fristående vht). Medlen betalas ut vid två tillfällen under 2022 till de huvudmän som avser att bedriva grundskola F-9 under året. Hälften av medlen betalas ut i maj och resterande del betalas ut i augusti. För fristående verksamheter tillkommer även ett schablontillägg på 6% för att täcka mervärdesskatt.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna blir att nämnden fördelar dessa summor till såväl kommunala som fristående verksamheter inom verksamhetsområde grundskola. Sektorns förhoppning är att skolorna med hjälp av dessa medel ska mildra de konsekvenser som uppkommit utifrån pandemin och på så sätt minska kommunens kostnader för kommande åtgärdande insatser.

Konsekvensbeskrivning

Statens intentioner med den tillfälliga förstärkningen är att minska de negativa konsekvenserna för skolan och dess elever vad gäller måluppfyllelse och psykisk ohälsa.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Protokoll KSBUU 2022-04-19 § 16

Tjänsteskrivelse från sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur 2022-03-24

Skolverkets beslut kring Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022
"skolmiljarden"

Beslutet skickas till

Sektorchefen Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Handläggaren sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Skolintendenten

Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §16

KS-BU.2022.13 600

Tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022 "skolmiljarden"

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fördela medel från Skolmiljarden för 2022 utifrån förslag.

Sammanfattning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att kommunens del av Skolmiljarden, 855 998 kr, fördelas till verksamhetsområde grundskola. Medlen är en tillfällig statlig förstärkning för att minska de negativa konsekvenserna av pandemin och dess konsekvenser för elevers målbefyllnad och psykisk hälsa.

I Valdemarsvik föreslås att medlen fördelas till verksamhetsområde grundskola.

Ärendebeskrivning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att fördela medlen från Skolmiljarden 2022 till verksamheter som bedriver grundskola.

För att möta den tuffa utmaning som pandemin medför beslutade regeringen att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1,4 miljarder kronor 2022. Syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av pandemin. Kommunernas bidrag till enskilda huvudmän ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget beräknas efter 6-19-åringar i kommunen, men får användas brett i hela skolväsendet, inklusive förskola och vuxenutbildning. För Valdemarsvik del fördelas 855 998 kr uppdelat vid två tillfällen under året.

Det är upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning, som Skolverket tidigare uttryckt det. Det finns ingen förordning som reglerar vilka insatser som man får göra. Ingen elev ska behöva vänta på hjälp och stöd. Det är därför av största vikt

KS-BUU §16

KS-BU.2022.13 600

att stödet ges i ett tidigt skede så att eleven kan komma vidare och utvecklas så långt som möjligt. Skolmiljardens medel i Valdemarsvik föreslås därför att riktas till skolformen, grundskola.

Grundskola F-9 och dess tidiga insatser med målet att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Skolmiljarden föreslås också fördelas proportionerligt mellan kommunal-, interkommunal- och fristående verksamhet. Antalet elever folkbokförda i Valdemarsviks kommun inom respektive verksamhet (f-klass, åk 1-6, åk 7-9) har varit avgörande. Antal elever utgår från respektive verksamhets elevårssnitt 2021, dvs ett snitt av det antal elever som utgjort underlag för varje månadsutbetalning av elevpeng.

Andelar elever inom respektive verksamhet är enligt underlaget 84,82% (egen kommunal vht), 2,8% (interkommunal vht) och 11,86% (fristående vht). Medlen betalas ut vid två tillfällen under 2022 till de huvudmän som avser att bedriva grundskola F-9 under året. Hälften av medlen betalas ut i maj och resterande del betalas ut i augusti. För fristående verksamheter tillkommer även ett schablontillägg på 6% för att täcka mervärdesskatt.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna blir att nämnden fördelar dessa summor till såväl kommunala som fristående verksamheter inom verksamhetsområde grundskola. Sektorns förhoppning är att skolorna med hjälp av dessa medel ska mildra de konsekvenser som uppkommit utifrån pandemin och på så sätt minska kommunens kostnader för kommande åtgärdande insatser.

Konsekvensbeskrivning

Statens intentioner med den tillfälliga förstärkningen är att minska de negativa konsekvenserna för skolan och dess elever vad gäller måluppfyllelse och psykisk ohälsa.

Beslutsunderlag

Skolverkets beslut kring Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022 "skolmiljarden"

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Skolintendent
Handläggare
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Barn, Utbildning, arbetsmarknad och kultur

Maria Drott

Handläggare

Tel: 0123-194 19

E-post: maria.drott@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022 "skolmiljarden"

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fördela medel från Skolmiljarden för 2022 utifrån förslag.

Sammanfattning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att kommunens del av Skolmiljarden, 855 998 kr, fördelas till verksamhetsområde grundskola. Medlen är en tillfällig statlig förstärkning för att minska de negativa konsekvenserna av pandemin och dess konsekvenser för elevers måluppfyllelse och psykisk hälsa.

I Valdemarsvik föreslås att medlen fördelas till verksamhetsområde grundskola.

Ärendebeskrivning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att fördela medlen från Skolmiljarden 2022 till verksamheter som bedriver grundskola.

För att möta den tuffa utmaning som pandemin medför beslutade regeringen att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1,4 miljarder kronor 2022. Syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av pandemin. Kommunernas bidrag till enskilda huvudmän ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget beräknas efter 6-19-åringar i kommunen, men får användas brett i hela skolväsendet, inklusive förskola och vuxenutbildningar. För Valdemarsvik del fördelas 855 998 kr uppdelat vid två tillfällen under året.

Det är upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning, som Skolverket tidigare uttryckt det. Det finns ingen förordning som reglerar vilka insatser som man får göra. Ingen elev ska behöva vänta på hjälp och stöd. Det är därför av största vikt att stödet ges i ett tidigt skede så att eleven kan komma vidare och utvecklas

så långt som möjligt. Skolmiljardens medel i Valdemarsvik föreslås därför att riktas till skolformen, grundskola.

Grundskola F-9 och dess tidiga insatser med målet att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Skolmiljarden föreslås också fördelas proportionerligt mellan kommunal-, interkommunal- och fristående verksamhet. Antalet elever folkbokförda i Valdemarsviks kommun inom respektive verksamhet (f-klass, åk 1-6, åk 7-9) har varit avgörande. Antal elever utgår från respektive verksamhets elevårssnitt 2021, dvs ett snitt av det antal elever som utgjort underlag för varje månadsutbetalning av elevpeng.

Andelar elever inom respektive verksamhet är enligt underlaget 84,82% (egen kommunal vht), 2,8% (interkommunal vht) och 11,86% (fristående vht). Medlen betalas ut vid två tillfällen under 2022 till de huvudmän som avser att bedriva grundskola F-9 under året. Hälften av medlen betalas ut i maj och resterande del betalas ut i augusti. För fristående verksamheter tillkommer även ett schablontillägg på 6% för att täcka mervärdesskatt.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna blir att nämnden fördelar dessa summor till såväl kommunala som fristående verksamheter inom verksamhetsområde grundskola. Sektorns förhoppning är att skolorna med hjälp av dessa medel ska mildra de konsekvenser som uppkommit utifrån pandemin och på så sätt minska kommunens kostnader för kommande åtgärdande insatser.

Konsekvensbeskrivning

Statens intentioner med den tillfälliga förstärkningen är att minska de negativa konsekvenserna för skolan och dess elever vad gäller måluppfyllelse och psykisk ohälsa.

Beslutsunderlag

Skolverkets beslut kring Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022 "skolmiljarden"

Beslutet skickas till

Sektorchef
Skolintendent
Handläggare
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Caroline Hedvall
Sektorchef

Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022

Skolverket har beräknat bidrag per kommun enligt nedan

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
ALE KOMMUN	2120001439	4 965 439 kr
ALINGSÅS KOMMUN	2120001553	5 911 198 kr
ALVESTA KOMMUN	2120000639	3 037 200 kr
ANEBY KOMMUN	2120000498	928 623 kr
ARBOGA KOMMUN	2120002122	1 758 508 kr
ARJEPLOGS KOMMUN	2120002668	288 053 kr
ARVIDSJAURS KOMMUN	2120002650	701 771 kr
ARVIKA KOMMUN	2120001892	3 161 234 kr
ASKERSUNDS KOMMUN	2120001983	1 358 662 kr
AVESTA KOMMUN	2120002262	2 826 669 kr
BENGTSFORS KOMMUN	2120001470	1 099 169 kr
BERGS KOMMUN	2120002502	874 766 kr
BJURHOLMS KOMMUN	2120002833	282 341 kr
BJUVS KOMMUN	2120001041	2 377 046 kr
BODENS KOMMUN	2120002767	3 333 413 kr
BOLLEBYGDS KOMMUN	2120002973	1 476 167 kr
BOLLNÄS KOMMUN	2120002361	3 417 462 kr
BORGHOLMS KOMMUN	2120000795	1 089 377 kr
BORLÄNGE KOMMUN	2120002239	7 447 750 kr
BORÅS KOMMUN	2120001561	15 768 635 kr
BOTKYRKA KOMMUN	2120002882	14 753 515 kr
BOXHOLMS KOMMUN	2120000407	662 603 kr
BROMÖLLA KOMMUN	2120000894	1 787 884 kr
BRÄCKE KOMMUN	2120002460	726 252 kr
BURLÖVS KOMMUN	2120001025	2 909 902 kr
BÅSTADS KOMMUN	2120000944	1 804 205 kr
DALS-EDS KOMMUN	2120001413	600 586 kr
DANDERYDS KOMMUN	2120000126	5 928 334 kr
DEGERFORS KOMMUN	2120001934	1 148 946 kr
DOROTEA KOMMUN	2120002809	280 708 kr
EDA KOMMUN	2120001769	1 025 728 kr
EKERÖ KOMMUN	2120000050	5 239 619 kr
EKSJÖ KOMMUN	2120000589	2 338 693 kr
EMMABODA KOMMUN	2120000738	1 214 227 kr
ENKÖPINGS KOMMUN	2120000282	6 591 753 kr
ESKILSTUNA KOMMUN	2120000357	15 363 892 kr
ESLÖVS KOMMUN	2120001173	5 142 514 kr
ESSUNGA KOMMUN	2120002916	762 156 kr
FAGERSTA KOMMUN	2120002106	1 875 198 kr
FALKENBERGS KOMMUN	2120001231	6 120 913 kr
FALKÖPINGS KOMMUN	2120001744	4 719 003 kr
FALU KOMMUN	2120002221	8 182 162 kr
FILIPSTADS KOMMUN	2120001876	1 285 220 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
FINSPÅNGS KOMMUN	2120000423	2 807 085 kr
FLENS KOMMUN	2120000332	2 144 482 kr
FORSHAGA KOMMUN	2120001819	1 624 682 kr
FÄRGELANDA KOMMUN	2120001421	836 413 kr
GAGNEFS KOMMUN	2120002155	1 466 375 kr
GISLAVEDS KOMMUN	2120000514	4 343 637 kr
GNESTA KOMMUN	2120002965	1 625 498 kr
GNOSJÖ KOMMUN	2120000506	1 375 798 kr
GRUMS KOMMUN	2120001827	1 104 066 kr
GRÄSTORPS KOMMUN	2120001595	701 771 kr
GULLSPÅNGS KOMMUN	2120001637	585 081 kr
GÄLLIVARE KOMMUN	2120002726	1 949 455 kr
GÄVLE KOMMUN	2120002338	13 690 250 kr
GÖTEBORGS KOMMUN	2120001355	70 709 972 kr
GÖTENE KOMMUN	2120001652	1 778 092 kr
HABO KOMMUN	2120001611	2 278 308 kr
HAGFORS KOMMUN	2120001884	1 214 227 kr
HALLSBERGS KOMMUN	2120001926	2 218 739 kr
HALLSTAHAMMARS KOMMUN	2120002064	2 238 324 kr
HALMSTADS KOMMUN	2120001215	13 956 270 kr
HAMMARÖ KOMMUN	2120001793	2 722 219 kr
HANINGE KOMMUN	2120000084	13 860 796 kr
HAPARANDA KOMMUN	2120002775	1 217 491 kr
HEBY KOMMUN	2120002049	1 825 421 kr
HEDEMORA KOMMUN	2120002254	1 953 535 kr
HELSINGBORGS KOMMUN	2120001157	20 295 875 kr
HERRLJUNGA KOMMUN	2120001520	1 226 468 kr
HJO KOMMUN	2120001728	1 171 795 kr
HOFORS KOMMUN	2120002296	1 154 658 kr
HUDDINGE KOMMUN	2120000068	18 079 583 kr
HUDIKSVALLS KOMMUN	2120002379	4 954 831 kr
HULTSFREDS KOMMUN	2120000712	1 828 685 kr
HYLTE KOMMUN	2120001207	1 565 113 kr
HÅBO KOMMUN	2120000241	3 527 624 kr
HÄLLEFORS KOMMUN	2120001942	828 253 kr
HÄRJEDALENS KOMMUN	2120002510	1 073 873 kr
HÄRNÖSANDS KOMMUN	2120002403	3 306 485 kr
HÄRRYDA KOMMUN	2120001264	6 748 427 kr
HÄSSLEHOLMS KOMMUN	2120000985	6 882 253 kr
HÖGANÄS KOMMUN	2120001165	3 864 637 kr
HÖGSBY KOMMUN	2120000688	753 180 kr
HÖRBY KOMMUN	2120001108	2 032 688 kr
HÖÖRS KOMMUN	2120001116	2 452 935 kr
JOKKMOKKS KOMMUN	2120002676	486 344 kr
JÄRFÄLLA KOMMUN	2120000043	11 990 495 kr
JÖNKÖPINGS KOMMUN	2120000530	19 373 780 kr
KALIX KOMMUN	2120002692	1 778 908 kr
KALMARS KOMMUN	2120000746	9 305 812 kr
KARLSBORGS KOMMUN	2120001629	794 797 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
KARLSHAMNS KOMMUN	2120000845	4 171 458 kr
KARLSKOGA KOMMUN	2120001991	3 892 382 kr
KARLSKRONA KOMMUN	2120000829	9 121 393 kr
KARLSTADS KOMMUN	2120001850	11 678 778 kr
KATRINEHOLMS KOMMUN	2120000340	4 753 276 kr
KILS KOMMUN	2120001751	1 660 586 kr
KINDA KOMMUN	2120000399	1 277 060 kr
KIRUNA KOMMUN	2120002783	2 800 557 kr
KLIPPANS KOMMUN	2120000928	2 307 685 kr
KNIVSTA KOMMUN	2120003013	3 524 360 kr
KRAMFORS KOMMUN	2120002429	2 115 922 kr
KRISTIANSTADS KOMMUN	2120000951	11 878 701 kr
KRISTINEHAMNS KOMMUN	2120001868	2 955 599 kr
KROKOMS KOMMUN	2120002478	2 465 991 kr
KUMLA KOMMUN	2120001975	3 351 365 kr
KUNGSBACKA KOMMUN	2120001256	13 784 907 kr
KUNGSÖRS KOMMUN	2120002056	1 223 203 kr
KUNGÄLVS KOMMUN	2120001371	6 751 691 kr
KÄVLINGE KOMMUN	2120001058	5 406 086 kr
KÖPINGS KOMMUN	2120002114	3 490 087 kr
LAHOLMS KOMMUN	2120001223	3 390 534 kr
LANDSKRONA KOMMUN	2120001140	6 362 453 kr
LAXÅ KOMMUN	2120001918	669 947 kr
LEKEBERGS KOMMUN	2120002981	1 280 324 kr
LEKSANDS KOMMUN	2120002163	1 966 591 kr
LERUMS KOMMUN	2120001447	7 433 878 kr
LESSEBO KOMMUN	2120000613	1 302 357 kr
LIDINGÖ KOMMUN	2120000191	7 681 130 kr
LIDKÖPINGS KOMMUN	2120001694	5 317 141 kr
LILLA EDETS KOMMUN	2120001496	1 902 126 kr
LINDESBERGS KOMMUN	2120002015	3 084 529 kr
LINKÖPINGS KOMMUN	2120000449	22 056 015 kr
LJUNGBY KOMMUN	2120000670	3 685 115 kr
LJUSDALS KOMMUN	2120002320	2 356 645 kr
LJUSNARSBERGS KOMMUN	2120001959	474 104 kr
LOMMA KOMMUN	2120001066	4 543 560 kr
LUDVIKA KOMMUN	2120002270	3 439 495 kr
LULEÅ KOMMUN	2120002742	9 649 353 kr
LUNDS KOMMUN	2120001132	16 844 956 kr
LYCKSELE KOMMUN	2120002635	1 595 305 kr
LYSEKILS KOMMUN	2120001389	1 650 794 kr
MALMÖ KOMMUN	2120001124	44 466 179 kr
MALUNG-SÄLENS KOMMUN	2120002148	1 166 899 kr
MALÅ KOMMUN	2120002866	390 054 kr
MARIESTADS KOMMUN	2120001686	3 072 289 kr
MARKARYDS KOMMUN	2120000654	1 364 374 kr
MARKS KOMMUN	2120001504	4 882 206 kr
MELLERUDS KOMMUN	2120001488	1 181 587 kr
MJÖLBY KOMMUN	2120000480	3 863 005 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
MORA KOMMUN	2120002213	2 577 785 kr
MOTALA KOMMUN	2120002817	5 860 605 kr
MULLSJÖ KOMMUN	2120001603	1 082 849 kr
MUNKEDALS KOMMUN	2120001330	1 366 006 kr
MUNKFORS KOMMUN	2120001801	434 935 kr
MÖLNDALS KOMMUN	2120001363	9 918 638 kr
MÖNSTERÅS KOMMUN	2120000720	1 667 931 kr
MÖRBYLÅNGA KOMMUN	2120000704	2 106 946 kr
NACKA KOMMUN	2120000167	17 315 795 kr
NORA KOMMUN	2120002007	1 400 278 kr
NORBERGS KOMMUN	2120002072	707 483 kr
NORDANSTIGS KOMMUN	2120002312	1 231 364 kr
NORDMALINGS KOMMUN	2120002536	860 894 kr
NORRKÖPINGS KOMMUN	2120000456	19 923 773 kr
NORRTÄLJE KOMMUN	2120000217	7 547 304 kr
NORSJÖ KOMMUN	2120002858	512 456 kr
NYBRO KOMMUN	2120000753	2 603 897 kr
NYKVARNS KOMMUN	2120002999	1 923 343 kr
NYKÖPINGS KOMMUN	2120002940	7 912 878 kr
NYNÄSHAMNS KOMMUN	2120000233	3 849 133 kr
NÄSSJÖ KOMMUN	2120000548	4 499 496 kr
OCKELBO KOMMUN	2120002288	703 403 kr
OLOFSTRÖMS KOMMUN	2120000811	1 600 201 kr
ORSA KOMMUN	2120002189	785 004 kr
ORUSTS KOMMUN	2120001314	1 765 036 kr
OSBY KOMMUN	2120000902	1 813 997 kr
OSKARSHAMNS KOMMUN	2120000761	3 565 977 kr
OVANÅKERS KOMMUN	2120002304	1 436 183 kr
OXELÖSUNDS KOMMUN	2120000324	1 499 016 kr
PAJALA KOMMUN	2120002718	678 107 kr
PARTILLE KOMMUN	2120001272	6 201 699 kr
PERSTORPS KOMMUN	2120000910	1 121 202 kr
PITEÅ KOMMUN	2120002759	5 392 214 kr
RAGUNDA KOMMUN	2120002452	629 146 kr
REGION GOTLAND	2120000803	7 445 302 kr
ROBERTSFORS KOMMUN	2120002551	878 030 kr
RONNEBY KOMMUN	2120000837	4 029 472 kr
RÄTTVIKS KOMMUN	2120002171	1 207 699 kr
SALA KOMMUN	2120002098	3 036 384 kr
SALEMS KOMMUN	2120002874	3 012 720 kr
SANDVIKENS KOMMUN	2120002346	5 183 314 kr
SIGTUNA KOMMUN	2120000225	7 640 329 kr
SIMRISHAMNS KOMMUN	2120000969	2 012 288 kr
SJÖBO KOMMUN	2120001090	2 495 368 kr
SKARA KOMMUN	2120001702	2 496 184 kr
SKELLEFTEÅ KOMMUN	2120002643	9 453 510 kr
SKINNSKATTEBERGS KOMMUN	2120002023	516 536 kr
SKURUPS KOMMUN	2120001082	2 260 356 kr
SKÖVDE KOMMUN	2120001710	7 315 556 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
SMEDJEBACKENS KOMMUN	2120002205	1 332 549 kr
SOLLEFTEÅ KOMMUN	2120002437	2 284 836 kr
SOLLENTUNA KOMMUN	2120000134	12 241 827 kr
SOLNA KOMMUN	2120000183	7 904 718 kr
SORSELE KOMMUN	2120002585	260 308 kr
SOTENÄS KOMMUN	2120001322	842 125 kr
STAFFANSTORPS KOMMUN	2120001017	4 427 686 kr
STENUNGSUNDS KOMMUN	2120001298	4 112 705 kr
STOCKHOLMS KOMMUN	2120000142	116 923 235 kr
STORFORS KOMMUN	2120001785	470 839 kr
STORUMANS KOMMUN	2120002577	655 258 kr
STRÄNGNÄS KOMMUN	2120000365	5 553 784 kr
STRÖMSTADS KOMMUN	2120001405	1 734 844 kr
STRÖMSUNDS KOMMUN	2120002486	1 329 285 kr
SUNDBYBERGS KOMMUN	2120000175	5 993 615 kr
SUNDSVALLS KOMMUN	2120002411	13 265 107 kr
SUNNE KOMMUN	2120001843	1 583 065 kr
SURAHAMMARS KOMMUN	2120002031	1 367 638 kr
SVALÖVS KOMMUN	2120000993	2 095 521 kr
SVEDALA KOMMUN	2120001074	3 892 382 kr
SVENLJUNGA KOMMUN	2120001512	1 409 254 kr
SÄFFLE KOMMUN	2120001900	1 902 126 kr
SÄTERS KOMMUN	2120002247	1 418 231 kr
SÄVSJÖ KOMMUN	2120000563	1 711 179 kr
SÖDERHAMNS KOMMUN	2120002353	3 162 866 kr
SÖDERKÖPINGS KOMMUN	2120000464	2 072 673 kr
SÖDERTÄLJE KOMMUN	2120000159	14 287 571 kr
SÖLVESBORGS KOMMUN	2120000852	2 199 971 kr
TANUMS KOMMUN	2120001348	1 529 208 kr
TIBRO KOMMUN	2120001660	1 476 983 kr
TIDAHOLMS KOMMUN	2120001736	1 647 530 kr
TIERPS KOMMUN	2120000266	2 816 061 kr
TIMRÅ KOMMUN	2120002395	2 358 278 kr
TINGSRYDS KOMMUN	2120000621	1 502 280 kr
TJÖRNS KOMMUN	2120001306	2 040 032 kr
TOMELILLA KOMMUN	2120000886	1 766 668 kr
TORSBY KOMMUN	2120001777	1 218 307 kr
TORSÅS KOMMUN	2120000696	895 166 kr
TRANEMO KOMMUN	2120001462	1 592 041 kr
TRANÅS KOMMUN	2120000597	2 548 409 kr
TRELLEBORGS KOMMUN	2120001199	6 252 291 kr
TROLLHÄTTANS KOMMUN	2120001546	8 292 324 kr
TROSA KOMMUN	2120002957	2 030 240 kr
TYRESÖ KOMMUN	2120000092	7 946 334 kr
TÄBY KOMMUN	2120000118	11 981 518 kr
TÖREBODA KOMMUN	2120001678	1 144 050 kr
UDDEVALLA KOMMUN	2120001397	7 845 965 kr
ULRICEHAMNS KOMMUN	2120001579	3 282 004 kr
UMEÅ KOMMUN	2120002627	16 638 505 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
UPPLANDS VÄSBY KOMMUN	2120000019	6 863 485 kr
UPPLANDS-BRO KOMMUN	2120000100	4 789 996 kr
UPPSALA KOMMUN	2120003005	30 700 040 kr
UPPVIDINGE KOMMUN	2120000605	1 259 924 kr
VADSTENA KOMMUN	2120002825	811 117 kr
VAGGERYDS KOMMUN	2120000522	2 151 010 kr
VALDEMARSVIKS KOMMUN	2120000431	855 998 kr
VALLENTUNA KOMMUN	2120000027	5 793 692 kr
VANSBRO KOMMUN	2120002130	849 470 kr
VARA KOMMUN	2120002924	2 123 266 kr
VARBERGS KOMMUN	2120001249	8 843 133 kr
VAXHOLMS KOMMUN	2120002908	1 990 256 kr
VELLINGE KOMMUN	2120001033	5 904 670 kr
VETLANDA KOMMUN	2120000571	3 829 549 kr
VILHELMINA KOMMUN	2120002601	819 277 kr
VIMMERBY KOMMUN	2120000787	1 981 280 kr
VINDELNS KOMMUN	2120002544	727 068 kr
VINGÅKERS KOMMUN	2120000308	1 223 203 kr
VÄRGÅRDA KOMMUN	2120001454	1 738 108 kr
VÄNERSBORGS KOMMUN	2120001538	5 404 454 kr
VÄNNÄS KOMMUN	2120002841	1 312 965 kr
VÄRMDÖ KOMMUN	2120000035	7 263 331 kr
VÄRNAMO KOMMUN	2120000555	4 820 189 kr
VÄSTERVIKS KOMMUN	2120000779	4 433 398 kr
VÄSTERÅS KOMMUN	2120002080	21 264 482 kr
VÄXJÖ KOMMUN	2120000662	13 308 356 kr
YDRE KOMMUN	2120000381	429 223 kr
YSTADS KOMMUN	2120001181	3 854 845 kr
ÅMÅLS KOMMUN	2120001587	1 619 786 kr
ÅNGE KOMMUN	2120002387	1 072 241 kr
ÅRE KOMMUN	2120002494	1 612 442 kr
ÅRJÄNGS KOMMUN	2120001835	1 232 996 kr
ÅSELE KOMMUN	2120002791	317 429 kr
ÅSTORPS KOMMUN	2120000936	2 670 810 kr
ÅTVIDABERGS KOMMUN	2120000415	1 435 367 kr
ÄLMHULTS KOMMUN	2120000647	2 702 635 kr
ÄLVDALENS KOMMUN	2120002197	879 662 kr
ÄLVKARLEBY KOMMUN	2120000258	1 305 621 kr
ÄLVSBYNS KOMMUN	2120002734	974 320 kr
ÄNGELHOLMS KOMMUN	2120000977	5 766 764 kr
ÖCKERÖ KOMMUN	2120001280	1 819 709 kr
ÖDESHÖGS KOMMUN	2120000373	651 994 kr
ÖREBRO KOMMUN	2120001967	21 393 412 kr
ÖRKELLIUNGA KOMMUN	2120000878	1 416 599 kr
ÖRNSKÖLDSVIKS KOMMUN	2120002445	7 459 991 kr
ÖSTERSUNDS KOMMUN	2120002528	8 466 135 kr
ÖSTERÅKERS KOMMUN	2120002890	7 486 103 kr
ÖSTHAMMARS KOMMUN	2120000290	2 742 620 kr
ÖSTRA GÖINGE KOMMUN	2120000860	2 230 979 kr

Huvudmannens namn	Organisationsnummer	Statsbidrag
ÖVERKALIX KOMMUN	2120002684	308 453 kr
ÖVERTORNEÅ KOMMUN	2120002700	413 719 kr
Totalt		1 400 000 000 kr

Kontroll av att beslutsbilagan överensstämmer med databas
och andra kontroller enligt rutinbeskrivningen är gjord av

Katarina Bech

Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022 "skolmiljarden"**Beslut om utbetalning**

Skolverket beslutar om medel gällande tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022.

Skälen för beslutet

Beslutet om fördelning och utbetalning fattas utifrån Skolverkets regleringsbrev 2022, punkt 6 under övriga villkor i anslagspost 1:5:3. Där framgår att Skolverket ska betala ut högst 1 400 000 000 kronor till landets kommuner i syfte att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av covid-19-pandemin. Medel ska fördelas proportionellt utifrån antalet barn och unga i åldern 6–19 år i kommunen. Medel ska fördelas under 2022 och ska användas till insatser i kommunal och enskild verksamhet i fritidshemmet, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och den kommunala vuxenutbildningen.

Fördelning av medel

1 400 000 000 kronor har fördelats proportionerligt utifrån antalet barn och unga i åldern 6–19 år i kommunen enligt bilaga 2.

Utbetalningsplan

Medlen betalas ut vid två tillfällen under 2022. Hälften av medlen betalas ut i nära anslutning till detta beslut. Resterande betalas ut i augusti. Utbetalningarna har meddelandetexten "skolmiljarden.2022.u1.", respektive "skolmiljarden.2022.u2.".

På Skolverkets vägnar

Jonas Krantz
Avdelningschef

Johanna Freed
Enhetschef

Handlingen är beslutad i Skolverkets
elektroniska ärende- och
dokumenthanteringssystem av:
Johanna Freed (Enhetschef) den 2022-
02-02
Jonas Krantz (Avdelningschef) den
2022-02-02.

Detta beslut har fattats av Jonas Krantz, avdelningschef samt Johanna Freed,
enhetschef. I ärendets slutliga handläggning har även Katarina Bech och Peter
Jansson deltagit.

Bilagor

1. Beräkning
2. Fördelat belopp per kommun

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen år 2021 för Räddningstjänsten Östra Götaland.

Kommunfullmäktige beslutar att för Valdemarsviks kommuns del bevilja direktionen samt dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021.

Jäv

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Östra Götaland har för år 2021 ett resultat på 724 tkr. Resultat är lika med balanskravsresultatet då inga justeringar har gjorts.

Förbundsrevisionen bedömer att förbundsdirektionen i kommunalförbundet har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisionen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen har uppställt.

Förbundsrevisionen tillstyrker vidare att fullmäktige i medlemskommunerna beviljar direktionen och dess enskilda ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-21

Årsredovisning 2021

Revisionsberättelse 2021

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Fredrik Sivula
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 82
E-post: fredrik.sivula@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Godkännande av årsredovisning 2021 samt frågan om ansvarsfrihet för direktionen i Räddningstjänsten Östra Götaland

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen år 2021 för Räddningstjänsten Östra Götaland.

Kommunfullmäktige beslutar att för Valdemarsviks kommuns del bevilja direktionen samt dess enskilda ledamöter och ersättare ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Östra Götaland har för år 2021 ett resultat på 724 tkr. Resultat är lika med balanskravsresultatet då inga justeringar har gjorts.

Förbundsrevisionen bedömer att förbundsdirektionen i kommunalförbundet har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisionen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen har uppställt.

Förbundsrevisionen tillstyrker vidare att fullmäktige i medlemskommunerna beviljar direktionen och dess enskilda ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2021
Revisionsberättelse 2021

Beslutet skickas till

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland
Akten

Karl Öhlander
Kommundirektör

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA GÖTALAND

ÅRSREDOVISNING 2021

Ankom: 2022-04-05, Ärende: KS-SA 2022:53, Handling: 405344

Räddningstjänsten
Östra Götaland

▶ **RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA GÖTALAND** är ett kommunalförbund med fem medlemskommuner: Linköping, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg. Vi är ungefär 450 medarbetare på 22 platser som ansvarar för räddningstjänstverksamheten i våra fem kommuner.

INNEHÅLL

ORDFÖRANDE HAR ORDET	4
FÖRBUNDSREKTÖREN HAR ORDET	6
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	8
DRIFTSREDOVISNING	21
RESULTATRÄKNING	24
BALANSRÄKNING	25
KASSAFLÖDEANALYS	26
REDOVISNINGSPRINCIPER	27
NOTER	28
FÖRBUNDSREKTIONEN	30
REVISIONSBERÄTTELSE	31

Räddningstjänsten Östra Götalands årsredovisning 2021 producerades i samarbete med Linkin.
Foto: David Einar & Johanna Palmqvist, Linkin samt Räddningstjänsten Östra Götaland.
Tryck: LTAB Linköpings Tryckeri AB

Ordförande har ordet

ÅRET 2021 INLEDDES INTENSIVT i vågorna av en tung påverkan av pandemin samt beslutet att förändra våra operativa särskilda förmågor. Genom att koncentrera de nuvarande förmågorna till färre stationer skapade vi utrymme för att ta oss an nya. Detta innebär att vi, utöver dagens särskilda förmågor inom räddningsdykning, räddning på hög höjd samt räddning vid kemikalieolyckor, i framtiden även kommer ha särskild förmåga att rädda människor i raserade byggnader och att släcka bränder i komplexa miljöer.

MYCKET ARBETE HAR ÄVEN fortsatt med medlemskommunerna för att förbättra planeringen och arbetet kring budgetprocessen, något som har resulterat i

goda dialoger om framtidens ekonomi. För förbundet känns det bra att vi nu har en samsyn med medlemskommunerna, inte bara om förbundets långsiktiga inriktning, utan också kring finansieringen. Även när det gäller frågan om ett framtida gemensamt räddningsövningsfält finns en god förståelse för förbundets behov.

DIALOGEN KRING EN UTÖKNING av förbundet har fortsatt med länets övriga kommuner och en process har inletts med Kinda kommun för att utreda förutsättningarna för ett framtida medlemskap.

UNDER VÅREN FATTADE direktionen beslut om att anta ett program för

aktiv nolltolerans mot kränkningar, mobbning och sexuella trakasserier. Programmet skapar förutsättningar för direktionen att leda förbundet i riktningen mot en än mer inkluderande arbetsplatskultur, där kränkningar, trakasserier och mobbning inte förekommer. Det ska även bidra till att förhindra och förebygga alla former av sådana beteenden från att förekomma inom direktionen.

VÄRDSKAPET FÖR DET återkommande 100 000-nätverkets konferens tillföll i år förbundet och genomfördes i Norrköping i december. Det var två mycket lärorika dagar där bland annat jämställdhet, utmaningar inom RIB samt krisberedskap och civilt försvar

diskuterades mellan oss räddningstjänster som ingår i nätverket.

EKONOMISKT VISSTE VI att 2021 skulle bli det tuffaste året i förbundets historia. Trots de särskilda förutsättningar som pandemin skapade, så klarade vi att hålla budget ännu ett år. Det är onekligen ett händelserikt år som vi nu sätter punkt för samtidigt som vi blickar framåt mot 2022.

DIREKTIONEN VILL SKICKA ett stort tack till alla medarbetares insatser under 2021.

Linnea Jägestedt ordförande
Magnus Cato vice ordförande

► *”Under våren fattade direktionen beslut om att anta ett program för aktiv nolltolerans mot kränkningar, mobbning och sexuella trakasserier.”*

Förbundsrektorén har ordet

SÅ LÄGGER VI ÄNNU ETT ÅR bakom oss. Ett år som åter har präglats av Corona-pandemin. Under några månader under hösten 2021 såg vi fram emot en återgång till en verksamhet utan restriktioner, men såväl smittspridning som restriktioner kom tillbaka och 2021 slutade med begränsningar och hänsynstaganden som fortsatt in i 2022.

NATURLIGTVIS HAR PANDEMIN påverkat vår verksamhet mycket även detta år. Det syns inte minst tydligt i uppföljningen av vår verksamhetsplan som visar att flera mål inte har nåtts. De mål som vi inte har kunnat nå krä-

ver en nära kontakt med människor, kontakt som inte kunnat genomföras alls eller fullt ut under året.

2021 GÅR ÄVEN TILL HISTORIEN som ett år då väldigt många omkom i bränder i vårt område. Sex människor förlorade livet i bränder, ett mycket bekymrande antal. Därför känns det arbete för stärkt brandsäkerhet som vi startade upp under 2021 som särskilt viktigt för framtiden. Detta arbete kräver samverkan på många håll, både hos offentliga och privata aktörer. En samverkan som vi envist fortsätter jobba med för att utveckla.

ÅRET INNEHÖLL OCKSÅ en varm och torr sommar, med bränder i skog och mark. Att vi under flera år har arbetat fokuserat på att stärka vår förmåga att hantera skogsbränder visade resultat, då inga av de bränder som inträffade utvecklades i någon större omfattning.

SOM EN FÖLJD AV samhällsutvecklingen ställs nya krav på oss. För att exempelvis kunna genomföra insatser i raserade byggnader eller vid skred samt insatser vid bränder i komplicerade anläggningar, behöver vi ha nya förmågor. Beslut om att ha dessa förmågor fattades i december 2020

och startskottet för att utveckla dem startade i december 2021. För att kunna inrymma dessa nya förmågor i verksamheten, beslutade vi också att koncentrera våra nuvarande särskilda förmågor till en förmåga per station. Bland annat koncentrerades räddningsdykning och räddning på hög höjd till varsina stationer.

UNDER ÅRET HAR SAMVERKAN med medlemskommunerna varit särskilt intensiv kring två viktiga och strategiska framtidsfrågor: vår verksamhets inriktning och finansiering för perioden 2023-2027 samt en ny gemensam

övnings- och utbildningsanläggning. Medlemskommunerna ställde sig positiva till att finansiera de ökade kostnader som en ny anläggning innebär och arbetet med ett nytt övningsfält vid Norsholm kunde därmed starta under året. Vi kunde även påbörja en förstudie tillsammans med Kinda kommun om ett eventuellt medlemskap i förbundet.

EKONOMISKT SETT BLEV 2021 åter ett år med positivt resultat. Inför året genomförde vi förbundets största besparingar under ett specifikt budgetår. Genom att inte återbesätta vakanser, ökade rationaliseringar och kostnads-

medvetenhet, har vi därmed klarat ekonomin även 2021. Det blir det tolfte året i rad som vi visar positivt resultat.

MED DESSA ORD vill jag rikta ett stort tack till alla medarbetare för ovärderliga insatser under året. Jag vill också rikta ett stort tack till våra medlemskommuner för ett gott samarbete under året.

Ulf Lago förbundsrektor

► *"Sex människor fick sätta livet till i bränder [under 2021], ett mycket bekymrande antal. Därför känns det arbete för stärkt brandsäkerhet som vi startade upp under 2021 som särskilt viktigt för framtiden."*

Året som gick

VI VAR MÅNGA SOM hade förhoppningar om att 2021 skulle bli mindre påverkat av pandemin. Men, som för de flesta andra verksamheter fortsatte även detta år med stark påverkan hos oss. Där vi framför allt inte har kunna möta uppsatta mål är kring aktiviteter och insatser då vi behöver möta människor.

VÅR EXTERNA UTBILDNING HAR till exempel både haft helt inställda utbildningar och andra utbildningar har genomförts med färre antal deltagare. Vi har inte heller kunnat möta skolelever och gett dem de utbildningar de i vanliga fall får av oss i förskoleklass, årskurs 4, årskurs 7 och gymnasiets årskurs 2. Vissa har kunnat genomföras periodvis men många har ställts in, till besvikelse för både oss och skolorna. För att ändå delvis möta efterfrågan av utbildning från oss, ersatte vi utbildningen för förskoleklasserna med en film som skolorna tog del av. Många av de så viktiga

hembesöken har vi inte heller kunnat göra fullt ut med hänsyn till smittorisken. Över lag har våra anpassningar till restriktioner och råd syftat till att både förhindra att få in covid-smittan till våra stationer och att förhindra vidare smittspridning på stationerna. Under hela året har vi genom stort engagemang från personalen lyckats hålla smittan på väldigt låg nivå.

EN VIKTIG DEL FÖR VÅR UTVECKLING och förmåga är att ständigt utbilda oss och öva. Det har vi trots allt kunnat göra i förhållandevis stor utsträckning och med hög kvalitet med bland annat

bandvagnsutbildning, halkkörning, utbildningar för nya kollegor samt våra koncentrerade utbildningsdagar för RIB-personal, Pulsdagarna. Alla utbildningar har skett med stort fokus på att göra dem smittsäkra. Vi har påbörjat en spännande samverkan kring interna utbildningar med Västra Sörmlands räddningstjänst som har köpt utbildningsplatser hos oss och fler räddningstjänster visar intresse för att göra detsamma. Grundutbildning för nya medarbetare är resurskrävande och det finns därmed stora fördelar med att samverka mellan oss räddningstjänster.

UNDER ÅRET HAR VI ÄVEN höjt vår nivå och ambition inom IT-området genom nyrekrytering av en IT-chef och utveckling av vår IT-funktion. Som hos många andra är mycket av vår verksamhet beroende av teknik och utvecklade samarbeten inom bland annat ledningsstöd har ställt krav på en högre kompetens.

SÄKERHETSASPEKTEN och organisering för redundans är ständiga prioriteringsområden för att säkerställa en väl fungerande räddningstjänst i länet. För att fortsätta utveckla räddningstjänstens förmåga vid stora och komplexa räddningsinsatser, har vi

även gjort anpassningar till de nya krav som kommit på en enhetlig ledning. Via vår räddningscentral leder och stödjer vi idag tolv av länets kommuners räddningstjänster samt Västra Sörmlands räddningstjänst. Denna samverkan mellan räddningstjänster utvecklas ständigt och under året fördjupade vi vår samverkan genom RSÖS, Räddningsregion syd-östra Sverige. Detta är en samverkan mellan räddningstjänsterna i Östergötland, Jönköpings, Blekinges, Kronobergs och Kalmar län. Inför 2022 gjorde vi även justeringar av bland annat begrepp och befattningar för att anpassa oss till ett nytt enhetligt ledningssystem, ELS.

Ett system som som tagits fram av MSB med stöd av svensk räddningstjänst. ELS står för "enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst" och är ett resultat av tidigare års erfarenheter från stora skogsbränder då det blev uppenbart att svensk räddningstjänst bland annat behövde enas om gemensamma begrepp för att bättre kunna samverka.

I TAKT MED ATT SAMHÄLLET utvecklas uppstår nya risker och olyckstyper. Utvecklingen ställer därmed krav på att vi anpassar vår förmåga att hantera både tidigare kända olycksområden, ►

samtidigt som vi utvecklar nya förmågor. Vi har därför fortsatt det arbete vi påbörjade under 2021 med att koncentrera våra nuvarande särskilda förmågor inom räddningsdykning, räddning på hög höjd samt räddning vid större och svårare kemikalieolyckor, till färre stationer. Genom att göra det har vi skapat förutsättningar för att även utveckla vår räddningsförmåga inom brandsläckning i komplicerade miljöer samt sök- och räddningsinsatser vid kollapsade konstruktioner. Förberedelser och kunskapsinhämtning har pågått under detta år för att vi ska kunna ha de nya förmågorna på plats från mitten av 2023.

REDAN UNDER 2020 uppmärksammade vi en negativ utveckling när det gäller hur många som omkommer i bostadsbränder. För att själva kunna bidra mer i denna viktiga fråga anställde vi under året en ny medarbetare som arbetar för att få fler att bidra till att hitta och utveckla skyddet kring de människor som främst drabbas. Dessvärre kan vi

► *”Ett viktigt uppdrag vi har är att utbilda människor kring risker och hur de själva kan agera för att förhindra olyckor och hur de gör om olyckan ändå inträffar”.*

konstatera att ökningen har fortsatt så detta arbete har blivit än viktigare. För att förhindra att ännu fler omkommer i bostadsbränder behöver många fler engagera sig för människorna som är i riskgruppen. Vi behöver även öka kunskapen och engagemanget internt så att vi gör det vi kan i våra möten med människor.

DET ÄR FRÄMST ÄLDRE, ofta med någon form av funktionsnedsättning, men även yngre med liknande nedsättningar och i kombination med missbruksproblem, som drabbas av de förödande bränderna. Ska färre omkomma måste de som möter dessa människor i sin vardag vara med och stärka skyddet för de utsatta. Förutom kommunerna, med

många kontaktytor, är fastighetsvärdar, försäkringsbolag, trossamfund med flera aktörer som kan göra stor nytta då de ofta möter dessa människor. Vi har under året fått igång en bra samverkan med Åtvidabergs och Söderköpings kommuner där vi bland annat har utbildat personal och politiker. Arbetet fortsätter för att få med alla våra kommuner. En lovande samverkan är dessutom etablerad med Länsförsäkringar Östgöta där vi har utbildat medarbetare vid fastighetsbolag.

ETT VIKTIGT UPPDRAG VI HAR är att utbilda människor kring risker och hur de själva kan agera för att förhindra olyckor och hur de gör om olyckan ändå inträffar. Detta gör vi till stor

del via alla de möten vi har i samband med utbildningar, hembesök och olika aktiviteter. Under året har detta förstärkts varit svårare. Vi har därför utvecklat vår digitala kommunikation genom mer aktivitet i våra olika kanaler och ser att vi fortsätter nå många invånare på detta sätt. Vi genomförde även en stor analog kampanj under hösten kring de olika verksamheter i främst Linköping och Norrköping som är så kallade Seveso-verksamheter. Detta är företag som hanterar olika former av farliga ämnen och de är enligt lag är skyldiga att informera om sin verksamhet med ett visst intervall. Vi gör därför återkommande ett utskick till invånarna tillsammans med berörda verksamheter för att ge uppdaterad information om vilka verksamheter

som finns i kommunerna. Årets kampanj visade inte helt oväntat att yngre främst vill ha information digitalt och att äldre personer föredrar information via brevlådan. Knappt hälften av de tillfrågade svarade att de känner sig tryggare efter att ha fått informationen. Till skillnad mot förra gången motsvarande kampanj gjordes, var det denna gång en något högre andel som ändå känner sig tryggare i och med kampanjen.

ÅRETS RESULTAT VISAR på ett överskott på 724 tkr, trots att vi gick in med en utmanande budget för 2021. Överskottet beror på oförutsedda intäkter vilket alltså innebär att vi, utan dessa intäkter, hade fått ett negativt resultat. Vi har under året haft dialog med våra

medlemskommuner om såväl innevarande som kommande års ekonomi då vi i vår strategiska plan ser utmaningar i budgeten för de närmaste åren. Nödvändiga anpassningar till riskutvecklingen i samhället kommer innebära ökade kostnader som inte kan vägas upp mot ökade intäkter.

728

Antal trafikolyckor

6

Antal drunkningsolyckor

729

Antal brandrelaterade utryckningar

129

Antal bränder i skog och mark

266

Antal bränder i byggnader

Utryckningar	2021	2020	2019
Brand i byggnad	266	266	274
Brand i fordon & fartyg	160	161	162
Brand i skog & mark	129	204	194
Övrig brand utomhus	174	168	162
Trafikolycka	728	689	725
Utsläpp av farligt ämne	93	106	90
Drunkning	6	6	3
Automatlarm ej brand	1 530	1 490	1 723
IVPA (i väntan på ambulans)	567	521	480
Suicidlarm	167	149	137
Vattenskada	39	25	31
Natur- och väderolycka	27	50	16
Övriga räddningsuppdrag	123	102	182
Övriga uppdrag	641	633	582
Totalt antal utryckningar	4 650	4 570*	4 761*

* Återkallade larm räknas inte längre med, vilket gör att siffrorna har justerats för tidigare år.

Översikt över verksamhetens utveckling

OMSÄTTNING HAR ÖKAT med 3,6 procent i jämförelse med föregående år. Ökningen består till största del av normal indexuppräkning, men höjningen består även av intäkter från Brandskyddsföreningen, vitesbelopp, projektstöd från MSB samt statlig sjuklönersättning. Våra intäkter för diverse tjänster som exempelvis IVPA (I Väntan på Ambulans), spridningsutlåtagande, vägsanering m.m. har även ökat. Samtidigt som vi har ökat våra intäkter har även våra övriga kostnader ökat. Vår utbildningsverksamhet har under 2021 påverkats av Covid-19 vilket gör att utbildningsintäkterna ligger på samma nivå som 2020 eftersom utbildningsverksamheten redan föregående år var påverkad av pandemin. Årets resultat hamnar på 724 tkr vilket innebär att det egna kapitalet ökar med samma belopp. Det bokförda värdet på

våra anläggningstillgångar har minskat med 1,7 mkr då vi anskaffade betydligt mindre än årets avskrivningar. Soliditeten, det vill säga det egna kapitalet genom våra totala tillgångar, har ökat och ligger nu på 11,1 procent.

ANTALET UTRYCKNINGAR HAR visat en nedåtgående trend sedan några år tillbaka, men denna nedgång stannade upp under 2021. Intäkterna för onödiga automatlarm ligger på samma nivå som 2020 vilket resulterar i en positiv avvikelse mot budget då vi hade förväntat oss en fortsatt nedåtgående trend. Fortfarande pågår det systematiska arbetet inom några områden för att färre olyckor och utryckningar ska ske. Bland annat fortsätter arbetet med att få ner antalet onödiga utryckningar till automatiska brandlarm. Vårt arbetssätt i räddningscentralen gör att vi oftare,

och redan i larmstadiet, kan bedöma om en händelse kräver utryckning eller inte, vilket gör att utryckningarna inte blir så många som de annars hade blivit.

DESSVÄRRE SER VI EN FORTSATT uppåtgående trend när det gäller antalet döda i bränder. Detta är en utveckling som vi förutspått men inte har velat se förverkligas. Orsaken till utvecklingen är många gånger att antalet äldre blir fler och bor kvar i en boendemiljö som inte är anpassad för den boendes förmåga att förhindra och agera vid en brand.

ANTALET PERSONER SOM getts utbildning under 2021 var lågt på grund av Covid-19. Under några månader efter sommaren, när restriktionerna släpptes, kunde dock några fler utbildningar ske.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Allmänt om resultatet
Förbundet uppvisar ett positivt resultat 2021 med 724 tkr att jämföra med det för året budgeterade resultatet på 100 tkr. Förbundets skuld för SAP-R (Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten) beräknas årligen av förbundets pensionsadministratör, som för närvarande är Skandikon. Skulden, inklusive löneskatt, redovisas i förbundets räkenskaper som en fordran hos Linköpings och Norrköpings kommun samt som en avsättning på skuldsidan i förbundets bokföring. Under året har pensionsskulden ökat med 2 490 tkr.

ÄVEN STORA DELAR AV 2021 präglades av den rådande Corona-pandemin. Mot bakgrund av detta har delar av den planerade verksamheten ställts om eller in, även om det fanns några månader under året utan restriktioner. En viktig del i vårt arbete för att minska smittspridningen har varit att minska på våra externa

kontakter till ett minimum. Detta har påverkat vår verksamhet där vi möter människor vid exempelvis hembesök och utbildningar. Inte heller tillsynsverksamheten har skett i den omfattning som var planerat.

TROTS PÅGÅENDE klimatförändringar inträffade inte några större olyckor i vårt område som orsakade stora kostnader. Det inträffade under 2021 inte heller olyckor utanför vårt område där vår hjälp ledde till större intäkter.

DEN 1 JANUARI TRÄDDE EN reviderad lag om skydd mot olyckor i kraft. Lagen ställer en rad nya krav på oss. Ett nytt krav det förebyggande arbetet ska lägga särskild vikt vid, är att förhindra människors död och andra allvarliga skador, vilket gjorde att ny kompetens rekryterades för att kunna nå denna målgrupp. Ett annat nytt krav var vad handlingsprogrammen ska innehåll,

vilket gjorde att vi under 2021 skrev om vårt handlingsprogram.

UNDER 2021 HAR VI HAFT medarbetare som arbetat i olika former av projekt eller varit utlånade till andra myndigheter. Detta har ökat kompetensen, inte bara hos de berörda medarbetarna, utan även i vår verksamhet, samtidigt som det gett en viss intäkt.

Verksamhetens intäkter
En betydande del av våra intäkter är skattefinansierade och utbetalas via medlemsbidragen från våra medlemskommuner. Medlemsbidraget har inför 2021 räknats upp med 1,8 procent. Övriga intäkter omfattar bland annat tillsyns- och tillståndshantering, hantering av automatlarm, utbildningsinsatser, tjänster till andra räddningstjänster och verksamheter. Våra övriga intäkter har ökat med 15 procent i jämförelse med föregående år, trots att förbundets ►

Nyckeltal	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning (sammanlagda intäkter, mkr)	230	222	224	219	214
Årets resultat (tkr)	724	749	1 891	2 192	18
Eget kapital (mkr)	15,5	14,7	14,0	12,1	10,0
Bokfört värde anläggningstillgångar (mkr)	53	55	54	55	59
Investeringsvolym (mkr)	8,5	10,5	9,6	6,3	4,2
Soliditet, procent	11,1	10,5	10,7	9,5	7,6
Utbildningsintäkter i procent av externa intäkter	7,7	8,0	16,0	16,3	21,2
Sjukfrånvaro	3,0	2,9	3,1	2,0	1,7
Antal bostadsbränder	136	124	116	127	133
Antal döda i bostadsbränder	6	4	2	1	2
Antal utbildade	3 845	4 248	8 120	10 279	10 225
Antal hembesök	1 535	2 613	7 505	5 242	7 715
Antal utryckningar*	4 650	4 570	4 761	5 000	4 857

* Återkallade larm räknas inte längre med, vilket även har justerats för tidigare år.

136

Antal
bostadsbränder

3 845

Antal
utbildade

1 535

Antal
hembesök

4 650

Antal
uttryckningar

utbildningsintäkter och intäkter för tillsyner har varit fortsatt påverkade av pågående pandemi. Med anledning av förseningar och justeringar i samband med leverans av de nya stegbilarna från Frankrike har vi fått ett vite utbetalat på 1,1 mkr vilket är en av förklaringarna till intäktsökningen. Intäktsökningen beror även på andra oförutsedda intäkter samt att vi vidarefakturerat diverse kostnader som exempelvis marksanering och personaltimmar.

Verksamhetens kostnader

Förbundet hade vid årets slut 416 anställda varav drygt hälften är RIB, så kallade deltidbrandmän. Räddningstjänsten är en personalintensiv verksamhet vilket gör att 76 procent av kostnaderna består av just personalkostnader. Förbundets personalkostnader är högre än budget 2021

och har ökat med 2,4 procent i jämförelse med föregående år. Förutom den årliga lönerevisionen har våra utbetalningar till tjänstepension ökat mer än vad vi hade budgeterat för. Den uttryckande verksamheten visar på en negativ avvikelse på närmare 1 mkr i jämförelse med budget, en avvikelse som delvis kan förklaras av en stramt satt budget inför verksamhetsåret 2021. En budget som blev svår att hålla delvis på grund av pandemin. Kostnaderna för den uttryckande organisationen ökade med 1,96 procent i förhållande till utfallet 2020. Våra övriga kostnader ökade med 6 procent, men delar av dessa kostnader har vi vidarefakturerat och återfinns därmed på intäktssidan.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna består av bankavgifter samt räntekostnader på den checkkredit som vi förfogar över

via Norrköpings kommuns internbank. Räntekostnaderna har varit lägre i jämförelse med föregående år. Under 2021 har vi haft en snittränta på 0,80 procent att jämföra med föregående år då den låg på 1,25 procent. Lägre investeringsvolym än budgeterat tillsammans med lägre ränta gör att våra kapitalkostnader under 2021 är 800 tkr lägre än budget.

Investeringar

Investeringsbudgeten för året låg på 14,1 mkr men utfallet blev 8,5 mkr. En del av förklaringen till den lägre investeringsvolymen är att leveranser har blivit försenade och upphandlingar dragit ut på tiden vilket gör att delar av de planerade investeringarna 2021 har fått skjutits fram till kommande år.

Händelser av väsentlig betydelse

UNDER 2021 SKREV VI på ett optionsavtal med Norrköpings kommun om att få köpa en tomt i Norsholm för ett framtida nytt övningsfält. Tillsammans med medlemskommunernas medgivande om utökad låneram och ett ökat medlemsbidrag, innebar detta ett stort kliv mot ett nytt räddningsövningsfält. Räddningsövningsfältet blir den första anläggning som vi själva kommer att äga.

FÖR ATT MÖTA DEN framtida riskbilden inleddes under året en förändring i våra särskilda förmågor. Mot slutet av 2021 startade arbetet med förmågorna för att söka och rädda liv vid byggnadsras efter naturhändelse eller explosion/detonation samt brandsläckning i komplexa miljöer. För att göra detta möjligt koncentrerades våra befintliga särskilda förmågor för räddningsdykning, kemikalieolyckor samt höghöjdsräddning till färre stationer.

VID ÅRSSKIFTET TRÄDDE en ny lag om skydd mot olyckor i kraft, en lag som bland annat ställer ökade krav på oss att förebygga bränder som orsakar dödsfall och allvarliga skador. Som en följd av detta stärkte vi vår förmåga att stärka riskutsattas skydd genom rekrytering av helt ny kompetens. Att 2021 blev ett dystert år vad gäller omkomna i bränder i vårt område, totalt 6 personer omkom, gör att frågan blir än viktigare i framtiden.

LAGEN INNEBÄR OCKSÅ nya krav på övergripande ledning av räddningstjänstverksamhet, vilket gjorde att vi reviderade vårt ledningssystem och förändrade benämning på befattningar och roller. En annan följd av nya lagstiftningen är att vi arbetade med ett nytt handlingsprogram.

VÅRT ARBETE för att vara en arbetsplats som är fri från kränkningar, mobbning och sexuella trakasserier fortsatte under 2021. Vi utvecklade detta vidare genom att även inkludera mänskliga rättigheter och i december genomfördes en utbildning i ämnet som omfattade alla anställda.

2021 BLEV OCKSÅ STARTSKOTTET för en ny process för hur vi tillsammans med våra medlemskommuner planerar och finansierar vår verksamhet. En viktig del i denna process har varit vår strategiska plan, som vi arbetade mycket med under året. Resultatet är att vi redan nu har en tydlig plan för såväl verksamhet som finansiering för perioden 2023–2027. Detta är helt nytt i förbundets verksamhet.

Styrning och uppföljning av förbundets verksamhet

VÅR VERKSAMHET utgår från den förbundsordning som våra fem medlemskommuner antagit och den överenskommelse som slutits mellan medlemskommunerna och förbundets direktion. Direktionen antar övergripande mål för verksamheten samt handlingsprogram för skydd mot olyckor.

DIREKTIONEN ANTAR en verksamhetsplan med verksamhetsmål för varje år. Dessa följs upp varje tertial och resultatet av uppföljningen blir en del av den delårsrapport som direktionen beslutar om.

Sammanfattning av måluppfyllelse 2021

- Säkrare boende**
En omfattande kampanj inför jul nådde ett stort antal människor, vilket även våra skorstensfejarmästare gjorde i samband med rengöring och brandskyddskontroll. Till följd av pandemin har vi dock inte kunnat utbilda lika många människor som det var tänkt.
- Säkrare boende för vissa grupper och individer**
Vi har under året utbildat människor som får vänta längre på en räddningsinsats i hur man själv kan öka sin säkerhet. Vi har också gett stöd till kommuner och andra organisationer hur man kan öka skyddet mot brand hos särskilt riskutsatta. Även riktade kommunikationsinsatser i människors hem har genomförts. Men all denna verksamhet har till följd av pandemin inte kunnat ske i tillräcklig omfattning.
- Säkrare skola samt säkrare barn och ungdomar**
Barn i förskoleklass har getts möjlighet till digital utbildning. Ungdomar i gymnasiet har getts utbildning i trafiksäkerhet, men elever i årskurs 4 och årskurs 7 har inte kunnat utbildas till följd av pandemin. Uppföljande besök vid bränder och andra händelser har heller inte kunnat ske i planerad omfattning till följd av pandemin.
- Kortare insatstider**
Jämfört med föregående år minskade tiden fram till andra tertialet, för att under tredje tertialet öka. Den genomsnittliga tiden är på samma nivå som föregående år.

Målet delvis uppnått Målet uppnått

PANDEMIN HAR starkt påverkat möjligheterna för att nå sådana mål som kräver nära kontakt med människor utanför vår egen organisation. Måluppfyllelsen kommenteras nedan.

MÅLEN SOM INTE UPPFYLLTS har med förebyggande arbete mot olyckor att göra. Detta arbete har delvis legat nere under två år. Om detta är orsaken till att antalet bränder och döda i bränder har ökat, är svårt att avgöra.

- Stärkt förmåga att hantera stora olyckor**
Vi har yttrat oss i alla plan- och byggärenden som rör områden där olyckor kan få stora konsekvenser. Vi har genomfört utbildningar och övningar för att stärka vår förmåga att hantera stora olyckor. Tillsynsverksamheten har till följd av pandemin inte kunnat genomföras som planerat.
- En arbetsplats som genomsyras av mänskliga rättigheter**
Under året utbildades alla medarbetare inom ämnet mänskliga rättigheter. Utvärderingen efteråt visade att en stor majoritet uppskattade utbildningen och tyckte den var värdefull. Ingen medarbetare som slutat under året har uppgett att kränkningar, mobbing eller trakasserier varit orsaken.
- Minskad resursanvändning**
Användandet av plastflaskor och utskriftspapper har minskat. Antal körda fordonskilometer med fordon med fossila bränslen har nästan halverats, delvis beroende på effekter av pandemin.
- Stärkt förmåga att leda vid svåra påfrestningar**
Vår ledningsplan för särskilda och extraordinära händelser har använts, utvärderats och förbättrats. Vår samverkan med medlemskommuner och andra myndigheter har utvecklats mycket under året.
- Ett växande förbund med stabil ekonomi**
Kostnaderna 2021 var lägre än intäkterna och investeringar var lägre än avskrivningarna, vilket har resulterat i en minskning av vår checkkredit. Utfallet 2021 visar ett positivt resultat om 724 tkr, att jämföra med budget på 100 tkr. Förbundets egna kapital är över målet på 5 procent. Under året har en intresseanmälan om medlemskap hanterats.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

VÅR VERKSAMHET ska bedrivas med god ekonomisk hushållning. Med det menar vi att vi ska ha en stor ekonomisk medvetenhet och helhetssyn kring alla de resurser vi disponerar. Personal, material, fordon, lokaler och andra resurser ska nyttjas på ett sådant sätt att vi når mål och uppdrag på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt och till nytta för våra medlemskommuner, dess invånare och övriga intressenter. Ett hållbarhetsperspektiv ska genomsyra vår syn på våra resurser.

FÖRBUNDSDIREKTIONENS övergripande mål för att säkerställa god ekonomisk hushållning är:

- ▶ att sträva mot ett eget kapital på minst 5 procent av den totala nettoomsättningen
- ▶ att investeringsnivån över tid inte ska överskrida 15 mkr per år

EFTER 2021 ÅRS utgång utgör det egna kapitalet 6,7 procent av nettoomsättningen och investeringsvolymen under åren som gått ligger på runt 10 mkr. Årets resultat tillsammans med tidigare års överskott visar att vi uppfyller kommunalagens krav på ekonomisk balans och våra egna mål för god ekonomisk hushållning.

Balanskravsresultat

Årets resultat enligt resultaträkningen är lika med balanskravsresultat eftersom inga justeringar är gjorda.

Balanskravsutredning, tkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	724
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	724
Årets balanskravsresultat	724

Väsentliga personalförhållanden

SOM TIDIGARE ÅR blev 2021 ett år starkt påverkat av Corona-pandemin. Då en stor del av vår verksamhet alltid måste fungera ledde restriktioner och smittorisken till en rad rutiner och åtgärder för att hela tiden skydda oss från att få in smitta på arbetsplatserna och från att smitta varandra i vardagen. De medarbetare som har kunnat, har arbetat hemifrån under större delen av året. De medarbetare som av självklara skäl måste finnas på arbetsplatsen har periodvis levt under mer eller mindre begränsande förhållanden. Något som har påverkat oss och som innebär att vi alla längtar till en vardag utan pandemin och med mer sociala kontakter, både inom arbetsplatserna och utanför. Vi påbörjade en återgång tillbaka till arbetsplatsen och färre rutiner den 1 oktober men behövde i december gå tillbaka till hemarbete och restriktioner.

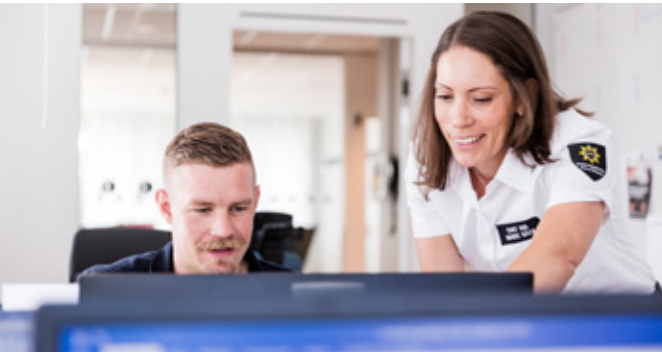
ÅRET HAR BLAND ANNAT ägnats åt att se över vårt interna arbetsmiljöarbete genom ett fokus på egen säkerhet vad det gäller skyddsutrustning och säkerhetsrutiner. Ett flertal riskanalyser har genomförts där vår hälsovårdspartner Previa har funnits med för att ge stöd. Resultatet har visat att vårt proaktiva

arbete behöver bli mer medvetande-gjort och det arbetet startas upp under kommande år. Sedan tidigare har medarbetare utfört ett framgångsrikt arbete inom konceptet "friska brandmän" och detta har nu breddats till att bli ett arbete för att synliggöra hela verksamheten. Det fortsatta arbetet för en välmående arbetsplats samlas nu under begreppet "frisk räddningstjänst" och sätter den proaktiva arbetsmiljön på kartan där alla yrkesgrupper och medarbetare involveras.

I SLUTET PÅ ÅRET genomförde vi medarbetardagar med samtlig personal, det vill säga ungefär 450 personer inom både heltids, RIB- och värnverksamheten. Vi fick lyssna till Edna Eriksson som är idé- och strategiutvecklare av mänskliga rättigheter. Denna föreläsning var en fortsättning i vårt arbete för en sund och inkluderande arbetsplats. Tidigare år har vi haft fokus på att motverka mobbning, sexuella trakasserier och kränkningar. Edna talade om likabehandling mot diskriminering med mänskliga rättigheter som grund. Det var viktiga dagar där vi fortsätter resan med att kompetensutveckla oss själva kring den mycket

viktiga frågan om mänskliga rättigheter och demokrati. För oss är det viktigt att vi kan säkerställa alla människors lika rättigheter och möjligheter samtidigt som vi har ett inkluderande förhållnings-sätt, både på vår arbetsplats och när vi möter människor i samhället.

UNDER ÅRET HAR VI också startat upp möjligheten att göra mätningar av vår psykosociala arbetsmiljö. Med hjälp av korta och återkommande så kallade pulsmätningar kring vår psykosociala arbetsmiljö, gör vi en temperaturmätning på hur läget är just vid den tidpunkt då mätningen genomförs. Korta och tätare mätningar ger oss ett mer tillförlitligt och aktuellt resultat och hjälper oss att bättra se och följa upp trender och mönster. Fördjupningar inom de olika områdena kommer regelbundet att ske, utifrån det behov vi ser inom olika verksamheter och grupper. Dessa pulsmätningar fokuserar på fem huvudområden: engagemang, arbets-sätt & verktyg, gemenskap & kultur, ledarskap & stöd samt stressnivå. Mätningarna kommer ge oss en övergripande bild av hur både organisationen och den enskilda arbetsgruppen mår.

Antal anställda vid utgången av 2021 (2020 års siffror inom parentes).

	Män		Kvinnor		Totalt	
Tillsvidareanställda	183	(181)	35	(33)	218	(214)
Deltidsbrandmän	181	(181)	17	(18)	198	(199)
Summa anställda	364	(362)	52	(51)	416	(413)
Brandvärn	36	(36)	9	(9)	45	(45)

De anställdas totala sjukfrånvaro under 2021 (2020 års siffror inom parentes).

Sjukfrånvaro	Män		Kvinnor		Totalt	
Procent av ordinarie arbetstid						
0–29 år	2,26	(1,19)	1,79	(0,50)		
30–49 år	3,42	(2,83)	2,37	(4,08)		
50– år	3,00	(3,28)	0,53	(3,81)		
Samtliga åldersgrupper					2,97	(2,88)
Varav långtidssjukskrivna					23,99	(41,27)

Förväntad utveckling

FRAMTIDENS RISKER kommer ställa stora krav på förändringar och anpassningar hos oss. Klimatförändringar leder till mer komplexa natur- och transportolyckor. Bränder, sprängningar eller hot om sprängningar kommer sannolikt användas allt oftare av människor för att kommunicera eller för att sprida oro. Samtidigt förändras det säkerhetspolitiska läget och kraven på vår förmåga att kunna hantera krigets verkningar ökar. Kraven på att bygga klimatsmart gör att fler hus kommer byggas höga, under jord, byggas tätt och med material som har andra och för oss nya egenskaper. Parallellt med detta ökar människors förväntningar på att få hjälp av oss vid olika typer av händelser, även hos de som väljer att bo långt från närmaste räddningsresurs.

DENNA UTVECKLING HAR legat till grund för förbundets strategiska plan och budget 2023–2027. För att möta framtidens risker har förbundet valt tre strategiska fokusområden för denna period. Dessa redovisades för medlemskom-

munerna under 2021 och landade i en samsyn kring förbundets övergripande inriktning och finansiering.

DET ENA OMRÅDET handlar om att stärka riskutsattas skydd. Om detta inte görs kommer sannolikt antal döda och svårt skadade i bränder öka. En ny befattning infördes hos oss från 2021, som har som syfte att stärka brandskyddet för de som behöver stärkt skydd, men både internt och externt behöver fler få upp ögonen för denna utsatta grupp.

DET ANDRA OMRÅDET handlar om utökad operativ förmåga. Det handlar till exempel om att kunna hantera framtidens olyckor till följd av förändrat klimat men även det säkerhetspolitiska läget. Det innebär också att möta en ökande larmfrekvens med de resurser vi har. Den förändrade olycksbilden kräver dessutom en ökad ledningsförmåga.

YTTERLIGARE ETT OMRÅDE handlar om att öka civilas insatser i verksamheten. Under höjd beredskap är vi beroende

av frivilliga för att klara vårt uppdrag. Konsekvenserna av den avmattade urbaniseringen och ett i övrigt större intresse att bo längre utanför tätorter, gör att frivilliga också behöver engageras för att kunna förhindra och ingripa vid olyckor.

I FRAMTIDEN KOMMER digitalisering och användandet av artificiell intelligens vara en nyckelfaktor även för oss. Eftersom vi är en samhällsviktig verksamhet som handhar känslig information, måste digitalisering och artificiell intelligens gå hand i hand med ett gott säkerhetskydd, något som också är kostnadsdrivande. Behovet av stark säkerhet kring IT och information har under 2021 visat sig via de IT-attacker som flera kommuner och andra verksamheter drabbats av.

EN FÖRUTSÄTTNING är nya utbildnings- och övningsmöjligheter, för att vi ska klara vårt uppdrag. Därför är byggandet av ett nytt räddningsövningsfält av avgörande betydelse.

Femårsöversikt

Femårsöversikt Räkenskapssammandrag (Tkr)						
RESULTATRÄKNING	2021	Budget 2021	2020	2019	2018	2017
Externa intäkter	28 369	25 231	24 625	26 911	26 912	22 580
Medlemsbidrag	199 021	199 066	195 533	192 787	189 908	187 059
Förändring avsättning SAP-R	2 490	0	1 701	4 617	2 615	4 626
Personalkostnader	-168 350	-165 939	-164 072	-159 441	-157 038	-152 224
Förändring avsättning SAP-R	-2 490	0	-1 701	-4 617	-2 615	-4 626
Övriga driftskostnader	-48 296	-47 418	-45 298	-47 886	-46 535	-45 312
Avskrivningar	-9 871	-10 500	-9 760	-10 097	-10 595	-11 422
Finansiellt netto	-149	-340	-279	-383	-460	-663
Årets resultat	724	100	749	1 891	2 192	18
BALANSRÄKNING						
Materiella anläggningstillgångar	53 499		55 151	54 364	54 894	59 284
Finansiella anläggningstillgångar	58 142		55 652	53 951	49 334	46 719
Omsättningstillgångar	27 988		30 116	23 029	23 034	25 809
Summa tillgångar	139 629		140 919	131 344	127 262	131 812
Eget kapital	15 508		14 784	14 036	12 145	9 953
Avsättningar	58 142		55 652	53 951	49 334	46 719
Långfristiga skulder	17 503		21 913	15 171	18 237	26 738
Kortfristiga skulder	48 476		48 570	48 186	47 546	48 402
Summa eget kapital och skulder	139 629		140 919	131 344	127 262	131 812

Investeringar

INVESTERINGAR 2021 (Tkr)	Budget	Utfall
Höjdfordon stege (slutfaktura från 2020)	2 000	2 631
RCB-fordon	300	128
FIP Vikingstad	0	282
Fordon yttre befäl (2022)	3 000	0
3 x FIB "RIB-bilar"	1 200	1 256
FIP Åtvidaberg påbyggnad	0	85
Båt (2022)	400	0
2 x servicefordon teknik, (levereras 2022)	600	0
Motorspruta (2022)	600	0
Utrymme inventarier/teknik	200	274
Ljudsystem Kallerstad	0	99
Utalarmingsteknik	1 000	0
IT-stöd fordon (från 2020)	2 800	2 265
Klippverktyg	1 000	485
Slang	500	487
Digital utveckling	250	221
Provisorisk lagerhall	300	285
Summa investeringar	14 150	8 498

Verksamhetsuppföljning

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING 2021 (Tkr)				Intäkter				Kostnader			
Verksamhet	Årsbudget	Utfall	Differens	Årsbudget	Utfall	Differens	Netto-differens	Årsbudget	Utfall	Differens	Netto-differens
Förbundsledning*	201 309	203 315	2 006	43 088	43 792	-704	1 302	43 088	43 792	-704	1 302
Heltidsstationer	0	98	98	84 758	85 800	-1 042	-944	84 758	85 800	-1 042	-944
Deltidsstationer	56	0	-56	32 497	32 373	124	68	32 497	32 373	124	68
Samhällsskydd	5 814	5 873	59	7 036	7 014	22	81	7 036	7 014	22	81
Utbildning	3 460	2 087	-1 373	7 858	6 820	1 038	-335	7 858	6 820	1 038	-335
Teknik	1 083	1 954	871	21 924	22 952	-1 028	-157	21 924	22 952	-1 028	-157
Operativ ledning	12 575	14 064	1 489	27 035	27 915	-880	609	27 035	27 915	-880	609
Totalt	224 297	227 391	3 094	224 196	226 666	-2 470	624	224 196	226 666	-2 470	624

*Exklusive förändring i avsättningen av SAP-R, som bokförs både på kostnadssidan och intäktssidan.

Resultaträkning (tkr)

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Verksamhetens externa intäkter	1	28 369	24 625
Verksamhetens kostnader	2, 3	-219 136	-211 071
Avskrivningar	4, 5	-9 871	-9 760
Summa verksamhetens nettokostnader		-200 638	-196 206
Medlemsbidrag	6	201 511	197 234
Verksamhetens resultat		873	1 028
Finansiella intäkter		0	2
Finansiella kostnader	7	-149	-281
Resultat efter finansiella poster		724	749
Årets resultat		724	749

Balansräkning (tkr)

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Bygg- och markanläggningar	4	698	472
Maskiner och inventarier	5	52 801	54 679
Summa materiella anläggningstillgångar		53 499	55 151
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar	10	58 142	55 652
Summa finansiella anläggningstillgångar		58 142	55 652
Summa anläggningstillgångar		111 641	110 803
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	8	27 988	30 116
Kassa och bank		0	0
Summa omsättningstillgångar		27 988	30 116
Summa tillgångar		139 629	140 919
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat		14 784	14 035
Årets resultat		724	749
Summa eget kapital	9	15 508	14 784
Avsättningar			
Avsättningar för särskild avtalspension	10	58 142	55 652
Summa avsättningar		58 142	55 652
Skulder			
Långfristiga skulder	11	17 503	21 913
Kortfristiga skulder	12	48 476	48 570
Summa skulder		65 979	70 483
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		139 629	140 919
Ansvarsförbindelser och pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar och skulder		0	0
Kapital i överskottsfond hos Skandia Liv		1 205	325

Kassaflödesanalys (tkr)

	2021-12-31	2020-12-31
Tillförda medel		
Resultat efter finansiella poster	724	749
Justering för av- och nedskrivningar	9 871	9 760
Realisationsvinster anläggningstillgångar	116	0
Ökning/minskning avsättningar	2 490	1 701
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	12 969	12 210
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	2 128	-7 087
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-94	384
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 034	-6 703
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-8 736	-10 547
Justeringar för effekt av utrangeringar	633	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-2 490	-1 701
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-10 593	-12 248
Finansieringsverksamheten		
Ökning/minskning av långfristiga skulder	-4 410	6 741
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-4 410	6 741
Årets kassaflöde	0	0
Likvida medel vid årets början	0	0
Likvida medel vid årets slut	0	0
Förändring av likvida medel	0	0

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning i tillämpliga delar.

Materiella anläggningstillgångar

Fordon, inventarier och fastighetsanläggningar med minst tre års ekonomisk livslängd och ett anskaffningsvärde på minst 1,5 prisbasbelopp redovisas som materiella anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Förbundet tillämpar komponentavskrivning. Avskrivningarna för varje investering påbörjas månaden efter tillgången tagits i bruk.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Markanläggningar	20 år
Fastighetsanläggningar	5–10 år
Fordon	8–15 år
Övrigt räddningstjänstmaterial	5–10 år
Inventarier	3–10 år
IT-utrustning	3 år

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp, som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

Avsättningar

Under avsättningar redovisas pensionsskuldsökningen för den del av utryckningspersonalen som har rätt till särskild avtalspension, vilket endast berör personal från Norrköpings och Linköpings kommuner.

Pensionsrätten inarbetas löpande och kostnadsförs enligt beräkningar gjorda av förbundets pensionsadministratör. Beräkningarna har skett enligt ”Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld - RIPS 19” utarbetat av Sveriges Kommuner och Regioner. Vid beräkning av särskild avtalspension har en genomsnittlig pensionsålder på 60 år använts. De personer som kan få särskild avtalspension i förbundet har dock rätt att ta ut pensionen från 58 års ålder. Historiskt har pensionsåldern varit högre än 58 år. Förändring av skulden redovisas i resultaträkningen.

Upparbetad pensionsrätt för personal som vid förbunds-bildningen 2010-01-01 övergick till anställning i förbundet redovisas och bekostas av respektive medlemskommun.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal där förbundet är leastagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal). Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Noter

	2021-12-31	2020-12-31
NOT 1 VERKSAMHETENS EXTERNA INTÄKTER		
Utbildning	2 087	1 991
Felaktiga automatlarm	7 921	7 862
Årsavgift automatlarm	4 554	4 411
Avtal, räddningstjänst	9 770	8 743
Vitesbloopp stegbilar	1 123	0
Övriga intäkter	2 014	953
Övriga bidrag	900	665
Summa	28 369	24 625
NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Köpta tjänster	-15 582	-15 065
Personalkostnader	-165 581	-161 672
Kostnader SAP-R	-5 259	-4 101
Övriga kostnader	-32 714	-30 233
Summa	-219 136	-211 071
NOT 3 RÄKENSKAPSREVISION		
Kostnader för räkenskapsrevision av sakkunnigt biträde	-75	-75
Summa	-75	-75
NOT 4 BYGG- OCH MARKANLÄGGNINGAR		
Ingående anskaffningsvärde	1 585	1 585
Investeringar under året	394	0
Utgående anskaffningsvärde	1 979	1 585
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 113	-1 014
Årets avskrivningar	-168	-99
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 281	-1 113
Bokfört värde bygg- och markanläggningar	698	472

	2021-12-31	2020-12-31
NOT 5 MASKINER OCH INVENTARIER		
Ingående anskaffningsvärde	140 895	134 418
Investeringar under året	8 342	10 547
Utrangeringar under året	-2 773	-4 070
Utgående anskaffningsvärde	146 464	140 895
Ingående ackumulerade avskrivningar	-86 216	-80 625
Årets avskrivningar	-9 705	-9 661
Avskrivningar hänförliga till utrangeringar	2 258	4 070
Utgående ackumulerade avskrivningar	-93 663	-86 216
Bokfört värde maskiner och inventarier	52 801	54 679
Specifikation per anläggningsslag		
Inventarier	8 187	7 032
Fordon	44 497	47 647
Pågående investeringar	117	0
Summa	52 801	54 679
NOT 6 MEDLEMSBIDRAG		
Grundläggande medlemsbidrag		
Linköpings kommun	93 886	91 893
Norrköpings kommun	82 334	80 849
Söderköpings kommun	9 405	9 359
Valdemarsviks kommun	6 386	6 434
Åtvidabergs kommun	7 010	6 998
Summa grundläggande medlemsbidrag	199 021	195 533
Förändring av upplupna medlemsbidrag för SAP-R-kostnader		
Linköpings kommun	1 326	905
Norrköpings kommun	1 164	796
Summa	201 511	197 234

	2021	2020
NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER		
Bankavgifter	-25	-41
Räntekostnader	-124	-240
Summa	-149	-281
NOT 8 KORTFRISTIGA FORDRINGAR		
Kundfordringar	20 500	21 603
Ingående moms skattefri verksamhet	1 922	1 707
Diverse kortfristiga fordringar	1 052	347
Förutbetalda kostnader	3 592	5 421
Upplupna intäkter	922	1 038
Summa	27 988	30 116
NOT 9 EGET KAPITAL		
Ingående balans	14 784	14 035
Årets resultat	724	749
Utgående balans	15 508	14 784

	2021	2020
NOT 10 AVSÄTTNINGAR FÖR SÄRSKILD AVTALSPENSION		
Ingående avsättning	55 652	53 951
Pensionsutbetalningar	-3 259	-2 732
Nyintjänad pension inkl ränte- och basbeloppsuppräkringar	5 263	3 568
Förändring av löneskatt	486	865
Utgående avsättning	58 142	55 652
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %
NOT 11 LÅNGSIKTIGA SKULDER		
Utnyttjande av checkkredit	17 503	21 713
Övriga depositioner	0	200
Summa	17 503	21 913
Förbundet är ansluten till ett koncernkonto, Norrköpings kommun är konto-havare gentemot kreditgivande bank. Beviljad kredit uppgår till 75 miljoner. Inga panter eller ansvarsförbindelser är ställda för krediten.		
NOT 12 KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	5 884	3 693
Utgående moms	1 034	889
Personalens skatt och arbetsgivaravgifter	3 750	4 288
Upplupna semesterlöner	9 635	9 476
Upplupen kompledighetsskuld	393	436
Upplupen pensionskostnad	5 201	5 355
Upplupen särskild löneskatt	4 066	3 977
Övriga upplupna kostnader	446	966
Förutbetalda intäkter	18 067	19 490
Summa	48 476	48 570

Förbunds direktionen 2021

Förbunds direktionen för Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland tillsammans med förbunds direktören avlämnar 11 mars denna årsredovisning.

FÖRBUNDS DIREKTION

Linnea Jägestedt (M), Linköping
Magnus Cato (S), Norrköping
Lina Alm (M), Norrköping
Conny Delerud (S), Linköping
Bengt Wastesson (KD), Söderköping
Anders Carlsson (C), Valdemarsvik
Lars-Åke Bergstrand (S), Åtvidaberg

FÖRBUNDS DIREKTIONENS ERSÄTTARE

Christian Widlund (C), Norrköping
Christer Frey (M), Norrköping
Yvonne de Martin (C), Linköping
Sofia Bjelke (S), Linköping
Sonnie Knutling (S), Söderköping
Per Hollertz (M), Valdemarsvik
Joakim Magnusson (C), Åtvidaberg

Övre raden: Christer Frey (M), Ulf Lago (förbunds direktör RTÖG), Linnea Jägestedt (M), Magnus Cato (S), Pia Andersson (RTÖG), Lars-Åke Bergstrand (S), Sonnie Knutling (S) Andra raden: Yvonne de Martin (C), Anders Carlsson (C), Conny Delerud (S), Bengt Wastesson (KD), Lena Nilsson (RTÖG) Tredje raden: Per Hollertz (M), Ingela Wik (RTÖG), Per Nisser (RTÖG), Lina Alm (M), Sofia Bjelke (S) Nedre raden: Jonas Holmgren (RTÖG), Christian Widlund (C) Saknas i bild: Joakim Magnusson (C)

Revisionsberättelse 2021

Till: Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland, Norrköpings kommunfullmäktige, Linköpings kommunfullmäktige, Åtvidabergs kommunfullmäktige, Söderköpings kommunfullmäktige, Valdemarsviks Kommunfullmäktige

VI, AV FULLMÄKTIGE UTSEDDA REVISORER

har granskat den verksamhet som bedrivits i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (organisationsnummer 222000-2758) av dess direktion. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbunds direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räken-

skaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

VI BEDÖMER sammantaget att förbunds direktionen i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland har bedrivit verksamheten på ett

ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

VI BEDÖMER att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

VI BEDÖMER att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

VI BEDÖMER sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

VI TILLSTYRKER, att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Norrköping den 23 mars 2022

Tommy Svensson Förtroendevald revisor utsedd av Norrköpings kommun	Gunnel Öman Genneback Förtroendevald revisor utsedd av Linköpings kommun	Göran Ekdahl Förtroendevald revisor utsedd av Norrköpings kommun	Berit Karlsson Lehnér Förtroendevald revisor utsedd av Linköpings kommun

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA GÖTALAND

Besök Albrektsvägen 150, Norrköping
Post Albrektsvägen 150, 602 39 Norrköping
Växel | 010-480 40 00
E-post | info@rtog.se

 WWW.RTOG.SE

 FACEBOOK.COM/RTOG

 LINKEDIN.COM - RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA GÖTALAND

 INSTAGRAM.COM/RADDNINGSTJANSTENOSTRAGOTALAND

Räddningstjänsten
Östra Götaland

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

FÖRBUNDSREVISIONEN

Till:

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland
Norrköpings kommunfullmäktige
Linköpings kommunfullmäktige
Åtvidabergs kommunfullmäktige
Söderköpings kommunfullmäktige
Valdemarsviks Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse 2021

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (organisationsnummer 222000-2758) av dess direktion. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Förbundsdirektionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Vi bedömer sammantaget att förbundsdirektionen i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

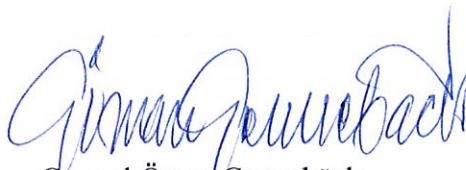

Vi tillstyrker, att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Norrköping den 23 mars 2022

Tommy Svensson
Förtroendevald revisor
utsedd av Norrköpings kommun

Gunnel Öman Genneback
Förtroendevald revisor
utsedd av Linköpings kommun

Göran Ekdahl
Förtroendevald revisor
utsedd av Norrköpings kommun

Berit Karlsson Lehnér
Förtroendevald revisor
utsedd av Linköpings kommun

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisionsredogörelse 2021

Granskning av Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götalands bokslut och årsredovisning 2021

Basgranskning av Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland 2021

Granskning av Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götalands delårsrapport per 31 augusti 2021

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

FÖRBUNDSREVISIONEN

REVISIONSREDOGÖRELSE 1(2)

2022-03-23

KR 2021/0018

Revisionsredogörelse 2021

Inledning

En viktig del i förbundsrevisorernas arbete är planeringen, där valet av granskningsområde blir avgörande för revisionens resultat. Revisionens granskning sker därför utifrån en riskbedömning som dokumenteras i en revisionsplan. Revisorernas samlade bedömning finns i revisionsberättelsen och de väsentligaste synpunkterna finns sammanfattade i denna revisionsredogörelse.

Årets övergripande granskning har skett i dialog med förbundets ledning. Varje granskning har dokumenterats i en rapport som kommuniceras med förbundet.

Revisionens arbete

Under året har revisionen utförts av fyra förtroendevalda revisorer, 2 från Linköping och 2 från Norrköping. Revisorerna har i sitt arbete biträttas av sakkunniga från revisionskontoret i Norrköping och Linköping. I förbundet ingår även tre andra medlemskommuner, Åtvidaberg, Söderköping och Valdemarsvik. Dessa tre kommuner har inte någon egen revisor i förbundsrevisionen och därför avser förbundsrevisionen att efter årets granskning inbjuda till ett möte med dessa revisorer. Avsikten är att ge dessa revisionsgrupper möjligheten att ställa frågor om revisionen och ge sitt perspektiv på räddningstjänsten i förbundet.

Budgeten för revisionens arbete har uppgått till 130 tkr.

Revisionen i sammandrag

Granskning av Delårsrapport 2021

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland har upprättat en delårsrapport (tertiärsrapport) med helårsprognos per den 31 augusti 2021.

Revisorerna bedömde resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt förenligt med de mål ägarna beslutat om, såväl de finansiella som verksamhetsmässiga.

2022-03-23

Basgranskning 2021

Revisorerna har även genomfört en översiktlig granskning av förbundets verksamhet, ekonomi och interna kontroll. De slutsatser som basgranskningen lyfter är följande:

- Den sammantagna bedömningen är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten huvudsakligen är ändamålsenlig och tillfredsställande.
- Den sammantagna bedömningen är att förbundets styrning, ledning, uppföljning och kontroll av ekonomin i huvudsakligen är tillfredsställande.
- Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig.

Granskning av årsredovisning och bokslut 2021

Revisorerna har genomfört en granskning av bokslut och årsredovisning. Den samlade bedömningen är att dessa är upprättade enligt god redovisningssed i kommunal verksamhet och att räkenskaperna är i god ordning.

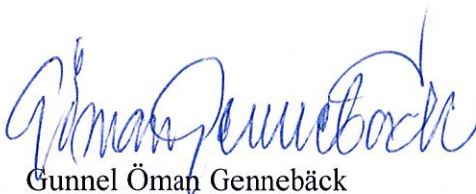
Beslut om revisionsredogörelsen 2021

Revisionsredogörelsen för kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland år 2021 fastställdes av förbundsrevisionen den 23 mars 2022.

FÖRBUNDSREVISIONEN

Tommy Svensson
Förtroendevald revisor

Gunnel Öman Genneback
Förtroendevald revisor

Göran Ekdahl
Förtroendevald revisor

Berit Karlsson Lehnér
Förtroendevald revisor

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

**Granskning av bokslut och
årsredovisning
2021**

1. Inledning

Denna rapport behandlar vår granskning av Räddningstjänsten Östra Götalands bokslut och årsredovisning 2021.

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen ska genomföras enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen.

Granskningen har utförts av Anna Holmberg och Pernilla Östling från Norrköpings kommuns revisionskontor.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att översiktligt pröva om årsbokslutet och räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är förenligt med de mål förbundsdirectionen beslutat. Denna granskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande Lag om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?
- Har balanskravet uppfyllts?
- Har målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts och är resultatet i årsredovisningen förenligt med förbundsdirectionens mål, såväl finansiella som för verksamheten?

1.2 Metod

Granskningen grundas på en analys av resultat- och balansräkning samt en utökad granskning av poster och processer som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

Denna rapport har kvalitetssäkrats enligt revisionskontorets checklista för kvalitetssäkring av rapport, som baseras på Skyrev:s regler. Rapporten har faktagranskats av förbundets chefsekonom.

1.3 Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som har bildat underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på;

- Kommunallag (2017:725)
- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning

1.4 Avgränsning

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med särskilt beaktande av den kommunala särarten. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen har genomförts med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att vi har koncentrerat våra insatser där risken för väsentliga fel är som störst.

Detta innebär att det kan finnas brister vi inte identifierat i årets revision, men som kan visa sig i senare års revisioner.

2. Resultat av granskningen

2.1 Resultaträkning och övergripande analys

Resultaträkning, tkr	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Verksamhetens externa intäkter	28 369	24 625
Verksamhetens kostnader	-219 136	-211 071
Avskrivningar	-9 871	-9 760
Verksamhetens nettokostnader	-200 638	-196 206
Medlemsbidrag	201 511	197 234
Verksamhetens resultat	873	1 028
Finansiella intäkter	0	2
Finansiella kostnader	-149	-281
Resultat efter finansiella poster	724	749
Årets resultat	724	749

Budgeterat resultat för året var 100 tkr att jämföra med utfallet 724 tkr. Förbundets verksamhet har likt andra delar av samhället även 2021 påverkats av den rådande pandemin, exempelvis har inte utbildnings- och uppsökandeverksamheten kunnat genomföras som det var planerat. I årets resultat finns engångsposter utifrån erhållna intäkter (vite) 1,1 mnkr som härrör till försenade leveranser av investeringar som ej budgeterats. Det finns även personalrelaterade poster som överstiger budget bla pensionskostnader.

2.2 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål:

- Det egna kapitalet ska motsvara minst 5% av nettoomsättningen.

Det egna kapitalet uppgår till 15 508 tkr per 31 december 2021 vilket motsvarar 6,7 % av nettoomsättningen på 229 880 tkr.

- Investeringarna ska inte över tid överstiga 15 mnkr per år.

Årets investeringar uppgår till 8,5 mnkr per 31 december 2021.

Balanskrav:

- Förbundets resultat före finansiella mål enligt balanskravet per 31 december 2021 uppgår till 724 tkr.

Vi delar förbundets bedömning att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning är uppnått.

Förbundets redovisar en sammanfattning av måluppfyllelsen av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Av sammanställningen framgår att av 9 mål uppfylls 5 mål och att 4 mål är delvis uppfyllda. För varje mål lämnas en utvärdering. Till respektive verksamhetsmål finns kriterier och indikatorer för att mäta måluppfyllelsen.

Vi delar förbundets bedömning av verksamhetsmålen.

3. Bedömning revisionsfrågor

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande Lag om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?

Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt gällande lag och rekommendationer.

- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Har balanskravet uppfyllts?

Vår bedömning är att balanskravet är uppfyllt.

- Har målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts och är resultatet i årsredovisningen förenligt med förbundsdirektionens mål, såväl finansiella som för verksamheten?

Vi delar förbundets uppfattning att samtliga finansiella mål är uppfyllda och att av de nio verksamhetsmålen är fem uppfyllda och fyra delvis uppfyllda.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

**Basgranskning
2021**

2022-03-23

KR 2021/0018

Handläggare, titel, telefon

Anna Holmberg, sakkunnig revisor

011-15 17 98

Revisionsrapport av kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Innehållsförteckning

1. Inledning.....2
2. Kommunalförbundets ansvarsområde.....3
3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer 3

Ankom: 2022-04-29 Ärende: KS-SA.2022.53 Handling: 406786

1. Inledning

Förbundsrevisorerna ska varje år granska Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland. Granskningen ska genomföras enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen. Utifrån revisorernas riskanalys 2021 har ett fokus i granskningen legat på förbundets styrning av ekonomi med hänsyn till besparingskrav, samhällsutveckling, befolkningsökning, lagstiftning, mm.

1.1 Revisionsfrågor

Denna basgranskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillfredsställande?
- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillfredsställande?
- Har förbundet en tillräcklig intern kontroll?

1.2. Metod och avgränsning

Räddningstjänsten Östra Götaland är granskad på ett övergripande sätt vilket innebär att vi utifrån ett särskilt granskningsprogram gått igenom vissa styrande processer för förbundet. Den metod granskningen baseras på är systematiska dokumentstudier samt intervjuer. Det innebär att vi i första hand granskat om förbundet har system och rutiner för en fungerande styrning av verksamheten. Tillämpningen har inte granskats fullt ut. Intervjuer har skett med politiker och tjänstepersoner. De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och nedanstående revisionskriterier.

1.3. Kvalitetssäkring

Denna rapport är sakgranskad av de som intervjuats. Slutsatserna och revisionsbedömningarna ansvarar revisionskontoret för. Rapporten är även kvalitetssäkrad enligt Skyrevs¹ rekommendationer av stadsrevisor i Norrköpings kommun, Caroline Nyman.

1.4. Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland.

---

¹ Skyrev är en yrkesförening för yrkesrevisorerna i primärkommuner. Föreningen ger ut och normerar yrkesrevisorernas arbete. www.skyrev.se

Granskningen utgår ifrån följande revisionskriterier:

- Lagstiftning (kommunallag, förvaltningslag, speciallagstiftning)
- Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland, 2020-03-04
- Överenskommelse mellan medlemmarna och Räddningstjänsten Östra Götaland, 2020-03-24
- Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

2. Kommunalförbundets ansvarsområde

Förbundets medlemmar är Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner. Förbundet har 416 anställda (45 brandvärmän) som fördelar sig på fyra heltidsstationer, tolv deltidstationer, fyra räddningsvårn och två utbildningsanläggningar. Förutom uttryckande verksamhet arbetar Räddningstjänsten Östra Götaland för färre olyckor och minskade skador genom utbildning och information samt stödjer företag och organisationer i deras säkerhetsarbete. En del av verksamheten är även myndighetsutövning i form av tillsyn som sker i en förebyggande verksamhet.

Förbundet arbetar i medlemskommunerna med olycksförebyggande åtgärder, räddningsinsatser samt risk- och sårbarhetsanalyser. Förbundet stödjer även medlemskommunerna med säkerhetsarbete och krishantering.

3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer

3.1. Styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamhet

Direktionen har haft åtta sammanträden under 2021, vilka delvis genomförts med ledamöter och suppleanter på distans via länk.

Sedan 2016 finns en fastställd styrmodell för förbundet. Syftet är att skapa en helhet från direktionen till tjänstemannaorganisationen (som även inkluderar medlemskommunerna) för att uppnå en effektiv och ändamålsenlig styrning och ledning av förbundet.

Från och med 2020 gäller den nya förbundsordning och överenskommelse mellan medlemskommunerna och förbundet.

Förbundsdirektionens avsiktsförklaring för åren 2020-2023 fastställdes 2019. I avsiktsförklaringen anges fyra inriktningsmål för; olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst, stärkt säkerhet för enskilda, en attraktiv arbetsplats med stärkt chefskap och ett växande förbund med stabil ekonomi. Utifrån denna och i enlighet med förbundets styrmodell har direktionen vid sitt sammanträde i december 2020 fastställt verksamhetsplanen och budgeten för 2021. Förbundets verksamhetsplan har

2022-03-23

nio mål, till vilka kriterier och indikatorer kopplas för att mäta måloppfyllelsen. Förbundet har valt att fortsätta med samma mål som fanns inför 2020 med vissa förändringar, bl a inom mål kring stärkt säkerhet för grupper och individer. Verksamhetsplanen och målen följs upp och redovisas för direktionen varje tertiäl, samtliga uppföljningar behandlas som beslutsärenden av direktionen. Enligt årsrapporteringen för 2021 bedöms fem mål vara uppfyllda och fyra mål delvis uppfyllda.

De fyra mål som bedöms vara delvis uppfyllda är likt föregående år främst mål som bygger på fysiska kontakter. Denna del av verksamhet har inte kunnat genomföras enligt plan på grund av den rådande pandemin.

Inför 2021 fattade direktionen beslut om att genomföra vissa organisatoriska förändringar avseende de så kallade "särskilda operativa förmågorna". De inom förbundet befintliga särskilda förmågorna, räddningsdykning, hantering av större kemikalieolyckor och höghöjdsräddning finns nu placerat på färre stationer. Detta sker utifrån en förändrad riskbild och samhällsutveckling, där det finns behov av att komplettera förbundets verksamhet med nya särskilda förmågor. Enligt plan ska utveckling av de nya särskilda förmågorna inom sök- och räddningsinsatser samt brandsläckning i komplicerade miljöer påbörjas under 2022 för att finnas i ordinarie verksamhet från 1 juli 2023.

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har reviderats och trädde ikraft 1 januari 2021. Föreskrift gällande handlingsprogram samt ledning av kommunal räddningstjänst trädde i kraft 1 januari 2022. En av förändringarna i samband med revideringen av lagstiftningen är att MSB² tagit över tillsynen av förbundet från Länsstyrelsen. MSB har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst, MSBFS 2021:1. Förbundet har utifrån det under hösten 2021 arbetat fram ett nytt handlingsprogram för skydd mot olyckor. Direktionen fastställde vid sitt sammanträde i oktober ett utkast som därefter gått ut på remiss till berörda myndigheter, kommuner och organisationer. Beslut om nytt handlingsprogram för skydd mot olyckor har tagits på nya årets första sammanträde.

Förbundets verksamhet har likt andra delar av samhället även under 2021 påverkats av pandemin. Den särskilda förvaltningsledningen som infördes under 2020 med anledning av spridningen av viruset Corona, har även under delar av 2021 varit aktiv. Den sk förvaltningsstaben har haft kontinuerliga möten som dokumenterats. Uppföljning har skett av vidtagna åtgärder och beslut.

---

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Revisionsbedömning

Direktionen har inför och under verksamhetsåret agerat aktivt och fattat beslut både utifrån det korta och långa perspektivet i sin styrning av verksamheten.

Vår granskning visar att det skett en utveckling och nivåhöjning, utifrån föregående års uppföljning och med hänsyn till förändringar i samhället, på en del av målen i förbundets verksamhetsplan. Vi rekommenderar direktionen att fortsätta formulera fler utmanande mål för att nå en kontinuerlig utveckling.

Förbundets styrmodell är från 2016. Det har skett förändringar i förbundets organisation och vi kan även se att direktionens styrning och ledning utvecklats jämfört med 2016. Vi rekommenderar direktionen att göra en översyn av sin styrmodell för att säkerställa att den samspelar med dagens organisation och direktionens styrning och ledning av verksamheten.

Vi ser positivt på att förbundet hörsammat våra synpunkter och gjort samtliga uppföljningar av verksamhetsplanen och internkontrollplanen till beslutsärenden.

Vår sammanfattande bedömning är att förbundets styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten huvudsakligen är ändamålsenlig och tillfredsställande.

Tillfredsställande	Inte helt tillfredsställande	Delvis tillfredsställande	Inte tillfredsställande

3.2. Styrning, ledning, uppföljning och kontroll av ekonomi

I november 2019 antog direktionen dokumentet Vägen framåt RTÖG 2030, ett strategiskt dokument utifrån att samhällsutvecklingen, befolkningsökningen leder till en ökad efterfrågan på förbundets tjänster samtidigt som man ser utmaningar i den offentliga ekonomin. Direktionen fastställde drifts- och investeringsbudget för 2021 och plan 2022-2025 i december 2020. I budgethandlingen finns en tydlig koppling till förbundets mål och inriktning samt "Vägen framåt RTÖG 2030". Inför 2021 har direktionen även genomfört besparingar om 4 mnkr för att nå en budget i balans.

Direktionen har kontinuerliga dialoger med medlemskommunerna och under året har ett fokus legat på förbundets långsiktiga verksamhet och ekonomi. Förbundet fick under hösten avslag på den hemställan till medlemskommunerna om ökat medlemsbidrag för 2022. Detta har resulterat i att förbundet gjort ytterligare översyn av både intäkter och kostnader, viss planerad verksamhetsutveckling har fått flyttats framåt.

Medlemskommunerna har under 2021 godkänt att förbundet investerar i nytt övningsfält samt att hänsyn ska tas i kommande budgetarbete för en ökad medlemsavgift till förbundet. Förbundet har under året tecknat ett

2022-03-23

optionsavtal på mark i Norsholm. Enligt plan ska det nya övningsfältet tas i bruk 2025.

I september respektive oktober 2021 fastställde direktionen den strategiska planen för 2023-2027 med en konsekvensanalys därefter förslag till budget 2023-2027, utifrån "Vägen framåt RTÖG 2030". I handlingarna redovisas förbundets nödvändiga utveckling och konsekvenser för perioden 2023-2027. Enligt direktionen behöver förbundets verksamhet stärkas inom flera områden för att nå målen i RTÖG 2030 samt uppfylla gällande lagstiftning.

Direktionen får likt tidigare år löpande ekonomisk uppföljning i form av utfall i jämförelse med periodiserad budget. Tertiärsvis³ sker en mer omfattande rapportering, både i text och siffror, där både periodens utfall och det prognostiserade utfallet för året jämförs med budget. Av underlagen framgår vad eventuella avvikelser beror på och det finns en analys avseende det prognostiserade utfallet för året. I rapporteringen finns även en övergripande redovisning av verksamhetsplanens måluppfyllelse. Förbundets totala budget fördelas ut på de olika verksamhetsgrenarna och periodiseras per månad så att hänsyn tas till fluktuationer över året.

Revisionsbedömning

Direktionen har inför och under verksamhetsåret agerat aktivt och fattat beslut både utifrån det korta och långa perspektivet i sin ekonomistyrning.

Förbundet har ett relativt stabilt eget kapital och uppfyller de ekonomiska krav medlemskommunerna ställt på förbundet. Vi ser i vår granskning de utmaningar, som direktionen även själva identifierat, en samhällsutveckling som tenderar öka kraven och efterfrågan på förbundets verksamhet samtidigt som den offentliga ekonomin står inför kommande utmaningar. Redan under 2022 kommer förbundet ha ekonomiska utmaningar utifrån att de inte fått utökade medlemsbidrag.

Vi rekommenderar direktionen att fortsätta ha ett fokus på att aktivt följa och vidta åtgärder vid behov utifrån förbundets ekonomiska utveckling.

Vår bedömning är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av ekonomin i huvudsakligen är tillfredsställande.

Tillfredsställande	Inte helt tillfredsställande	Delvis tillfredsställande	Inte tillfredsställande

3.3. Intern kontroll

Direktionen fastställde internkontrollplanen för 2021 vid sitt sammanträde i december 2020.

---

³ Per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsbokslut)

Förbundet har inför framtagandet av internkontrollplanen genomfört en övergripande risk- och väsentlighetsanalys. En bruttolista med risker finns framtagen utifrån en kartläggning/inventering som därefter värderats och prioriterats. I riskanalysen finns även ett ställningstagande till hur respektive risk ska hanteras/förebyggas och hur kontroll ska ske. Förbundets internkontrollrepresentanter har tagit del av bruttolistan och varit delaktiga vid urvalet till förbundets internkontrollplan som omfattar tio kontrollområden.

Uppföljning av internkontrollplanen genomförs varje tertiäl och återrapporteras vid dessa tillfällen även till direktionen. Det är främst tjänstepersoner som genomfört kontroller enligt internkontrollplanen. Direktionens internkontrollrepresentanter har varit delaktiga i uppföljningen och i förslag till åtgärder vid avvikelser.

I årets uppföljningar av internkontrollplanen går att utläsa att avvikelser har noterats vid kontroller. En del av dessa avvikelser beror på den rådande pandemin. Förbundet vidtar åtgärder vid avvikelser och det går att utläsa att det till viss del ger effekt vid efterkommande uppföljning.

Revisionsbedömning

Det finns en bredd i förbundets riskanalys som främst utgår från verksamhetsplanens mål och därigenom även kopplar till förbundsordning, riktlinjer, styrdokument och lagstiftning. Det är förbundsrådet som genomfört risk- och väsentlighetsanalysen. För att utveckla risk- och väsentlighetsanalysen ytterligare inför kommande år rekommenderar vi förbundet att mer involvera hela organisationen inklusive direktionen i detta arbete. Med syftet att både "fånga upp" eventuellt ytterligare risker och öka förståelsen för en god intern styrning och kontroll.

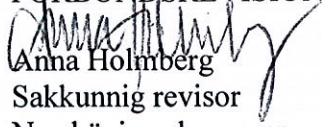
Vi rekommenderar direktionen att fortsätta att arbeta aktivt med att vidta åtgärder vid konstaterade brister för att nå en ökad efterlevnad av tex riktlinjer, mm.

Vår granskning visar att det finns både en riskmedvetenhet och en god intern styrning och kontroll i förbundet. Ett tydligt exempel är den särskilda förvaltningsledningens arbete och dokumentation.

Vår bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig.

Tillräcklig	Inte helt tillräcklig	Delvis tillräcklig	Inte tillräcklig

FÖRBUNDSREVISIONEN

Anna Holmberg
Sakkunnig revisor
Norrköpings kommun

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2021

NORRKÖPING

Revisionskontoret

Revisionsrapport

1(6)

2021-10-20

KR 2021/0018

Handläggare, titel, telefon

Anna Holmberg, sakkunnig revisor

011-15 17 98

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2021

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
3. Resultat av granskningen	5
4. Bedömning revisionsfrågor	6

Ankom: 2022-04-29 Årende: KS-SA.2022.53 Handling: 406785

Postadress
Norrköpings kommun
Revisionskontoret

601 81 Norrköping

Besöksadress
Dalsgatan 14

Telefon
011-15 00 00

Telefax
011-15 17 90

E-post
revisionskontoret@norrkoping.se
Internet
www.norrkoping.se/revision

1. Sammanfattning

Väsentliga bedömningar/iakttagelser som har noterats i granskningen är;

- Prognosen per 31 augusti för helåret 2021 visar ett resultat för förbundet om 465 tkr. Vilket innebär att de av förbundet i delårsrapporten angivna finansiella målen beräknas uppnås utifrån de fakta och prognoser som idag är kända.
- Prognos per 31 augusti för helåret 2021 visar att några av verksamhetsmålen kommer vara svåra att nå då de förutsätter externa kontakter, en verksamhet som på grund av den rådande pandemin legat nere.
- Vår bedömning är att förbundet uppfyller balanskravet per delåret. Och vi delar förbundets bedömning att utifrån de fakta och prognoser som idag är kända kommer förbundet att klara balanskravet för helåret.

2. Inledning

Vi vill uppmärksamma läsaren på att våra analyser kommer löpande i rapporten tillsammans med iakttagelser.

Denna rapport behandlar vår översiktliga granskning av Räddningstjänsten Östra Götalands delårsrapport per 31 augusti 2021.

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen ska genomföras enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen.

Redovisningsrevisionen ska ge revisorerna underlag för att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Den omfattar granskning av förbundets årsredovisning, delårsrapport, intern kontroll samt granskning av olika system och redovisningsrutiner.

Enligt kommunallagen ska revisorerna granska en delårsrapport som omfattar minst sex månader och högst åtta månader av verksamhetsåret.

Revisorerna skall även bedöma om resultatet i delårsrapporten, som behandlas av direktionen, är förenligt med de mål som direktionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av Anna Holmberg från Norrköpings kommuns revisionskontor.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att översiktligt pröva om delårsrapporten och räkenskaperna är rättvisande och om delårsrapporten är förenlig med de mål direktionen beslutat. Denna delårsgranskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är delårsrapporten upprättad enligt gällande Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning såväl finansiella som verksamhets mål?
- Finns större bedömningsposter eller komplexa transaktioner som behöver särskild uppmärksamhet inför årsbokslutet?

2.2 Metod

Granskningen grundas på en analys av resultat- och balansräkning samt en utökad granskning av poster som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning.

Granskningen har i enlighet med god revisionssed varit översiktlig. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

Denna rapport har kvalitetssäkrats av Caroline Nyman (stadsrevisor Norrköpings kommun) enligt revisionskontorets checklista för kvalitetssäkring av rapport, som baseras på Skyrev:s regler. Rapporten har faktagranskats av förbundets chefsekonom.

2.3 Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som har bildat underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på;

- Kommunallag (2017:725)
- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning

2.4 Avgränsning

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål förbundet beslutat om för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

3. Resultat av granskningen

3.1 Rättvisande räkenskaper och Delårsrapport

En förutsättning för att kunna göra en bedömning av om förbundets ekonomi är i balans är att räkenskaperna är rättvisande. Detta innebär bland annat att samma redovisningsprinciper ska tillämpas vid såväl delårs- som årsbokslut och att redovisningen, enligt gällande redovisningsregler, avspeglar de händelser som förekommit i förbundet under den aktuella perioden.

Förbundet gör utöver delårs- och årsbokslut även tertialbokslut per 30 april. Rutinerna vid upprättande av delårsbokslutet är väsentligt förenklade jämfört med rutinerna vid årsbokslutet, vilket även är i linje med de rekommendationer RKR ger.

Förbundet har en god följsamhet till lagstiftningen och gällande rekommendationer.

3.4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål:

- Det egna kapitalet ska motsvara minst 5% av nettoomsättningen.

Det egna kapitalet uppgår till 20 176 tkr per 31 augusti 2021 vilket motsvarar 13,4% av nettoomsättningen på 150 107 tkr.

Utifrån det prognostiserade årsresultatet för 2021 kommer det egna kapitalet uppgå till 15 249 tkr per 31 december 2021 vilket motsvarar 6,8% av den prognostiserade nettoomsättningen på 224 297 tkr.

- Investeringarna ska inte över tid överstiga i snitt 15 mnkr per år.

Årets investeringar uppgår till 5 mnkr per 31 augusti 2021 och prognosen för helår är en investeringsnivå på 9,7 mnkr. Sett över en treårsperiod inklusive årets prognos ligger förbundets investeringar på ett snitt om 10 mnkr.

Vi delar förbundets bedömning att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås utifrån de fakta och prognoser som idag är kända.

Förbundets verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning följs upp i en separat rapport som redovisas i bilaga till delårsrapporten, Verksamhetsplan 2021 uppföljning per 2021-08-31.

Förbundets prognos för helåret är att några av verksamhetsmålen kommer vara svåra att nå då de förutsätter externa kontakter, en verksamhet som på grund av den rådande pandemin legat nere. Prognosen för övriga mål är att det finns goda förutsättningar för att uppfylla dem.

4. Bedömning revisionsfrågor

- Är delårsrapporten upprättad enligt gällande Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet för Räddningstjänsten Östra Götaland inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning såväl finansiella som verksamhets mål?

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen fastställt för 2021.

Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt är förenligt med de mål direktionen fastställt utifrån de fakta och prognoser som idag är kända.

- Finns större bedömningsposter eller komplexa transaktioner som behöver särskild uppmärksamhet inför årsbokslutet?

Vi bedömer inte att det finns större bedömningsposter, utöver de som är normala för verksamheten, att vänta vid årsbokslutet.

Anna Holmberg
Sakkunnig revisor

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta Upphandlingspolicyn.

Kommunfullmäktiges beslut KF 2011-10-10 § 150 upphävs.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar under förutsättningen av kommunfullmäktiges beslut att anta Riktlinjer för upphandling och inköp samt att upphäva tidigare beslut KS 2015-09-14 § 110.

Ärendebeskrivning

Från och med 2022-02-01 träde nya upphandlingsregler i kraft enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Tidigare policy och riktlinjer för upphandling och inköp hänvisade till gamla lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och har reviderats för att uppfylla de nya reglerna.

Större ändringar i upphandlingspolicyn

- **Avsnitt 1 Inledning** hänvisar till nuvarande lagstiftning
- **Avsnitt 6.3 Upphandlingsenheten** har ansvar för bla kommunövergripande upphandlingar.
- **Avsnitt 9 Planering** en upphandlingsplan ska tas fram för att planera arbetet av upphandlingar samt ge presumtiva anbudsgivare en inblick av vad som kommer upphandlas.

Större ändringar i Riktlinjer för upphandling och inköp;

- **Avsnitt 1 Mål** har kompletterats med upphandlingsprinciperna.
- **Avsnitt 3 Hållbarhet** har lagts till för de ökade kraven på hållbara inköp.
- **Avsnitt 4.3** har skrivits om då Upphandlingscenter har upphört och nya samarbetslösningar är på plats.
- **Avsnitt 6 Ansvar** upphandlingsverksamhetens ansvar är mer definierat och utökat med målet att upphandlingarna ska blir mer planerade och strukturerade.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

- **Avsnitt 7 Upphandlingsprocessen** har utökats för att ge ett mer omfattande bild över upphandlingsprocessen.
- **Avsnitt 8 Uppföljning** större omskrivning för att belysa betydelsen av uppföljning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-22
Riktlinjer upphandling och inköp 2022
Upphandlingspolicy 2022

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Ekonomichefen
Upphandlingshandläggaren
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Tobias Svanberg

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tel: 0123-191 00

E-post: tobias.svanberg@valdemarsvik.se

Upphandlingspolicy

Förslag till beslut i Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut KF 2011-10-10 § 150 upphävs.
Kommunfullmäktige antar Upphandlingspolicyn.

Förslag till beslut i Kommunstyrelse

Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut:
Kommunstyrelsens beslut KS 2015-09-14 § 110 upphävs. Kommunstyrelsen
antar Riktlinjer för upphandling och inköp.

Ärendebeskrivning

Från och med 2022-02-01 träde nya upphandlingsregler i kraft enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Tidigare policy och riktlinjer för upphandling och inköp hänvisade till gamla lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och har reviderats för att uppfylla de nya reglerna.

Större ändringar i upphandlingspolicyn

- **Avsnitt 1 Inledning** hänvisar till nuvarande lagstiftning
- **Avsnitt 6.3 Upphandlingsenheten** har ansvar för bla kommunövergripande upphandlingar.
- **Avsnitt 9 Planering** en upphandlingsplan ska tas fram för att planera arbetet av upphandlingar samt ge presumtiva anbudsgivare en inblick av vad som kommer upphandlas.

Större ändringar i Riktlinjer för upphandling och inköp;

- **Avsnitt 1 Mål** har kompletterats med upphandlingsprinciperna.
- **Avsnitt 3 Hållbarhet** har lagts till för de ökade kraven på hållbara inköp.
- **Avsnitt 4.3** har skrivits om då Upphandlingscenter har upphört och nya samarbetslösningar är på plats.
- **Avsnitt 6 Ansvar** upphandlingsverksamhetens ansvar är mer definierat och utökat med målet att upphandlingarna ska blir mer planerade och strukturerade.

- **Avsnitt 7 Upphandlingsprocessen** har utökats för att ge ett mer omfattande bild över upphandlingsprocessen.
- **Avsnitt 8 Uppföljning** större omskrivning för att belysa betydelsen av uppföljning.

Beslutsunderlag

Riktlinjer upphandling och inköp 2022
Upphandlingspolicy 2022

Beslutet skickas till

Tobias Svanberg
Sven Stengard
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Tobias Svanberg
Ekonomi- och upphandlingshandläggare

Policy för upphandling i Valdemarsviks kommun

1 Inledning

All offentlig upphandlingsverksamhet regleras genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Till denna policy finns även riktlinjer som beslutas av kommunstyrelsen.

2 Övergripande mål

Det övergripande målet med upphandlingsverksamheten är att åstadkomma en effektiv upphandlingsprocess som, inom ramen för lagar, riktlinjer och policyer, skapar de för kommunen förmånligaste avtalen. Kommunens upphandlingsenhet ska bidra till att skapa en hållbar utveckling i samhället och se till att skattemedel används på rätt sätt.

3 Omfattning

Denna policy gäller för all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader inom kommunen. Upphandling kan avse köp, avbetalningsköp, leasing, hyra eller hyrköp.

Anskaffning eller hyra av befintlig fastighet, byggnad eller egendom som utgör fast egendom omfattas inte av upphandlingslagstiftelsen.

Köp mellan kommunen och kommunens bolag omfattas i vissa fall av upphandlingslagstiftelsen. Köp internt inom kommunens organisation omfattas inte av upphandlingslagstiftelsen.

4 Upphandlande myndighet

Valdemarsviks kommun, som helhet, är en upphandlande myndighet och bär alltid ansvaret för de upphandlingar och inköp som sker i organisationen. Inget enskilt utskott/nämnd eller förvaltning (motsvarande) inom kommunen kan betecknas som egen upphandlande myndighet. De kommunala bolagen är egna upphandlande myndigheter.

5 Förhållningssätt

Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas objektivt, utan ovidkommande hänsyn. Företrädare för kommunen ska agera på ett affärsetiskt korrekt sätt. Den som deltar i beredningen av ett upphandlingsärende ska förfara så att förtroendet för hans/hennes opartiskhet inte rubbas. Kommunallagens regler rörande jäv gäller vid

upphandling.

6 Ansvar

6.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har den övergripande ansvaret för upphandlingsfrågorna och antar riktlinjer utifrån denna policy.

6.2 Förvaltning

Förvaltningen ansvarar för att:

- Förvaltningen medverkar i och verkar för samordnad upphandling bl.a. genom att avsätta resurser för egen medverkar och expertkompetens.
- Förvaltningen genomför sektorsspecifika upphandlingar som inte lämpar sig för att samordna med andra
- Förvaltningen känner till och använder de ramavtal och andra avtal som upphandlats

6.3 Upphandlingsenheten

Upphandlingsenheten har huvudansvar för kommunövergripande upphandlingar för förvaltningen, verksamheterna, agera konsultativt och utbilda.

7 Upphandlingskrav

Upphandlingar ska där det är möjligt utformas så att de underlättar för och uppmuntrar till fler anbudsgivare, bland annat små och medelstora företag och sociala företag.

8 Miljökrav

Kommunstyrelsen ska beakta högt ställda hållbarhetskrav

9 Planering

Kommunen ska inför varje budgetår sammanställa alla planerade upphandlingar i en gemensam upphandlingsplan. Som kommer användas som ett verktyg för planering och prioritering, samt att visa presumtiva anbudsgivare vilka upphandlingar som kommunen planerar. Upphandlingsenheten ansvarar för att sammanställa upphandlingsplanen efter de behov som rapporteras in från sektorerna. De upphandlingar som rapporteras in kommer prioriteras men Upphandlingsenheten ska avsätta tid för att genomföra akuta upphandlingar som kan uppstå under året.

Riktlinjer för upphandling och inköp

1 Mål

Det övergripande målet med upphandlingsverksamheten är att åstadkomma en effektiv upphandlingsprocess som, inom ramen för gällande rätt samt av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fattade beslut, skapar de för kommunen förmånligaste avtalen i förhållande till de krav och kriterier som efterfrågas.

Samtliga upphandlingar ska följa de fem grundläggande upphandlingsprinciperna.

- **Principen om Icke-diskriminering**

Innebär att det är förbjudet att diskriminera leverantörer på grund av nationalitet. Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ställa krav som bara svenska leverantörer känner till eller kan klara av att uppfylla. Det gäller även om organisationen inte förväntar sig anbud av några utländska leverantörer. Lokala leverantörer får inte ges företräde.

- **Likabehandlingsprincipen**

Innebär att leverantörer i lika situationer ska behandlas lika. Alla leverantörer ska exempelvis få samma information vid samma tillfälle. Ytterligare ett exempel är att det inte går att acceptera ett anbud som lämnats in för sent, eftersom samma regler och tidsfrister ska gälla alla.

Principen betyder också att leverantörer i olika situationer ska behandlas olika. Till exempel kan leverantörer behöva visa på olika sätt att de kan leverera det som ska upphandlas.

Undantag från huvudregeln om likabehandling är endast möjliga om det finns sakliga skäl för det.

- **Proportionalitetsprincipen**

Med principen om proportionalitet menas att kraven, kriterierna och villkoren i upphandlingen ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas. Kraven ska vara både lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet med upphandlingen. Om det finns flera alternativ bör den upphandlande myndigheten eller enheten välja det alternativ som är minst belastande för leverantörerna.

- **Principen om öppenhet**

Öppenhetsprincipen (transparensprincipen) innebär att en upphandlande myndighet eller enhet ska agera på ett öppet sätt. Det handlar exempelvis om att inte hemlighålla uppgifter om upphandlingen.

Upphandlingsdokumenten ska vara förutsebara, det vill säga

- *klart och tydligt formulerade*
- *inhålla samtliga krav som ställs*
- *ha information om hur upphandlingen kommer att genomföras.*

På så sätt blir det tydligt för leverantörerna på vilka grunder kontrakt kommer att tilldelas. Principen syftar huvudsakligen till att garantera att det inte förekommer någon risk för favorisering eller godtycke från den upphandlande myndighetens eller enhetens sida.

- **Principen om ömsesidigt erkännande**

Principen om ömsesidigt erkännande innebär att bevis, så som intyg och certifikat, som har utfärdats av en medlemsstats behöriga myndigheter ska gälla också i övriga EU- och EES-länder.

2 Omfattning

Riktlinjen gäller för all upphandling och inköp av varor, tjänster och entreprenader inom kommunen. Upphandling kan avse köp, avbetalningsköp, leasing, hyra eller hyrköp.

Köp eller hyra av befintlig fastighet, byggnad eller egendom som utgör fast egendom samt anställningsavtal omfattas inte av riktlinjerna.

3 Hållbarhet

Kommunen ska genom sina upphandlingar uppnå en lämplig balans mellan de tre dimensionerna för hållbar utveckling; ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet

Kommunen ska genom sina upphandlingar bidra till en sund ekonomisk hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag.

Miljömässig hållbarhet

Kommunen ska där det är möjligt ställa miljökrav i de upphandlingar som genomförs. Kraven ska vara utformade som kvalificeringskrav, utvärderingskriterier eller särskilda kontraktsvillkor.

Social hållbarhet

Kommunen ska där det är möjligt ställa krav på social hänsyn i sina upphandlingar. Det är viktigt att sådana krav ställs på rätt sätt och är möjliga att följa upp. Kraven ska vara utformade som kvalificeringskrav, utvärderingskriterier eller särskilda kontraktsvillkor.

Social hänsyn vid upphandling kan omfatta skäliga arbetsvillkor men även syfta till att främja sysselsättning, ge lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet, öka social integration och förbättra tillgängligheten i samhället

Återbruk/cirkulär ekonomi

Innan en beställning/upphandling sker ska en intern inventering genomföras för att säkerställa att upphandlat föremål inte redan finns i kommunens ägo. Krav om återbruk ska ställas i relevanta upphandlingar. Kraven ska vara utformade som kvalificeringskrav, utvärderingskriterier eller särskilda kontraktsvillkor.

Små och medelstora företag

Upphandlingar ska där det är möjligt utformas så att de underlättar för och uppmuntrar till fler anbudsgivare, bland annat små och medelstora företag och sociala företag.

4. Upphandlande myndighet eller enhet

4.1 Valdemarsviks kommun

Valdemarsviks kommun, som helhet, är en och samma upphandlande myndighet och bär alltid ansvaret för de upphandlingar och inköp som sker i organisationen.

Ingen enskilt utskott/nämnd eller sektor inom kommunen utgör en egen upphandlande myndighet.

4.2 Kommunens majoritetsägda bolag

Var och en av kommunens majoritetsägda bolag utgör en egen upphandlande myndighet eller upphandlande enhet. Valdemarsviks kommun ska i största möjliga mån inkludera bolagen i sina upphandlingar. Upphandlingsenheten ska vid behov genomföra upphandlingar åt bolagen.

4.3 Samarbeten inom upphandlingsområdet.

Valdemarsviks kommun har flera samarbeten inom upphandlingsområdet.

Samverkansavtal

Valdemarsviks kommun har samverkansavtal med Norrköpings kommun. Där kommunen ska delta i samordnade upphandlingar med Norrköpings kommun, när det är lämpligt. Norrköpings kommun har huvudansvaret för de upphandlingar som överlämnats. Upphandlingsenheten deltar i avstämningsmöten med Finsspång, Norrköping och Söderköpings kommun vid fyra tillfällen per år.

Norrköpings kommun kan även, efter särskild överenskommelse, genomföra upphandlingar på uppdrag av kommunen.

Upphandlingsnätverk

Valdemarsviks kommun ingår i ett upphandlingsnätverk med Finsspång, Kinda, Söderköping och Åtvidabergs kommun. Syftet med nätverket är att lyfta frågor, ge stöd samt genomföra samordnade upphandlingar.

Upphandlingscentraler

Valdemarsviks kommun avropar på ramavtal från upphandlingar som genomförs av Adda (fd SKL Inköpscentral) och Kammarkollegiet.

5 Förhållningssätt

Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas objektivt, utan ovidkommande hänsyn. Företrädare för kommunen ska agera på ett affärsetiskt korrekt sätt. Den som deltar i beredningen av ett upphandlingsärendet ska förfara så att förtroendet för hans eller hennes opartiskhet inte rubbas. Kommunallagens regler rörande jäv gäller även vid upphandling.

6 Ansvar

6.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar upphandlingspolicy.

6.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för upphandlings- och inköpsfrågorna inom kommunen. I ansvaret ingår att fatta strategiska beslut som påverkar kommunövergripande upphandlingskrav avseende exempelvis kvalitet, miljö och etik.

6.3 Sektorer/Avdelning

Sektorerna ansvarar för att

- genomföra sektorsspecifika upphandlingar som inte lämpar sig för att samordna med andra
- sektorn medverkar i och verkar för samordnad upphandling
- sektorn känner till och använder de ramavtal och andra avtal som upphandlats

6.4 Upphandlingsenheten

Upphandlingsenheten har huvudansvar för kommunövergripande upphandling av avtal för varor och tjänster för kommunens verksamheter. I uppdraget ingår även att:

- genomföra samordnade upphandlingar
- projektleda upphandlingar
- ha en stödjande och konsultativ roll kring upphandlingsfrågor
- publicera upphandlingar i relevanta upphandlingsdatabaser
- ge information kring upphandlade avtal
- teckna avtal inom beslutade områden
- kontinuerligt utreda upphandlingsbehovet inom sektorerna
- utbilda sektorerna inom upphandlingslagstiftning, riktlinjer och tillämpningsanvisningar.

7 Upphandlingsprocessen

7.1 Beloppsgränser

Det är inte tillåtet att kringgå beslutade eller lagstadgade beloppsgränser, så kallade tröskelvärden, genom att dela upp värdet på flera köptillfällen. Upphandlingsvärdet beräknas genom det enskilda kontraktets totala värde.

7.2 Direktupphandling

Direktupphandling av varor och tjänster får genomföras om det uppskattade kontraktsvärdet för upphandlingen inte överstiger maximibelopp för direktupphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling) alternativt LUF (Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster) och LUK (lagen om upphandling av koncessioner).

Dokumentation

Följande uppgifter ska dokumenteras vid direktupphandling överstigande 100 000 kr och understigande maximibeloppet enligt LOU, LUF och LUK:

- Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn och organisationsnummer.
- avtalsföremålet,
- avtalets löptid och uppskattade värde samt när avtalet ingicks,
- om och hur konkurrensen togs till vara,
- vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud,
- vilken leverantör som tilldelades avtalet och
- det viktigaste skälet för tilldelningen

7.3 Upphandlingar över tröskelvärdena

Val av förfarande vid upphandling över tröskelvärdena sätts i samråd med upphandlingsenheten.

7.4 Upphandlingsverktyg

Upphandlingar som har ett uppskattat värde över 100 000 kr ska publiceras via kommunens upphandlingsverktyg förnärvarande Tendsign. I det fall det inte avser avrop på ramavtal som medger högre belopp. Detta för att utnyttja konkurrensen på bästa sätt samt att all dokumentation blir registrerad enligt punkt 7.2.

7.5 Planering

All upphandlingsverksamhet ska planeras med god framförhållning och föras in i kommunens upphandlingsplan. Det sker automatiskt genom att inkludera kommunens upphandlingsenhet i planeringen. Upphandlingsenheten har som ansvar att projektleda, rådfråga eller ge administrativt stöd genom hela upphandlingsprocessen. Upphandlingar av verksamhet som bedöms påverka sysselsättningen för kommunens eller extern organisations anställda bör vara avslutade senast sju månader innan ikraftträdande.

7.6 Krav

7.6.1 Kvalificeringskrav

Ekonomi

Kommunen ska där det är relevant för uppdraget ställa kvalificeringskrav som säkerställer att vi får leverantörer som har en stabil ekonomi för att säkerställa stabila inköpskanaler.

Tekniskt och yrkesmässig kapacitet

Kommunen ska där det är relevant för uppdraget ställa kvalificeringskrav som säkerställer att leverantörerna har tillräckliga utbildnings- och yrkesmässiga kvalifikationer och vara välorganiserad på samtliga resursområden som anknyter till tjänstens utförande.

Sociala hänsyn

Anbudsgivande företag och organisationer som har anställda ska uppfylla krav i enlighet med svenska kollektivavtal. I varje upphandlingsdokument där detta tillämpas ska specificeras vilket kollektivavtal eller del av kollektivavtal som hänvisas till. Tillämpning kan ske vid köp av tjänster, byggentreprenader och tillverkning av varor efter beställning.

Vid upphandlingar ska villkor ställas om sociala hänsyn när det är möjligt och relevant. Det kan exempelvis innebära att anbudsgivaren vid utförandet:

- anställer eller anordnar utbildning för personer står utanför den reguljära arbetsmarknaden
- främjar mångfald i fråga om kön, ålder, funktionsnedsättning och etniskt ursprung
- tillgodoser tillgängligheten för personal med funktionsnedsättning
- säkerställer att kommuninvånares synpunkter tas tillvara samt
- erbjuder praktik- eller lärlingsplatser

Fairtrade

Valdemarsviks kommun är en Fairtrade City, vilket innebär att det ska ställas etiska och sociala krav vid upphandlingar och inköp av produkter som är producerade i utvecklingsländer. Kommunen kan komma att anta etiska mål, vilket innebär att krav på etiskt märkta produkter ska ställas inom utvalda produktgrupper enligt beslut i kommunstyrelsen.

7.6.2 Upphandlingsspecifika krav

Upphandlings- och inköpsverksamheten ska genom relevanta krav och kriterier underlätta uppfyllandet av kommunala beslut och mål vad gäller bland annat sociala och etiska frågor samt miljö och klimat. Som stöd vid upphandling och inköp ska Konkurrensverkets kriterier användas i första hand för utformning av kraven.

Det ska ställas krav på att den yttrande- och meddelarfrihet som gäller för kommunanställda även ska gälla för entreprenörers personal som utför verksamhet åt kommunen.

Specifika och relevanta krav ska ställas på entreprenörer, utifrån 3 kap 19a § kommunallagen, att de på kommunens begäran, ska lämna information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i hur verksamheten sköts.

Miljöhänsyn

Livsmedel

Vid upphandling av livsmedel ska krav ställas om att produkterna ska vara framställda i enlighet med regler som finns i svenska miljö- och djurskyddsbestämmelser. I varje upphandlingsdokument där detta tillämpas ska specificeras vilka regler som det hänvisas till. Upphandlingen av livsmedel ska utformas så att även de mindre producenterna ges goda möjligheter och förutsättningar att lämna anbud. Valdemarsvik ska vara en GMO-fri kommun. För att uppnå det ska det ske en ökning av andelen ekologiska livsmedel som upphandlas och inköps till den kommunala verksamheten.

Bilar och transporttjänster

Huvudsyftet med miljökraven på personbilar är att minska bränsleförbrukningen och därmed koldioxidutsläppen. En miljöbil drivs av miljöbränslen som el, etanol, biogas eller andra förnybara drivmedel. En miljöbil kan även vara en väldigt bensin- eller dieselsnål bil. Vid upphandling av tjänstebilar och förmånsbilar ska krav ställas på att bilen är en miljöbil. Nya leasingbilar ska vara utrustade med alkolås och elektronisk körjournal.

Vid upphandling av transporttjänster för gods och personer ska klimatkrav ställas liksom krav på miljöfordon. Om behov av verksamhetsanpassade fordon försvåras, på grund av användning av miljöfordon, ska de användas i den utsträckning som är möjligt. Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader där transporter ingår som en underordnad del ska det, i den mån det går att påverka, ställas krav på miljöanpassade transportkedjor.

Hotellrum

Vid bokning av hotellrum ska i första hand sådana hotell som har ett dokumenterat miljöengagemang väljas.

Byggvaror, golv, hormonstörande ämnen

Vid upphandling och inköp av byggvaror ska sådana väljas som gör att särskilt farliga ämnen undviks. Dessutom ska krav ställas på att byggvarors innehåll dokumenteras och att avfallet hanteras på ett bra sätt ur miljösynpunkt vid byggande och rivning.

Vid inköp ska gälla att material (leksaker, möbler etc.) som innehåller ftalater och hormonstörande ämnen inte skall förekomma i kommunens lokaler. Förteckning över hormonstörande ämnen hänvisas till SIN-listan. SIN står för Substitute It Now och är en förteckning över ämnen som är utvalda utifrån kriterierna för särskilt farliga ämnen (SVHC) i den europeiska lagstiftningen REACH. Bakom listan står Internationella Kemikaliesekretariatet, ChemSec.

Vid nybyggnationer, ombyggnationer och renoveringar skall golvmattor fria från ftalater upphandlas. PVC-golv med ftalater ska undvikas helt i lokaler för skola och förskola.

Äldre PVC-golv med ftalater (äldre än 10 år) bör successivt bytas ut och detta utbyte ska planeras i den PLU (Plan för långsiktigt underhåll av fastigheter) som årligen upprättas.

Utgångspunkten för arbetet med att successivt minska hormonstörande ämnen i kommunens lokaler är att det sker inom befintliga budgetramar.

Energi

Vid upphandling och inköp ska krav på energieffektivitet ställas. Detta sker dels genom att välja utrustning på grundval av förteckningar som Konkursverket har tagit fram i samverkan med Energimyndigheten och som innehåller energieffektiva produktspecifikationer för olika kategorier av utrustning, och dels genom att välja utrustning med effektiv energianvändning i alla lägen, även i viloläge.

7.7 Leasing och andra finansieringsformer

Investeringar och inköp ska normalt betalas direkt mot faktura. Inom de områden där ramavtal tecknats och det framgår av avtalen om leasing eller hyra kan användas.

7.8 Utvärdering

Kommunen ska inför varje upphandling sträva efter en utvärdering som ger en bra balans mellan pris och kvalitet. Detta bestäms i samråd med upphandlingsenheten hur det ska uppnås exempelvis genom utförliga krav eller mervärden. Upphandlingsenheten ansvar för skapande av utvärderingsrapport som ska ligga till grund för tilldelning.

7.9 Tilldelning, avtalsskrivning och uppstartsmöte

Tilldelning

Om kommunen beslutar om att tilldela kontrakt skickas ett tilldelningsbeslut ut till samtliga anbudsgivare. Efter det infaller den eventuella avtalsspärren, under den tiden får inte kommunen teckna avtal. Anbudsgivare kan under avtalsspärren ställa frågor om tilldelningsbeslut, kräva ut andra anbud och överklaga tilldelningsbeslutet.

Avtalsskrivning

När avtalsspärren har passerat kan kommunen ingå avtal med vinnande

anbudsgivare.

Uppstartsmöte

Efter att upphandling har skett och avtal har skrivits, bjuds upphandlade leverantörer in till uppstartsmöte om former för samverkan med kommunen under avtalsperioden. Samverkan ska syfta till att skapa en öppenhet för medborgarnas bästa genom att det skapas former för informationsöverföring och insyn i varandras verksamheter. Leverantörerna ska ha tillgång till utpekade kontaktpersoner i kommunen och samverkan kan organiseras genom återkommande besök av kommunen i den upphandlade verksamheten

7.10 Överprövning

Om överklagan av tilldelningsbeslut sker får inte avtal tecknas förens ärendet är löst i domstol. Upphandlingsenheten bistår i sådana ärenden.

8 Kontroll och uppföljning

Det ska framgå tydligt i upphandlingsdokumenten/avtalen vilka punkter som kan vara föremål för uppföljning det kan exempelvis gälla kvalitet, volym och pris.

Alla leverantörer ska kontrolleras i samband med upphandling och därefter löpande så länge leverantören har avtal med kommunen. Leverantören ska under avtalstiden uppfylla de krav som är satta i upphandlingsdokumentet. I de fall detta inte uppfylls förbehåller kommunen rätten att upphandla tjänster och varor av annan leverantör till dess att leverantören kan påvisa att de uppfyller kraven. Avtalsansvarig enhet har som ansvar att regelbundet genomföra kontroller och uppföljning av sina avtal för att säkerställa hållbar utveckling enligt punkt 3.

Som en del av den årliga intern kontrollen ska ett antal slumpmässiga avtal väljas ut för uppföljning. Uppföljningen utförs i samarbete mellan upphandlingsenheten och avtalsansvarig enhet.

Tillämpningen av dessa riktlinjer för upphandling och inköp följs upp av kommunstyrelsen.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige lägger redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt 9 kap. 37 § kommunallagen får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller region, så kallad avtalssamverkan. Avtalssamverkan utgör en enklare form av kommunal samverkan vid sidan av kommunalförbund och gemensamma nämnder.

Kommunstyrelsen ska enligt 9 kap. 38 § rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 37 §.

Kravet omfattar samtliga samverkansavtal och rapporteringsskyldigheten innebär att kommunstyrelsen ska sammanställa befintliga och nyligen slutna samverkansavtal och rapportera dessa till kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 57

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-04

Redovisning av avtalssamverkan 2021

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Akten

KSAU § 57

KS-SA.2022.46

Redovisning av avtalssamverkan 2021

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige lägger redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt 9 kap. 37 § kommunallagen får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller region, så kallad avtalssamverkan. Avtalssamverkan utgör en enklare form av kommunal samverkan vid sidan av kommunalförbund och gemensamma nämnder.

Kommunstyrelsen ska enligt 9 kap. 38 § rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 37 §.

Kravet omfattar samtliga samverkansavtal och rapporteringsskyldigheten innebär att kommunstyrelsen ska sammanställa befintliga och nyligen slutna samverkansavtal och rapportera dessa till kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-04
Redovisning av avtalssamverkan 2021

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Redovisning av avtalssamverkan 2021

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige lägger redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt 9 kap. 37 § kommunallagen får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller region, så kallad avtalssamverkan. Avtalssamverkan utgör en enklare form av kommunal samverkan vid sidan av kommunalförbund och gemensamma nämnder.

Kommunstyrelsen ska enligt 9 kap. 38 § rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 37 §.

Kravet omfattar samtliga samverkansavtal och rapporteringsskyldigheten innebär att kommunstyrelsen ska sammanställa befintliga och nyligen slutna samverkansavtal och rapportera dessa till kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Redovisning av avtalssamverkan 2021

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Samverkansavtal Valdemarsviks kommun

Verksamhetsområde	Avtalsparter	Diarienummer	Avtalstid
Handläggning av serveringstillstånd	Linköpings kommun	KS-SO.2020.12	2022-12-31
Energi- och klimatrådgivning	Norrköping, Söderköping	KS-TEK.2021.75	2022-12-31
Familjehem i beredskap för jourplacering	Söderköping, Kinda, Åtvidaberg	KS-SOC.2014.8	tv
Gemensam miljöorganisation	Söderköping	KS-TEK.2016.14	tv
Gemensamt HVB för barn och unga	Kommuner i Östergötland, Region Östergötland	KS-SO.2021.63	tv
Interkommunala avtal gällande enskilda elever	Söderköping	KS-BU.2021.14	tv
Introduktionsprogram	Söderköping	KS-BU.2016.45	tv
IT- och digitaliseringskontor	Söderköping	KS-KcS.2020.48	tv
Löneadministration	Finspång	KS-SA.2018.77	tv
Miljökontor	Söderköping	KS-TEK.2015.87	tv
Nationell idrottsutbildning	Jönköping	KS-BU.2012.14	tv
Plan- och bygglovschef	Söderköping	KS-KcS.2021.17	2022-06-30
Samhällsorientering för nyanlända	Kommuner i Östergötland, Region Östergötland	KS-KcS.2020.64	tv
Skärgårdsutvecklare	Norrköping, Söderköping, Region Östergötland	KS-KcS.2021.35	tv
Socialjour utanför kontorstid	Norrköping, Finspång, Söderköping	KS-SOC.2016.6	tv
Säkerhetsområdet (beredskapssamordnare och informationssäkerhetsstrateg)	Åtvidaberg	KS-KcS.2021.37	2022-12-31
Telefoniverksamhet	Söderköping	KS-KcS.2017.61	tv
Transportstöd i skärgården	Söderköping, Norrköping, Region Östergötland	KS-KcS.2021.40	tv
Upphandlingsområdet	Norrköping	KS-SA.2021.52	tv
Utbildning i svenska för invandrare	Norrköping	KS-BU.2016.27	tv
Utbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskola	Kommuner i Östergötland, Region	KS-BU.2020.55	tv

	Östergötland		
Utskrivning av patienter	Kommuner i Östergötland, Region Östergötland	KS-VO.2017.101	tv
VA- och avfallsverksamhet	Finspång, Söderköping, Norrköping	KS-TEK.2017.122	tv
VA-kundtjänst	Söderköping, Kinda, Åtvidaberg	KS-TEK.2021.64	tv
Vuxenutbildning	Söderköping	KS-BU.2020.28	tv

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonal är inlämnad av Jonas Andersson (V) 2021-06-28. Motionären vill utifrån ett arbetsmiljöperspektiv främja medarbetarnas hälsa och ur ett rättviseperspektiv så bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren.

Idag har inte anställda inom Valdemarsviks kommuns stöd och omsorgsverksamhet avgiftsfria arbetsskor. Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder för medarbetarna inom verksamheten.

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) reglerar användning av arbetskläder. Arbetsgivaren har tillhandahållit arbetskläder för personal inom vård och omsorg i flera år innan den trädde i kraft. Varken Socialstyrelsens föreskrift eller arbetsmiljör reglerar arbetsskor.

Inkomstskattelagen (1999:1229) reglerar förmånsbeskattning av arbetskläder och skor. Arbetskläder är en skattefri förmån endast om det avser kläder som är avpassade för tjänsten och inte lämpligen kan användas för privat bruk. Kläder kan anses som skattefri förmån ifall de tydligt och varaktigt märks med arbetsgivarens logotyp och därmed avviker från vanliga kläder. Arbetsskor faller av praktiska skäl utanför detta undantag eftersom de inte går att märka på ett tillräckligt tydligt sätt. Ett förbud att använda skorna privat räcker inte för att förmånen ska vara skattefri, eftersom det är skornas egenskaper som bedöms.

Undantag från förmånsbeskattning gäller om det finns en skyldighet att använda särskilda arbetsskor i tjänsten utifrån exempelvis hygienriktlinjer. Tillåts användning av egna skor får arbetsgivaren inte erbjuda arbetsskor kostnadsfritt.

Skyddsskor är skor som används för att förhindra fotskador, exempelvis genom att de är utrustade med stålhätta eller spiktrampskydd. Skyddsskor tillhandahålls kostnadsfritt av arbetsgivaren (AFS 2001:3). Arbetsskor är inte särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa och undantas därmed från föreskrifterna.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Arbetsskor enligt motionens förslag är därmed en skattepliktig förmån. Det innebär att ett belopp motsvarande skornas värde läggs på lönen och att medarbetarna sedan betalar skatt på detta belopp.

Vilka skor medarbetare bär i sitt arbete har betydelse för om fysiska påfrestningar i arbetet riskerar att leda till belastningsskador. Arbetsskador påverkas ofta av flera samverkande faktorer och därför är det svårt att påvisa vilken effekt införandet av arbetsskor skulle ha. Skor är en påverkande faktor som inte identifierats ha signifikant betydelse för belastningsskador för närvarande.

Hur är det bland övriga kommuner i Östergötland?

Bland kommunerna i Östergötland så är det känt att en kommun kommer att från 2022 utbetala ett skobidrag motsvarande 1200 kr per år och då som en beskattningsbar förmån till alla inom omsorgen.

Ekonomiska konsekvenser

I Valdemarsviks kommun finns det ca 175 personer som arbetar enbart inom äldreomsorgen och beräknat på en arbetssko i mellanklassen ca 850kr så kostar det kommunen (175 x 850) 148 750 kr årligen. Räknar vi med alla inom Stöd och omsorg så är det ca 320 medarbetare och då uppgår kostnaden till ca 272 000 kr årligen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det fortfarande är relativt få kommuner som erbjuder arbetsskor till medarbetare inom vård och omsorg. Med utgångspunkt från hur skattelagstiftningen är konstruerad idag så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Kommunfullmäktige återremitterade ärendet till kommunstyrelsen 2022-04-04 § 62 i avvaktan på en pågående utredning gällande tillgången till kostnadsfria arbetskor för personalen.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Protokoll KF 2022-04-04 § 62

Protokoll KS 2022-02-14 § 43

Protokoll KSAU 2022-01-26 § 15

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2021-12-17

Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2021-06-28

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Carina Magnusson
Personalchef
Tel: 0123-19159
E-post: carina.magnusson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion - Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen

Förslag till beslut i kommunfullmäktig

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonal är inlämnad av Jonas Andersson (V) 2021-06-28. Motionären vill utifrån ett arbetsmiljöperspektiv främja medarbetarnas hälsa och ur ett rättviseperspektiv så bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren.

Idag har inte anställda inom Valdemarsviks kommuns stöd och omsorgs verksamhet avgiftsfria arbetsskor. Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder för medarbetarna inom verksamheten.

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) reglerar användning av arbetskläder. Arbetsgivaren har tillhandahållit arbetskläder för personal inom vård och omsorg i flera år innan den trädde i kraft. Varken Socialstyrelsens föreskrift eller arbetsmiljöregler reglerar arbetsskor.

Inkomstskattelagen (1999:1229) reglerar förmånsbeskattning av arbetskläder och skor. Arbetskläder är en skattefri förmån endast om det avser kläder som är avpassade för tjänsten och inte lämpligen kan användas för privat bruk. Kläder kan anses som skattefri förmån ifall de tydligt och varaktigt märks med arbetsgivarens logotyp och därmed avviker från vanliga kläder. Arbetsskor faller av praktiska skäl utanför detta undantag eftersom de inte går att märka på ett tillräckligt tydligt sätt. Ett förbud att använda skorna privat räcker inte för att förmånen ska vara skattefri, eftersom det är skornas egenskaper som bedöms.

Undantag från förmånsbeskattning gäller om det finns en skyldighet att använda särskilda arbetsskor i tjänsten utifrån exempelvis hygienriktlinjer. Tillåts användning av egna skor får arbetsgivaren inte erbjuda arbetsskor kostnadsfritt.

Skyddsskor är skor som används för att förhindra fotskador, exempelvis genom att de är utrustade med stålhätta eller spiktrampskydd. Skyddsskor tillhandahålls kostnadsfritt av arbetsgivaren (AFS 2001:3). Arbetsskor är inte

särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa och undantas därmed från föreskrifterna.

Arbetsskor enligt motionens förslag är därmed en skattepliktig förmån. Det innebär att ett belopp motsvarande skornas värde läggs på lönen och att medarbetarna sedan betalar skatt på detta belopp.

Vilka skor medarbetare bär i sitt arbete har betydelse för om fysiska påfrestningar i arbetet riskerar att leda till belastningsskador. Arbetsskador påverkas ofta av flera samverkande faktorer och därför är det svårt att påvisa vilken effekt införandet av arbetsskor skulle ha. Skor är en påverkande faktor som inte identifierats ha signifikant betydelse för belastningsskador för närvarande.

Hur är det bland övriga kommuner i Östergötland?

Bland kommunerna i Östergötland så är det känt att en kommun kommer att från 2022 utbetala ett skobidrag motsvarande 1200 kr per år och då som en beskattningsbar förmån till alla inom omsorgen.

Ekonomiska konsekvenser

I Valdemarsviks kommun finns det ca 175 personer som arbetar enbart inom äldreomsorgen och beräknat på en arbetssko i mellanklassen ca 850kr så kostar det kommunen (175 x 850) 148 750 kr årligen. Räknar vi med alla inom Stöd och omsorg så är det ca 320 medarbetare och då uppgår kostnaden till ca 272 000 kr årligen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det fortfarande är relativt få kommuner som erbjuder arbetsskor till medarbetare inom vård och omsorg. Med utgångspunkt från hur skattelagstiftningen är konstruerad idag så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Carina Magnusson
Personalchef

KF §62

KS-SO.2021.39

Motion - Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet till kommunstyrelsen i avvaktan på en pågående utredning gällande tillgången till kostnadsfria arbetsskor för personalen.

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) med instämmande från Jonas Andersson (V) yrkar att kommunfullmäktige återremitterar ärendet till kommunstyrelsen i avvaktan på en pågående utredning gällande tillgången till kostnadsfria arbetsskor för personalen.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner att frågan om ärendet ska avgöras idag eller senare först ställs under proposition. Om kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag ställs kommunstyrelsens förslag om att avslå motionen under proposition. Om kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras senare ställs Jenny Elander Ek (C) med fleras yrkande om återremiss under proposition.

Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras senare i enlighet med Jenny Elander Ek (C) med fleras yrkande.

Ärendebeskrivning

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonal är inlämnad av Jonas Andersson (V) 2021-06-28. Motionären vill utifrån ett arbetsmiljöperspektiv främja medarbetarnas hälsa och ur ett rättviseperspektiv så bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren.

Idag har inte anställda inom Valdemarsviks kommuns stöd och omsorgs verksamhet avgiftsfria arbetsskor. Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder för medarbetarna inom verksamheten.

KF §62

KS-SO.2021.39

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) reglerar användning av arbetskläder. Arbetsgivaren har tillhandahållit arbetskläder för personal inom vård och omsorg i flera år innan den trädde i kraft. Varken Socialstyrelsens föreskrift eller arbetsmiljöregler reglerar arbetsskor.

Inkomstskattelagen (1999:1229) reglerar förmånsbeskattning av arbetskläder och skor. Arbetskläder är en skattefri förmån endast om det avser kläder som är avpassade för tjänsten och inte lämpligen kan användas för privat bruk. Kläder kan anses som skattefri förmån ifall de tydligt och varaktigt märks med arbetsgivarens logotyp och därmed avviker från vanliga kläder. Arbetsskor faller av praktiska skäl utanför detta undantag eftersom de inte går att märka på ett tillräckligt tydligt sätt. Ett förbud att använda skorna privat räcker inte för att förmånen ska vara skattefri, eftersom det är skornas egenskaper som bedöms.

Undantag från förmånsbeskattning gäller om det finns en skyldighet att använda särskilda arbetsskor i tjänsten utifrån exempelvis hygienriktlinjer. Tillåts användning av egna skor får arbetsgivaren inte erbjuda arbetsskor kostnadsfritt.

Skyddsskor är skor som används för att förhindra fotskador, exempelvis genom att de är utrustade med stålhätta eller spiktrampskydd. Skyddsskor tillhandahålls kostnadsfritt av arbetsgivaren (AFS 2001:3). Arbetsskor är inte särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa och undantas därmed från föreskrifterna.

Arbetsskor enligt motionens förslag är därmed en skattepliktig förmån. Det innebär att ett belopp motsvarande skornas värde läggs på lönen och att medarbetarna sedan betalar skatt på detta belopp.

Vilka skor medarbetare bär i sitt arbete har betydelse för om fysiska påfrestningar i arbetet riskerar att leda till belastningsskador. Arbetsskador påverkas ofta av flera samverkande faktorer och därför är det svårt att påvisa vilken effekt införandet av arbetsskor skulle ha. Skor är en påverkande faktor som inte identifierats ha signifikant betydelse för belastningsskador för närvarande.

Hur är det bland övriga kommuner i Östergötland?

Bland kommunerna i Östergötland så är det känt att en kommun kommer att från 2022 utbetala ett skobidrag motsvarande 1200 kr per år och då som en beskattningsbar förmån till alla inom omsorgen.

KF §62

KS-SO.2021.39

Ekonomiska konsekvenser

I Valdemarsviks kommun finns det ca 175 personer som arbetar enbart inom äldreomsorgen och beräknat på en arbetssko i mellanklassen ca 850kr så kostar det kommunen (175 x 850) 148 750 kr årligen. Räknar vi med alla inom Stöd och omsorg så är det ca 320 medarbetare och då uppgår kostnaden till ca 272 000 kr årligen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det fortfarande är relativt få kommuner som erbjuder arbetsskor till medarbetare inom vård och omsorg. Med utgångspunkt från hur skattelagstiftningen är konstruerad idag så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Protokoll KS 2022-02-14 § 43

Protokoll KSAU 2022-01-26 § 15

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2021-12-17

Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2021-06-28

Beslutet skickas till

Kommundirektören

Personalchefen

Akten

Justerare

.....

.....

.....

KS § 43

KS-SO.2021.39

Motion - Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Protokollsanteckning

Jonas Andersson (V) lämnar följande protokollsanteckning:
"Vi ser att bifall till motionen ger en positiv utveckling av Valdemarsviks kommun"

Ärendebeskrivning

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonal är inlämnad av Jonas Andersson (V) 2021-06-28. Motionären vill utifrån ett arbetsmiljöperspektiv främja medarbetarnas hälsa och ur ett rättviseperspektiv så bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren.

Idag har inte anställda inom Valdemarsviks kommuns stöd och omsorgs verksamhet avgiftsfria arbetsskor. Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder för medarbetarna inom verksamheten.

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) reglerar användning av arbetskläder. Arbetsgivaren har tillhandahållit arbetskläder för personal inom vård och omsorg i flera år innan den trädde i kraft. Varken Socialstyrelsens föreskrift eller arbetsmiljör reglerar arbetsskor.

Inkomstskattelagen (1999:1229) reglerar förmånsbeskattning av arbetskläder och skor. Arbetskläder är en skattefri förmån endast om det avser kläder som är avpassade för tjänsten och inte lämpligen kan användas för privat bruk. Kläder kan anses som skattefri förmån ifall de tydligt och varaktigt märks med arbetsgivarens logotyp och därmed avviker från vanliga kläder. Arbetsskor faller av praktiska skäl utanför detta undantag eftersom de inte går att märka på ett tillräckligt tydligt sätt. Ett förbud att använda skorna privat räcker inte för att förmånen ska vara skattefri, eftersom det är skornas egenskaper som bedöms.

Undantag från förmånsbeskattning gäller om det finns en skyldighet att använda särskilda arbetsskor i tjänsten utifrån exempelvis hygienriktlinjer. Tillåts användning av egna skor får arbetsgivaren inte erbjuda arbetsskor kostnadsfritt.

KS § 43

KS-SO.2021.39

Skyddsskor är skor som används för att förhindra fotskador, exempelvis genom att de är utrustade med stålhätta eller spiktrampskydd. Skyddsskor tillhandahålls kostnadsfritt av arbetsgivaren (AFS 2001:3). Arbetsskor är inte särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa och undantas därmed från föreskrifterna.

Arbetsskor enligt motionens förslag är därmed en skattepliktig förmån. Det innebär att ett belopp motsvarande skornas värde läggs på lönen och att medarbetarna sedan betalar skatt på detta belopp.

Vilka skor medarbetare bär i sitt arbete har betydelse för om fysiska påfrestningar i arbetet riskerar att leda till belastningsskador. Arbetsskador påverkas ofta av flera samverkande faktorer och därför är det svårt att påvisa vilken effekt införandet av arbetsskor skulle ha. Skor är en påverkande faktor som inte identifierats ha signifikant betydelse för belastningsskador för närvarande.

Hur är det bland övriga kommuner i Östergötland?

Bland kommunerna i Östergötland så är det känt att en kommun kommer att från 2022 utbetala ett skobidrag motsvarande 1200 kr per år och då som en beskattningsbar förmån till alla inom omsorgen.

Ekonomiska konsekvenser

I Valdemarsviks kommun finns det ca 175 personer som arbetar enbart inom äldreomsorgen och beräknat på en arbetssko i mellanklassen ca 850kr så kostar det kommunen (175 x 850) 148 750 kr årligen. Räknar vi med alla inom Stöd och omsorg så är det ca 320 medarbetare och då uppgår kostnaden till ca 272 000 kr årligen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det fortfarande är relativt få kommuner som erbjuder arbetsskor till medarbetare inom vård och omsorg. Med utgångspunkt från hur skattelagstiftningen är konstruerad idag så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

KS § 43

KS-SO.2021.39

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-01-26 § 15

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2021-12-17

Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2021-06-28

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 15

KS-SO.2021.39

Motion - Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonal är inlämnad av Jonas Andersson (V) 2021-06-28. Motionären vill utifrån ett arbetsmiljöperspektiv främja medarbetarnas hälsa och ur ett rättviseperspektiv så bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren.

Idag har inte anställda inom Valdemarsviks kommuns stöd och omsorgsverksamhet avgiftsfria arbetsskor. Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder för medarbetarna inom verksamheten.

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) reglerar användning av arbetskläder. Arbetsgivaren har tillhandahållit arbetskläder för personal inom vård och omsorg i flera år innan den trädde i kraft. Varken Socialstyrelsens föreskrift eller arbetsmiljör reglerar arbetsskor.

Inkomstskattelagen (1999:1229) reglerar förmånsbeskattning av arbetskläder och skor. Arbetskläder är en skattefri förmån endast om det avser kläder som är avpassade för tjänsten och inte lämpligen kan användas för privat bruk. Kläder kan anses som skattefri förmån ifall de tydligt och varaktigt märks med arbetsgivarens logotyp och därmed avviker från vanliga kläder. Arbetsskor faller av praktiska skäl utanför detta undantag eftersom de inte går att märka på ett tillräckligt tydligt sätt. Ett förbud att använda skorna privat räcker inte för att förmånen ska vara skattefria, eftersom det är skornas egenskaper som bedöms.

Undantag från förmånsbeskattning gäller om det finns en skyldighet att använda särskilda arbetsskor i tjänsten utifrån exempelvis hygienriktlinjer. Tillåts användning av egna skor får arbetsgivaren inte erbjuda arbetsskor kostnadsfritt.

Skyddsskor är skor som används för att förhindra fotskador, exempelvis genom att de är utrustade med stålhätta eller spiktrampskydd. Skyddsskor tillhandahålls kostnadsfritt av arbetsgivaren (AFS 2001:3). Arbetsskor är inte särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa och undantas därmed från föreskrifterna.

KSAU § 15

KS-SO.2021.39

Arbetsskor enligt motionens förslag är därmed en skattepliktig förmån. Det innebär att ett belopp motsvarande skornas värde läggs på lönen och att medarbetarna sedan betalar skatt på detta belopp.

Vilka skor medarbetare bär i sitt arbete har betydelse för om fysiska påfrestningar i arbetet riskerar att leda till belastningsskador. Arbetsskador påverkas ofta av flera samverkande faktorer och därför är det svårt att påvisa vilken effekt införandet av arbetsskor skulle ha. Skor är en påverkande faktor som inte identifierats ha signifikant betydelse för belastningsskador för närvarande.

Hur är det bland övriga kommuner i Östergötland?

Bland kommunerna i Östergötland så är det känt att en kommun kommer att från 2022 utbetala ett skobidrag motsvarande 1200 kr per år och då som en beskattningsbar förmån till alla inom omsorgen.

Ekonomiska konsekvenser

I Valdemarsviks kommun finns det ca 175 personer som arbetar enbart inom äldreomsorgen och beräknat på en arbetssko i mellanklassen ca 850kr så kostar det kommunen (175 x 850) 148 750 kr årligen. Räknar vi med alla inom Stöd och omsorg så är det ca 320 medarbetare och då uppgår kostnaden till ca 272 000 kr årligen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det fortfarande är relativt få kommuner som erbjuder arbetsskor till medarbetare inom vård och omsorg. Med utgångspunkt från hur skattelagstiftningen är konstruerad idag så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2021-12-17
Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2021-06-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021-06-28	
Önr KS-SO.2021.39	Fv/Avd/Handl
Öp/Öb	

210628

Motion

Valdemarsviks Kommunfullmäktige

Kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen.

Att av sin arbetsgivare erhålla arbetskläder och arbetsskor kostnadsfritt, är för de flesta yrkesgrupper inom LO kollektivet, givet. Men inte vårdpersonal inom kommunal äldreomsorg.

Det tog lång tid innan vår personal här i Valdemarsviks äldreomsorg fick rätt till arbetskläder, dock inte arbetsskor. Man borde finna att bekväma, fotriktiga skor, för fötter som går tusentals steg varje arbetsvecka, skulle vara en självklarhet, men så är inte fallet.

Nu får kommunens medarbetare inom äldreomsorgen bekosta sina egna arbetsskor, efter egen ekonomisk förmåga.

Vad beror detta på? Är det könsrelaterat, då yrket undersköterska fortfarande är ett kvinnodominerat yrke, eller är det synen på att medarbetarens fötter och ben inte ingår i arbetsgivarens ansvar i att främja god hälsa för medarbetarna?

För arbetsgivaren är ett samlat grepp om arbetsskor en möjlighet till att arbeta konstruktivt med arbetsmiljön för den enskilde men även att kunna utforma rutiner för skohygien inom verksamheterna.

För att i ett långsiktigt arbetsmiljöarbete främja medarbetarnas hälsa och till sist ur ett rättviseperspektiv bör kommunens medarbetare inom äldreomsorgen få sina arbetsskor kostnadsfritt av arbetsgivaren – kommunen.

Vänsterpartiet ser därmed att:

Fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ge vårdpersonalen inom äldreomsorgen kostnadsfria arbetsskor.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om digitalt synpunktssystem på hemsidan (dnr KS-SA.2022.10).

Motionären yrkade att kommunfullmäktige beslutar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa ett digitalt synpunkts system på Valdemarsviks kommuns hemsida".

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-04 § 64 att anse motionen besvarad. Carina Thuresson (M) lämnade därefter in under samma sammanträde en ny motion med samma intention med förslaget att fullmäktige beslutar: "Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och en plan för införande av ett digitalt synpunktssystem på Valdemarsviks kommuns hemsida."

I den nya motionen lämnar motionären följande förtydligande kommentarer med anledning av tidigare inlämnad motion:

"I svaret anges att vi idag har den funktionen genom att kunna lämna synpunkter på hemsidan via bankinloggning.

Motionens intention är att inskickade synpunkter och svar ska kunna följas på hemsidan och vara helt öppet och transparent."

Förvaltningens yttrande

Intentionen i den nya inlämnade motion förstås som att det motionären efterfrågar är att allmänheten ska kunna läsa och följa ett ärendes gång när det lämnas in via kommunens synpunkt- och klagomålsystem på hemsidan.

Synpunkter och klagomål som lämnas in från privatpersoner är av väldigt varierande dignitet. Till exempel är vissa av enklare karaktär som förslag om åtgärder av park och gata. Andra är av mer känslig karaktär, exempelvis att personer är missnöjda med hantering av ett individärende och kommunens myndighetsutövning. Det förekommer att ärenden som lämnas in omfattas av sekretess eller känsliga personuppgifter. Att ha ett system som innebär att synpunkter och klagomål ska publiceras på hemsidan kan innebära att

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

kommunen kan bryta mot exempelvis Offentlighet- och sekretesslagen (OSL) samt Dataskyddsförordningen (GDPR). I slutändan bedöms risken för att bryta eventuell sekretess samt den personliga integriteten hos den enskilde väga tyngre än det allmännas intresse att ärendet publiceras på kommunens hemsida.

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2022-04-20 § 59

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-05

Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 59

KS-SA.2022.51

Motion - Digitalt synpunktssystem på hemsidan version 2

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Per Hollertz (M) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Yrkanden

Per Hollertz (M) yrkar att motionen ska bifallas.

Lars Beckman (S) yrkar att motionen ska avslås.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner att Per Hollertz (M) yrkande om bifall och Lars Beckmans (S) yrkande om avslag ställs under proposition. Efter ställda propositioner finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Lars Beckmans (S) yrkande om avslag.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om digitalt synpunktssystem på hemsidan (dnr KS-SA.2022.10). Motionären yrkade att kommunfullmäktige beslutar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa ett digitalt synpunkts system på Valdemarsviks kommuns hemsida".

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-04 § 64 att anse motionen besvarad. Carina Thuresson (M) lämnade därefter in under samma sammanträde en ny motion med samma intention med förslaget att fullmäktige beslutar: "Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och en plan för införande av ett digitalt synpunktssystem på Valdemarsviks kommuns hemsida."

I den nya motionen lämnar motionären följande förtydligande kommentarer med anledning av tidigare inlämnad motion:

KSAU § 59

KS-SA.2022.51

"I svaret anges att vi idag har den funktionen genom att kunna lämna synpunkter på hemsidan via bankinloggning.

Motionens intention är att inskickade synpunkter och svar ska kunna följas på hemsidan och vara helt öppet och transparent."

Förvaltningens yttrande

Intentionen i den nya inlämnade motion förstås som att det motionären efterfrågar är att allmänheten ska kunna läsa och följa ett ärendes gång när det lämnas in via kommunens synpunkt- och klagomålsystem på hemsidan.

Synpunkter och klagomål som lämnas in från privatpersoner är av väldigt varierande dignitet. Till exempel är vissa av enklare karaktär som förslag om åtgärder av park och gata. Andra är av mer känslig karaktär, exempelvis att personer är missnöjda med hantering av ett individärende och kommunens myndighetsutövning. Det förekommer att ärenden som lämnas in omfattas av sekretess eller känsliga personuppgifter. Att ha ett system som innebär att synpunkter och klagomål ska publiceras på hemsidan kan innebära att kommunen kan bryta mot exempelvis Offentlighet- och sekretesslagen (OSL) samt Dataskyddsförordningen (GDPR). I slutändan bedöms risken för att bryta eventuell sekretess samt den personliga integriteten hos den enskilde väga tyngre än det allmännas intresse att ärendet publiceras på kommunens hemsida.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-05

Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Fredrik Sivula
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 82
E-post: fredrik.sivula@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Digitalt synpunktssystem på hemsidan version 2

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om digitalt synpunktssystem på hemsidan (dnr KS-SA.2022.10).

Motionären yrkade att kommunfullmäktige beslutar *"att Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa ett digitalt synpunkts system på Valdemarsviks kommuns hemsida"*.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-04 § 64 att anse motionen besvarad. Carina Thuresson (M) lämnade därefter in under samma sammanträde en ny motion med samma intention med förslaget att fullmäktige beslutar: *"Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och en plan för införande av ett digitalt synpunktssystem på Valdemarsviks kommuns hemsida."*

I den nya motionen lämnar motionären följande förtydligande kommentarer med anledning av tidigare inlämnad motion:

"I svaret anges att vi idag har den funktionen genom att kunna lämna synpunkter på hemsidan via bankinloggning."

Motionens intention är att inskickade synpunkter och svar ska kunna följas på hemsidan och vara helt öppet och transparent."

Förvaltningens yttrande

Intentionen i den nya inlämnade motion förstås som att det motionären efterfrågar är att allmänheten ska kunna läsa och följa ett ärendes gång när det lämnas in via kommunens synpunkt- och klagomålsystem på hemsidan.

Synpunkter och klagomål som lämnas in från privatpersoner är av väldigt varierande dignitet. Till exempel är vissa av enklare karaktär som förslag om åtgärder av park och gata. Andra är av mer känslig karaktär, exempelvis att personer är missnöjda med hantering av ett individärende och kommunens myndighetsutövning. Det förekommer att ärenden som lämnas in omfattas av sekretess eller känsliga personuppgifter. Att ha ett system som innebär att synpunkter och klagomål ska publiceras på hemsidan kan innebära att kommunen kan bryta mot exempelvis Offentlighet- och sekretesslagen (OSL)

samt Dataskyddsförordningen (GDPR). I slutändan bedöms risken för att bryta eventuell sekretess samt den personliga integriteten hos den enskilde väga tyngre än det allmännas intresse att ärendet publiceras på kommunens hemsida.

Beslutsunderlag

Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

i Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2022 -04- 04	
KS-SA.2022.51	v/Avd/Handl
Dpt/Obj	

2022-04-04

Digitalt synpunktssystem på hemsidan – version 2

Eftersom motionen som lämnades på KF 2022-02-07 missförstått (kanske på grund av att jag skrivit otydligt) och svaret är inte i linje med motionens intention utan blir felaktigt. Så lämnas här en version 2 av motionen.

Förtydligande och kommentar:

I svaret anges att vi idag har den funktionen genom att kunna lämna synpunkter på hemsidan via bankinloggning.

Motionens intention är att inskickade synpunkter och svar ska kunna följas på hemsidan och vara helt öppet och transparent.

Den funktionen har vi inte idag.

Det finns idag färdigutvecklade system på marknaden som har funktionerna:

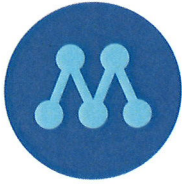
Ett ärende får ett ärendenummer, datum när inkom, ärendets gång, svar och vem som svarat. Det är även möjligt att vid ett tillfälle lämna en kommentar på tjänstepersonens svar. Det är även möjligt att gå tillbaka genom åren och få information om historiken.

Som politiker i Valdemarsviks kommun får vi ofta till oss att Valdemarsviks kommun är slutet och otillgängligt när det gäller information och kommunikation.

Att införa ett digitalt system för synpunkter, klagomål, ge beröm eller ge förslag skulle till en del öppna upp och göra kommunen mer tillgänglig och öppen när det gäller information och kommunikation.

När ett digitalt synpunktssystem är implementerat styrs troligen en del telefonsamtal över till systemet och kan effektivisera arbetet för tjänstepersoner samt att det förhoppningsvis upplevs lättare för medborgare att få svar av kommunen. Dessutom får både förvaltningen, politiker och medborgare en samlad bild över de frågor som är aktuella och viktiga i Valdemarsviks kommun.

Undantaget är: felanmälan på gator, lekplatser, vattenledningar och liknande ska felanmälas enligt rutin samt synpunkter och klagomål inom vård och omsorg som är kopplade till brukare/vårdtagare.

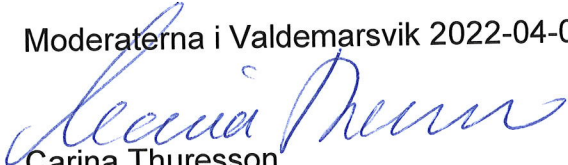
2022-04-04

i Valdemarksvik

Utifrån ovanstående yrkar Moderaterna att fullmäktige beslutar:

att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och en plan för införande av ett digitalt synpunktssystem på Valdemarksviks kommuns hemsida.

Moderaterna i Valdemarksvik 2022-04-04

Carina Thuresson

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Jonas Andersson (V) har 2022-04-04 lämnat in en motion avgiftsfria sommarbiljetter för ungdomar.

Motionären hänvisar till att Region Östergötland beslutat om en rabatterad 30-dagarsbiljett inom Östgötatrafiken för ungdomar under sommaren. Den rabatterade biljetten ska kosta 400 kr och i sin motion påpekar motionären att kommunen har möjlighet att erbjuda ungdomar att resa avgiftsfritt till en lägre kostnad. Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att "skyndsamt bereda denna fråga om avgiftsfria resor – ungdom inom Östgötatrafikens 30dgs biljett, enligt motionens intention".

Kostnadsberäkning

Motionären har inte vidare specificerat vilka åldersgrupper som inräknas i kategorin "ungdomar". I Regionfullmäktiges beslut 2022-02-08 § 18 beslutades sommarlovsbiljetten gälla för ungdomar 7-19 år i enlighet med den gräns som Östgötatrafiken har för ungdomsbiljett.

Enligt SCB bodde 958 personer i åldersgruppen 7-19 år i Valdemarsvik 2022-04-08. Om Valdemarsviks kommun skulle köpa in busskort till alla ungdomar under en månad i sommar för 400 kr styck skulle det kosta kommunen 383 200 kr. Om definitionen av ungdomar skulle snävas av och endast gälla åldersgruppen 12-19 år (i enlighet med den motion som regionfullmäktige behandlade) skulle kostnaden för kommunen att erbjuda busskort till alla ungdomar under en månad uppgå till 245 200 kr.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen ställer sig mycket positivt till att Region Östergötland beslutat om att erbjuda ungdomar att köpa en rabatterad 30-dagarsbiljett under sommaren. Då det inte finns budgeterade medel för att införa avgiftsfri sommarbiljett för ungdomar föreslår förvaltningen att motionen avslås.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-19

Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Avgiftsfri sommarbiljett - ungdom

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Jonas Andersson (V) har 2022-04-04 lämnat in en motion avgiftsfria sommarbiljetter för ungdomar.

Motionären hänvisar till att Region Östergötland beslutat om en rabatterad 30-dagarsbiljett inom Östgötatrafiken för ungdomar under sommaren. Den rabatterade biljetten ska kosta 400 kr och i sin motion påpekar motionären att kommunen har möjlighet att erbjuda ungdomar att resa avgiftsfritt till en lägre kostnad. Motionären yrkar att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att "skyndsamt bereda denna fråga om avgiftsfria resor – ungdom inom Östgötatrafikens 30dgs biljett, enligt motionens intention".

Kostnadsberäkning

Motionären har inte vidare specificerat vilka åldersgrupper som inräknas i kategorin "ungdomar". I Regionfullmäktiges beslut 2022-02-08 § 18 beslutades sommarlovsbiljetten gälla för ungdomar 7-19 år i enlighet med den gräns som Östgötatrafiken har för ungdomsbiljett.

Enligt SCB bodde 958 personer i åldersgruppen 7-19 år i Valdemarsvik 2022-04-08. Om Valdemarsviks kommun skulle köpa in busskort till alla ungdomar under en månad i sommar för 400 kr styck skulle det kosta kommunen 383 200 kr. Om definitionen av ungdomar skulle snävas av och endast gälla åldersgruppen 12-19 år (i enlighet med den motion som regionfullmäktige behandlade) skulle kostnaden för kommunen att erbjuda busskort till alla ungdomar under en månad uppgå till 245 200 kr.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen ställer sig mycket positivt till att Region Östergötland beslutat om att erbjuda ungdomar att köpa en rabatterad 30-dagarsbiljett under sommaren. Då det inte finns budgeterade medel för att införa avgiftsfri sommarbiljett för ungdomar föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Motion från Jonas Andersson (V) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Motion

Till Valdemarsvik kommunfullmäktige

Avgiftsfri sommarbiljett – ungdom.

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2022 -04- 04	
Dnr KS-SA.2022.48	För Avdel/Handl Caroline Starkås
Dpl/Obj	

220404

Vänsterpartiet har via Region Östergötland drivit genom en rabatterad sommarbiljett inom Östgötatrafiken, med en rabatt på 50% för ungdom 30dgr.

Ett klart steg framåt för våra ungdomar i kommunen till att kunna resa för lägre kostnad till sitt sommarjobb, fritidsaktivitet eller till vänner och kära. Men den rabatterade biljetten kommer att kosta dryga 400:-, pengar som kan vara stora för många av våra ungdomar och deras familjer.

Att kunna resa avgiftsfritt med regionens kollektivtrafik borde vara självklart för de med begränsade medel. Nu har kommunen här en chans till att ge ungdomarna denna resmöjlighet för en mycket låg kostnad 2022.

Den lilla kostnaden på ca 100 000:- är det låga insteget till avgiftsfria sommarresor!

Därmed ser vi inom Vänsterpartiet att fullmäktige skall ge Kommunstyrelsen i uppdrag att;

"Skyndsamt bereda denna fråga om avgiftsfria resor – ungdom inom Östgötatrafikens 30dgs biljett, enligt motionens intention"

Jonas Andersson

~~Olle Wester~~

Vänsterpartiet

Valdemarsvik

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunledning

Karl Öhlander

Kommundirektör

Tel: 0123-191 00

E-post: karl.ohlander@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Redovisning av mål - Den öppna kommunen

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen lägger redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2022 ska arbetet med målet om att Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen, redovisas till kommunstyrelsen.

Uppföljningen fokuserar på delarna kring digitalisering, förbättrad service och kommunikation.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2022 fastställt sex inriktningsmål för verksamheten under året. Målen ska under året redovisas till kommunstyrelsen. Redovisningen ska beskriva hur målet avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit.

Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen

Resultatmål

- Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.
- Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i viktiga processer

Vägen till målet

Ett aktivt arbete kommer att bedrivas inom kommunens förvaltning med syfte att öppna upp verksamheten gentemot invånare, företag och övriga som har kontakt med kommunen. Kommunen ska uppfattas som en positiv part att kontakta och samarbeta med. Tillgängligheten till kommunala tjänster och till kommunens tjänstepersoner ska öka och ett arbete ska startas upp för att förändra arbetssätt och rutiner med syfte att öka tillgängligheten och servicenivån.

Medborgare ska bjudas in till fler dialoger och får större möjligheter att påverka. Det är viktigt att dialoger som förs leder till att synpunkter tas tillvara och bidrar till förändring i den riktning som framkommer vid dialogen. Olika

former för dialog ska provas under året, inte bara stormöten utan former som leder till större delaktighet där alla får möjlighet att bidra. Det kommer att vara viktigt att alla grupper i kommunen får möjlighet att delta och göra sin röst hörd.

Kommunens webbplats är en viktig kanal för att nå delaktighet och insyn, men andra kanaler ska utforskas och introduceras under året.

Uppföljning

Målet följs genom enkäter hos näringsliv och medborgare. Prognoser för måluppfyllelse ska lämnas i tertiärrapport T1 samt delårsrapport bland annat baserat på bedömningar av inkomna klagomål och synpunkter.

Arbete med målet

Öppen förvaltning

Arbetet är påbörjat med att se över de kontaktytor kommunen har med medborgare, företagare och andra intressenter. Målet är att den som har kontakt med kommunen ska uppfatta kontakten som positiv och professionell. Uppdraget gäller samtliga kommunala verksamheter och ska bedrivas på alla nivåer i förvaltningen.

Som ett led i detta arbete har fokus legat på utveckling av medborgarservice men även på verksamheterna. Under 2022 inleds ett projekt under ledning av externa resurser med koppling till SKR för att förenkla kontakten med kommunen.

Näringsliv

Under 2021 tappade kommunen placeringar i Svenskt Näringslivs näringslivsranking. Detta pekar på att det finns flera förbättringsområden kopplade till näringslivsarbetet. I samband med detta har därför en ny inriktning för näringslivsarbetet tagits fram.

Pandemin gjorde under 2021 och början av 2022 det svårt att fortsätta de intensifierade kontakterna med kommunens olika företagare som inleddes under hösten 2020. Lättade restriktioner gör nu att dessa kan återupptas. Flera företagsbesök genomförs nu och nya nätverk initieras.

Näringslivsrådets roll och syfte ses över och även deltagare och ordförandeskap i rådet kommer att förändras för att öka delaktighet och koppling till kommunens företagare.

Arbetet med att förenkla kontakterna med kommunen ska underlätta för de företagare som behöver nyttja kommunens tjänster. Det ska vara lätt att ha kontakt med kommunen och förvaltningen ska kunna ge råd och vägledning när det gäller de kommunala processerna.

Delaktighet

Förutom omformningen av näringslivsrådet har även ett föreningsråd bildats. Rådet samlar kommunens föreningar och syftar till att skapa ett forum för att diskutera föreningarnas behov och kommunens roll i detta sammanhang.

Webbplatsen

Arbetet med att utveckla kommunens webbplats var i fokus under hösten 2021. Detta resulterade i en lansering av en ny utformning av webbplatsen och en annan startsida än tidigare. Målet har varit att öka tillgängligheten för alla grupper. Arbetet med utveckling fortsätter under 2022.

Nya kommunikationskanaler

Arbete sker också för utveckling av kommunikation via andra digitala medier. Sedan tidigare är kommunen aktiv via Facebook, men kommer också utveckla kommunikationen via andra sociala mediaplattformar. Under 2021 lanserades en egenproducerad poddkanal och utveckling av denna kommer fortsätta under 2022.

Digitalisering

Arbetet med digitalisering ska leda till ökade möjligheter till öppenhet och delaktighet. Utvecklingen av e-tjänster pågår ständigt och ett antal e-tjänster finns i dag för invånarna att nyttja. Valdemarsviks kommun har idag nio tjänster och av dessa har en tjänst tillkommit. Planen för 2022 är att fyra ytterligare tjänster ska lanseras i Valdemarsvik. Arbete pågår också inom Cesam Öst med gemensam utveckling av tjänster.

Uppföljning av målet

Resultat finns ännu inte från de enkäter som ska ligga till grund för uppföljning av målet. Det handlar bland annat om Svensks Näringslivs näringslivsranking som presenteras under hösten 2022.

Under 2022 kommer en så kallade NKI-undersökning att genomföras. Denna kommer fånga upp hur de som haft kontakt med kommunen i enskilda ärenden uppfattar service och bemötande. Resultatet av denna kommer ge en bättre bild av kommunens servicenivå.

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen lägger redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2022 ska arbetet med målet om att Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen, redovisas till kommunstyrelsen den 9 maj. Uppföljningen utgår från de tre målområdena äldreomsorg, äldres psykiska hälsa samt barn och unga.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2022 fastställt sex inriktningsmål för verksamheten under året. Målen ska under året redovisas till kommunstyrelsen. Redovisningen ska beskriva hur målet avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit. Enligt planen är det målet *Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen* som ska redovisas.

Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen

Resultatmål

- *Äldre som får insatser ska känna trygghet och att de har möjlighet till både verksamhet och boende som motsvarar behoven*
- *Öka det förebyggande arbetet inom socialtjänst riktat till barn och unga.*
- *Äldres psykiska hälsa och känsla av social samvaro ska öka*
- *Barn och ungas psykiska välmående, känsla av trygghet och stöd från vuxna i skolan ska öka.*

Vägen till målen

Värdegrundsarbete

Fortsatt värdegrundsarbete för att säkerställa kvalitet i verksamheterna. Utbildningsinsats för samtliga medarbetare om värdegrund och rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah pågår. Arbetet med att upprätta verksamhetsbeskrivningar inom vård- och omsorgsboenden är påbörjat.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Digitala lösningar

Arbeta för digitala lösningar i syfte att öka den enskildes självständighet/trygghet i utförandet av insatser samt bidra till effektivare arbetssätt pågår. Fortsatt utveckling av e-tjänster samt ovanstående arbetet sker lokalt samt tillsammans med centrala digitaliseringsfunktioner.

Boenden för äldre

Inom vård- och omsorgsboendena har antalet platser för personer med demenssjukdom ökat vilket innebär att området demens även under året är ett särskilt fokusområde.

Vammarhöjden är behov av ombyggnation för att möta kraven på ett modernt vård- och omsorgsboende. Process kring om kommunen ska gå in i ett förprojekteringsarbete ihop med Regionen som äger fastigheten pågår. Under året kommer renovering av Ringgården påbörjas.

Det finns behov av andra boenden för äldre än de vård- och omsorgsboende som idag finns i kommunen. Efterfrågan är stor vad gäller så kallade trygghetsboende, i såväl Valdemarsvik som i stora delar av landet.

Nära vård

Nära vård innebär en omställning som berör och kommer att göra skillnad för alla landets medborgare och bidra i att klara välfärdens utmaningar. Omställningen innebär att vi tillsammans med medborgare flyttar fokus till att arbeta mera personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande.

Tanken är att utveckla arbetssätt och metoder för att erbjuda en trygg och säker vård och omsorg nära medborgaren. Inom sektorn finns för detta en projektledare som kommer att upprätta en plan för arbetet. Fokus under året ska inriktas på intern implementering och fortsatt arbete ihop med Vårdcentralen.

Förebyggande arbete barn och unga

Det förebyggande arbetet inom Individ- och familjeomsorgen är i fokus. En del är den serviceingång till öppenvården Råd och stöd där föräldrar erbjuds

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

samtal i strukturerad form utan journalföring. De föräldragrupper som varit på paus under pandemin har nu startat igen.

Den nystartade föräldrawebben följs under året för att se hur formen kan vidareutvecklas och spridas vidare i det förebyggande arbetet.

Arbetet med att upprätta och införa dokumenterade strukturer för samverkan mellan individ och familjeomsorgen och sektor BUAK fortgår.

Implementering av handlingsplanen för preventionsstrategin pågår tillsammans med BUAK. Vissa aktiviteter är genomförda, andra pågår eller finns under planering.

Äldres psykiska hälsa

Under året kommer äldreomsorgen ha aktiviteter som möjliggörs genom de särskilt riktade statliga medel som finns att tillgå.

Valdemarsviks kommun ingår i ett pilotprojekt initierat av Regionen - "ABC för god psykisk hälsa". Projektet syftar till att stärka den psykiska hälsan bland länets invånare i samverkan med länets kommuner och civilsamhället och riktar sig i år till medborgare över 65 år, som inte bor i vård- och omsorgsboende. Särskilt fokus ligger på att bryta den sociala isolering som pandemin orsakat.

Ett annat fokusområde är att motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom. För båda dessa uppdrag har två aktivitetsledare anställts med uppdrag att kartlägga vilka aktiviteter som erbjuds för de äldre invånare. Uppdraget omfattar även att öka samarbetet med civilsamhället och att genomföra aktiviteter som stimulerar den psykiska hälsan samt bryter den ofrivilliga ensamheten.

Barn och ungas psykiska välmående

Som ett sätt att kartlägga trygghet och mående genomförs årligen en trivselenkäten på alla skolor. Utifrån resultatet skapas en handlingsplan som elevhälsopersonal tillsammans med skolpersonal arbetar med för att förebygga och stötta eleverna gällande trygghet och mående.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

Grundskolan har anställt två socialpedagoger som har i uppgift att följa upp närvaron hos våra elever. Ett förebyggande arbete för att förhindra en problematisk skolfrånvaro.

Uppföljning av mål

Resultatmålet om äldre följs genom den enkätundersökning som genomförs av Socialstyrelsen. Resultatet från undersökningen är inte tillgängligt ännu utan publiceras först under juni månad och rapporteras därmed i delårsrapport.

Resultatmålet om insatser från Socialtjänsten följs genom statistik på antalet insatser via service samt beviljade insatser i familj i egen regi. Rapportering av måluppfyllelse ska lämnas i tertialrapport T1 samt delårsrapport.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Stöd- och omsorg 2022-04-26

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Stöd och Omsorg KS-SO

Anna-Lena Udenius

Kvalitets- och utvecklingsstrateg

Tel: 0123-191 00

E-post: anna-lena.udenius@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppföljning av inriktningsmål – Den hälsosamma kommunen

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen lägger redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2022 ska arbetet med målet om att Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen, redovisas till kommunstyrelsen den 9 maj. Uppföljningen utgår från de tre målområdena äldreomsorg, äldres psykiska hälsa samt barn och unga.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2022 fastställt sex inriktningsmål för verksamheten under året. Målen ska under året redovisas till kommunstyrelsen. Redovisningen ska beskriva hur målet avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit. Enligt planen är det målet *Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen* som ska redovisas.

Valdemarsviks kommun ska vara den hälsosamma kommunen

Resultatmål

- *Äldre som får insatser ska känna trygghet och att de har möjlighet till både verksamhet och boende som motsvarar behoven*
- *Öka det förebyggande arbetet inom socialtjänst riktat till barn och unga.*
- *Äldres psykiska hälsa och känsla av social samvaro ska öka*
- *Barn och ungas psykiska välmående, känsla av trygghet och stöd från vuxna i skolan ska öka.*

Vägen till målen

Värdegrundsarbete

Fortsatt värdegrundsarbete för att säkerställa kvalitet i verksamheterna. Utbildningsinsats för samtliga medarbetare om värdegrund och rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah pågår. Arbetet med att upprätta verksamhetsbeskrivningar inom vård- och omsorgsboenden är påbörjat.

Digitala lösningar

Arbeta för digitala lösningar i syfte att öka den enskildes självständighet/trygghet i utförandet av insatser samt bidra till effektivare arbetssätt pågår. Fortsatt utveckling av e-tjänster samt ovanstående arbetet sker lokalt samt tillsammans med centrala digitaliseringsfunktioner.

Boenden för äldre

Inom vård- och omsorgsboendena har antalet platser för personer med demenssjukdom ökat vilket innebär att området demens även under året är ett särskilt fokusområde.

Vammarhöjden är behov av ombyggnation för att möta kraven på ett modernt vård- och omsorgsboende. Process kring om kommunen ska gå in i ett förprojekteringsarbete ihop med Regionen som äger fastigheten pågår. Under året kommer renovering av Ringgården påbörjas.

Det finns behov av andra boenden för äldre än de vård- och omsorgsboende som idag finns i kommunen. Efterfrågan är stor vad gäller så kallade trygghetsboende, i såväl Valdemarsvik som i stora delar av landet.

Nära vård

Nära vård innebär en omställning som berör och kommer att göra skillnad för alla landets medborgare och bidra i att klara välfärdens utmaningar. Omställningen innebär att vi tillsammans med medborgare flyttar fokus till att arbeta mera personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande.

Tanken är att utveckla arbetssätt och metoder för att erbjuda en trygg och säker vård och omsorg nära medborgaren. Inom sektorn finns för detta en projektledare som kommer att upprätta en plan för arbetet. Fokus under året ska inriktas på intern implementering och fortsatt arbete ihop med Vårdcentralen.

Förebyggande arbete barn och unga

Det förebyggande arbetet inom Individ- och familjeomsorgen är i fokus. En del är den serviceingång till öppenvården Råd och stöd där föräldrar erbjuds samtal i strukturerad form utan journalföring. De föräldragrupper som varit på paus under pandemin har nu startat igen.

Den nystartade föräldrawebben följs under året för att se hur formen kan vidareutvecklas och spridas vidare i det förebyggande arbetet.

Arbetet med att upprätta och införa dokumenterade strukturer för samverkan mellan individ och familjeomsorgen och sektor BUAK fortgår.

Implementering av handlingsplanen för preventionsstrategin pågår tillsammans med BUAK. Vissa aktiviteter är genomförda, andra pågår eller finns under planering.

Äldres psykiska hälsa

Under året kommer äldreomsorgen ha aktiviteter som möjliggörs genom de särskilt riktade statliga medel som finns att tillgå.

Valdemarsviks kommun ingår i ett pilotprojekt initierat av Regionen - "ABC för god psykisk hälsa". Projektet syftar till att stärka den psykiska hälsan bland länets invånare i samverkan med länets kommuner och civilsamhället och riktar sig i år till medborgare över 65 år, som inte bor i vård- och omsorgsboende. Särskilt fokus ligger på att bryta den sociala isolering som pandemin orsakat.

Ett annat fokusområde är att motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom. För båda dessa uppdrag har två aktivitetsledare anställts med uppdrag att kartlägga vilka aktiviteter som erbjuds för de äldre invånare. Uppdraget omfattar även att öka samarbetet med civilsamhället och att genomföra aktiviteter som stimulerar den psykiska hälsan samt bryter den ofrivilliga ensamheten.

Barn och ungas psykiska välmående

Som ett sätt att kartlägga trygghet och mående genomförs årligen en trivselenkäten på alla skolor. Utifrån resultatet skapas en handlingsplan som elevhälsopersonal tillsammans med skolpersonal arbetar med för att förebygga och stötta eleverna gällande trygghet och mående.

Grundskolan har anställt två socialpedagoger som har i uppgift att följa upp närvaron hos våra elever. Ett förebyggande arbete för att förhindra en problematisk skolfrånvaro.

Uppföljning av mål

Resultatmålet om äldre följs genom den enkätundersökning som genomförs av Socialstyrelsen. Resultatet från undersökningen är inte tillgängligt ännu utan publiceras först under juni månad och rapporteras därmed i delårsrapport.

Resultatmålet om insatser från Socialtjänsten följs genom statistik på antalet insatser via service samt beviljade insatser i familj i egen regi. Rapportering av måluppfyllelse ska lämnas i tertialrapport T1 samt delårsrapport.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Louise Skymnevik
Tf sektorchef

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Anmälda protokoll, delegationsbeslut och meddelanden läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Följande protokoll anmäls till kommunstyrelsen:

- Arbetsutskottet 2022-04-20
- Barn- och utbildningsutskottet 2022-04-19
- Stöd- och omsorgsutskottet 2022-04-21

Följande delegationsbeslut till kommunstyrelsen:

- Kommundirektör Karl Öhlander, dnr KS-Kcs.2022.3, 2022-04-25, Beslut om tillförordnad kommundirektör 2022-04-27--2022-05-04.
- Kommunstyrelsens ordförande Lars Beckman, dnr KS-Kcs.2020.55, 2022-04-25, Yttrande till förvaltningsrätten i Linköping samt frågan om att utse ombud för Valdemarsviks kommun i mål gällande laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2022-02-15 § 34.
- Arbetsledare medborgarservice Caroline Starkås, dnr KS-SA.2021.16, 2022-04-27. Utse ny lotterikontrollant.

Följande meddelanden anmäls till kommunstyrelsen:

- Förvaltningsrätten i Linköping mål nr 1315-22 - Beslut i frågan om inhibition gällande överklagan enligt laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2022-02-15 § 34.

Beslutet skickas till
Akten

Plats och tid   Brisen/Grynnan, Strömsvik, 2022-04-20, 08:15-11:55

Beslutande	Lars Beckman (S), ordf. Nhela Ali (S) Jenny Elander Ek (C) Per Hollertz (M) Göran Hargestam (SD)	Ersättare	Ulla Wallering Fall (S) Anders Carlsson (C) Carina Thuresson (M) Hans Andersson (M)

Övriga närvarande	Karl Öhlander, kommundirektör Carina Magnusson, personalchef §§ 52, 53, 60 Monica Reinel, Söderberg & Partners § 60 Mikael Jonsson, teknisk chef § 58 Linnea Bergh, planarkitekt § 60	Matilda Carlström, sekreterare Sven Stengard, ekonomichef §§ 49-50 Emelie Nisu, folkhälsoutvecklare § 55 Michaela Thomsson, mark- och Exploateringsingenjör § 60

Utses att
justera   Göran Hargestam (SD)

Justeringens
plats och tid   Avdelning Service & Administration, 2022-04-26 kl. 08:30

Underskrift	Sekreterare	.....	Paragrafer 49 - 60
		Matilda Carlström	
	Ordförande	.....	
		Lars Beckman (S)	
	Justerare	.....	
		Göran Hargestam (SD)	

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsens arbetsutskott		
Sammanträdesdatum	2022-04-20		
Datum för anslagsuppsättande	2022-04-27	Datum för anslagsnedtagande	2022-05-19
Förvaringsplats för protokollet	Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik		
Underskrift	..... Matilda Carlström		

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KSAU § 49	Mål och Budget 2023 - 2025 - Planeringsramar	3 - 4
KSAU § 50	Månadsuppföljningar 2022	5 - 7
KSAU § 51	Redovisning av uppdrag - Utbyggnad av fiber och digitalisering av verksamheter	8 - 11
KSAU § 52	Redovisning av uppdrag - Utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs	12 - 14
KSAU § 53	Visselblåsarfunktion	15 - 16
KSAU § 54	Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland (LA-Norrköping)	17 - 20
KSAU § 55	Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025	21 - 24
KSAU § 56	Remiss - Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen SOU 2021:62	25
KSAU § 57	Redovisning av avtalssamverkan 2021	26
KSAU § 58	Gatubelysning Syntorp och Mossebo	27 - 28
KSAU § 59	Motion - Digitalt synpunktssystem på hemsidan version 2	29 - 30
KSAU § 60	Information KS-AU	31 - 32

KSAU § 49

KS-SA.2022.47 041

Mål och Budget 2023 - 2025 - Planeringsramar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Yrkanden

Lars Beckman (S) yrkar att arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Lars Beckmans (S) yrkande om att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

I kommunens styrmodell antagen av KF 2020-05-25 § 51 anges det att kommunfullmäktige ska besluta om planeringsförutsättningar inför det kommande budgetarbetet under juni månad.

I bifogat dokument "Planeringsramar 2023 – 2024" redogörs för de ekonomiska förutsättningarna under planperioden. Till dokumentet finns en mer detaljerad beräkningsbilaga.

Planeringsramarna utgår från oförändrade ramar jämfört med innevarande år med redan beslutade justeringar. Detta skapar ett visst utrymme år 2023 men redan inför 2024 uppstår det besparingsbehov. Något utrymme för att täcka kostnadsökningar utöver ökningar av kapitalkostnader och löner för befintlig personal finns inte i treårsplanen. Beräkningarna för det nya pensionsavtalet är mycket preliminära.

Investeringsramarna utgår från gällande plan med justeringar för Ringgården.

KSAU § 49

KS-SA.2022.47 041

Tidplan för budgetarbetet

Juni 7

Kommunfullmäktige antar planeringsramar inför arbetet med Mål och Budget 2023 – 2025.

Juni – augusti

Förvaltningen tar fram sitt budgetförslag.

September

Budgetberedning och AU.

Oktober 24

Kommunstyrelsen beslutar om Mål och Budget.

November 14

Kommunfullmäktige beslutar om Mål och Budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2020-04-05
Planeringsramar 2023-2025

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 50

KS-SA.2022.38 042

Månadsuppföljningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Månadsuppföljning per 2022-03-31 godkänns.

Sammanfattning

Bokslutsprognosen för mars månad är något bättre än vad den var för februari. Orsakerna till detta går att finna i bättre prognoser för sektor Service och Samhällsbyggnad samt för finansförvaltningen. Resultatet prognostiseras nu till +18,2 mnkr jämfört med budgeterat +10,2 mnkr. Investeringsvolymen beräknas bli ca 18,0 mnkr lägre än budgeterat vilket kommer att ge positiva effekter på kommunens kassaflöde och minska nyupplåningsbehovet.

Prognos driftbudget, mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-494,3	-502,0	-7,7
Finansiering	504,5	520,2	+15,7
Summa (årets resultat)	10,2	18,2	+8,0

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,0	64,0	+18,0

Investeringsbudgeten innehåller två större projekt, Ringgården och Vattenverk. Båda projekten är försenade jämfört med antaganden i budgeten och ett överskott på ca +18,0 mnkr kan prognostiseras.

Justerare

.....

.....

KSAU § 50

KS-SA.2022.38 042

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 31/3	Prognos avvikelse
Service och samhällsbyggnad	70,2	19,2	-7,6
Stöd och omsorg	226,9	48,3	0,0
Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur	184,7	46,4	0,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,4	2,3	0,0
Politisk organisation	5,0	1,1	0,0
Valnämnd	0,1	0,0	-0,1
Summa verksamheterna	494,3	117,3	-7,7

Service och samhällsbyggnad

Jämfört med februariprognosen är det en förbättring med 1,0 mnkr som består av lägre kostnader för vinterväghållning och el än förra prognosen samt något högre hyror och försäkringsersättningar än vad prognosen för februari visade. Det samlade underskottet på verksamheterna gata och fastighet är dock fortfarande betydande.

Stöd och omsorg

Sektorn prognostiserar ett nollresultat för året. Äldreomsorgen har negativa avvikelser på grund av ökade timlöner. Inför sommaren står verksamheten med problem att kunna rekrytera timvikarier. Statsbidrag inväntas för att kunna täcka de ökade bemanningskostnaderna.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Prognosen för helåret är att sektorn håller budgeten. En större negativ avvikelse finns på gymnasieskolan men denna förväntas vägas upp av ett lika stort överskott inom ledning och administration.

Valnämnden

Under året sker val till kommun, region och riksdag. Prognosen för nämnden pekar mot ett underskott på -0,1 mnkr. Detta beror på en anpassning av röstmottagarnas arvoden till närliggande kommuners nivå samt ökade kostnader för väktare och material. Det blir även något högre kostnader för förtidsröstningen då receptionen i Strömsvik inte är lämplig som röstningslokal.

KSAU § 50

KS-SA.2022.38 042

Övrigt

Inga övriga avvikelser finns att rapportera.

Finansiering

Enligt senaste prognos har den ekonomiska återhämtningen i samhället gått fortare än vad som antogs när budgeten lades. Detta har lett till ökat skatteunderlag. Finansieringen prognostiserar ett överskott med 15,7 mnkr. I detta ingår bidraget till kommuner med särskilda utmaningar som uppgår till 5,1 mnkr innevarande år.

Rullande månadsuppföljning

I bilaga finns 12 månaders rullande månadsuppföljning. Noterbart är den låga personalkostnadsökningen under perioden. Konto 34 och 60 bör läsas tillsammans och avser till största delen periodiseringsdifferenser.

Sammanfattning och slutsatser

Stigande räntor och ökad inflation är orosmoment som visar sig allt tydligare. För kommunen har detta inte påverkat uppföljningens resultat i någon större omfattning. Men effekterna torde visa sig tydligt när arbetet med 2023 års budget påbörjas.

Avseende underskottet på sektor Service och Samhällsbyggnad gav kommunstyrelsen vid sitt sammanträde den 11/4 förvaltningen i uppdrag att genomlysa detta.

Ett högre resultat tillsammans med lägre investeringar kommer att leda till att nyupplåningsbehovet blir lägre för året. I budgeten är nyupplåningsbehovet beräknat till 50,0 mnkr. Prognosen pekar mot ett upplåningsbehov i storleksordningen 20 mnkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-07

Rullande månadsuppföljning mars 2022

Beslutet skickas till

Akten

KSAU § 51

KS-SA.2021.103 041

Redovisning av uppdrag - Utbyggnad av fiber och digitalisering av verksamheter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lägger redovisningen till handlingarna

Kommunstyrelsens arbetsutskott ger förvaltningen i uppdrag att ta fram en uppföljning av hur bredbandsutbyggnaden ser ut i kommunen idag och presentera till nästa KSAU.

Yrkanden

Per Hollertz (M) yrkar på tillägget att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en uppföljning av hur bredbandsutbyggnaden ser ut i kommunen idag och presentera till nästa KSAU.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Per Hollertz (M) tilläggsyrkande att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en uppföljning av hur bredbandsutbyggnaden ser ut i kommunen idag och presentera till nästa KSAU.

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2022 ska arbetet med uppdraget om digitalisering i kommunens verksamheter samt arbetet med utbyggnad av fiber intensifieras, redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Det sker en aktiv digitaliseringsutveckling inom kommunens verksamheter. Arbetet behöver under 2022 samordnas och prioriteras. Bredbandsutveckling är en nyckelfråga för många delar av kommunen. Samarbete sker vidare framåt med externa leverantörer. Stöd för utbyggnad och samarbete diskuteras även tillsammans med Region Östergötland.

Ärendebeskrivning

Digitalisering är en viktig del i utvecklingsarbetet. Genom att använda digitaliseringens möjligheter kan utveckling drivas framåt både med fokus på

KSAU § 51

KS-SA.2021.103 041

effektiviseringar och nytänkande. Under 2021 togs ett samlat strategiskt grepp kring arbetet. Bland annat innebar det satsningar på digitalisering inom vård och utbildning.

Under 2022 kommer en översyn inledas när det gäller kommunens verksamhetssystem. Detta i syfte att utveckla men även att effektivisera handläggning.

I samverkan med Söderköpings kommun får Valdemarsviks kommun tillgång till strategisk digitaliseringskompetens. Prioriterade områden är vård och utbildning.

Digitalisering

Under 2020 genomfördes en utredning av det digitaliseringsarbete som bedrivits inom kommunen. Utredningen visar på ett rikt utvecklingsarbete men till delar saknas en samordning och gemensamma mål för arbetet. Det finns också påtagliga skillnader när det gäller utvecklingstakten mellan olika sektorer.

Samarbetet med Söderköping och bildandet av ett gemensamt IT-kontor har bidragit till ökad samverkan och under 2021 låg mycket fokus på samordnad utveckling. En övergripande digitaliseringsgrupp har bildats och denna leds av Valdemarsviks och Söderköpings gemensamma digitaliseringschef. Gruppen har brett deltagande med nyckelpersoner från förvaltningens samtliga sektorer.

En översyn av verksamhetssystem kommer att genomföras under 2022. Det handlar om system för stöd och uppföljning. Översynen ska syfta till att effektivisera processer och underlätta uppföljning av verksamheterna. Ett nytt intranät kommer att lanseras under året. Den nya lösningen ska innebära ökad tillgänglighet, men även leda till lägre kostnader och effektivare arbetssätt.

Digitaliseringsutvecklingen ska också ge effekter för kommunens medborgare. Det handlar om tillgången och tillgängligheten till kommunens tjänster. Det ska vara lätt att kontakta kommunen och det ska finnas transparenta systemlösningar som ger positiva effekter inte bara för den egna förvaltningen. Utveckling sker under 2022 fortsatt kopplat till webbplatsen men även framtagande av fler digitala tjänster ligger i fokus.

KSAU § 51

KS-SA.2021.103 041

Bredbandsutveckling

Bredbandsutbyggnaden idag

Genom ett samarbetsavtal mellan TeliaSonera Sverige AB och Valdemarsviks kommun (2015) har bredbandsutbyggnad skett i kommunen. Målet var att bygga ut bredband så att det skulle nå fastighetsägare både på landsbygden, mindre orter och tätort då snabba och säkra digitala förbindelser är en mycket viktig del av samhällets infrastruktur. Genom samarbetslösningen är kommunen inte nätägare.

I tätorterna Valdemarsvik, Gryt (inklusive Snäckvarp och Fyrudden), Gusum och Ringarum har fiberutbyggnad skett (2015–2018) på kommersiell basis utan stödpengar. Intressenter som velat ansluta sig i efterhand har dock inte behandlats effektivt av leverantören.

Under 2021 ansökte två externa aktörer om bredbandsstöd från Post- och telestyrelsen (PTS) för etablering i kommunens södra delar. En av dessa aktörer har fått stödmedel beviljade.

I kvarvarande geografiska områden har Telia bedömt att det inte finns ekonomiska förutsättningar för fiberutbyggnad. Därför har Telia erbjudit uppkoppling via mobilnätet som alternativ till fiber i några landsbygdsområden. Lösningen FWA (fixed wireless access) är fast bredband via mobilnätet där kunden får nätet säkrat på sin adress och Telia monterar en mobilmottagare på fastigheten. Denna lösning kan dock inte erbjudas i hela kommunen i dagsläget.

Flera använder mobilt bredband men även här finns stora begränsningar när det kommer till mobil täckning och kapacitet. Antalet master räcker inte kopplat till geografin. Den mobila kapaciteten är inte tillräcklig under sommarhalvåret då antalet användare/personer i kommunen ökar kraftigt. Det gör att det inte går att vara uppkopplad i hemmet och man har svårighet att ringa under en del av året. Detta har blivit extra påtagligt under den tid som covid-19 funnits i vår vardag och många sökte sig till sina fritidshus. Kapaciteten i de mobila näten sjönk i och med det redan i april 2020.

Arbetet framåt

Bredbandsutbyggnad

Under 2022 kommer fiberutbyggnaden i Gryts landsbygdsområde slutföras. När fler hushåll har tillgång till fiber avlastas mobilnätet något vilket frigör lite

KSAU § 51

KS-SA.2021.103 041

kapacitet till de många besökare som rör sig i området. Dock räcker inte detta för att tillgodose bra kapacitet för besökare, öbor och de hushåll på fastlandet som inte omfattats av fiberutbyggnaden. Bättre kapacitet i master och bättre geografisk täckning är nödvändig.

Telias erbjudande om FWA går till hushåll i utvalda områden. Resultatet angående hur många som valt att köpa tjänsten har inte redovisats ännu. Vi vet i dagsläget inte heller när tjänsten kan levereras och hur väl den faller ut gällande kapacitet. Dialog sker med Telia för att få en samlad bild av den nya lösningens utfall.

Telia har även erhållit stöd från PTS för utbyggnad i vissa av kommunens södra delar. Utbyggnad kommer där påbörjas under 2022.

Andra leverantörer

Kontakt har även tagits med andra större leverantörer av fiber. Dialog och möten har även genomförts med en aktör. De kostnadsmodeller och kalkyler som presenterats har däremot inte lett till något vidare intresse från denna aktör. Fortsatta kontakter kommer tas under 2022.

Bredbandsstöd

Arbete sker också tillsammans med Region Östergötland kopplat bredbandsutveckling. Frågan om stöd för utbyggnad finns tydligt med i detta sammanhang. Ett första samarbetsmöte med detta fokus sker mellan regionen och kommunen under slutet av mars 2021.

Fiber till kommunens verksamheter

De verksamheter/fastigheter som har behov av fiber ska sammanställas och behov ska bedömas. Underlag tas sedan fram för en prioriterings- och kostnadskalkyler inför genomförande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommundirektören 2022-04-19

Beslutet skickas till

Näringslivsutvecklaren

Akten

KSAU § 52

KS-SA.2021.103 041

Redovisning av uppdrag - Utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lägger redovisningen till handlingarna

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2022 ska arbetet med uppdraget att utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs, redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 april.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2022 fastställt 12 uppdrag till verksamheterna under året. Uppdragen ska under året redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott. Redovisningen ska beskriva hur uppdraget avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit. Enligt planen är det nu uppdraget att utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs som ska redovisas.

Arbetet med uppdraget

Medarbetarskapet

Filosofin kring medarbetarskap handlar om att en arbetsplats aldrig är färdigutvecklad, utan att det alltid finns saker som går att göra bättre. Det finns också behov av att underhålla och vidmakthålla väl fungerande relationer och processer, till exempel att en ny medarbetare skall skolas in i verksamheten.

En arbetsgrupp där medlemmarna respekterar och bryr sig om varandra och där det finns utmaningar som gruppen gemensamt bemästrar är både effektiv och tillfredsställande för medlemmarna.

KSAU § 52

KS-SA.2021.103 041

Hr-enheten stöttar verksamheterna genom att delta i arbetsplatsträffar och inspirera till att utveckla medarbetarskap med både information om skyldigheter och rättigheter samt samarbetsövningar. Arbetet fortgår.

Kompetensförsörjningen

Med kompetensförsörjning menas att styra organisationens och medarbetarnas kompetens i rätt riktning för att uppnå verksamhetsmålen

Genom proaktivt och strategiskt arbete kan vi möta utmaningarna och samtidigt utveckla verksamheterna. I det taktiska arbetet med att säkra kompetensförsörjningen inom verksamheterna ingår att kartlägga befintliga kompetenser, analysera vilka framtida behov som finns för att klara uppdragen.

Utveckling av medarbetarnas kompetens är viktig för att kunna anpassa verksamheten till den föränderliga omvärlden. Möjlighet till kompetensutveckling, stimulans och tillvaratagande av befintlig kompetens är tillsammans med goda arbetsmiljöer grunden för kommunens attraktivitet som arbetsgivare

Arbetet genomförs med bred förankring bland medarbetare och dess fackliga företrädare. Arbetet ger en kunskap hos medarbetarna om uppdragets komplexitet och framtida utmaningar. Planer för att möta framtida kompetensbehov tas fram.

Med rätt kompetens på rätt plats ökar förutsättningarna för att arbetsgrupper fungerar väl, att det finns tillit till varandras kompetenser och att alla vet vad de ska göra. Detta borgar för en god arbetsmiljö och hälsa.

Vägen framåt

Pandemin har medfört att arbetet med både medarbetarskapet och andra utvecklingsinsatser fått stå tillbaka något. Sektorerna har påbörjat flera kompetenshöjande insatser för medarbetarna som fortgår under året. Under våren 2022 upphandlas utvecklande ledarskap (UL) som kommer att ge cheferna samma grundkunskap i ledarskap med målsättningen att utveckla ledarskapet för att därigenom utveckla medarbetarna och på sikt nå högre effektivitet i organisationen. Ekonomienheten kommer under året att ta fram ett antal interna utbildningar för chefer i ekonomiska frågor. De centrala funktionernas arbetar också med att hålla sig a jour med omvärldsbevakning inom respektive område.

KSAU § 52

KS-SA.2021.103 041

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-19

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 53

KS-SA.2022.25

Visselblåsarfunktion

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att inrätta en visselblåsarfunktion i enlighet med den nya visselblåsarlagen och föreslagna riktlinjer senast den 17 juli 2022.

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet om visselblåsarfunktionen med Söderköpings kommun.

Ärendebeskrivning

Till följd av EU-direktivet "Direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten" (visselblåsardirektivet) har en ny visselblåsarlag införts i Sverige som trädde i kraft den 17 december 2021. Lagens bestämmelser om skydd gäller för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram, och rapporterar om det.

Från och med den 17 juli 2022 ska alla kommuner och regioner ha interna rapporteringskanaler, en så kallad visselblåsarfunktion, på plats. Visselblåsarfunktionen ska möjliggöra för arbetstagare att skriftligen, muntligen eller vid ett fysiskt möte slå larm internt på ett säkert sätt. Visselblåsarfunktionen ska kunna ta emot rapporter, följa upp det som rapporteras och ha kontakt och lämna återkoppling till visselblåsaren.

Behöriga personer som utses till den interna rapporteringskanaler kan antingen vara anställda i kommunen eller någon som anlitas för kommunens räkning.

I de föreslagna riktlinjerna presenteras en visselblåsarfunktion som hanteras av ett upphandlat externt företag. Företaget tar emot en rapport och gör en första bedömning, ansvarar för återkoppling till visselblåsaren och kan vara behjälplig om vidare utredning behövs. Beslut om hur en anmälan hanteras fattas sedan av Valdemarsviks särskilt utsedda utredningsfunktion. I de fall en visselblåsare rapporterar om oegentligheter som rör en person som ingår i

KSAU § 53

KS-SA.2022.25

den interna utredningsfunktionen eller om det av annan anledning anses olämpligt att utredningsfunktionen hanterar ärendet överlämnas det till den interna utredningsfunktionen i Söderköpings kommun. Det är även möjligt att låta den externa visselblåsarfunktionen utreda ärendet. För att reglera möjligheten att lämna över ett ärende till Söderköpings kommun har även ett förslag på ett samverkansavtal skrivits fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-21

Förslag till riktlinjer för visselblåsarfunktion

Förslag till samverkansavtal med Söderköpings kommun

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

Överenskommelse om samverkan i östra Östergötland (LA-Norrköping)

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till överenskommelse om samverkan mellan kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik.

Beslutet gäller under förutsättning att övriga kommuner i samarbetet antar överenskommelsen på motsvarande sätt.

Sammanfattning

Kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik utgör tillsammans ett lokalt arbetsmarknadsområde (LA-Norrköping). Genom en gemensam överenskommelse vill kommunerna nu utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Överenskommelsen riktar in sig på två samverkansområden:

- hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet
- möjligheter för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Samverkan organiseras genom en politisk styrgrupp för den strategiska inriktningen av samarbetet, en tjänstemannaledning som leder arbetet samt samordnare som koordinerar de två områdena. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

Exempel på hur kommunerna kan samverka är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, arbeta med gemensam fysisk planering eller ge stöd till varandra när analys- och planeringsunderlag ska tas fram.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Många frågor hanteras bäst enbart lokalt inom en kommun. Men det finns också frågor som vinner på att diskuteras i ett större geografiskt sammanhang och som bör hanteras på till exempel delregional, regional eller storregional nivå.

Kommunerna i östra Östergötland har samverkat inom en rad frågor under många år, bland annat kring fysisk planering. Den överenskommelse som nu

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

föreligger är en strävan mot att utveckla och formalisera samverkan mellan kommunerna.

Kommunerna utgör ett så kallat lokalt arbetsmarknadsområde, vilket innebär att det är en funktionell region som avgränsas utifrån statistik över arbetspendling mellan kommunerna. Det finns två lokala arbetsmarknadsområden (LA-områden) i Östergötland:

- LA-Linköping (kommunerna Boxholm, Kinda, Linköping, Mjölby, Motala, Åtvidaberg och Ödeshög)
- LA-Norrköping (kommunerna Finspång, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik).

Utöver det tillhör Ydre kommun Anebys LA-område.

Inom LA-Linköping finns ett pågående samarbete mellan några av kommunerna i syfte att stärka de funktionella sambanden mellan kommunerna och hitta effektiva lösningar inom välfärdsområdet.

För samtliga tretton kommuner i Östergötland och Region Östergötland finns en fastlagd samverkansstruktur. Region Östergötland ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin där bland annat en rumslig strategi nu håller på att arbetas fram.

Innehållet i överenskommelsen

Överenskommelsen riktar in sig på två områden:

- samverkan för en hållbar tillväxt genom en förbättrad funktionalitet inom delregionen
- genomlysning av möjligheterna för samutnyttjande av kommunala välfärdstjänster

Överenskommelsen talar om hur samverkan bör organiseras genom att det ska finnas en politisk ledning som stakar ut den strategiska inriktningen för samarbetet, en tjänstemannaledning som styr och leder arbetet samt samordnare för respektive område som koordinerar samverkan. För de insatser som beslutas tillsätts arbetsgrupper eller andra resurser.

De prioriterade insatserna för innevarande år handlar framförallt om kartläggning och analysarbete för att kunna lägga grunden för vilka mål och insatser som samarbetet ska hantera under den kommande mandatperioden.

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

Vad innebär en ökad funktionalitet?

Funktionalitet kan förenklat beskrivas som hur väl kommunerna är integrerade med varandra och med kringliggande kommuner och regioner när det gäller hur arbetsmarknaden fungerar. Förutom god tillgänglighet mellan arbete och bostad för människor så är det också viktigt med god tillgänglighet till utbildning, service, kultur och fritid samt attraktiva och hållbara livsmiljöer.

I en studie som togs fram för några år sedan visades att, genom att stärka funktionaliteten, finns det en stor potential till en ökad hållbar tillväxt bland kommunerna i östra Östergötland. Föreliggande samverkansöverenskommelse är en del i att ta tillvara den potentialen.

Funktionaliteten i en region kan vidareutvecklas och stödjas genom gemensam fysisk planering och insatser som gynnar en god infrastruktur och en bra tillgänglighet. Vi är fyra kommuner som är sammanflätade genom att vi ligger geografiskt när varandra, har ett starkt pendlingsutbyte och har ett vi delar infrastrukturstråk såsom E22 och väg 51. Genom att studera hur våra olika orter hänger samman och på vilka sätt vi kompletterar vi varandra får vi underlag för en gemensam planering. Vi kan arbeta för att underlätta människors vardag så att det blir enklare att ta sig till jobb och utbildning i en större geografi och för näringslivet att bli mer konkurrenskraftigt genom att underlätta kompetensförsörjningen.

Östergötland står inför några stora infrastruktursatsningar, där Ostlänken och förbifart Söderköping kan nämnas som exempel. Dessa kommer att påverka vårt område på många olika sätt, och det kommer bli viktigt att kommunerna är sampratade och planerar tillsammans för att kunna tillvarata hela den tillväxtpotential dessa investeringar innebär för delregionen.

Det är viktigt att samverka inom LA-Norrköpingsområdet även förhåller sig och går i takt med övrig regional planering, där bland annat Region Östergötland har en stark roll. Även sambanden med närliggande arbetsmarknadsområden över länsgränserna blir viktiga eftersom våra kommuner har funktionella samband med orter utanför länsgränsen.

Samverkan kring specialisttjänster

Inom ramen för samverkan ska kommunerna genomlys vilka möjligheter och behov det finns för kommunerna att samverka kring vissa välfärdstjänster. Det kan finnas vinster i att gå samman mellan två eller flera kommuner kring exempelvis specialisttjänster. Dels för att minska

KSAU § 54

KS-SA.2022.39

sårbarheten och underlätta kompetensförsörjning men även att minska kostnader genom skalfördelar.

Hur ska vi samverka

Ett område som överenskommelsen pekar ut är att hitta samsyn i strategiskt viktiga frågor, till exempel för att kunna bli en starkare part när det gäller ståndpunkter eller remissvar inför nationella eller regionala satsningar som påverkar vårt område.

Kommunerna ska arbeta med gemensam planering, framförallt inom den fysiska planeringen kring översiktsplaner och andra utvecklingsplaner, där det stöder inriktningen i överenskommelsen.

När det kommer till gemensamma insatser kan kommunerna också stödja varandra i arbetet att ta fram analys- och planeringsunderlag som behövs.

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen innebär inga ökade kostnader för Valdemarsviks kommun, utöver tid och inomregionala resor för samverkansmöten.

Om samverkansdiskussionerna leder fram till förslag på insatser så ska de utredas, beslutas och resurssättas i ordinarie strukturer i respektive kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-09

Överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i östra Östergötland

-----

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgöta-kommissionen för folkhälsa och den Regionala Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan våga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad

KSAU § 55

KS-KcS.2022.11

skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissmissiv

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 56

KS-SA.2022.17

Remiss - Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen SOU 2021:62

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen antar förslag till remissyttrande daterat 2022-03-29 som sitt och översänder det till Infrastrukturdepartementet.

Ärendebeskrivning

Valdemarsvik har fått möjlighet att yttra sig över utredningen SOU 2021:62 om användning av e-legitimation i den offentliga förvaltningen.

Utredningen handlar om användning av privata e-legitimationer eller e-tjänstelegitimationer för att fullgöra arbetsuppgifter i tjänsten. E-legitimationer som används i tjänsten används för autentisering i interna system, för att skapa elektroniska underskrifter och organisationsöverskridande (exempelvis för att logga in i myndigheters e-tjänster).

Utredningen har identifierat flertalet problem, bland annat att det idag finns många olika e-tjänstelegitimationer, att dagens utbredda användning av privata e-legitimationer inte ger information om vilken organisation en person företräder och att anställda och uppdragstagare som inte finns med i svenska folkbokföringsregistret inte kan använda e-legitimation.

Utredningen lämnar ett antal förslag som tjänstepersoner i olika delar av förvaltningen har getts tillfälle att bemöta. Dessa yttranden har sammanställts i förvaltningens förslag till remissvar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-29

Förslag till remissyttrande 2022-03-29

Remissmissiv – Användning av e-legitimation i tjänsten i den offentliga förvaltningen (SOU 2021:62)

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

KSAU § 57

KS-SA.2022.46

Redovisning av avtalssamverkan 2021

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige lägger redovisningen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt 9 kap. 37 § kommunallagen får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller region, så kallad avtalssamverkan. Avtalssamverkan utgör en enklare form av kommunal samverkan vid sidan av kommunalförbund och gemensamma nämnder.

Kommunstyrelsen ska enligt 9 kap. 38 § rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 37 §.

Kravet omfattar samtliga samverkansavtal och rapporteringsskyldigheten innebär att kommunstyrelsen ska sammanställa befintliga och nyligen slutna samverkansavtal och rapportera dessa till kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten kan fullgöras genom att kommunstyrelsen väcker ett separat ärende i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-04
Redovisning av avtalssamverkan 2021

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

KSAU § 58

KS-TEK.2022.41

Gatubelysning Syntorp och Mossebo

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen ger tekniska avdelningen i uppdrag att uppföra gatubelysning enligt nedan ärendebeskrivning.

Kommunstyrelsen beslutar att beakta den slutliga driftskostnadsökningen till Gatukontorets årliga driftbudget från och med 2023 års budget.

Ärendebeskrivning

De senaste 3 åren har Trafikverket (väghållaren) planerat för, och verkställt att demontera gatubelysning på olika delar inom Valdemarsviks kommun. Bland annat har belysningen på sträckan E22 Syntorp – Gusum (väg 820) samt Mossebo – Vammarområdet (väg 212) i Valdemarsvik demonterats.

På dessa platser har kommunen i delfinansiering med Trafikverket tidigare anlagt gång- och cykelvägar för kommunens utveckling.

Samtal hör förts med Trafikverket om belysningen, och de har inga planer på att återmontera belysningen. Kommunen ges dock möjlighet att på egen bekostnad uppföra ny belysning på sträckorna, under förutsättning att man följer Trafikverkets regler och krav på belysning.

Då all Gatubelysning i Valdemarsviks kommun ägs och driftas av Vattenfall genom avtal med kommunen, står ägaren för investeringen. Dessa kostnader hamnar på Gatukontorets årliga driftkostnad.

Kalkyl: Valdemarsvik, sträckan Mosseborondellen till Vammarområdet. 1370 meter, 46 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 170 246 :- / år exkl. moms

Kalkyl: Gusum, sträckan Syntorpsrondellen till Bruksgatans början, 770 meter, 26 st. stolpar, 6-7 meter höga stolpar, cc 30 meter, LED-armaturer.

Ca: 96 226 :- / år exkl. moms

KSAU § 58

KS-TEK.2022.41

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-06

Bilaga 1 Karta Mossebo-Vammarområdet GC-väg

Bilaga 2 Karta Syntorp-Gusum GC-väg

Bilaga 3 Kalkyl avseende ny belysning av GC-väg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 59

KS-SA.2022.51

Motion - Digitalt synpunktssystem på hemsidan version 2

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Per Hollertz (M) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Yrkanden

Per Hollertz (M) yrkar att motionen ska bifallas.

Lars Beckman (S) yrkar att motionen ska avslås.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner att Per Hollertz (M) yrkande om bifall och Lars Beckmans (S) yrkande om avslag ställs under proposition. Efter ställda propositioner finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Lars Beckmans (S) yrkande om avslag.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om digitalt synpunktssystem på hemsidan (dnr KS-SA.2022.10). Motionären yrkade att kommunfullmäktige beslutar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa ett digitalt synpunkts system på Valdemarsviks kommuns hemsida".

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-04 § 64 att anse motionen besvarad. Carina Thuresson (M) lämnade därefter in under samma sammanträde en ny motion med samma intention med förslaget att fullmäktige beslutar: "Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och en plan för införande av ett digitalt synpunktssystem på Valdemarsviks kommuns hemsida."

I den nya motionen lämnar motionären följande förtydligande kommentarer med anledning av tidigare inlämnad motion:

Justerare

.....

.....

KSAU § 59

KS-SA.2022.51

"I svaret anges att vi idag har den funktionen genom att kunna lämna synpunkter på hemsidan via bankinloggning.

Motionens intention är att inskickade synpunkter och svar ska kunna följas på hemsidan och vara helt öppet och transparent."

Förvaltningens yttrande

Intentionen i den nya inlämnade motion förstås som att det motionären efterfrågar är att allmänheten ska kunna läsa och följa ett ärendes gång när det lämnas in via kommunens synpunkt- och klagomålsystem på hemsidan.

Synpunkter och klagomål som lämnas in från privatpersoner är av väldigt varierande dignitet. Till exempel är vissa av enklare karaktär som förslag om åtgärder av park och gata. Andra är av mer känslig karaktär, exempelvis att personer är missnöjda med hantering av ett individärende och kommunens myndighetsutövning. Det förekommer att ärenden som lämnas in omfattas av sekretess eller känsliga personuppgifter. Att ha ett system som innebär att synpunkter och klagomål ska publiceras på hemsidan kan innebära att kommunen kan bryta mot exempelvis Offentlighet- och sekretesslagen (OSL) samt Dataskyddsförordningen (GDPR). I slutändan bedöms risken för att bryta eventuell sekretess samt den personliga integriteten hos den enskilde väga tyngre än det allmännas intresse att ärendet publiceras på kommunens hemsida.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-04-05

Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-04-04

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

KSAU § 60

Nämnd.2022.3

Information KS-AU

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Personalfrågor

Personalchefen informerar bland annat om följande under dagens sammanträde:

- Det engångsbelopp på 2000 kr som KS beslutat om att ge till personal inom vård och omsorg betalas ut i juni.
- HÖK 22 som gäller i två år från och med 1 april 2022.
- Nytt pensionsavtal som innebär att kommunen från och med 2023 ökar avsättning till den premiebestämda pensionen från 4,5 till 6 procent av den pensionsgrundande lönen.

Motion om kostnadsfria arbetsskor för vårdpersonalen

Personalchefen återger den diskussion som har förts i ledningsgruppen. Det finns problematik med motionens förslag kopplat till förmånsbeskattning, gränsdragning och den administrativa insats som krävs. Förslaget är därför att ta bort förmånen för att göra det likvärdigt eftersom det inte är möjligt att begränsa förmånen till en personalgrupp.

Försäkringserbjudande till anställda

Monica Reinel från Söderberg & Partners informerar om det försäkringserbjudande som kommer erbjudas alla månadsavlönade anställda som varit anställda i mer än 6 månader.

Näringslivsfrågor

Kommundirektören informerar bland annat om följande under dagens sammanträde:

- Situationen i olika branscher. Flera flaggar om osäkerheter kopplade till ökade kostnader.
- Dialogmöte om upphandling och ramavtal med hantverkare.
- Möte med besöksnäringen.
- Invigning av mountainbikebanor.
- Många tomma lokaler på Storgatan.

KSAU § 60

Nämnd.2022.3

- Utställningen "Nils Liedholm - från Valdemarsviks till Italien" med anledningen av att Liedholm skulle fyllt 100 år 2022.

Markanvisning Sörby, Ringarum

Planarkitekten och mark- och exploateringsingenjören informerar om markanvisning på fastigheten Sörby 2:10 i Ringarum. Ett ärende kommer till nästa KSAU.

Kommundirektörens information

Kommundirektören informerar bland annat om flyktingmottagandet med anledning av kriget i Ukraina. Kommunerna har fått fördelningstal som bygger på Migrationsverkets nu gällande scenario. Utifrån scenariot har Valdemarsvik blivit tilldelade 71 personer.

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskott

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2022-04-19

Plats och tid Stora studion, 2022-04-19, 08:15-12:30

Beslutande	Jenny Elander Ek (C), ordf. Lars Beckman (S), v. ordf. Maud Carlsson (S) Marianne Svensson (KD) Hans Andersson (M)	Närvarande ersättare	Jonas Andersson (V) Malin Andersson (S)

Övriga närvarande	Caroline Hedvall, sektorchef Birgitta Modig, rektor §1a,b,f,g,k Victoria Ackemo, rektor § 1i	Monica Magnusson, sekreterare Emelie Nisu, folkhälsoutvecklare §2

Utses att justera Hans Andersson (M)

Justeringens plats och tid Avdelning Service och Administration, Strömsvik 2022-04-28 kl 07:30

Underskrift Sekreterare ..... Paragrafer 14 - 17
Monica Magnusson

Ordförande .....
Jenny Elander Ek (C)

Justerande .....
Hans Andersson (M)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsens Barn och Utbildningsutskott

Sammanträdesdatum 2022-04-19

Datum för
anslagsuppsättande 2022-04-28

Datum för
anslags nedtagande 2022-05-19

Förvaringsplats för protokollet Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik

Underskrift .....
Monica Magnusson

Innehållsförteckning

KS-BUU §14 Information KS-BUU

3 - 7

- a) Arena arbetsmarknads utvecklingsarbete
- b) Arbetslöshet trender och analys
- c) Ekonomi
  - Redovisning statsbidrag
  - Gymnasieuppföljning
- d) Svar på fråga gällande
föräldrastödsprogram 2022-2024
- e) Skolverkssamarbetet
- f) Rapportering av uppdrag - Samverkan
med arbetsförmedlingen
- g) Rapportering av uppdrag - Studie- och
yrkesvägledning
- h) Aktivitetsansvar - Utifrån Internkontrollplan
- i) Organisering av åk 6 Ringarum & Gusum
- j) Trafiksituation Gusums skola
- k) Flyktingmottagande
- l) Besök av kontaktpolitiker

KS-BUU §15 Remiss - Folkhälsost strategi för Östergötland 2023-2025

8 - 11

KS-BUU §16 Tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022 "skolmiljarden"

12 - 13

KS-BUU §17 Frågor

14

KS-BUU §14

Nämnd.2022.1

Information KS-BUU

- a) Arena arbetsmarknads utvecklingsarbete
- b) Arbetslöshet trender och analys
- c) Ekonomi
  - Redovisning statsbidrag
  - Gymnasieuppföljning
- d) Svar på fråga gällande föräldrastödsprogram 2022-2024
- e) Skolverkssamarbetet
- f) Rapportering av uppdrag - Samverkan med arbetsförmedlingen
- g) Rapportering av uppdrag - Studie- och yrkesvägledning
- h) Aktivitetsansvar - Utifrån Internkontrollplan
- i) Organisering av åk 6 Ringarum & Gusum
- j) Trafiksituation Gusums skola
- k) Flyktingmottagande
- l) Besök av kontaktpolitiker

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Informationen godkänns och läggs till handlingarna med följande förändringar.

1. Under punkt C. *Ekonomi* flyttas delpunkt gymnasieuppföljning till kommande utskott 2022-05-17.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §14

Nämnd.2022.1

2. Punkt H. *Aktivitetsansvar - Utifrån internkontrollplan* flyttas till kommande utskott 2022-05-17.

Uppdrag

Intendent Ann-Catrin Stening uppdras att till kommande utskott 2022-05-17 redovisa en översikt gällande genomförda brandövningar samt skick på brandskydd på sektor BUAK:s samtliga enheter.

A) Arena arbetsmarknads utvecklingsarbete

Rektor Birgitta Modig informerar om Arena Arbetsmarknads utvecklingsarbete.

Identifierade utvecklingsområden under 2022 är följande:

- Mål ska tydliggöras
- Samverkan intern/externt kring gemensam målgrupp ska förbättras
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska förbättras
- Struktur, organisation samt rutiner ska ses över

En gemensam kompetensutveckling ska genomföras för samtliga anställda. Den heter *Att leda andra utan att vara chef*.

B) Arbetslöshet trender och analys

Rektor Birgitta Modig berättar om att Valdemarsviks kommun numera tillhör ett nytt kluster. Arbetsförmedlingen har placerat kommunen i kluster 4 med 53 andra kommuner som är jämförbara med Valdemarsvik. Inom klustret jämför Arbetsförmedlingen statistik.

En beskrivning av etableringsprogrammet lämnas. Det riktar sig mot personer som nyligen fått uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande eller anhörig, och ska ha fyllt 20 men inte 65 år. Där får individer hjälp med att så snabbt som möjligt få lära sig svenska och hitta ett arbete.

I stort så är det positiva siffror i kommunen med sjunkande antal arbetslösa. Ungdomsarbetslösheten är låg. Dock finns det en utmaning i att få gruppen utrikesfödda att komma i arbete. Här anges främst språket som ett hinder.

C) Ekonomi

 Justerare

.....

.....

KS-BUU §14

Nämnd.2022.1

Sektorchef Caroline Hedvall informerar om ny modell för månadsuppföljning. Samtliga sektorer kommer använda sig av samma redovisningsmall. Den innehåller en enklare sammanfattning, ekonomi, avvikelser i mål och verksamhet samt större händelser och åtgärder.

Jenny Elander Ek (C) uttrycker ett önskemål om att man fortsatt ska kunna utläsa resultat per enhet.

Prognosen pekar fortsatt på att det totala resultat för sektor BUAK hamnar på noll.

Uppföljning av gymnasieskolans underskott redovisas på kommande utskott 2022-05-17.

D) Svar på fråga gällande föräldrastödsprogram 2022-2024.

Sektorchef Caroline Hedvall har inte erhållit någon information gällande detta program. Frågan lämnas vidare till sektor Stöd och Omsorg för undersökning.

E) Skolverkssamarbetet

Sektorchef Caroline Hedvall redogör för Skolverkssamarbetet. Angelica Johansson är anställd för att samordna samtliga insatser. Samarbetet består av följande delar:

- Att leda språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) i förskola och skola
- Utveckla processledare i förskolan
- Utveckling av skolbibliotek
- Utveckla förutsättningar för likvärdighet

Samtliga insatser är pågående förutom sista punkten som är avslutad. Samtliga insatser kommer vara avslutade i juni 2023.

F) Rapportering av uppdrag - Samverkan med arbetsförmedlingen

Rektor Birgitta Modig redogör för uppdraget som ska leda till att den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska. Valdemarsviks kommun ska i samverkan med Arbetsförmedlingen erbjuda vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder som leder till egen försörjning.

Uppdraget är i ett skede där man kartlägger den lokala arbetsmarknadens behov. Det sker i ett samarbete med Arena Arbetsmarknad, näringslivs-sekreterare, kommunala sektorn samt näringsliv. Fortlöpande sker strategimöten, lokala avstämningsmöten samt nätverk med

KS-BUU §14

Nämnd.2022.1

Arbetsförmedlingen. Ett värdefullt samarbete med praktiksamordnare Nora Blomberg och näringslivssamordnare Sara Åkerblom pågår.

G) Rapportering av uppdrag - Studie- och yrkesvägledning

Rektor Birgitta Modig redogör för uppdraget gällande studie- och yrkesvägledningen som ska förstärkas för att minska antalet elever som hoppar av gymnasiet eller byter inriktning under pågående utbildning. Genomförda och pågående insatser är följande:

- Analys av resultat från det systematiska kvalitetsarbetet gällande överlämnande/mottagande enheter
- Regional samverkan med Linköpings universitet kring SYV-plan
- Rekryteringsprocess ledde inte till anställning
- Arbete pågår för att säkerställa SYV-kompetens till såväl grundskola som vuxenutbildning

H) Aktivitetsansvar - Utifrån internkontrollplan

Inget redovisas under denna punkt. Redovisning flyttas till kommande utskott 2022-05-17.

I) Organisering av åk 6 Ringarum & Gusum

Rektor Victoria Ackemo informerar om det fortsatta arbetet med att se över organisering av åk 6 på Ringarum och Gusums skolor. Synpunkter har inhämtats från samtliga vårdnadshavare och lärare. Samtliga elever i årskurs 6 har intervjuats individuellt av rektor. Det finns 3 huvudförslag att ta ställning till. Beslut beräknas att tas under innevarande vecka 16.

J) Trafiksituationen Gusums skola

Kommunstyrelsens ordförande Lars Beckman har besökt Gusums skola och mött elever som har påtalat trafiksituationen genom skrivelse och namnlista daterad 2022-03-25. Gatukontoret kommer sätta upp tydligare skyltning vid skolgården och Rektor Mimmi Trysberg har informerat alla föräldrar på förskolan om vad som gäller vid lämning och hämtning av sina barn. Om trafiksituationen inte blir bättre så ombeds eleverna återkomma så andra åtgärder kan vidtas.

K) Flyktingmottagande

Justerare

.....

.....

KS-BUU §14

Nämnd.2022.1

Rektor Birgitta Modig informerar om hur flyktingmottagandet fungerat. En lägenhet på Ängvägen 5 samt gamla familjecentralen på Ängvägen 7 har använts för akutplaceringar. Mängder av utrustning, leksaker, kläder mm lämnades in från kommunens invånare. 14 personer anländer med start den 22 mars. Boendet är nu tomt då de asylsökande har placerats vidare genom Migrationsverkets försorg i andra kommuner. Lokalerna står redo om det kommer flera med behov av akutplacering. Det finns fortfarande flyktingar kvar i privata initiativ i Valdemarsviks kommun. En flyktingmottagning har upprättats på Biblioteket. Den är öppen på tisdagar mellan 10:00-12:00. Migrationsverket och Länsstyrelsen har upprättat en strategi för jämn fördelning av skyddsbehövande från Ukraina. Här har Valdemarsviks kommun en föreslagen tilldelning på 71 personer.

L) Besök av kontaktpolitiker

Jenny Elander Ek (C) och Marianne Svensson (KD) har genomfört ett besök på Gusums skola. De berättar om en positiv verksamhetsbild trots ett sjunkande elevantal och medföljande anpassningar utifrån detta. Hans Andersson (M) och Jonas Anderson (V) bokar besök på Vammarskolan.

Beslutet skickas till

Sektorchef

Sektor Barn, Utbildning, Arbetsmarknad och Kultur

Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgöta-kommissionen för folkhälsa och den Regionala

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Justerare

.....

.....

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan våga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Justerare

.....

.....

KS-BUU §15

KS-KcS.2022.11

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §16

KS-BU.2022.13 600

Tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2022 "skolmiljarden"

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fördela medel från Skolmiljarden för 2022 utifrån förslag.

Sammanfattning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att kommunens del av Skolmiljarden, 855 998 kr, fördelas till verksamhetsområde grundskola. Medlen är en tillfällig statlig förstärkning för att minska de negativa konsekvenserna av pandemin och dess konsekvenser för elevers målluppfyllelse och psykisk hälsa.

I Valdemarsvik föreslås att medlen fördelas till verksamhetsområde grundskola.

Ärendebeskrivning

Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur föreslås att fördela medlen från Skolmiljarden 2022 till verksamheter som bedriver grundskola.

För att möta den tuffa utmaning som pandemin medför beslutade regeringen att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1,4 miljarder kronor 2022. Syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av pandemin. Kommunernas bidrag till enskilda huvudmän ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget beräknas efter 6-19-åringar i kommunen, men får användas brett i hela skolväsendet, inklusive förskola och vuxenutbildning. För Valdemarsvik del fördelas 855 998 kr uppdelat vid två tillfällen under året.

Det är upp till varje kommun att själv bestämma hur pengarna ska användas för att trygga barnens rätt till utbildning, som Skolverket tidigare uttryckt det. Det finns ingen förordning som reglerar vilka insatser som man får göra. Ingen elev ska behöva vänta på hjälp och stöd. Det är därför av största vikt

KS-BUU §16

KS-BU.2022.13 600

att stödet ges i ett tidigt skede så att eleven kan komma vidare och utvecklas så långt som möjligt. Skolmiljardens medel i Valdemarsvik föreslås därför att riktas till skolformen, grundskola.

Grundskola F-9 och dess tidiga insatser med målet att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Skolmiljarden föreslås också fördelas proportionerligt mellan kommunal-, interkommunal- och fristående verksamhet. Antalet elever folkbokförda i Valdemarsviks kommun inom respektive verksamhet (f-klass, åk 1-6, åk 7-9) har varit avgörande. Antal elever utgår från respektive verksamhets elevårssnitt 2021, dvs ett snitt av det antal elever som utgjort underlag för varje månadsutbetalning av elevpeng.

Andelar elever inom respektive verksamhet är enligt underlaget 84,82% (egen kommunal vht), 2,8% (interkommunal vht) och 11,86% (fristående vht). Medlen betalas ut vid två tillfällen under 2022 till de huvudmän som avser att bedriva grundskola F-9 under året. Hälften av medlen betalas ut i maj och resterande del betalas ut i augusti. För fristående verksamheter tillkommer även ett schablontillägg på 6% för att täcka mervärdesskatt.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna blir att nämnden fördelar dessa summor till såväl kommunala som fristående verksamheter inom verksamhetsområde grundskola. Sektorns förhoppning är att skolorna med hjälp av dessa medel ska mildra de konsekvenser som uppkommit utifrån pandemin och på så sätt minska kommunens kostnader för kommande åtgärdande insatser.

Konsekvensbeskrivning

Statens intentioner med den tillfälliga förstärkningen är att minska de negativa konsekvenserna för skolan och dess elever vad gäller måluppfyllelse och psykisk ohälsa.

Beslutsunderlag

Skolverkets beslut kring Tillfällig förstärkning av statligt stöd 2022 "skolmiljarden"

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Skolintendent
Handläggare
Akten

KS-BUU §17

Nämnd.2022.8

Frågor

Sektorchef Caroline Hedvall informerar om att Valdemarsviks kommun är utsedd som remissinstans gällande remiss från Utbildningsdepartementet (daterad 2022-04-11 med nr. U.2022/01678). Remissen handlar om etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning. Om förslaget går igenom innebär det en förändring av skollagen. Svar ska vara inlämnat senast 13 maj. Svar är inte tvingande utan sker på frivillig basis.

Sammanfattning av yttrandet beskriver att Valdemarsviks kommun instämmer i förslaget om etableringsstopp för fristående skolor och fritidshem med konfessionell inriktning. Jenny Elander Ek (C) lyfte behovet av politisk förankring vid eventuellt svar.

Hans Andersson (M) vill veta hur det ser ut med brandskyddsutrustning på samtliga enheter. Han vill också ha information om brandövningarna har genomförts.

Intendent Ann-Catrin Stening uppdras att nästa gång redovisa ett svar.

Beslutet skickas till

Sektorchef

Intendent

Akten

Justerare

.....

.....

Plats och tid   B-salen, 2022-04-21, 08:15- 10:00

Beslutande   Nhela Ali (S), ordf.
Jessica Ek (S)
Torvald Karlsson (C) §1A, B,C, E,F,G
Kurt Olsson (SD)
Ulla Wallering Fall (S)
Jesper Juhlin (C) §1D, 2, 3

Övriga
Närvarande   Louise Skymnevik, Myndighetschef
Sofia Johansson, MAR § 1D
Anna-Lena Udenius, kvalitets- och
Utvecklingsstrateg § 1F

Monica Magnusson, sekreterare
Eva Martinsson, ekonom §1B
Emelie Nisu, folkhälsoutvecklare §2

Utses att
Justeras   Kurt Olsson (SD)

Justerings
plats och tid   Avdelning Service & Administration, 2022-05-02 kl. 13:00

Underskrift   Sekreterare ..... Paragrafer 13 - 15
Monica Magnusson

Ordförande .....
Nhela Ali (S)

Justerande .....
Kurt Olsson (SD)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ   Kommunstyrelsens stöd och omsorgsutskott

Sammanträdesdatum   2022-04-21

Datum för
anslagsuppsättande   2022-05-02

Datum för
anslags nedtagande   2022-05-30

Förvaringsplats
för protokollet   Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik

Underskrift   .....
Monica Magnusson

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KS-SOU §13	Information KS-SOU	3 - 5
	a) Verksamhetsbesök IFO	
	b) Ekonomi	
	-Månadsuppföljning	
	-Statistik	
	c) Tillsyner, inspektioner och yttranden	
	d) Redovisning av statsbidrag "Nära vård"	
	e) Aktuellt i sektorn	
	f) Rehabiliteringsersättning	
	g) Covid -19, lägesrapport	
KS-SOU §14	Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025	6 - 9
KS-SOU §15	Frågor	10

KS-SOU §13

Nämnd.2022.2

Information KS-SOU

a) Verksamhetsbesök IFO

b) Ekonomi

-Månadsuppföljning

-Statistik

c) Tillsyner, inspektioner och yttranden

d) Redovisning av statsbidrag "Nära vård"

e) Aktuellt i sektorn

f) Rehabiliteringsersättning

g) Covid -19, lägesrapport

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

Informationen godkänns med följande förändring.

Punkt 1A utgår. Redovisas vid nästa utskott 2022-05-16.

Ärendebeskrivning

A) Verksamhetsbesök IFO

Utgår och redovisas vid nästa utskott 2022-05-16.

B) Ekonomi

Ekonom Eva Martinsson redogör för mars månads uppföljning. Prognosen pekar fortsatt på ett nollresultat. Detta utifrån förutsättningar att alla statsbidrag beviljas.

Torvald Karlsson (C) önskar se en tydligare redovisning av statsbidragen vid kommande utskott samt beräkningar över hur mycket ökade kostnader det innebär över sommaren med ordinarie personalkostnader samt vikarier.

Ulla Wallring Fall (S) önskar fortsatt att se jämförelsetal med år 2021.

Justerare

.....

.....

KS-SOU §13

Nämnd.2022.2

C) Tillsyner, inspektioner och yttranden

Inget nytt att rapportera under denna punkt.

D) Redovisning av statsbidrag "Nära vård"

Medicinskt ansvarig för rehabilitering Sofia Johansson informerar om överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner gällande **God och nära vård 2022**.

Valdemarsviks kommun kommer här få beviljat ca 835 000 kr. Kommunerna har stor påverkansmöjlighet avseende hur medlen ska användas. Arbetet bör utgå ifrån regionala och lokala behov, förutsättningar och utmaningar.

Årets medel ska gå till:

- Utveckling av den nära vården med fokus på primärvården som nav
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare
- Vidareutbildning för sjuksköterskor
- Satsning på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)
- Insatser inom ramen för Vision e-hälsa 2025
- Förstärkning av ambulanssjukvården

E) Aktuellt i sektorn

Myndighetschef Louise Skymnevik informerar att omsorgstimmar ökar inom hemtjänsten vilket leder till fler medarbetare per chef. Detta kommer vara ett fokusområde för cheferna inom dessa verksamheter.

En kompetensförsörjningsstrategi är under utformning. I detta arbete deltar samtliga verksamheter. HR-konsult Eva Krigsman, kvalitets- och utvecklingsstrateg Anna-Lena Udenius samt myndighetschef Louise Skymnevik har utformat work-shops med givna frågeställningar som ligger till grund för arbetet.

En febril aktivitet råder gällande sommarplaneringen. Det finns svårigheter i att få in tillräckligt med vikarier. Rekryteringsenheten har använt sig av sociala medier öppet hus mm för att locka fler att söka vikariat.

En film om tillsyn kommer att redovisas på kommande utskott 2022-05-16.

Aktuella siffror gällande väntetid till särskilda boenden redovisas. I dagsläget föreligger ingen kö.

F) Habiliteringsersättning

Kvalitets- och utvecklingsstrateg Anna-Lena Udenius informerar om att liknande förutsättningar som förra året föreligger i ansökningsprocessen. Dock har beslutet från Socialstyrelsen dröjt denna gång så rekvisering av ersättning har precis påbörjats.

Justerare

.....

.....

KS-SOU §13

Nämnd.2022.2

G) Covid -19, lägesrapport

Inga sjukdomsfall finns att rapportera. Dock bibehåller verksamheterna noggrannhet i basala hygienrutiner, ansiktsmasker mm.

Beslutet skickas till

Sektorchef

Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Remiss - Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till yttrande.

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har ombetts svara på remiss om "Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025". Syftet med den regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla nationella folkhälsopolitiska mål. Den ska ge vägledning för kommande insatser för att uppnå de folkhälsopolitiska målen och skapa en hållbar utveckling. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 10 maj 2022.

Sammanfattning yttrande

- Valdemarsviks kommun anser att strategin i det stora hela har fångat upp de viktigaste folkhälsoutmaningarna respektive utvecklingsområden som bidrar till en mer jämlik folkhälsa bland kommunernas invånare.
- Strategins insatser är relevanta men kan prioriteras till att bli färre.
- Beskrivningen av hur strategin ska utvärderas behöver förtydligas.
- Det bör tydliggöras vad det innebär för kommunen att eventuellt ställa sig bakom strategin och vad kommunen i så fall åtar sig vid ett sådant ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Folkhälsostrategin för Östergötland har tagits fram på uppdrag av Region Östergötland, i samverkan med Östergötlands kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och representanter för civilsamhället.

Dess syfte är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att nå det nationella folkhälsopolitiska målet att "Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Folkhälsostrategin ska, utifrån intentionerna i Östgötautskottet för folkhälsa och den Regionala

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Utvecklingsstrategin (RUS), ge vägledning för kommande insatser för att uppnå detta folkhälsopolitiska mål och skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i vårt län, som vi ser för nästan alla mått på hälsa såsom insjuknande och förtida död i hjärtkärlsjukdom, cancer, psykisk ohälsa och självskattad hälsa.

Strategins insatser fokuserar på hälsans bestämningsfaktorer och utgår från människors livsvillkor, dvs människors förutsättningar i det vardagliga livet, i olika samhällsarenor såsom bostad, skola, fritid, arbete och omsorg; levnadsvanor i form av fysisk aktivitet, matvanor, tobaksbruk och alkohol, psykosociala faktorer; social gemenskap och stöd samt psykologiska resurser i form av tilltro till egen förmåga, tillit till andra, hopp och framtidstro.

Insatserna presenteras utifrån de åtta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken, med ett flertal insatsområden under varje område. Därutöver har några tilläggsrubriker identifierats som viktiga i länets folkhälsoarbete inkluderats.

Strategin framhåller att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Då många sektorer och aktörer i samhället berörs och behöver samverka är strategin sektorsövergripande.

Tanken med strategin är att den ska fungera som styrning i folkhälsoarbetet, där kommunen tar fram en lokal handlingsplan. Regionen önskar ha svar på följande frågor kopplat till remissen:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Valdemarsvik kommuns yttrande

Hälsoutmaningar i länet

Strategin lyfter fram den ojämlika hälsan som finns i samhället kopplat till socioekonomin, vilket vi i Valdemarsvik mycket väl känner igen oss i. De hälsoutmaningar som lyfts kan vi även se i Valdemarsvik.

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Strukturella förutsättningar för att uppnå en god och jämlik hälsa

Styrning, ledning och samverkan lyfts som viktiga områden för att skapa en god struktur i folkhälsoarbetet. Att integrera folkhälsoarbetet i det ordinarie styrsystemet är något vi i Valdemarsvik ser som avgörande för att arbetet ska ske systematiskt i en gemensam process.

Likaså kunskapen som också lyfts som avgörande i arbetet för en jämlik hälsa. Valdemarsviks kommun genomför regelbundna kompetenshöjande insatser inom verksamheterna samt för politiker, vilket vi sett ett gott resultat av.

Samverkan och samordning är något som även Valdemarsviks kommun ser som avgörande faktorer i det strukturella arbetet. Här saknar vi dock en beskrivning kring vikten av samverkan på *lokal* nivå samt betydelsen av samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Exempel på viktiga lokala aktörer skulle kunna nämnas i detta avsnitt (föreningslivet, näringslivet, vårdcentralerna, Polisen mfl).

Genomförande

I strategin ombeds kommunerna att ta fram lokala handlingsplaner efter sina egna behov och förutsättningar. Strategin innehåller idag många insatsområden att förhålla sig till. Valdemarsviks kommun anser att strategin kan väga prioritera bland insatserna så att de blir färre. Utgå från vad som är de allra största utmaningarna är Östergötland.

Vad gäller samordning ställer vi oss bakom behovet av att utvärdera de samverkansstrukturer som finns. Till exempel behöver syfte och uppdrag bland de regionala nätverken förtydligas.

Utvärdering är en viktig parameter i folkhälsoarbete. Här kan vi kommuner bidra med lokal verksamhetsstatistik. Strategin behöver dock tydliggöra hur utvärderingen kommer att ske. Till verktygslådan som nämns vore det värdefullt om alla kommuner bidrog med goda exempel på utvecklingsarbeten och modeller inom ramen för folkhälsoarbete. Digitala implementeringsstöd mottas med öppna armar.

Olika aktörers roller och uppdrag

Vad gäller beskrivningen av kommunernas lagstadgade skyldighet att arbeta med folkhälsa upplever vi som missvisande. Kommunerna har ingen lagstadgad skyldighet att ha en samordnare för folkhälsofrågor eller särskilda mål för folkhälsan, däremot har vi (alla samhällsaktörer) en tydlig lagstadgad skyldighet att arbeta med folkhälsofrågor utifrån de lagar som nämns i strategin. Vi ser gärna att även följande lagar nämns som exempel: barnrättslagen, diskrimineringslagen, alkohollagen och tobakslagen.

KS-SOU §14

KS-KcS.2022.11

Övriga synpunkter från Valdemarsviks kommun:

- Vi önskar att barnrättslagen och barnkonventionen överlag nämns tydligare i hela strategin.
- Vi ser gärna ett förtydligande av att folkhälsoinsatser generellt behöver vara behovsstyrda. Alla aktörer och kommuner har sina folkhälsoutmaningar respektive förutsättningar för insatser.
- Vilket ansvar/uppdrag har de regionala nätverken vad gäller implementering av strategin (folkhälsonätverket, ANDT, psykisk hälsa, brottsförebyggande osv)?

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-04-04

Folkhälsostrategi för Östergötland 2023-2025 remissversion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

KS-SOU §15

Nämnd.2022.8

Frågor

Nhela Ali (S) undrar över när sommarvikarier får sina scheman. Det önskas god framförhållning. Myndighetschef Louise Skymnevik framför önskemålet till verksamheterna.

Jesper Juhlin (C) berättar att sedemsterscheman för ordinarie personal inte är riktigt klara ännu. Därav dröjesmålet.

Justerare

.....

.....

Delegationslista kommunstyrelsen

2022-05-09

Datumperiod: 2022-04-02--2022-04-29

Ärende: KS-KcS.2020.55   **Fastställd:** 2022-04-26   **Handläggare:** Lars Beckman

Handling: Yttrande till förvaltningsrätten i Linköping samt från om att utse ombud för Valdemarsviks kommun i mål gällande laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2022-02-15 § 34

Dokumenttyp: Delegationsbeslut

Riktning: UT

Ärende: KS-KcS.2022.3   **Fastställd:** 2022-04-25   **Handläggare:** Karl Öhlander

Handling: Beslut om tillförordnad kommundirektör 2022-04-27 - 2022-05-04

Dokumenttyp: Delegationsbeslut

Riktning: IN

Ärende: KS-SA.2022.16   **Fastställd:** 2022-04-27   **Handläggare:** Caroline Starkås

Handling: Utse ny lotterikontrollant

Dokumenttyp: Delegationsbeslut

Riktning: IN

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten